

Berkhidmat untuk Komuniti dan Negara Bangsa

Rasional

Sejak penubuhannya, Bank Rakyat sentiasa berusaha mengekalkan kedudukan sebagai sebuah bank koperasi Islam yang progresif dan dinamik bagi membantu mempertingkatkan kesejahteraan dan kemakmuran masyarakat dan negara kita.

Tema Laporan Tahunan 2019 kami "Berkhidmat untuk Komuniti dan Negara Bangsa" menggambarkan dedikasi dan komitmen kami untuk mempertingkatkan standard kehidupan semua yang berada di sekeliling kami dengan memenuhi keperluan kewangan serta memberi perkhidmatan yang cemerlang. Dengan memahami keperluan mereka dan menyokong semua sektor, kami berkeupayaan memberi sumbangan lebih bermakna terhadap kemajuan masyarakat dan negara. Usaha ini, berserta komitmen kami untuk berkembang maju secara bertanggungjawab, menyaksikan kami mampu mengekalkan momentum pertumbuhan selama ini.

Sebagai sebuah institusi kewangan pembangunan, Bank Rakyat mempunyai peranan dan tanggungjawab intrinsik untuk berbakti terhadap negara. Tatkala landskap perniagaan masa kini semakin dikuasai oleh golongan muda dengan persekitaran pendigitalan yang semakin meluas, Bank Rakyat berusaha untuk memberi perkhidmatan kepada semua segmen masyarakat tanpa mengira bangsa, individu dan usahawan dalam pasaran di negara ini. Kami berazam untuk berbakti bukan sahaja untuk masa kini, malahan ketika susah dan senang.

Visual pohon pada muka kulit Laporan Tahunan 2019 kami menggambarkan kesalinghubungan antara setiap unsur di alam semesta ini serta mencerminkan kekuatan dan pertumbuhan. Seperti juga pohon, kami melihat diri kami mampu mengharungi ribut kencang dan berperanan sebagai penaung terhadap kemakmuran anggota, pelanggan dan komuniti kami. Pohon pada muka kulit Laporan Tahunan ini turut melambangkan pertumbuhan dan keluasan liputan, sambil memperlihatkan keteguhan dan kecekalan Bank ini menimba ilmu dan pengalaman yang luas, dalam perjalanannya membina keteguhan sepanjang tempoh 65 tahun.

Bagi akses ke Laporan Tahunan kami, sila imbas kod QR menggunakan telefon pintar anda.

Menarik di Dalam

Tentang Kami

Selayang Pandang	4
Nilai, Misi dan Visi Kami	4
Maklumat Korporat	6
Teras Perniagaan Kami	6
Jenama Kami	7

Bank Rakyat: Sepintas Lalu

Prestasi Kewangan Lima Tahun (Bukan Kewangan)	10
Prestasi Kewangan Lima Tahun (Kewangan)	11
Prestasi Sukuan	12
Aset	12
Analisis Segmen bagi Perolehan Bank	13
Liabiliti dan Ekuiti	13
Dividen	14
Prestasi Operasi Perbankan	14
Anggota Kami	15
Pencapaian Utama	16
Peristiwa Penting 2019	20
Kehadiran Kami di Seluruh Malaysia	24
Anugerah 2019	25
Usaha Sosial Kami	26
Pencapaian Bank Rakyat Dalam <i>Malaysia Book of Records</i>	27
Bank Rakyat dalam Media	28

Daripada Kepimpinan

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif	32
Perbincangan Pengurusan dan Analisis	38
Struktur Korporat Kumpulan	56
Bank Rakyat dan Kerajaan	57
Carta Organisasi	58

Kepimpinan Kami

Lembaga Pengarah	62
Profil Lembaga Pengarah	64
Jawatankuasa Syariah	72
Profil Jawatankuasa Syariah	74
Jawatankuasa Pengurusan	78
Profil Jawatankuasa Pengurusan	80

Tadbir Urus Korporat

86	Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama
103	Laporan Jawatankuasa Audit dan Pemeriksaan
110	Jawatankuasa Pengurusan Risiko
113	Terma Rujukan Jawatankuasa Syariah

Penyata Kewangan

120	Sijil Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad
124	Penyata Pengarah
125	Laporan Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat 2019
131	Akuan Berkanun
132	Laporan Pengarah
134	Penyata Kedudukan Kewangan
136	Penyata Untung atau Rugi dan Pendapatan Komprehensif Lain
138	Penyata Perubahan Ekuiti
142	Penyata Aliran Tunai
145	Nota Kepada Penyata Kewangan

Maklumat Tambahan dan Direktori

278	Ibu Pejabat dan Cawangan
283	Ar-Rahnu X'Change
284	Rakyat Xcess dan Ar-Rahnu X'Change
285	Rakyat Xcess
286	Subsidiari
287	Wakil Khidmat Bank Rakyat

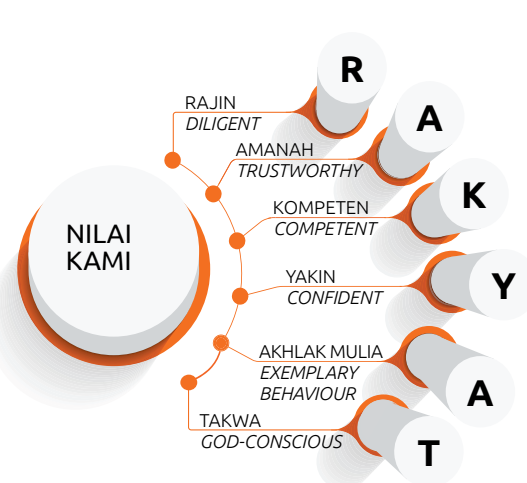
KOMITED BERKHIDMAT KEPADA RAKYAT

Selayang Pandang

Kami adalah bank koperasi Islam terbesar di negara ini dan bank Islam kedua terbesar dari segi saiz aset. Sejarah perjalanan kami bermula sebagai perintis bank koperasi pada 1954 dengan mandat untuk meningkatkan status sosial dan ekonomi masyarakat luar bandar, menyediakan peluang untuk memperbaiki diri dan membina masa depan yang lebih baik untuk keluarga serta komuniti mereka untuk kestabilan dan kemakmuran negara kita. Kami berbangga kerana berjaya melaksanakan mandat tersebut.

Kemudian, kami dikenali pula sebagai Bank Rakyat pada tahun 1973 dan meluaskan keanggotaan kami kepada individu. Ditadbir oleh undang-undang kecil dan Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad 1978, kami turut dibenarkan untuk menyediakan pembiayaan kepada bukan anggota. Kini, kami bukan sahaja memberi perkhidmatan kepada anggota kami malahan kepada individu, perniagaan, syarikat, perbadanan, PKS dan pelanggan lain.

MISI KAMI

Menjadi pemangkin yang diiktiraf di peringkat global bagi pembangunan negara melalui pelbagai perkhidmatan kewangan yang bertunjangan nilai-nilai Islam, semangat masyarakat, dan kemampuan.

VISI KAMI

Berkhidmat untuk komuniti dan negara bangsa.

LEGASI KAMI

Nama kami terpahat kemas dalam lipatan sejarah perbankan Malaysia dan kami berazam untuk kekal menjadi **"Bank Pilihan Anda"** dengan **"Berkhidmat untuk Komuniti dan Negara Bangsa"**.

Aktiviti Utama Kami

Aktiviti utama kami adalah berasaskan koperasi yang melaksanakan urus niaga perbankan berdasarkan prinsip Syariah dengan menerima deposit dan menyediakan perkhidmatan kewangan bagi keperluan runcit dan perniagaan.

Legasi Kami

Legasi kami adalah kesinambungan dorongan kental, semangat padu dan pencapaian yang membanggakan. Pelbagai anugerah di peringkat tempatan, serantau dan antarabangsa yang telah kami raih sejak beberapa tahun ini membuktikan kami bukan sekadar penggiat utama dalam persekitaran perbankan Islam domestik.

PRODUK KAMI

Perbankan Runcit

Akaun Simpanan-i, Akaun Semasa-i, Pembiayaan Peribadi-i, Pembiayaan Kenderaan-i, Pembiayaan Perumahan-i, Pembiayaan Pajak Gada-i, Pembiayaan Pendidikan-i, Kad Kredit-i, Kad Debit-i, Akaun Deposit-i Berjangka.

Perbankan Perniagaan

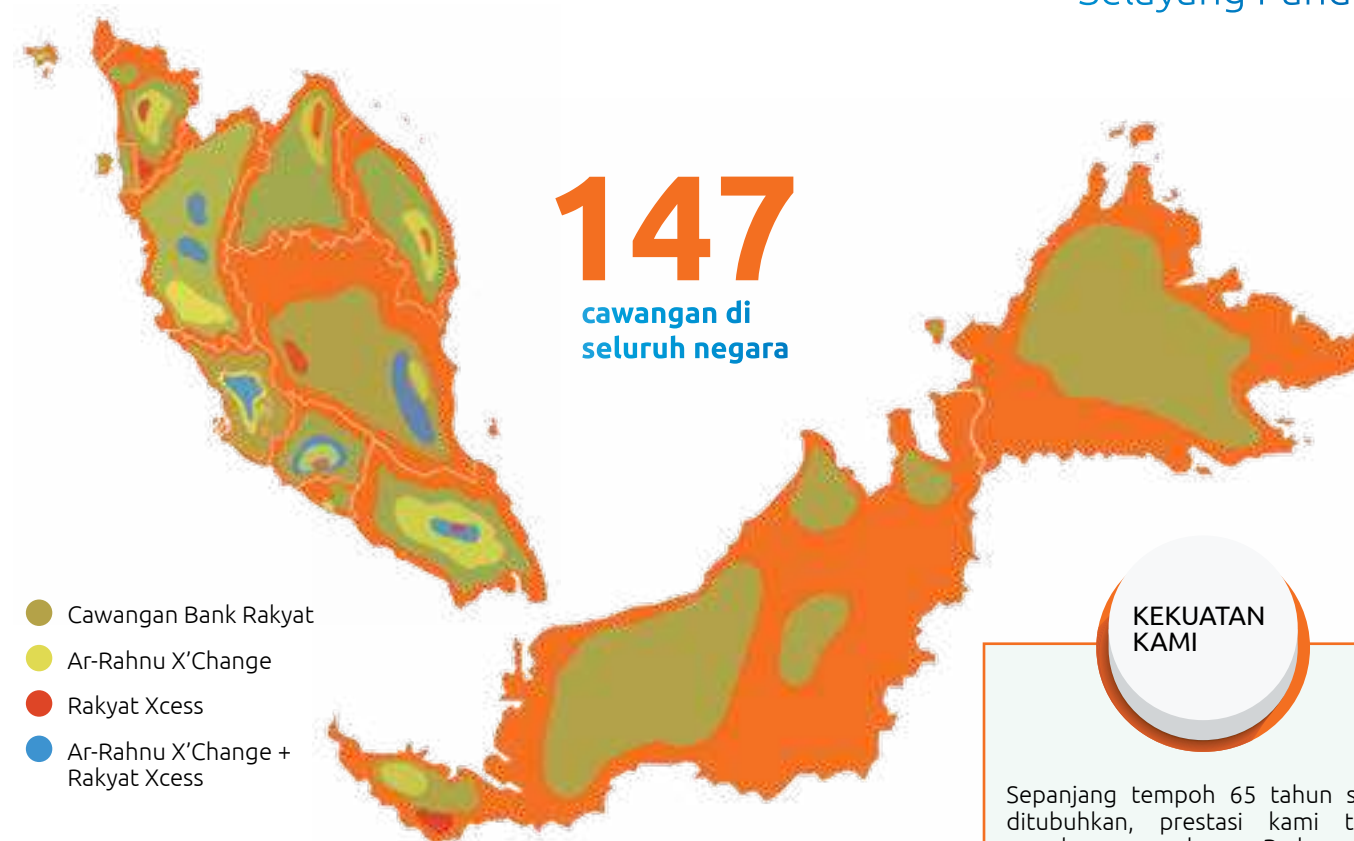
Deposit-i, Pembiayaan Mikro-i, Pembiayaan Penyambung-i, Pembiayaan Hartanah-i, Kontrak-i, Sewa Beli-i, Saham-i, Pembiayaan Kontrak-i Tjari, Pembiayaan Modal Kerja Berjangka-i untuk Ar-Rahnu X'Change dan CashLine-i.

Koperasi

Seminar dan Program Pembangunan Koperasi dan Usahawan Koperasi, Ruang Kabinet Produk Keusahawanan Koperasi.

Selayang Pandang

- Cawangan Bank Rakyat
- Ar-Rahnu X'Change
- Rakyat Xcess
- Ar-Rahnu X'Change + Rakyat Xcess

Bank Koperasi Islam Terbesar

27 Ar-Rahnu X'Change

Ar-Rahnu X'Change: menawarkan perkhidmatan pajak gadai Islam (Ar-Rahnu).

4 Rakyat Xcess

Rakyat Xcess: Menawarkan perkhidmatan asas selain Ar-Rahnu.

18 Ar-Rahnu X'Change + Rakyat Xcess

Ar-Rahnu X'Change + Rakyat Xcess: Menawarkan Ar-Rahnu dan perkhidmatan asas.

974 Terminal ATM/CDM/CICO

312 Rakyat C.A.R.E

Rakyat C.A.R.E: Menawarkan perkhidmatan perbankan asas, khususnya di kawasan luar bandar melalui koperasi dan peniaga.

78 Wakil Khidmat Bank Rakyat

Wakil Khidmat: Koperasi dilantik sebagai ejen untuk memasarkan produk pembiayaan Bank Rakyat.

KEKUATAN KAMI

Sepanjang tempoh 65 tahun sejak ditubuhkan, prestasi kami terus memberangsangkan. Pada akhir tahun 2019, kami mempunyai:

Warga Kerja
5,752 orang

Pelanggan
8.16 juta

Keuntungan sebelum Cukai dan Zakat
RM1.79 bilion

Jumlah Aset
RM109.62 bilion

Pemegang Saham
842,849

Modal Saham Anggota
RM2.99 bilion

Maklumat Korporat

LEMBAGA PENGARAH

- Datuk Noripah Kamso (*Pengerusi*)
- Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi
- Muhamad Shahril Othman
- Abd Rani Lebai Jaafar
- Prof. Dr Obiyathulla Ismath Bacha
- Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin
Tunku Datuk Seri Adnan
- Yuri Zaharin Wahab
- Sofiyah Yahya

SETIAUSAHA BANK

- Sheikh Azree Mokhtar

PEJABAT BERDAFTAR

Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad
Tingkat 35, Menara 1,
Menara Kembar Bank Rakyat,
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral,
50470 Kuala Lumpur

JURU AUDIT

Ketua Juru Audit Negara
Jabatan Audit Negara
No. 15, Aras 4, Persiaran Perdana, Presint 2,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62518 Putrajaya
Tel : 03-8889 9000
Faks : 03-8888 9721

NOMBOR PENDAFTARAN KOPERASI

2192

PEJABAT KORPORAT

Bank Rakyat
Tingkat 35,
Menara 1, Menara Kembar Bank Rakyat,
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral,
50470 Kuala Lumpur
Tel : 03-2612 9600

LAMAN SESAWANG

www.bankrakyat.com.my

Jenama Kami

Teras Perniagaan Kami

ANGGOTA

Memastikan kejayaan yang berterusan dengan mengarahkan hal ehwal syarikat secara kolektif, sambil mengekalkan keyakinan pihak berkepentingan dengan memastikan kepentingan wajar pemegang saham dan pihak berkepentingan dipenuhi. Selanjutnya, menangani isu-isu berkaitan dengan perniagaan, kewangan, tadbir urus korporat, tanggungjawab sosial korporat dan etika korporat yang telus.

PELANGGAN

Menjalankan perniagaan dengan adil dan telus dengan menyediakan perkhidmatan dan produk perbankan patuh Syariah, menawarkan perkhidmatan yang semerta, bersopan santun dan berkesan, serta memfokus kepada tadbir urus korporat yang kukuh dan pembiayaan yang bertanggungjawab.

GERAKAN KOPERASI

Memandu pembangunan dan peningkatan gerakan koperasi, dan menyumbang untuk menjadikan gerakan koperasi tersebut satu daya dalam pertumbuhan ekonomi negara.

PRINSIP ISLAM

Menyokong contoh sistem kewangan Islam dengan menyediakan perkhidmatan kewangan patuh Syariah yang istimewa, diiktiraf dan dipercayai, dengan matlamat diperakui sebagai model institusi kewangan pembangunan Islam.

MASYARAKAT

Mencetuskan perubahan positif dalam masyarakat dengan menyediakan perkhidmatan kewangan dan aktiviti tanggungjawab sosial korporat yang akan meningkatkan standard kehidupan dan kesejahteraan rakyat Malaysia.

NEGARA

Menjadi warga korporat bertanggungjawab yang bukan sahaja didorong oleh keuntungan, tetapi yang lebih utama, membawa perubahan positif kepada ekonomi, menjana pekerjaan dan meneraju aktiviti ekonomi yang akan membantu Malaysia mencapai status negara maju dengan ekonomi berpendapatan tinggi.

No. 1
Senarai Indeks 100
Koperasi Terbaik di
Malaysia (SKM)

Ke-2
Institusi Islam
Terbesar di
Malaysia
(Saiz Aset)

10 Terbaik
Bank Islam Terbesar di
Dunia (Dengan saiz aset
berjumlah USD26.75 bilion
dan keuntungan sebanyak
USD500 juta)

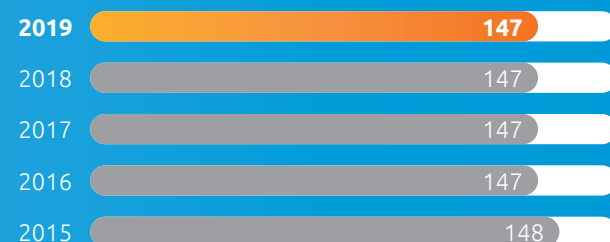
Sumber: Asian Banker Research

KOMITED MEMELIHARA BUMI

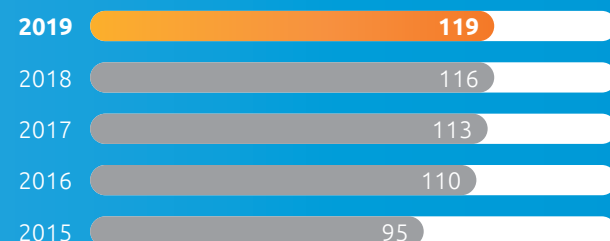

Prestasi Kewangan Lima Tahun (Bukan Kewangan)

Cawangan

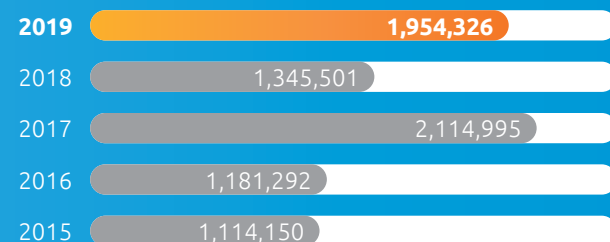
Ar-Rahnu X'Change

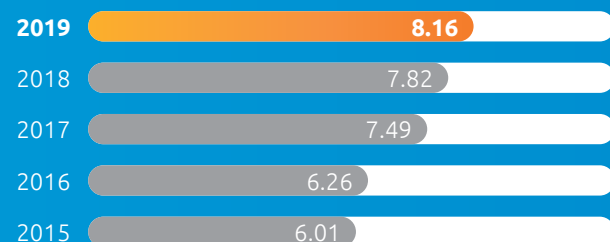
Warga Kerja

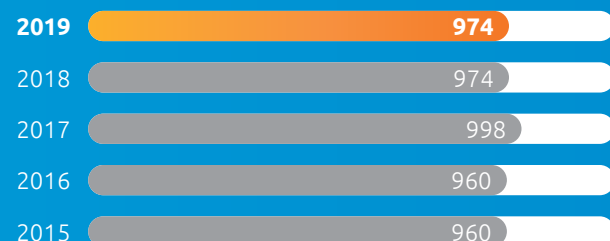
Panggilan Diterima Pusat Panggilan Tele-Rakyat

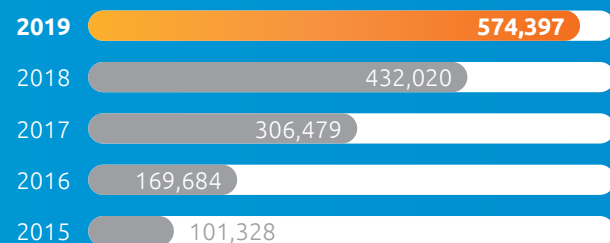
Pelanggan (Juta)

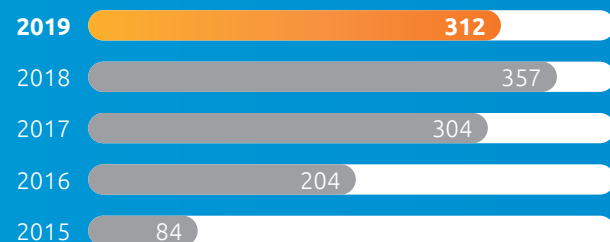
Terminal ATM/CDM/CICO

Pelanggan i-Rakyat Berdaftar

Ejen Perbankan (Rakyat C.A.R.E.)

Pendapatan Operasi (RM Bilion)

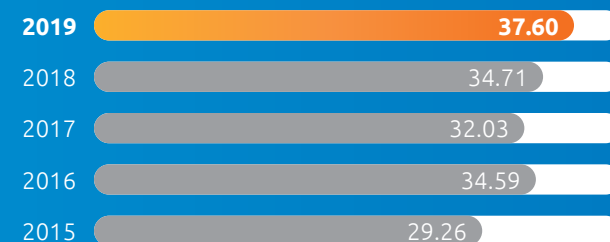
Keuntungan Selepas Cukai dan Zakat (RM Bilion)

Pembiayaan dan Pendahuluan (RM Bilion)

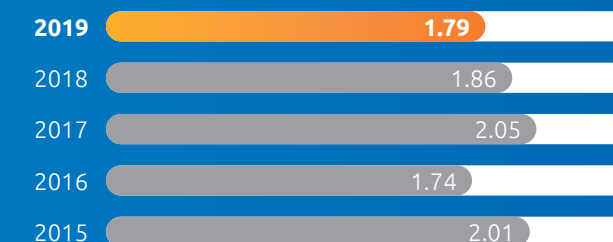

Kos kepada Pendapatan (%)

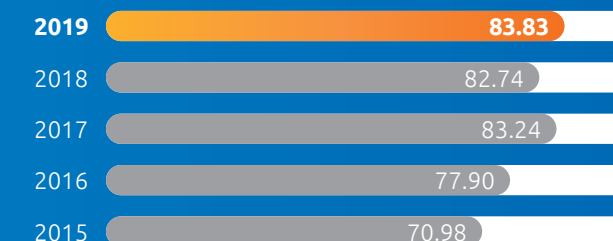

Prestasi Kewangan Lima Tahun (Kewangan)

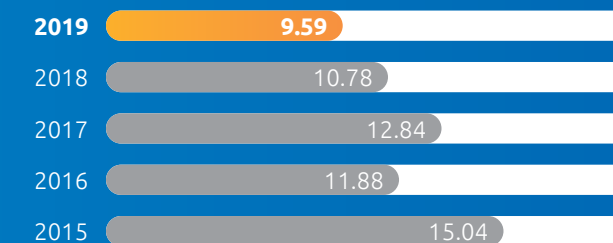
Keuntungan Sebelum Cukai dan Zakat (RM Bilion)

Deposit dan Simpanan (RM Bilion)

Pulangan Bagi Dana Pemegang Saham Biasa (%)

Nisbah Pembiayaan Susut Nilai Kasar (%)

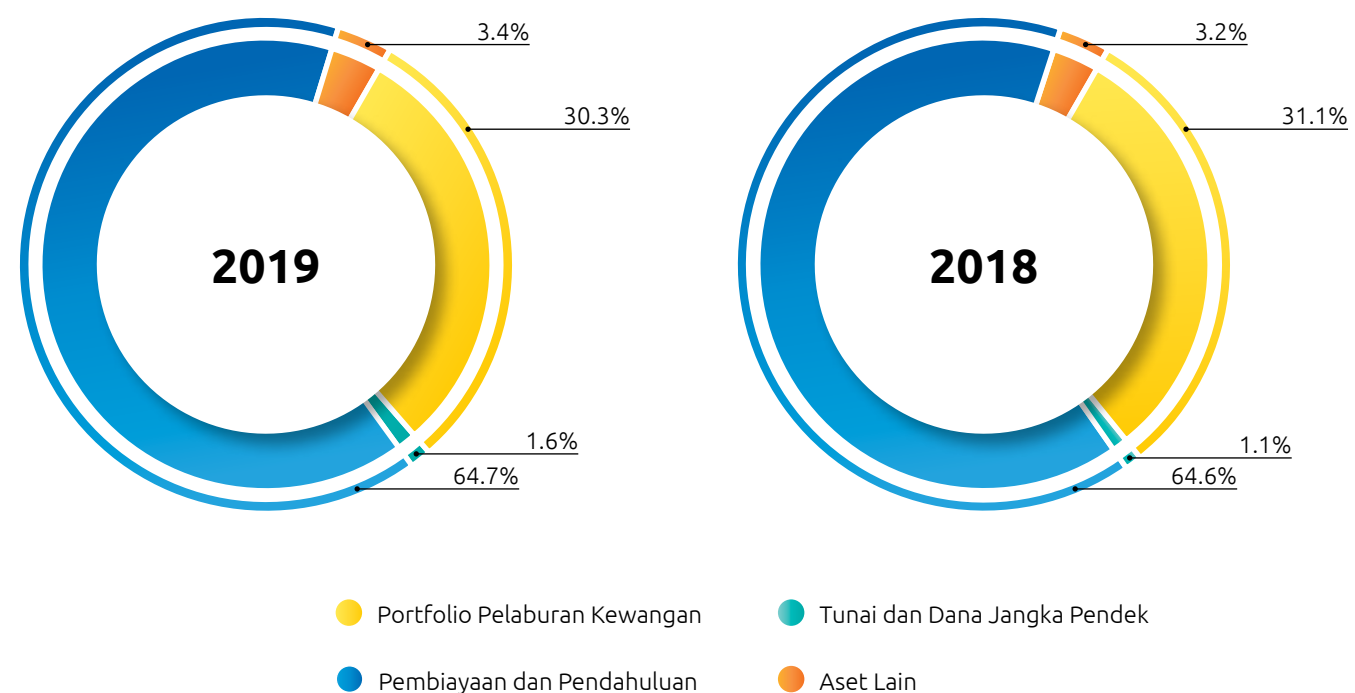
Prestasi Sukuan

	S1 (RM Bilion)	S2 (RM Bilion)	S3 (RM Bilion)	S4 (RM Bilion)
2019				
Pendapatan	1.65	1.64	1.61	1.60
Perbelanjaan	0.85	0.85	0.81	0.82
Pendapatan Bersih	0.79	0.79	0.81	0.78
Keuntungan Sebelum Cukai dan Zakat	0.43	0.44	0.42	0.51
Keuntungan Selepas Cukai dan Zakat	0.31	0.39	0.51	0.42
2018				
Pendapatan	1.56	1.62	1.65	1.64
Perbelanjaan	0.81	0.85	0.88	0.85
Pendapatan Bersih	0.78	0.77	0.77	0.79
Keuntungan Sebelum Cukai dan Zakat	0.45	0.28	0.50	0.62
Keuntungan Selepas Cukai dan Zakat	0.39	0.28	0.25	0.85

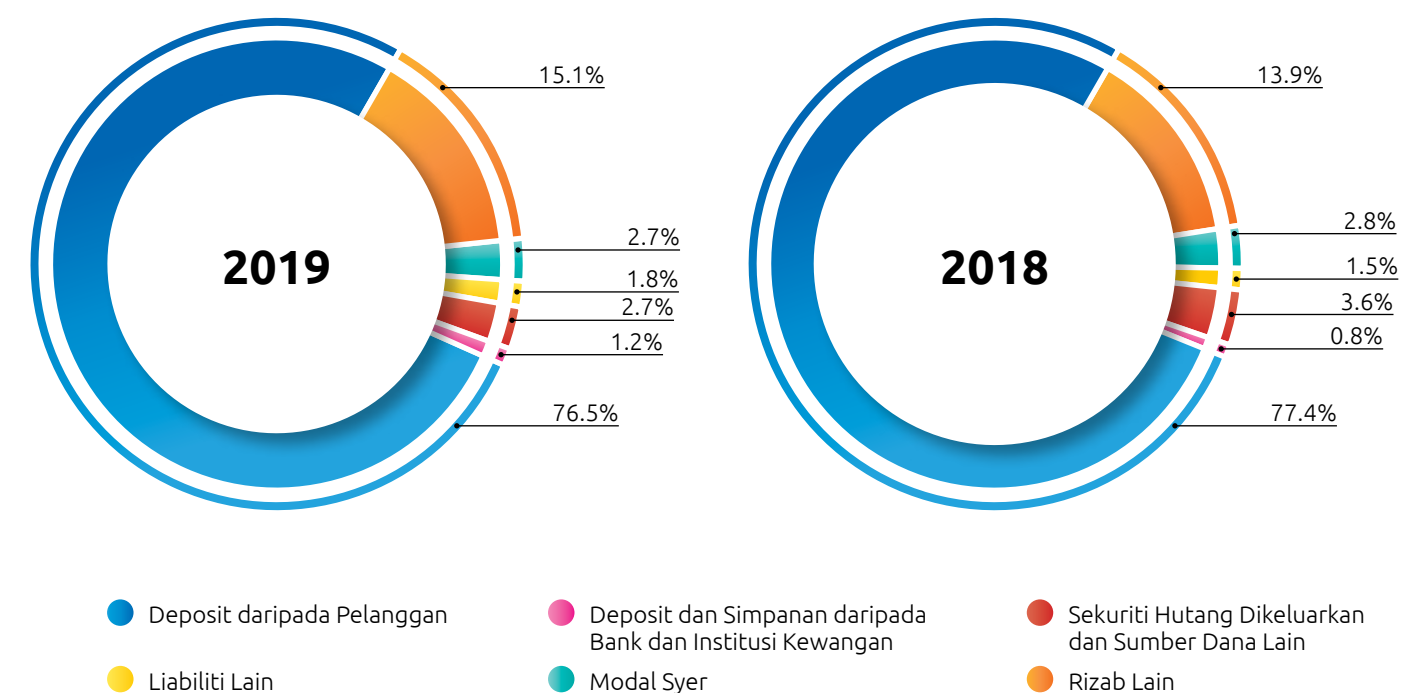
Analisis Segmen bagi Perolehan Bank

	2019		2018	
	Peratusan (%)	RM '000	Peratusan (%)	RM '000
Perbankan Pelanggan	65.2	4,551,439	66.7	4,568,306
Perbankan Komersial	4.1	285,018	4.0	272,104
Berasaskan Yuran	2.3	159,040	1.2	82,222
Ar-Rahnu	3.5	246,317	3.5	243,197
Lain-lain	24.9	1,734,990	24.5	1,681,520

Aset

Liabiliti dan Ekuiti

Dividen (RM Juta)

Anggota Kami

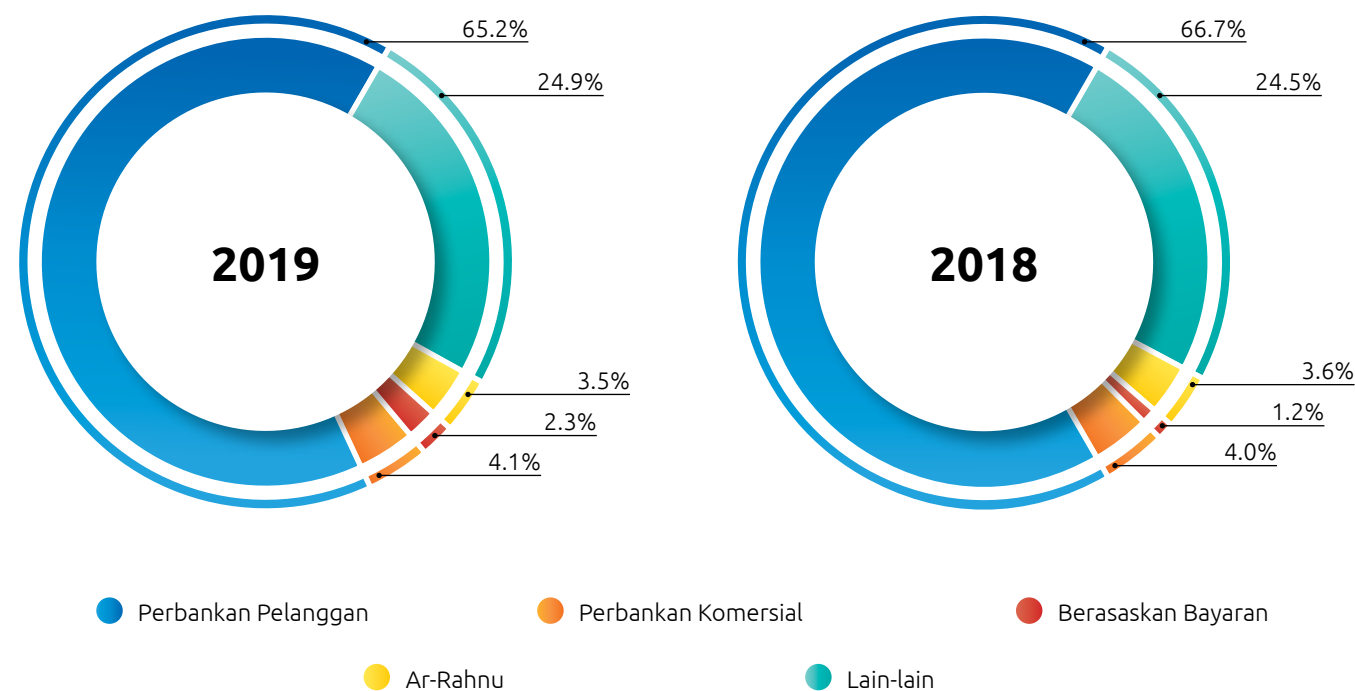
Jumlah Anggota (Individu dan Koperasi): 2015-2019

Tahun	Kategori		Jumlah
	Individu	Koperasi	
2019	840,592	2,257	842,849
2018	852,618	2,237	854,855
2017	872,202	2,178	874,380
2016	890,314	2,154	892,468
2015	905,790	2,128	907,918

Jumlah Modal (Individu dan Koperasi): 2015-2019

Tahun	Kategori		Jumlah
	Individu (RM)	Koperasi (RM)	
2019	2,770,784,615	215,245,385	2,986,030,000
2018	2,780,033,736	205,996,264	2,986,030,000
2017	2,798,115,203	187,914,797	2,986,030,000
2016	2,814,731,034	171,298,966	2,986,030,000
2015	2,815,744,078	168,178,922	2,983,923,000

Prestasi Operasi Perbankan

Pencapaian Utama

Pencapaian Utama

1954

- Pendaftaran rasmi Bank Agong Kampong Bekerjasama-sama Persekutuan Tanah Melayu Dengan Tanggungan Berhad dengan ibu pejabat pertamanya di Bukit Mertajam, Pulau Pinang.
- Pemilihan Menteri Besar Perlis, Tan Sri Sheikh Ahmad Mohd Hashim, sebagai Presiden Lembaga Penaja Bank.

1955

- Pemilihan pertama Lembaga Pengarah oleh ahli-ahli kawasan.
- Pemilihan semula Tan Sri Sheikh Ahmad Mohd Hashim sebagai Pengerusi Bank.
- Pemindahan ibu pejabat Bank ke Padang Kota, Pulau Pinang.

1958

- Pelancaran Pelan Pembangunan Lima Tahun Bank untuk mengumpul modal melebihi RM12 juta dalam tempoh lima tahun berikutnya oleh Tan Sri Sheikh Ahmad Mohd Hashim, Pengerusi Bank

1961

- Pemindahan Ibu Pejabat Bank Agong ke Kuala Lumpur untuk memusatkan operasinya untuk memberi perkhidmatan kepada para pelanggan di Semenanjung Malaysia.

1963

- Keahlian Bank Agong terdiri daripada 32 koperasi dengan pelaburan saham berjumlah RM143,000.

1964

- Pembinaan Ibu Pejabat Bank Agong di Jalan Ipoh, Kuala Lumpur bermula.

1966

- Bank Agong berpindah ke bangunannya sendiri di Jalan Ipoh, Kuala Lumpur.

1967

- Lembaga Pengarah Bank memutuskan untuk menukar nama Bank Agong kepada Bank Kerjasama Malaysia Berhad atau lebih dikenali sebagai Bank Kerjasama.

1968

- Pembukaan cawangan pertama Bank Kerjasama di Sungai Petani, Kedah selepas pengambilalihan Bank Persatuan Bekerjasama-sama Kedah Tengah.

1969

- Pembukaan cawangan Bagan Serai, dirasmikan oleh Menteri Besar Perak, Dato' Sri Ahmad Mohd Said.
- Pembukaan cawangan Muar, dirasmikan oleh Menteri Besar Johor, Dato' Osman Mohd Saat.
- Penerbitan Berita Bank Kerjasama, surat berita pertama Bank, dengan Ruangan Ketua Pengarah menyentuh tentang kemungkinan menubuhkan Persatuan Koperasi di Malaysia.

1970

- Pembukaan cawangan Kanger, dirasmikan oleh Putera Mahkota Perlis, Tuan Syed Sirajuddin Ibnu Tuanku Syed Putra Jamalullail.
- Pembukaan cawangan Kota Bharu oleh Pemangku Menteri Besar Kelantan, Dato' Mohamed Nasir.

1971

- Peluasan perkhidmatan meliputi pinjaman kepada ahli-ahli yang ingin menceburi bidang perniagaan, industri dan bagi membeli aset seperti rumah.
- Penubuhan Angkatan Kerjasama Malaysia Berhad (ANGKASA) selepas satu persetujuan dicapai di Kongres Koperasi Malaysia Ke-2 oleh Pengerusi Bank Kerjasama, Tan Sri Sheikh Ahmad Mohd Hashim.

1972

- Pelancaran Akaun Tabung Kumpulan Wang Amanah.
- Pertukaran nama daripada Bank Kerjasama kepada Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad atau Bank Rakyat semasa Mesyuarat Agung Tahunan ke-17.

1973

- Penggunaan rasmi nama Bank Rakyat selepas dicadangkan sendiri oleh Perdana Menteri ketika itu, Tun Abdul Razak.

1974

- Penubuhan syarikat koperasi dinamakan Syarikat Kerjasama Bank Rakyat yang juga dikenali sebagai SEKATARAKYAT oleh kakitangan Bank Rakyat.
- Pelancaran Rakyat First Merchant Bankers Berhad (Rakyat First) bahagian perbankan saudagar Bank Rakyat.

1975

- Penubuhan Rakyat Trading Corporation Sdn. Bhd. (RTC) pembekal bahan pembinaan seperti besi keluli dan simen serta pengedar barangan yang dikeluarkan oleh ASEAN Chemical Fertiliser.

1977

- Pelancaran Jabatan Pengutipan dan penubuhan Biro Aduan.

1978

- Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas 1978) mula berkuat kuasa.
- Bank Rakyat diletakkan di bawah Menteri yang bertanggungjawab terhadap pembangunan koperasi.

1979

- Kertas Putih mengenai Bank Rakyat, Kedudukan Bank Rakyat dibentangkan di Parlimen, berikutan pembentangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Bil Peruntukan Khas) di Dewan Rakyat pada 19 Disember 1977.

1981

- Perjanjian usaha sama ditandatangani dengan Deutsche Genossenschaftsbank (DG Bank), merupakan batu loncatan untuk Bank Rakyat terlibat dalam segmen perbankan saudagar.

1982

- Pelancaran Perkhidmatan Perbankan Bergerak di cawangan Alor Setar, dengan kenderaan Perbankan Bergerak beroperasi terutamanya di Kompleks Lembaga Padi dan Beras Negara bersempena musim menuai.

1983

- Peningkatan keahlian Bank kepada 29,002, yang terdiri daripada 28,134 individu dan 868 koperasi.
- Jumlah aset Bank meningkat kepada RM519 juta dan keuntungan bersih mencapai RM5.9 juta.

1984

- Pelancaran Skim Pinjaman Pendidikan pertama, Skim Pinjaman Menanam Budi.

1986

- Pelancaran Skim Simpanan Nuri oleh Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar bagi menggalakkan budaya menyimpan dalam kalangan kanak-kanak sekolah.

1988

- Pelancaran Skim Pinjaman Pendidikan kedua untuk membantu pelajar menyambung pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi di dalam dan luar negeri.
- Pelancaran Skim Pinjaman Khas Siswazah (SPKS) dengan pinjaman maksimum RM20,000 untuk membantu siswazah tanpa pekerjaan tetap menubuhkan dan memulakan perniagaan perkhidmatan perakaunan dan percukaian sendiri.

1989

- Pengenalan perkhidmatan untuk sektor koperasi melalui Akaun Simpanan Koperasi Khas (ASKK).

1990

- Kelulusan untuk menggunakan rizab Bank Rakyat berjumlah RM96.70 juta untuk menampung kerugian terkumpul berjumlah RM86.60 juta.
- Pengumuman pengagihan bonus dua peratus kepada ahli dari tahun 1978 hingga 1988, dividen tunai 10 peratus dan saham bonus 20 peratus masing-masing untuk tahun 1990 dan 1991.

1992

- Parlimen meluluskan Akta Koperasi 1992.

Empat objektif utama Akta tersebut adalah untuk menggalakkan dan mendorong pertumbuhan koperasi, menukar koperasi menjadi usahaniaga yang mampan, memperbaharui cara pentadbiran dan pengurusan koperasi dan mengukuhkan undang-undang berkaitan dengan gerakan koperasi.

1993

- Pelancaran sistem perbankan Syariah yang menawarkan kemudahan seperti Akaun Simpanan Al-Wadiah, Pembiayaan Hartanah Al-Bai' Bithaman Ajil dan Pembiayaan Peribadi Bai Al-Inah.

- Cawangan ke-42 Bank dibuka di Bukit Mertajam, Pulau Pinang, tempat kelahiran Bank.

- Pengenalan Skim Pajak Gadai Islam Ar-Rahnu di Malaysia dengan kerjasama Yayasan Pembangunan Ekonomi Islam Malaysia (YaPEIM) dengan modal permulaan sebanyak RM5 juta.

- Memorandum Persefahaman Ar-Rahnu telah ditandatangani dengan YaPEIM pada 11hb Oktober 1993.

1994

- Penubuhan Majlis Penasihat Syariah Bank Rakyat.

- Pembukaan cawangan pertama di luar Semenanjung iaitu di Kuching, Sarawak.

Pencapaian Utama

1998

- Pembiayaan Kenderaan, An-Naqlu iaitu kemudahan pembiayaan untuk membeli kereta telah dilancarkan.

1999

- Pelancaran Sistem Perbankan Runcit Bersepadu (IRBS) di cawangan Pudu di Kuala Lumpur yang membolehkan pengurusan dalam talian bagi urusan perbankan dan lejar am, dan perkhidmatan ATM sokongan untuk simpanan dan urusan akaun pelaburan yang lebih pantas.

2000

- Pelancaran Pembiayaan Kontrak Tijari dalam usaha membantu perniagaan kecil yang dinamik dan berdaya maju.

2001

Bank Pilihan Anda

- Pelancaran logo korporat baharu bagi menggantikan logo yang telah berusia 20 tahun, bersempena dengan ulang tahun ke-47 Bank Rakyat.
- Pelancaran tiga produk baharu berasaskan konsep Al-Mudarabah - Syabab, Tawfir dan Tilmiz - telah dirasmikan oleh Menteri Pembangunan Tanah dan Koperasi, Tan Sri Kasitah Gaddam.

2002

- Pelancaran perkhidmatan rundingan dan bimbingan melalui Program Rakan Koop untuk membantu koperasi menguruskan aktiviti perniagaan mereka.

2003

- Pengumuman rasmi menandakan semua operasi Bank adalah patuh Syariah.
- Pelancaran Pusat Perbankan Elektronik (EBC) atau eRakyat di cawangan Jalan Tangsi, Kuala Lumpur.

2004

- Bank Rakyat diletakkan di bawah Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi berikutan rombakan kementerian. Sebelum itu, Bank diletakkan di bawah Kementerian Pembangunan Tanah dan Koperasi.

2005

- Bank Rakyat menjadi institusi kewangan bukan komersial pertama yang memperkenalkan perkhidmatan MEPS Interbank Giro (IBG).

2006

- Pelancaran Pusat Panggilan tele-Rakyat, untuk membolehkan pelanggan melaksanakan urusan dengan bantuan personel Pusat Panggilan.

- Pelancaran Budaya Korporat Bank Rakyat, **R.A.K.Y.A.T.:**
R: **Rajin**
A: **Amanah**
K: **Kompeten**
Y: **Yakin**
A: **Akhlaq Mulia**
T: **Taqwa**

- Francais pajak gadai Islam Ar-Rahnu X'Change diperkenalkan ke pasaran, diuruskan oleh subsidiari Bank Rakyat, Rakyat Management Services Sdn Bhd (RMS).

2007

- Pelancaran Kelab Nuri Bank Rakyat oleh Puan Sri Wan Nafisah Nik Mohd Adeb, isteri Pengerusi Bank, Tan Sri Dato' Dr. Syed Jalaludin Syed Salim. Maskot baharu berkonsep angkasawan turut diperkenalkan.

- Pelancaran Perbankan Internet i-Rakyat.

2008

- Karnival Bank Rakyat yang pertama untuk orang ramai dengan konsep permainan yang diadakan di Padang Dataran Pemuda Merdeka, Seberang Prai, Pulau Pinang.

2009

- Penubuhan Yayasan Bank Rakyat yang bermatlamat untuk membangun dan mempertingkatkan standard pendidikan rakyat Malaysia, khususnya dalam kalangan anak-anak anggota Bank.

- Penerbitan dan pengenalan kad kredit berasaskan Syariah yang pertama di pasaran, Tawarruq dengan kerjasama MasterCard Worldwide.

2010

- Pelancaran perkongsian strategik dengan Tabung Haji, membolehkan para penyimpan Tabung Haji melakukan pelbagai urusan di cawangan Bank Rakyat.

2012

- Pelancaran penerbitan pertama Sukuk bernilai RM1 bilion di bawah Program Nota Jangka Sederhana Islam.

2013

- Pelantikan sebagai agen kutipan bagi cukai pendapatan melalui perkongsian strategik dengan Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN).

2014

- Pembukaan cawangan ke-145 di Labis, Johor yang merupakan cawangan ke-15 Bank di negeri tersebut.

- Pengumuman penerbitan Sukuk Musyarakah bernilai RM1 bilion untuk tempoh tiga dan lima tahun.

- Tahun yang amat bermakna apabila berpindah ke Menara Kembar Bank Rakyat, bangunan ikonik baharu Bank di Jalan Rakyat dan ulang tahun ke-60 Bank disambut di premis baharu ini.

2015

- Pelancaran rasmi Menara Kembar Bank Rakyat.

- Penyerahan bas yang ditaja oleh Bank Rakyat kepada Persatuan Bola Sepak Malaysia (FAM).

- Pelancaran Kad Kredit-i Platinum.

- Persidangan Meja Bulat Ulama Syariah Antarabangsa yang pertama, anjuran Bank Rakyat.

- Pembukaan cawangan Kuala Pilah oleh DYMM Yang DiPertuan Besar Negeri Sembilan.

- Pelancaran Stesen LRT Bank Rakyat - Bangsar oleh Pengerusi Bank Rakyat sebagai sebahagian daripada program tanggungjawab sosial korporat Bank Rakyat.

2016

- Penubuhan Taska Kasih Nuri di Menara 2, Menara Kembar Bank Rakyat. Kemudahan penjagaan kanak-kanak untuk kemudahan kakitangan ibu pejabat Bank Rakyat, telah dirasmikan oleh Pengerusi Bank Rakyat.

- Pelancaran model Menara Bank Rakyat Johor oleh DYMM Sultan Johor yang menandakan penerokaan Bank ke dalam segmen pelaburan hartanah di Johor.

- Program pertama Kembara Kemanusiaan Kemboja 2016 dan pengagihan daging korban bersempena Hari Raya Aidiladha.

- Program Berkhatan Beramai-ramai 2016 pertama anjuran Surau Al-Barakah Menara Kembar Bank Rakyat untuk anak-anak kakitangan Bank dan ahli kariah Al-Barakah sebagai sebahagian daripada sumbangan Bank kepada masyarakat.

- Pelancaran Kalendar Bank Rakyat 2017 bertema "Indahnya Ilhammu, Seninya Jiwamu" berinspirasi kanak-kanak autistik sebagai inisiatif Bank menyokong usaha kerajaan membantu golongan kurang bernasib baik.

- Bank Rakyat menggunakan tema Anak Kita bagi tahun 2016/2017 menandakan komitmennya terhadap kanak-kanak, terutamanya kanak-kanak autistik, dengan menganjurkan pelbagai aktiviti sebagai sebahagian daripada inisiatif tanggungjawab korporat sosialnya terhadap kanak-kanak autisme.

- Pelancaran Kad Muslimah Bank Rakyat, Kad Kredit-i patuh Syariah pertama khusus untuk wanita.

- Penganjuran Program Wira-Wira Hebat untuk meraikan atlet paralimpik negara yang telah memenangi pingat emas dan gangsa di Sukan Paralimpik Rio 2016.

2017

- *Autismlympic* 2017 yang mengumpulkan persatuan autisme di Lembah Klang.

- Larian Rakyat 2017, anjuran Bank buat pertama kali sempena Sukan SEA Kuala Lumpur 2017.

2018

- Bank menganjurkan Anugerah Dari Hati Ke Hati pada 2hb April sempena Hari Kesedaran Autisme 2018.

- Berkongsi kegembiraan sambutan Aidilfitri dengan kanak-kanak autistik dalam Program Sinar Aidilfitri Dari Hati Ke Hati Bank Rakyat di Pasar Raya Besar Mydin Petra Jaya, Kuching.

- Menganjurkan Pertandingan Bicara Berirama (Choral Speaking) pertama pada 14 hingga 16hb September sempena Hari Kemerdekaan Negara ke-61 di Ruang Legar, Suria KLCC.

- Penyerahan bas kepada Persatuan Badminton Malaysia (BAM) sebagai sebahagian daripada inisiatif pembinaan jenama Bank Rakyat serta usaha menyokong aktiviti sukan negara bagi menjulang Malaysia di mata dunia.

Peristiwa Penting 2019

JANUARI

9 Januari 2019

Acara Kayuhan Amal di Masjid Ar-Rahman, Simpang Lang, Perlis yang dilaksanakan secara kolaboratif dengan Majlis Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Perlis (MAIPS) telah diserikan dengan keberangkatan DYTM Raja Muda Perlis, Tuanku Syed Faizuddin Putra Ibnu Tuanku Syed Sirajuddin Jamalullail yang mana asnaf dan para pelajar kurang bernasib baik menerima sumbangan zakat.

11 Januari 2019

Kad Nuri Nutrisi diedarkan kepada pelajar Sekolah Menengah Kebangsaan Langkawi Pulau Tuba. Ia melayakkan penerima mendapat makanan percuma setiap hari di sekolah.

FEBRUARI

16 Februari 2019

Seorang ibu tunggal dan keluarga mereka di Dungun, Terengganu menerima sumbangan barang keperluan dan bekalan sekolah sebagai sebahagian daripada inisiatif Nuri Nutrisi.

MAR

24 Mac 2019

Bank menjadi tuan rumah Pameran Nuri Nutrisi *Autisme* yang berlangsung di Muzium Negara, Kuala Lumpur. Pameran ini memfokus kepada kesedaran makanan berkhasiat terhadap kanak-kanak autistik.

APRIL

12 April 2020

Bank Rakyat mengumumkan pembayaran dividen sebanyak 13% bagi tahun kewangan 2018, di Magic, Cyberjaya, Selangor. Ia melibatkan pembayaran berjumlah RM379 juta yang dibayar kepada semua anggota.

15 April 2019

Kad Debit-i Bank Rakyat untuk Alumni UiTM dilancarkan sebagai sebahagian daripada kolaboratif Bank dengan UiTM Sarawak untuk menyumbang semula dalam bentuk wakaf atau sumbangan bagi menyokong universiti tersebut dan membantu para pelajar lain.

21 April 2019

Bank Rakyat dengan kerjasama Perpustakaan Tuanku Syed Faizuddin Putra (PTSFP) menganjurkan Nuri @ *The Library* di Universiti Malaysia Perlis (UniMAP) telah dihadiri oleh lebih 150 orang kanak-kanak dari 12 sekolah rendah di Perlis.

Peristiwa Penting 2019

MEI

3 Mei 2019

Pelancaran rasmi kerjasama Bank Rakyat dengan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Ini merupakan hari bersejarah kerana Bank menjadi organisasi tempatan pertama diakreditasi di bawah program Pasukan Negara PBB 'Bersama untuk Hab SDG'.

4 Mei 2019

Mesyuarat Agung Tahunan 2019 telah diadakan di Dewan Tun Abdul Razak, Menara Kembar Bank Rakyat yang dihadiri oleh 1,000 anggota.

6-17 Mei 2019

Bank telah menganjurkan majlis Kasih BRamadan sebagai inisiatif penghargaan terhadap rakan-rakan media yang telah memberi sokongan berterusan kepada Bank.

7 Mei 2019

Bank Rakyat dan PETRONAS menjalin kerjasama untuk menyediakan pembiayaan kepada vendor minyak, gas dan peralatan (OGSE) syarikat minyak dan gas tersebut.

14 Mei 2019

Bank Rakyat mengedar 6,000 pek bubur lambuk melalui program Kasih BRamadan. Program ini merupakan sebahagian daripada inisiatif Bank untuk berkongsi rezeki serta menyemarakkan sambutan Ramadan dengan para pelanggannya, terutamanya komuniti di sekitar Menara Kembar Bank Rakyat.

27 Mei 2019

Bank Rakyat menjalin kerjasama dengan Buletin Utama TV3 dengan menganjurkan Nuri Nutrisi Aidilfitri bagi meraikan para atlet negara.

27 Mei 2019

Bank Rakyat merangkul *Asia Responsible Enterprise Awards 2019* (AREA 2019) dalam kategori Anugerah Pemerikasaan Sosial kerana penglibatannya dalam menyokong komuniti autistik di Malaysia sejak bulan Oktober 2016 melalui kempen #AnakKita.

JUN

20 & 21 Jun 2019

Bank Rakyat meneruskan inisiatif CSR Nuri Nutrisi dengan menyalurkan makanan berkhasiat di Sekolah Kebangsaan Pulau Mabul Semporna, Sabah.

27 Jun 2019

Merayakan Aidilfitri Bank Rakyat bersama pemegang kepentingan, rakan perniagaan dan pendeposit di Dewan Tun Abdul Razak, Menara Kembar Bank Rakyat.

JULAI
13 Julai 2019

Program Larian Kebajikan 'Bear A-Thon: Jaga Kesihatan Anda' telah dianjurkan bersama Fakulti Sains Kesihatan dan Kehidupan (FHLS), Management and Science University (MSU) bertujuan untuk mempromosi gaya hidup sihat serta sebagai platform membantu pelajar kurang bernasib baik di sekitar Selangor.

29 Julai 2019

Bank Rakyat melaksanakan pelan 5 tahun baharu yang dikenali sebagai "BR25" untuk melakar pertumbuhan masa depan yang bermatlamat menghasilkan Evolusi Aspirasi bagi Bank Rakyat supaya kekal relevan menjelang tahun 2025.

4 Julai 2019

Bank dengan kerjasama Kementerian Pendidikan menganjurkan Pertandingan Bicara Berirama antara negeri di seluruh negara sebagai sebahagian daripada inisiatif untuk menggalakkan para pelajar bercakap di hadapan khalayak serta membantu mereka memperbaiki kefasihan berbahasa Inggeris.

11 Julai 2019

Bank Rakyat terpilih sebagai penerima anugerah Syarikat Terbaik Keseluruhan bagi tahun kedua berturut-turut pada majlis penyampaian Anugerah CSR Malaysia 2019 kerana komitmennya melaksanakan inisiatif tanggungjawab sosial korporat (CSR) khususnya untuk kanak-kanak autistik.

SEPTEMBER
1 September 2019

Larian Rakyat 2.0 dianjurkan bersempena Minggu Usahawan Nasional, bertempat di Taman Pameran Agro Malaysia, Serdang (MAEPS) sebagai inisiatif membantu mempromosi gaya hidup sihat dan kesejahteraan kepada rakyat Malaysia. Ia berjaya menghimpun 3,000 peserta.

27 September 2019

Bank Rakyat dengan kerjasama Mastercard telah melancarkan buat pertama kali kad kembaranya yang dikenali sebagai Kad Kredit-i Bank Rakyat Platinum Explorer bagi menggalakkan mereka yang gemar melancong menikmati lebih banyak manfaat dan hadiah dengan menggunakan kad ini semasa melancong.

OGOS
1 Ogos 2019

Pertandingan Bicara Berirama Bank Rakyat Peringkat Nasional diadakan yang Menara Kembar Bank Rakyat yang mana juara peringkat negeri di seluruh negara bertanding untuk menjadi juara peringkat kebangsaan.

12 Ogos 2019

Bank Rakyat bersama ERA Sarawak mengedar daging korban di Masjid Darul Farhanah, Sarawak dan Masjid Bandaraya, Kota Kinabalu, Sabah bersempena dengan Hari Raya Aidil Adha bagi membantu masyarakat yang kurang bernasib baik di Sarawak dan Sabah.

24 Ogos 2019

Nuri Teenpreneurship 2019 yang menghimpunkan lebih 24,000 orang pelajar sekolah bagi menggalakkan keusahawanan dalam kalangan pelajar, telah mendapat pengiktirafan daripada *Malaysia Book of Records* kerana mencapai penyertaan sekolah paling besar bagi inisiatif keusahawanan.

OKTOBER
1 Oktober 2019

Melalui permuafakatan antara Bank Rakyat dan Management and Science University (MSU), seramai 60 pelajar kurang bernasib baik dari 3 buah sekolah di Shah Alam menerima bantuan makanan sebagai sebahagian daripada program *SHAPE 3.0 MSU MY*.

5 Oktober 2019

Program pembersihan pantai diadakan di Pantai Batu Buruk, Terengganu sebagai sebahagian daripada inisiatif kelestarian Bank.

14 Oktober 2019

Sumbangan Bank Rakyat kepada Koperasi Kolej Vokasional Kuching Bhd yang menjalankan projek Kebun Nuri Nutrisi: Ladang Cendawan Tiram.

19 Oktober 2019

Bank Rakyat menganjurkan Persidangan Meja Bulat Cendekiawan Syariah Islam Antarabangsa (iSHAR), sebuah program meja bulat selama dua hari yang menghimpunkan lebih 20 cendekiawan Syariah dan pengamal perbankan Islam dari seluruh dunia termasuk Malaysia, Emiriah Arab Bersatu, Turki, Arab Saudi, Kuwait, Syria, Bahrain dan Jordan. Acara tersebut berlangsung di Hotel Marriott Putrajaya.

NOVEMBER
2 - 30 November 2019

Mesyuarat Agung Wilayah Bank Rakyat diadakan di seluruh negara.

9 November 2019

Bank Rakyat mengambil bahagian dalam perayaan Maulidur Rasul tahunan 2019 Peringkat Kebangsaan yang berlangsung di Axiata Arena, Bukit Jalil, Kuala Lumpur. Kontinjen kami yang diketuai oleh Dato' Rosman Mohamed memenangi tempat ketiga dalam kategori sektor swasta bagi Kontinjen Perarakan Maulidur Rasul 2019.

16 November 2019

Rakyat Management Services (RMS) menganjurkan program Menanam Pokok Bakau Ar-Rahnu X'Change. Sebanyak 1,000 pokok bakau telah ditanam di Bagan Pasir, Tanjung Karang, Selangor. 100 orang peserta yang terdiri daripada warga kerja RMS, wakil daripada Ar-Rahnu X'Change (ARX), guru-guru dan pelajar sekolah telah mengambil bahagian dalam aktiviti CSR ini.

28 November 2019

Bank Rakyat merangkul anugerah Sosial Impak Terbaik (Besar) di majlis penyampaian *Europa for Sustainability EU-Malaysia Chamber of Commerce and Industry (EUMCCI) 2019*. Ia merupakan satu pengiktirafan terhadap usaha Bank Rakyat dalam menyokong komuniti autistik di Malaysia sejak bulan Oktober 2016 melalui kempen #AnakKita.

DISEMBER
2-3 Disember 2019

Pusat Pembangunan Keusahawanan dilancarkan di Pulau Bum Bum dengan matlamat untuk membantu komuniti setempat melalui penyediaan peluang pekerjaan untuk mereka serta menggalakkan mereka menceburi bidang perniagaan.

27 Disember 2019

Satu Memorandum Persefahaman (MoU) telah ditandatangani oleh Bank dengan Majlis Islam Sarawak (MIS) untuk melaksanakan Program Integriti Kewangan bagi Masjid (PINK Masjid) di Sarawak.

Kehadiran Kami di Seluruh Malaysia

NEGERI	CAWANGAN	AR-RAHNU X'CHANGE	RAKYAT XCESS	AR-RAHNU X'CHANGE + RAKYAT XCESS	WAKIL KHIDMAT BANK RAKYAT
Selangor	21	10	-	5	11
Kuala Lumpur / Putrajaya	15	2	-	-	8
Negeri Sembilan	7	3	1	2	4
Melaka	4	2	-	-	1
Johor	15	7	1	3	7
Pahang	11	3	1	1	9
Kelantan	8	3	-	1	4
Terengganu	8	2	-	1	3
Perak	12	6	-	2	5
Kedah	10	6	-	3	6
Pulau Pinang	7	-	-	-	5
Perlis	2	-	-	-	2
Sabah	13	-	-	-	7
Sarawak	14	1	1	-	6
Jumlah	147	45	4	18	78

CAWANGAN 147	AR-RAHNU X'CHANGE 45	RAKYAT XCESS 4	AR-RAHNU X'CHANGE + RAKYAT XCESS 18	WAKIL KHIDMAT BANK RAKYAT 78
------------------------	--------------------------------	--------------------------	---	--

Anugerah 2019

• **Anugerah Sosial Impak Terbaik,** Europa Awards for Sustainability EU-Malaysia Chamber of Commerce and Industry (EUMCCI) 2019

• **Anugerah Pemerkasaan Sosial,** Asia Responsible Enterprise Awards 2019 (AREA 2019) di Taiwan

• **Syarikat Terbaik Keseluruhan,** Anugerah CSR Malaysia 2019

• **Best Islamic Debit Program,** Mastercard Appreciation Night 2019

• **Sumbangan Cemerlang kepada MyDebit,** Malaysian e-Payments Excellence Awards

- **Tempat Pertama dalam Senarai Indeks 100 Koperasi Terbaik di Malaysia,** Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM)
- **Penyumbang Teratas Bancatakalul** bagi Kategori *Group Term Takaful*

Usaha Sosial Kami

4 JENAMA TERAS

- AUTISMLYMPIC
- AUTISMPRENEUR
- AUTISM BUDDIES
- AUTISMAZING

Pencapaian Bank Rakyat Dalam *Malaysia Book of Records*

24 Ogos 2019

Penyertaan pelajar terbesar dalam sebuah acara keusahawanan yang dijalankan serentak.

15 Ogos 2015

Jumlah tabung simpanan duit syiling terbanyak yang didepositkan secara serentak oleh kanak-kanak

30 Julai 2015

Rumah terbuka Aidilfitri terbesar dianjurkan serentak

25 Jun 2011

Keropok lekor terpanjang

9 April 2011

Bank pertama menurunkan tukun (mesin ATM) @ Taman Laut Malaysia, Pulau Perhentian

Bank Rakyat di Media

Bank Rakyat di Media

13pc DIVIDEND FROM BANK RAKYAT

Total payout amounting to RM277m to be distributed on Monday

13% DIVIDEND 2018

Bank Rakyat has announced a 13 per cent dividend for the year ended December 31, 2018. The dividend amounting to RM277 million will be distributed on Monday, January 14, 2019. The dividend is payable to all registered shareholders as at the record date of January 10, 2019.

Bank Rakyat raih anugerah Syarikat Terbaik Keseluruhan kali kedua

Bank Rakyat has been awarded the Best Overall Company award for the second time at the 2018 ASEAN Corporate Governance Awards. The award is presented to the company that is perceived to have the highest level of corporate governance in the region.

Bank Rakyat has been awarded the Best Overall Company award for the second time at the 2018 ASEAN Corporate Governance Awards. The award is presented to the company that is perceived to have the highest level of corporate governance in the region.

BANK RAKYAT, PETRONAS TO GIVE LOANS TO OGSE VENDORS

Financing programme to benefit SMEs with supply to national oil firm

Bank Rakyat and Petronas have signed a Memorandum of Understanding (MOU) to provide financing support to Small and Medium Enterprises (SMEs) that supply goods and services to the national oil company. The programme aims to improve the financial health of these vendors and support the local economy.

Menangi dua kilogram emas

Bank Rakyat donor 20 kilogram emas untuk program CSR

Bank Rakyat has donated 20 kilograms of gold to support a social responsibility (CSR) program. The gold will be used to fund various community development projects and support the financial needs of underserved groups.

Growing entrepreneurs young and old

Bank aims for listing in record book at event to spur learning among school students

Bank Rakyat is participating in a record book listing event to inspire young entrepreneurs. The event is designed to provide school students with valuable insights into the banking industry and encourage them to pursue entrepreneurial ventures.

30 Semporna students get food aid under Bank Rakyat CSR

Bank Rakyat provides food aid to students in Semporna

Bank Rakyat has provided food aid to 30 students in Semporna as part of its Corporate Social Responsibility (CSR) program. The aid is intended to support the nutritional needs of these students and improve their quality of life.

Dua bank serah zakat perniagaan

Bank Rakyat and another bank donate zakat to support SMEs

Two banks, including Bank Rakyat, have donated zakat to support Small and Medium Enterprises (SMEs). The zakat is intended to provide financial assistance to these businesses and help them grow and sustain themselves.

14,700 pelajar terima bantuan persekolahan

Bank Rakyat provides educational aid to 14,700 students

Bank Rakyat has provided educational aid to 14,700 students. The aid is intended to support the educational needs of these students and help them achieve their academic goals.

Bank Rakyat sasaran pinjaman Ar-Rahnu meningkat

Bank Rakyat aims to increase Ar-Rahnu loan volume

Bank Rakyat is targeting an increase in its Ar-Rahnu loan volume. The bank is offering competitive interest rates and flexible repayment terms to attract more borrowers.

Bank Rakyat auto finance centre state's first

Bank Rakyat launches first auto finance centre in the state

Bank Rakyat has launched its first auto finance centre in the state. The centre is designed to provide a comprehensive range of services to customers, including car financing, insurance, and maintenance.

Bank Rakyat perkenal cawangan konsep digital

Bank Rakyat introduces digital concept branches

Bank Rakyat has introduced digital concept branches. These branches are designed to provide a seamless digital banking experience to customers, with a focus on online services and digital marketing.

Bank Rakyat perkenal Kad kredit-i Platinum Explorer

Bank Rakyat introduces Platinum Explorer credit card

Bank Rakyat has introduced the Platinum Explorer credit card. The card offers a range of benefits, including travel insurance, airport lounge access, and exclusive rewards.

BID TO CUT RELIANCE ON PERSONAL FINANCING

Bank Rakyat aims to reduce reliance on personal financing

Bank Rakyat is aiming to reduce its reliance on personal financing. The bank is focusing on expanding its corporate and institutional banking services to diversify its revenue streams.

PAVING THE PATH TO SUSTAINABILITY

Bank Rakyat focuses on sustainable development

Bank Rakyat is focusing on sustainable development. The bank is implementing various initiatives to reduce its carbon footprint, improve its environmental performance, and support social development.

Bank Rakyat rangkul anugerah CSR peringkat Asia

Bank Rakyat wins Asia-level CSR award

Bank Rakyat has won an Asia-level CSR award. The award recognizes the bank's commitment to social responsibility and its efforts to support the community and the environment.

Bank Rakyat rangkul anugerah CSR peringkat Asia

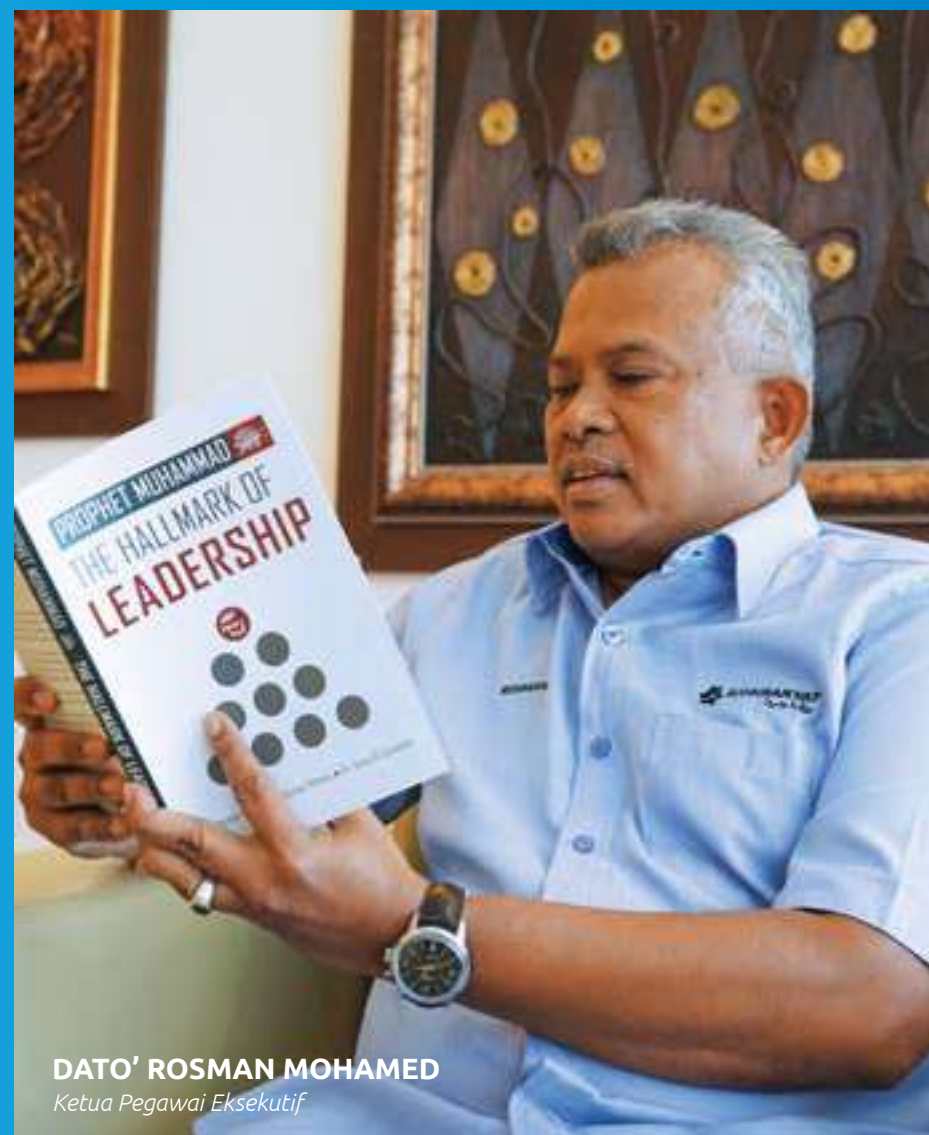
Bank Rakyat wins Asia-level CSR award

Bank Rakyat has won an Asia-level CSR award. The award recognizes the bank's commitment to social responsibility and its efforts to support the community and the environment.

KOMITED MENYOKONG KEMAJUAN NEGARA

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif

DATO' ROSMAN MOHAMED
Ketua Pegawai Eksekutif

PARA ANGGOTA DAN PEMEGANG SAHAM SEKALIAN,

Saya berasa bangga dan amat berbesar hati untuk membentangkan perutusan saya yang pertama sebagai Ketua Pegawai Eksekutif Bank Rakyat. Izinkan saya memulakan perutusan saya dengan menyampaikan ucapan setinggi penghargaan kepada Datuk Noripah Kamsu yang telah menamatkan perkhidmatan beliau dalam Lembaga Pengarah pada 3 April 2020. Saya mengucapkan terima kasih atas sokongan dan komitmen yang ditampilkan oleh Datuk Noripah yang telah berkhidmat dengan Bank Rakyat sejak 11 Disember 2018.

Pelantikan saya sebagai Pemangku Pengarah Urusan pada Ogos 2019 dan kemudian sebagai Ketua Pegawai Eksekutif pada Februari 2020 bertepatan dengan aspirasi Bank yang berhasrat untuk 'Berkhidmat kepada Masyarakat dan Negara'. Kini, kita sedang berusaha ke arah melaksanakan strategi lima tahun yang dikenali sebagai Bank Rakyat 2025 atau "BR25".

BR25 akan dilaksana berasaskan kepada lima teras - Pelanggan dan Anggota, Digitalisasi dan Analitik, Kolaboratif dan Kerjasama, Manusia dan Kelestarian - bagi membantu merealisasikan tema Laporan Tahunan bagi tahun ini iaitu "Berkhidmat untuk Masyarakat dan Negara". Ia juga memberikan fokus yang jelas kepada perniagaan Bank tentang apa yang perlu dicapai sepanjang tempoh beberapa tahun akan datang.

BR25 terbentuk daripada sejarah 66 tahun dan mandat kita bagi mempertingkatkan status sosial dan ekonomi masyarakat petani luar bandar, menyediakan peluang untuk memudahkan pemerkaasaan diri, membina masa depan yang lebih cerah serta kestabilan dan kemakmuran negara. Bank kita bukan sekadar sebuah organisasi perniagaan semata-mata, sebaliknya kita percaya bahawa perniagaan yang dijalankan perlu berkhidmat untuk rakyat dan bukan sebaliknya. Sehubungan dengan itu, kita gigih meletakkan kedudukan Bank di landasan yang mampu mewujudkan nilai untuk masyarakat dan negara.

Prestasi yang memberangsangkan ini dicituskan daripada keteguhan asas kita serta fokus terhadap pelbagai aktiviti teras dalam suasana persekitaran yang serba mencabar. Kumpulan kekal sebagai bank koperasi Islam memperoleh keuntungan tertinggi serta institusi kewangan Islam kedua terbesar di Malaysia.

PRESTASI KEWANGAN 2019

Bank menampilkan satu lagi tempoh pertumbuhan dan perkembangan pada tahun 2019. Walaupun berdepan dengan landskap ekonomi yang tidak menentu serta pasaran perbankan runcit yang sangat mencabar persaingannya, namun Bank terus mencatatkan kejayaan melakar kemajuan yang memberangsangkan. Prestasi ini tidak mungkin tercapai tanpa sokongan penuh para pemegang kepentingan kita - Lembaga Pengarah, penguat kuasa undang-undang, warga kerja, pelanggan dan anda; anggota serta pemegang saham sekalian.

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2019 (TK19), Kumpulan mencapai keuntungan sebelum cukai dan zakat (PBTZ) sebanyak RM1.79 bilion, manakala keuntungan bersih Kumpulan pula berjumlah RM1.15 bilion. Prestasi yang mantap ini telah dicapai melalui peningkatan pendapatan bersih dari tahun ke tahun sebanyak 3.26% yang didorong oleh pertumbuhan pendapatan operasi teras dan pengurangan kos pembiayaan dari tahun ke tahun sebanyak 1.62% yang dihasilkan daripada pengurangan Kadar Polisi Semalaman (OPR) pada separuh tahun kedua 2019. Prestasi yang dicapai turut disumbang oleh inisiatif berterusan untuk meningkatkan Akaun Semasa dan Akaun Simpanan (CASA).

Prestasi yang memberangsangkan ini adalah hasil keteguhan asas serta fokus Bank terhadap pelbagai aktiviti teras dalam suasana persekitaran yang mencabar. Bank Rakyat berjaya mengekalkan kedudukannya sebagai bank koperasi Islam yang mencatatkan keuntungan paling tinggi serta institusi kewangan Islam kedua terbesar di Malaysia.

Sebagai langkah ke hadapan, kita akan terus fokus kepada penajajaran dalaman, khususnya untuk menerokai potensi yang belum dimanfaatkan dalam perniagaan dan operasi Bank bagi mewujudkan nilai jangka panjang untuk anggota. Bagi TK19, kita memberi pulangan kepada anggota dengan pembayaran dividen sebanyak 14% daripada keuntungan selepas cukai dan zakat yang berjumlah RM405 juta, berbanding 13% yang berjumlah RM379 juta pada tahun sebelumnya.

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif

Sementara itu, RAM Ratings juga telah memperteguhkan penarafan institusi kewangan AA2/Stabil/P1 Bank Rakyat dan penarafan sukuk Bank yang diterbitkan melalui jentera pembiayaan kita (Imtiaz Sukuk II Berhad dan Mumtaz Rakyat Sukuk Berhad). Peneguhan ini dibuat berasaskan kepada keteguhan asas dalam pembiayaan peribadi, terutamanya dalam kalangan penjawat awam dan kapasiti menyerap kerugian yang mantap.

Pengiktirafan lain yang dicapai sepanjang tahun ini termasuk diberi penarafan 'Nombor satu dalam kalangan 100 Koperasi Terunggul di Malaysia' oleh Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM), Penyumbang Bancatakaful Terunggul bagi Kategori Takaful Berjangka Kumpulan, Program Debit Islam Terbaik di Malam Penghargaan Mastercard 2019 dan Sumbangan Terbilang kepada MyDebit di Majlis Anugerah Kecemerlangan e-Pembayaran Malaysia.

BERBAKTI KEPADA MASYARAKAT

Bank Rakyat meneruskan pelbagai inisiatif Tanggungjawab Sosial Korporatnya (CSR) pada tahun ini dengan memfokus kepada penyediaan makanan berkhasiat untuk anak-anak kurang berkemampuan di seluruh Malaysia melalui program Nuri Nutrisi. Program ini selaras dengan komitmen Bank Rakyat sebagai organisasi pertama diakreditasi di bawah program

dan inisiatif Matlamat Pembangunan Mampan Malaysia, Pasukan Negara Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (SDG UNCT). Sehingga kini, 2,000 pelajar kurang berkemampuan dari seluruh negara telah mendapat manfaat daripada program Nuri Nutrisi yang bertujuan menyalurkan makanan berkhasiat kepada kanak-kanak daripada keluarga B40.

Antara matlamat utama Matlamat Pembangunan Lestari (SDG) bagi inisiatif Nuri Nutrisi meliputi pembasmian kemiskinan, memastikan kesihatan dan kecergasan, menyediakan pendidikan berkualiti dan air bersih serta menangani ketidaksetaraan sejagat. Selaras dengan matlamat ini, program ini berhasrat untuk menerbitkan 'Kehidupan Mampan' masyarakat setempat melalui pelbagai usaha mempertingkatkan status nutrisi masyarakat serta untuk melindungi keperluan sosial masyarakat setempat, termasuk bukan warganegara. Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) memainkan peranan penting dalam menggalakkan masyarakat inklusif dan kesamarataan. Menyedari hakikat ini, Bank komited untuk "tidak meminggirkan sesiapa" dalam membantu negara menggalakkan pertumbuhan inklusif serta mencapai SDG. Masyarakat inklusif juga penting dalam mencapai matlamat serampang dua mata Kumpulan Bank Dunia untuk membasmi kemiskinan melampau dan melonjakkan kemakmuran bersama.

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif

Dalam menghadapi cabaran berkaitan Revolusi Perindustrian Keempat, kita harus berfikir tentang pelbagai cara untuk mengukuh dan meluaskan tanggungjawab ekonomi dan sosial. Sebagai sebahagian daripada program Nuri Nutrisi, penyelesaian utama termasuk merapatkan jurang dalam pendidikan dengan menjadikan pendidikan lebih inklusif kepada kanak-kanak tanpa mengira latar belakang, pendapatan keluarga dan status mereka dengan menyokong kewangan inklusif, melabur dalam infrastruktur dan memastikan akses yang lebih baik kepada air bersih dan sanitasi. Usaha menangani ketidaksamarataan ini amat penting bagi memastikan mobiliti sosioekonomi. Justeru, membuat pelaburan produktif jangka panjang dalam pendidikan asas berkualiti untuk semua kanak-kanak di Malaysia amat diperlukan bagi merapatkan jurang pendidikan dan pendapatan.

Pada bulan Disember 2019, Bank telah mengumumkan kerjasama dengan Majlis Agama Islam Sarawak (MIS) untuk mewujudkan pengurusan kewangan yang lebih baik di semua masjid melalui Program Integriti Kewangan untuk Masjid (PINK) di Sarawak. Inisiatif PINK bertujuan untuk meningkatkan ketelusan dan kecekapan masjid di negeri berkenaan dalam mengurus kewangan masing-masing melalui platform digital Bank Rakyat iaitu i-bizRakyat.

Melalui kerjasama ini, masjid yang terlibat mampu mengurus dan memantau wang sumbangan yang diterima secara sistematik menggunakan platform digital tersebut. Usaha ini juga akan memastikan sumbangan yang diterima oleh masjid dapat diagihkan secara telus untuk tujuan pembangunan ummah. Sarawak merupakan negeri pertama yang melaksanakan inisiatif PINK dan Bank bertekad untuk mencapai penglibatan sekurang-kurangnya 500 buah masjid atau 50 peratus masjid yang ada di negeri tersebut untuk menyertai program ini pada tahun 2020.

Bank Rakyat sentiasa meletakkan usaha menyumbang kepada masyarakat sebagai satu perkara penting. Sebagai sebuah bank yang bertanggungjawab mengendalikan perniagaan yang semakin berkembang, kami menganggap adalah menjadi kewajipan kami untuk memberikan sokongan kepada masyarakat sekeliling.

Kami menggunakan sumber kami sendiri untuk menyediakan bidang-bidang keperluan dalam masyarakat setempat bagi membantu mempertingkatkan taraf hidup. Peruntukan zakat kita sebanyak RM33 juta pada tahun ini akan memberi bantuan yang diperlukan bagi mempertingkatkan kedudukan ekonomi dan sosial golongan yang memerlukan.

Kita turut menyumbang secara berterusan untuk pembangunan sektor koperasi melalui pelbagai inisiatif dan mengeluarkan sebanyak RM35.03 juta atau 2% daripada PBTZ kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi dan 1% daripada PBTZ atau sebanyak RM17.52 juta kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi. Sumbangan kita kepada kedua-dua tabung koperasi ini bagi tahun 2019 berjumlah RM52.55 juta.

Melalui pelbagai inisiatif dan usaha berterusan memperkasa masyarakat pada tahun ini, Bank telah diberi pelbagai pengiktirafan sebagai pemain industri dan sebuah organisasi koperasi terbilang di Malaysia dan di peringkat antarabangsa.

Bank juga telah diberi pengiktirafan sebagai Syarikat Terbaik Keseluruhan di majlis Anugerah CSR Malaysia 2019, Anugerah Sosial Impak Terbaik di majlis *Europa Awards for Sustainability EU-Malaysia Chamber of Commerce and Industry (EUMCCI)* 2019 dan Anugerah Perniagaan Bertanggungjawab Asia dalam Pemerikasaan Sosial 2019.

Berlandaskan lima teras, BR25 bertujuan untuk memesatkan Bank menjadi pemangkin diiktiraf secara global untuk pembangunan negara melalui penyediaan pelbagai jenis perkhidmatan kewangan berteraskan nilai-nilai Islam, masyarakat dan kelestarian.

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif

BERKHIDMAT UNTUK NEGARA

Di bawah pelan transformasi BR25, kita telah mengenal pasti enam pelan induk utama iaitu pendigitalan, pengalaman pelanggan yang memuaskan, pembangunan modal insan, Pusat Pembangunan Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS), kelestarian dan kepimpinan Syariah. Untuk merealisasikan matlamat ini bagi menjadi 'Bank Pilihan' rakyat Malaysia, Bank telah melaksanakan pelan transformasi tersebut dengan mengintegrasikan kelestarian dalam strategi perniagaannya.

BR25 yang mengandungi tiga fasa menggariskan matlamat Bank sepanjang tempoh lima tahun akan datang. Pelan lima tahun sebelumnya ditujukan kepada pencapaian sehingga tahun 2022 sangat bermanfaat dalam mengekalkan kemantapan kedudukan kita dengan memfokus kepada kecemerlangan operasi dan pengukuhan asas kita. Dengan mengambil kira tiga unsur utama yang bertindak mentransformasi landskap perbankan global secara keseluruhan - pendigitalan, globalisasi dan penguatkuasaan - Lembaga Pengarah telah menyusun semula pelan BR25 tersebut.

Berlandaskan lima teras, BR25 bertujuan untuk mengukuhkan kedudukan Bank agar menjadi pemangkin diiktiraf secara global untuk pembangunan negara melalui penyediaan pelbagai jenis perkhidmatan kewangan berteraskan nilai-nilai Islam, masyarakat dan kelestarian.

Sebagai sebahagian daripada rancangan BR25, kita mempunyai matlamat untuk mencapai sistem perbankan Islam berintegrasi melalui Sistem Perbankan Teras (COBRA) pada tahun ini, yang dijadual akan beroperasi pada tahun 2020. COBRA memainkan peranan penting dalam usaha niaga digital Bank dan bermatlamat untuk menyumbang kepada pertumbuhan dan pembangunan masyarakat dan negara.

Di samping itu, melalui teras pertama yang memfokuskan kepada pelanggan dan anggota, Bank Rakyat berhasrat untuk menawarkan kadar pembiayaan paling berdaya saing bagi menyumbang ke arah pembangunan ekonomi dan sosial yang lebih berkesan menjelang akhir tahun 2025. Salah satu strategi yang akan dilaksanakan ialah dengan mengurangkan pergantungan Bank dalam portfolio pembiayaan peribadi.

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif

Sepanjang beberapa tahun lepas, keteguhan Bank Rakyat dalam pembiayaan peribadi telah diperakui. Segmen ini terus menampilkan prestasi yang baik melalui pemotongan gaji secara automatik bagi segmen penjawat awam yang telah membolehkan nisbah baki kasar pembiayaan terjejas (GIF) di bawah 2%. Walau bagaimanapun, hampir 80% daripada jumlah portfolio pembiayaan kini meliputi pembiayaan peribadi, sementara 20% selebihnya terdiri daripada pembiayaan kenderaan dan perumahan serta pembiayaan koperasi.

Sambil bertekad untuk menyemarakkan lagi kemampuan dalam jangka masa panjang, kami juga sedar terhadap keperluan untuk mempelbagai portfolio pembiayaan Bank. Sehubungan dengan itu, Bank menyasarkan untuk mengurangkan pembiayaan peribadi kepada 70% daripada jumlah pembiayaan beberapa tahun akan datang dan mengembangkan pembiayaan perumahan, kenderaan, PKS dan koperasi. Pada tahun ini, kita akan mengembangkan pembiayaan kita kepada PKS dan koperasi.

Pembiayaan Bank kepada koperasi dan PKS pada masa ini adalah masih kecil iaitu sebanyak RM2.42 bilion daripada portfolio peribadi sebanyak RM55.53 bilion pada akhir 2018. Bank berhasrat untuk menggandakan pembiayaan kepada koperasi dan PKS kepada RM5 bilion menjelang akhir tahun 2025 dengan mewujudkan beberapa pusat yang bukan sahaja menyediakan pembiayaan, malah khidmat nasihat kepada PKS kerana kita sedar terhadap keperluan mewujudkan kelebihan baharu dalam sektor ini.

Peneguhan fokus Bank terhadap koperasi dan PKS seiring dengan pelancaran Dasar Keusahawanan Nasional 2030 oleh Kerajaan pada bulan Julai 2019. Dasar yang dibentangkan oleh Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi yang mana Bank Rakyat merupakan agensi di bawahnya, bertujuan melipatgandakan perolehan koperasi supaya berkembang kepada RM60 bilion menjelang 2030 berbanding RM40.3 bilion pada 2018 dan bagi membolehkan sumbangan PKS kepada ekonomi meningkat kepada 50% berbanding 37.4% pada tempoh yang sama.

MASA DEPAN

TK19 merupakan tahun perubahan dan cabaran yang ketara, terutamanya dalam landskap ekonomi dan politik domestik. Bagi tahun 2020, Bank akan terus fokus untuk membantu koperasi, PKS dan perniagaan mikro dan pada masa yang sama tidak mengabaikan perniagaan runcit teras yang meliputi Pembiayaan Peribadi-i, Pembiayaan Kenderaan-i, Pembiayaan Perumahan-i dan Pajak Gadai-i Ar-Rahnu.

Selain daripada meluaskan portfolio pengeluaran pembiayaan, Bank juga gigih berusaha untuk memperhebatkan deposit CASA. CASA kita merupakan antara komposisi yang paling rendah dalam industri perbankan dan untuk menangani isu ini, kami merancang untuk mendekati masjid-masjid supaya deposit mereka disimpan dengan Bank serta pada masa yang sama meluaskan asas pasaran pelanggan kita.

Perutusan Ketua Pegawai Eksekutif

Apabila pendigitalan akan menjadi fokus utama kita pada tahun-tahun akan datang, kita tidak mempunyai perancangan untuk menutup 147 cawangan sedia ada di seluruh negara walaupun kita menyasar untuk menambah baik kira-kira 30 cawangan Bank kepada saluran digital. Sistem COBRA yang disasar akan beroperasi pada bulan Oktober 2020 akan turut meliputi aplikasi perbankan mudah alih. Bank percaya inisiatif digital adalah penting dalam transformasi tawaran produk dan perkhidmatan Bank yang menggambarkan komitmen kepada pembiayaan beretika.

Bank Rakyat yang kini merupakan Bank koperasi Islam terbesar di Malaysia telah berjaya mencatatkan keuntungan operasi tahunan secara purata RM1.6 bilion secara konsisten sepanjang lima tahun lepas. Bank sedang mempersiapkan produk dan perkhidmatannya untuk menyumbang kepada masyarakat serta pelanggan bagi membuktikan komitmennya kepada masyarakat setempat. Bank Rakyat akan terus menginovasi strateginya serta menerokai kaedah baharu untuk berhubung dengan pelanggan dan anggota dengan mengamalkan budaya 'Berfikir Tanpa Kotak' (Boxless Thinking).

PENGHARGAAN

Saya dengan tulus ikhlas mengucapkan terima kasih kepada semua pihak yang telah memainkan peranan mengukuhkan asas Bank Rakyat sehingga membolehkan kita terus membawa organisasi ini ke hadapan dalam suasana persekitaran luaran yang sentiasa berubah. Bank berdepan dengan pelbagai cabaran pada tahun lepas dan saya amat menghargai panduan dan sokongan yang diberikan oleh anggota Lembaga Pengarah. Justeru, saya bagi pihak Jawatankuasa Pengurusan mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan atas sokongan tersebut.

Pada masa yang sama, saya juga menyampaikan ucapan penghargaan kepada Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi, Kementerian Kewangan, Bank Negara Malaysia, Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM) dan seluruh badan penguatkuasa atas sokongan tidak ternilai yang diberikan.

Saya juga mengambil kesempatan ini mengucapkan jutaan terima kasih kepada seluruh pemegang kepentingan - anggota, pelanggan dan masyarakat setempat - kerana meletakkan kepercayaan anda sekalian terhadap Bank Rakyat sebagai 'Bank Pilihan Anda'.

Tidak dilupakan juga, ucapan terima kasih ditujukan kepada warga kerja Bank Rakyat kerana membolehkan Bank menghasilkan prestasi kewangan dan pertumbuhan teguh, atas kesungguhan dan usaha cemerlang anda dalam menyediakan perkhidmatan kepada pelanggan kita serta sokongan tidak berbelah bahagi untuk memenuhi tuntutan visi dan misi kita. Saya, bersama rakan-rakan sekerja dalam Jawatankuasa Pengurusan amat bangga terhadap kesungguhan dan komitmen yang ditampilkan oleh setiap warga kerja. Saya amat gembira melihat semangat dan dedikasi yang tinggi setiap warga kerja Bank dalam mendepani segala cabaran.

Sepanjang kita menelusuri tahun 2020, kita semua perlu berganding bahu dalam semangat satu pasukan dan mencabar diri kita untuk memastikan strategi BR25 menjana hasil dan seterusnya merealisasikan objektif Bank untuk 'Berkhidmat untuk Masyarakat dan Negara'.

DATO' ROSMAN MOHAMED
Ketua Pegawai Eksekutif

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

Walaupun menghadapi cabaran ekonomi yang tidak menentu serta persaingan sengit dalam pasaran perbankan runcit, namun Bank Rakyat kekal berdaya tahan dengan menampilkan prestasi memberangsangkan pada TK2019. Pada tahun ini, kami mengekalkan kedudukan kami sebagai bank koperasi Islam paling menguntungkan serta institusi kewangan Islam kedua terbesar.

EKONOMI DUNIA TIDAK MENENTU

Ekonomi global berkembang sebanyak 2.9% pada tahun 2019 (2018: 3.6%), iaitu kadar pertumbuhan paling perlahan sepanjang tempoh 10 tahun, disebabkan oleh krisis perdagangan Amerika Syarikat (AS)-China yang berpanjangan dan belum selesai di samping isu Brexit U.K. yang memburukkan lagi kitaran kemelesetan dalam aktiviti pembuatan dan pelaburan global.

Ketidaktentuan dasar perdagangan dan krisis geopolitik di negara-negara maju dan sedang membangun menghimpit aktiviti ekonomi global, terutamanya aktiviti pembuatan dan perdagangan pada penggal kedua tahun 2019 sehingga menyebabkan perdagangan dunia hanya mampu mencapai pertumbuhan sebanyak 1.0% sahaja pada tahun ini (2018: 3.7%). Pencapaian ini merupakan pertumbuhan paling rendah pernah dicatatkan sejak tahun 2009.

Walaupun bagaimanapun, permintaan pengguna yang teguh serta polisi monetari yang bersifat lunak telah sedikit sebanyak menyediakan sokongan kepada pertumbuhan global.

Harga minyak mentah kekal stabil

Harga minyak secara relatif kekal stabil dan diniagakan di paras yang rendah sepanjang tahun 2019 walaupun berdepan dengan isu geopolitik yang tidak menentu disebabkan oleh arus pasaran minyak. Harga penanda aras minyak mentah Brent dunia secara purata mencapai US\$64 setong (/t) pada tahun 2019, US\$7/t lebih rendah berbanding US\$71 pada tahun 2018, sementara harga minyak mentah West Texas Intermediate (WTI) yang merupakan penanda aras AS, mencapai purata US\$57/t pada tahun 2019, US\$7/t lebih rendah berbanding US\$64 pada tahun 2018.

Harga minyak meningkat kepada US\$72.1/t bagi Brent dan US\$63.91/t bagi WTI pada bulan April 2019 berikutan pemulihan keadaan kewangan, gangguan tenaga di Venezuela dan keputusan AS menamatkan sekatan ke atas Iran. Walau bagaimanapun, harga melalui tekanan penyusutan apabila Donald Trump, Presiden AS, secara terbuka mendesak Negara-Negara Pertubuhan Pengeksport Petroleum (OPEC) dan Arab Saudi meningkatkan pengeluaran bagi memenuhi kekurangan bekalan yang diakibatkan oleh pembatalan sekatan ke atas import Iran. Selepas itu, harga minyak menjunam akibat pengeluaran mencatat rekod di AS dari bulan Oktober 2019 dan prospek pertumbuhan ekonomi yang lemah, terutamanya di negara-negara sedang membangun.

Pada bulan Julai 2019, OPEC dan para pengeksport bukan OPEC (termasuk Rusia) telah mencapai persetujuan untuk melanjutkan had pengeluaran minyak masing-masing untuk tempoh sembilan (9) bulan lagi mulai 1 Julai 2019 hingga 31 Mac 2020 sebagai tindak balas untuk menangani masalah penyusutan harga minyak. Harga minyak mentah berada di paras yang rendah pada akhir tahun 2019 kerana pengeluaran minyak mentah AS yang tinggi serta kelemahan permintaan dan kesuraman ekonomi global diburukkan lagi oleh kekurangan bekalan yang dicetuskan akibat sekatan AS ke atas Iran, had pengeluaran oleh negara-negara pengeksport serta kekacauan di Venezuela.

Emas mencatat keuntungan tahunan paling teguh sejak tahun 2010

Harga emas melonjak sebanyak 20.71% Tahun ke Tahun (Tkt) ke paras US\$1,517.27 pada akhir tahun 2019, kenaikan tahunan paling tinggi sejak tahun 2010. Ketidaktentuan yang dicetuskan akibat perselisihan perdagangan AS-China menjadi faktor utama yang menjejaskan pasaran emas pada tahun 2019. Kejatuhan nilai dolar AS, terutamanya antara bulan Februari dan Mac 2019 serta kebimbangan kemelesetan ekonomi global juga mendorong para pelabur untuk memegang aset yang lebih selamat. Perkembangan lain seperti protes di Hong Kong sejak bulan Jun 2019, isu Brexit, ketegangan di Timur Tengah dan dasar kadar faedah di peringkat global (terutamanya oleh Perbendaharaan AS) juga menyokong paras harga emas yang tinggi.

EKONOMI MALAYSIA MENCAPAI PERTUMBUHAN SEDERHANA

Ekonomi Malaysia terjejas disebabkan oleh cabaran luar dan domestik, berkembang pada kadar sederhana iaitu sebanyak 4.3% pada tahun 2019 (2018: 4.7%). Pencapaian ini merupakan pertumbuhan tahunan paling rendah sejak tahun 2019, sementara KDNK 4ST2019 sebanyak 4.3% merupakan pertumbuhan suku tahunan paling perlahan sepanjang tempoh 10 tahun.

Dasar utama dan peralihan politik yang terjadi daripada penutupan kerajaan persekutuan AS, perang perdagangan antara AS dan China dan isu Brexit menyumbang kepada kelemahan permintaan luaran yang telah menjejaskan eksport bersih serta aktiviti pelaburan Malaysia. Walau bagaimanapun, kelemahan aktiviti pelaburan telah dibantu dengan pengembalian semula bagi projek infrastruktur mega seperti East Coast Rail Link (ECRL), Bandar Malaysia, MRT2 dan LRT3.

Ekonomi domestik juga terjejas akibat gangguan bekalan dalam sektor komoditi dan pertanian. Ketidaktentuan dan ketiadaan hala tuju polisi yang jelas telah menyebabkan sentimen di pasaran pada tahun ini kekal rapuh.

Walaupun bagaimanapun, ekonomi domestik kekal kompetitif didorong oleh penggunaan swasta sebanyak 7.6% (2018: 8.0%). Sementara itu, penamatan Cukai Barangan dan Perkhidmatan sebelum pengembalian semula kepada Cukai Jualan dan Perkhidmatan (SST) menyebabkan pertumbuhan yang lebih sederhana dalam penggunaan swasta pada tahun 2019. Perbelanjaan isi rumah disokong oleh kestabilan pendapatan secara berterusan, pertumbuhan guna tenaga dan langkah-langkah kerajaan seperti peningkatan gaji minimum dan pindahan tunai (contohnya Bantuan Sara Hidup) dan bonus untuk penjawat awam. Gaji nominal agregat dalam sektor swasta dan awam berkembang pada kadar yang lebih perlahan iaitu masing-masing sebanyak 4.2% dan 3.7% pada tahun 2019 (2018: 6.0% dan 4.5%).

Pasaran Buruh Stabil

Walaupun keadaan pasaran buruh lemah, ia kekal menyokong pertumbuhan. Pertumbuhan guna tenaga berkurangan sedikit iaitu sebanyak 2.1% (2018: 2.5%), menyumbang kepada pertambahan guna tenaga seramai 316,000 orang (2018: 360,250 orang). Kadar penyertaan tenaga buruh juga meningkat kepada 68.9% (2018: 68.3%), sementara kadar pengangguran stabil pada paras 3.3% (2018: 3.4%). Walau bagaimanapun, pemberhentian kerja meningkat kepada 29,605 orang (2018: 23,168 orang), menurut Jabatan Perangkaan Malaysia.

Deflasi buat pertama kali sejak 2009

Malaysia mengalami deflasi buat pertama kali sejak krisis kewangan global tahun 2009, di mana Indeks Harga Pengguna (IHP) bulanan menyusut kepada -0.7% Tkt dan -0.4% Tkt, masing-masing pada bulan Januari dan Februari 2019. Sementara itu, inflasi berkurangan ke 0.7% Tkt pada tahun 2019 (2018: 1.0% Tkt), terutamanya melalui lanjutan siling harga bahan api dan skim kawalan harga musim perayaan untuk beberapa jenis barang makanan, sementara penamatan dasar cukai penggunaan, terus memberi tekanan pengurangan kepada harga secara keseluruhan pada tahun 2019. Harga minyak dunia yang rendah dan keadaan bekalan makanan yang bertambah baik turut menyumbang kepada harga bahan api domestik dan makanan.

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

Malaysia mengalami deflasi buat pertama kali sejak krisis kewangan global tahun 2009, di mana Indeks Harga Pengguna (IHP) bulanan susut kepada -0.7% TkT dan -0.4% TkT, masing-masing pada bulan Januari dan Februari 2019. Sementara itu, inflasi berkurangan ke 0.7% TkT pada tahun 2019 (2018: 1.0% TkT), terutamanya melalui lanjutan siling harga bahan api dan skim kawalan harga musim perayaan untuk beberapa jenis barang makanan, sementara penamatan dasar cukai penggunaan, terus memberi tekanan pengurangan kepada harga secara keseluruhan pada tahun 2019.

Dasar kewangan masih kondusif

Bank Negara Malaysia (BNM) mengurangkan Kadar Dasar Semalaman (OPR) sebanyak 25 mata asas kepada 3.00% pada bulan Mei 2019, potongan kadar pertama sejak bulan Julai 2016. Langkah polisi monetari ini konsisten untuk menyokong laluan pertumbuhan yang lebih mantap dalam suasana kadar inflasi yang rendah. Menurut BNM, pengurangan OPR bertujuan untuk mengekalkan tahap akomodatif monetari bagi memastikan dasar kewangan kekal kondusif untuk mencapai pertumbuhan berterusan dan kestabilan harga.

Langkah ini mendorong perbelanjaan isi rumah yang mampan lalu menyokong penggunaan domestik dan pertumbuhan ekonomi. Kadar OPR yang rendah juga telah mengukuhkan aktiviti pembiayaan yang memanfaatkan isi rumah dan sektor perniagaan kerana kos pembiayaan yang rendah. Institusi kewangan kekal menguntungkan melalui sokongan aktiviti pemberian pembiayaan yang berterusan.

Prestasi FBMKLCI

Pada 31 Disember 2019, FBMKLCI mengalami kerugian sebanyak 6.02% atau 101 mata TkT, ditutup pada 1,588.76 mata (2018: -5.9% TkT kepada 1,690.58 mata), menjadikannya pasaran saham yang paling lemah dalam kalangan pasaran utama ASEAN. Permodalan pasaran menguncup sedikit, iaitu sebanyak 1.7% TkT kepada RM1.71 trilion (2018: RM1.73 trilion).

Indeks penanda aras meningkat dengan mantap pada awal tahun, didorong oleh pengukuhan nilai ringgit, pergerakan semula pelbagai projek mega, sentimen pelabur yang bertambah baik, dan suasana optimistik dalam sektor perladangan. Walau bagaimanapun, FBMKLCI susut disebabkan oleh pendapatan suku tahunan korporat yang kurang memberangsangkan, lalu menyebabkan prestasi negatif daripada beberapa sektor utama pada tahun ini. Pada tempoh setengah tahun kedua 2019, ia menyusut daripada paras tertinggi 1,731 mata pada bulan Februari, akibat ketidakpastian rundingan AS-China dan beberapa perkembangan geopolitik yang memaksanya menjunam ke paras bawah 1,600 pada akhir tahun 2019.

Tahun kedua pengaliran keluar pelaburan asing

Pelabur asing menarik keluar sebanyak RM11.14 bilion ekuiti dari Malaysia. Walaupun angka ini lebih rendah berbanding -RM11.69 bilion pada tahun sebelumnya, dana asing berubah menjadi pembeli bersih hanya selama 18 minggu daripada 52 minggu berbanding 31 minggu sebagai pembeli bersih pada tahun 2018. Walaupun berlaku perubahan kecil aliran keluar pelaburan asing bersih pada tahun 2019, pasaran ekuiti Malaysia masih mencatatkan aliran keluar paling besar di rantau ASEAN.

Pergerakan dalam pasaran ekuiti tempatan didorong oleh perubahan sentimen pelabur berikutan keadaan yang semakin tidak menentu di persekitaran luar. Penjualan berterusan oleh pelabur asing juga dicituskan oleh beberapa peristiwa di luar jangkaan seperti keputusan FTSE Russell mengekalkan Malaysia di bawah senarai pemerhatian bagi Indeks Bon Kerajaan Dunia.

Turun naik nilai ringgit

Ringgit mengakhiri tahun 2019 pada paras RM4.0925 berbanding USD, meningkat sebanyak 1.1% TKT (Dis 2018: RM4.1385/USD), tetapi secara purata lebih tinggi pada nilai RM4.1426 setiap USD (purata 2018: RM4.0328/USD). Matawang tempatan juga meningkat sedikit berbanding matawang kelompok pasaran dagangan rakan dagang utama Malaysia (NEER) sebanyak 0.8% pada tahun 2019 berikutan halangan berterusan peningkatan risiko di pasaran kewangan dunia dalam suasana krisis dagangan yang semakin buruk dan kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan dunia.

Matawang tempatan menunjukkan pengukuhan ke paras tertinggi RM4.0615 berbanding dolar AS pada Mac sebelum jatuh ke paras RM4.2203 pada awal September 2019, sebahagiannya disebabkan oleh harga minyak mentah yang rendah. Ketiadaan pemangkin positif dalam ekonomi domestik serta keadaan politik yang tidak menentu melemahkan lagi nilai ringgit. Seterusnya nilai ringgit mengukuh pada akhir tahun berikutan jangkaan Perbendaharaan AS akan melaksanakan satu lagi potongan kadar faedah dan perkembangan positif rundingan dagangan AS-China serta peningkatan harga komoditi.

PERTUMBUHAN BERTERUSAN SEKTOR PERBANKAN

Walaupun beroperasi dalam persekitaran yang mencabar, sektor perbankan tempatan mencapai pertumbuhan berterusan pada tahun ini.

- **Pertumbuhan sederhana pembiayaan:** Pertumbuhan pembiayaan industri perbankan susut kepada 3.9% TkT (Dis 2018: 7.7% TkT), didorong oleh pertumbuhan sederhana segmen isi rumah (2019: 4.7% berbanding 2018: 8.3%) dan segmen bukan isi rumah (2019: 2.7% berbanding 2018: 6.8%) kerana sentimen perniagaan dan pengguna yang lemah pada tahun ini. Kewangan Islam mencatatkan

Kewangan Islam mencatatkan pertumbuhan yang perlahan iaitu sebanyak 8.3% pada tahun 2019 (2018: 17.8%), tetapi 39.2% lebih tinggi (2018: 37.7%) dari segi jumlah pembiayaan keseluruhan sektor perbankan. Nisbah pertumbuhan kewangan Islam menggambarkan peningkatan kesedaran yang berterusan pasaran terhadap penyelesaian kewangan Islam sebagai sebuah alternatif berdaya saing yang menyediakan nilai lebih baik berbanding kewangan konvensional.

pertumbuhan yang perlahan iaitu sebanyak 8.3% pada tahun 2019 (2018: 17.8%), tetapi meningkat kepada 39.2% (2018: 37.7%) dari segi jumlah pembiayaan keseluruhan sektor perbankan. Nisbah pertumbuhan kewangan Islam menggambarkan peningkatan kesedaran yang berterusan serta perluasan penerimaan pasaran terhadap penyelesaian kewangan Islam sebagai sebuah alternatif berdaya saing yang menyediakan nilai lebih baik berbanding kewangan konvensional.

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

- **Kualiti aset kekal mantap:** Pembiayaan tidak berbayar kekal rendah bagi hampir keseluruhan portfolio kredit dan secara relatifnya stabil kerana jumlah pembiayaan tidak berbayar berbanding jumlah pembiayaan dalam sistem perbankan kekal di paras 1.5% (Dis 2018: 1.5%). Walaupun berlaku kemerosotan prestasi pembiayaan segmen isi rumah dan sektor perniagaan tertentu seperti dilaporkan oleh BNM, potensi kerugian kekal pada tahap penimbal kewangan bank. Pembiayaan tidak berbayar isi rumah secara keseluruhan terus didorong oleh pembiayaan hartanah kediaman yang meningkat dengan ketara sejak beberapa suku kebelakangan walaupun kesan kadar asas yang rendah. Pembiayaan tidak berbayar sektor perniagaan pula disebabkan oleh nilai yang besar khususnya dalam penyusutan sektor pembuatan dan pertanian.

- **Pertumbuhan deposit semakin perlahan:** Sepanjang tahun 2019, deposit sistem perbankan secara keseluruhan menunjukkan pertumbuhan perlahan, iaitu sebanyak 2.9% TkT (Dis 2018: 9.2% TkT), pencapaian paling rendah dalam tempoh tiga (3) tahun akibat kejatuhan deposit entiti perniagaan. Jumlah dana yang ditempatkan dengan bank-bank Islam mewakili 38.0% daripada deposit sektor perbankan secara keseluruhan (2018: 36.6%).

Pertumbuhan CASA pada tahun 2019 lebih tinggi iaitu sebanyak 6.7% TkT (2018: 1.2%), hampir sama dengan paras yang disumbang oleh pendeposit runcit dan bukan runcit serta didorong oleh persaingan sengit untuk meluaskan deposit. Nisbah CASA kepada jumlah deposit telah bertambah kepada 26.9% pada akhir Disember 2019 (purata 5 tahun: 26.2%, 2018: 25.6%).

- **Kecairan kekal mampan:** Nisbah Lindungan Kecairan (NLK) sistem perbankan yang menunjukkan kemampuan bank memenuhi keperluan kecairan sepanjang 30 hari tempoh tekanan, adalah sebanyak 149% pada akhir tahun 2019 (2018: 143%) di mana semua bank mencatatkan paras NLK di atas peraturan minimum 100%. Pelaksanaan keperluan Nisbah Pembiayaan Stabil Bersih (NPSB) bagi melengkapi NLK akan diperkukuhkan lagi dengan nisbah pematuan minimum 80% pada bulan Julai 2020 dan 100% pada bulan September 2021.

MEMENUHI MANDAT INSTITUSI KAMI

Kemajuan yang dicapai untuk memenuhi matlamat institusi kami pada tahun 2019 kekal positif di mana Bank berjaya memenuhi atau melepasi kebanyakan daripada sasaran 2019.

KESAN PEMBANGUNAN		
Objektif	Tindakan strategik	Prestasi Sebenar Disember 2019
Analisis impak paras tinggi pencapaian DFI		
• Sumbangan kepada pembangunan sektor koperasi	Pembiayaan geran bagi membolehkan koperasi mengeluarkan produk baharu dan menambah nilai kepada produk sedia ada • Tabung Amanah Pendidikan Koperasi • Tabung Kumpulan Wang Pembangunan Koperasi	Jangka Panjang • 2% daripada KSCZ • 1% daripada KSCZ
• Menyumbang kepada pembangunan sektor pendidikan	Pembiayaan geran anggota Bank Rakyat bagi membolehkan penyertaan pelajar mendapat pendidikan tinggi melalui bantuan kewangan • Peruntukan dana melalui Yayasan Bank Rakyat	• 0.50% daripada saham individu
OUTPUT SEKTOR DIMANDAT		
Pencapaian institusi dalam menyokong keperluan sektor sasaran		
• Pelaksanaan inisiatif khusus Kerajaan	Membantu usahawan Bumiputera luar bandar • Skim Pembiayaan Ekonomi Desa (SPED)	Jangka Sederhana SPED: • Penggunaan Dana (Diluluskan) - RM0.94 juta • 10 permohonan
	Membantu usahawan mikro membangunkan perniagaan mereka • Skim Pinjaman Penjaja Bergerak (SPPB)	Jangka Sederhana SPPB: • Pengeluaran keseluruhan - RM0.65 juta
	Pembangunan Keusahawanan Komprehensif dan Bersepadu • Menyediakan pembiayaan kepada koperasi	Jangka Sederhana Pembiayaan kepada Koperasi: • Diluluskan - RM183.09 juta
	Pembangunan Keusahawanan Komprehensif dan Bersepadu • Menyediakan pembiayaan kepada PKS dan usahawan mikro	Jangka Sederhana Pembiayaan kepada PKS dan Usahawan Mikro: • Diluluskan - RM203.54 juta
• Penyediaan khidmat nasihat dan rundingan	Penyediaan perkhidmatan tambah nilai untuk membangun dan memupuk PKS • Seminar untuk pembangunan koperasi dan usahawan	Jangka Sederhana • 13 seminar sepanjang tahun ini

KEMANTAPAN ORGANISASI		
Objektif	Tindakan Strategik	Prestasi Sebenar Disember 2019
Keperluan institusi mempermudah DFI bagi mencapai aktiviti dimandatkan		
• Mencapai kemampanan kewangan	Inisiatif dilaksanakan bagi mengekalkan keadaan operasi yang selamat dan mantap: Nisbah Modal Berwajaran Risiko (RWCR)	Jangka Panjang • 24.12%
	Nisbah Modal Teras	• 22.64%
	Nisbah Lindungan Kecairan	• 258.27%
	Nisbah Pembiayaan Stabil Bersih	• 106.70%
	Keuntungan Sebelum Cukai dan Zakat	• RM1.75 bil
	Pulangan Atas Dana Pemegang Saham (ROSF)	• 9.56%
	Pulangan Atas Aset (ROA) Keuntungan Sebelum Cukai dan Zakat	• 1.62%

TINJAUAN PRESTASI KEWANGAN

Kumpulan mencatat keuntungan sebelum cukai dan zakat sebanyak RM1.79 bilion pada TK2019 berbanding RM1.86 bilion pada TK2018 dan keuntungan bersih sebanyak RM1.15 bilion. Kestabilan keuntungan ini telah disumbang oleh pendapatan bersih yang meningkat sebanyak 3.26% Tkt, didorong oleh pertumbuhan pendapatan operasi teras dan kos pembiayaan lebih rendah berkurangan sebanyak 1.62% Tkt berikutan pengurangan Kadar Dasar Semalaman (OPR) pada setengah tahun kedua 2019. Usaha untuk meningkatkan CASA juga memberi kesan positif kepada pendapatan.

Jumlah aset meningkat sebanyak 2.6% atau RM2.73 bilion kepada RM109.62 bilion berbanding RM106.89 bilion pada akhir TK2018. Pertumbuhan didorong terutamanya oleh pembiayaan dan pendahuluan yang meningkat sebanyak 2.8% kepada RM70.97 bilion. Pulangan Atas Aset (ROA) pada tahun ini kekal sihat pada kadar 1.7% dan melebihi ROA industri perbankan domestik sebanyak 1.6%.

Baki pembiayaan kasar Kumpulan berjumlah RM72.42 bilion berbanding RM70.40 bilion pada TK2018 selepas Kumpulan mendapat kesan daripada langkah mempelbagai portfolio, terutamanya daripada pembiayaan perumahan, kenderaan dan perniagaan bagi memenuhi persaingan yang semakin hebat. Pembiayaan perumahan berkembang sebanyak 12.3% kepada RM6.65 bilion, sementara pembiayaan kenderaan meningkat sebanyak 11.2% kepada RM3.08 bilion. Pembiayaan perniagaan, terutamanya segmen koperasi pula berkembang

sebanyak 9.0% kepada RM2.42 bilion. Baki pembiayaan peribadi kami di paras RM55.53 bilion mencatatkan peningkatan sederhana sebanyak 1.2%, selaras dengan strategi jangka panjang Kumpulan untuk mengurangkan ketergantungan menyeluruh kepada pembiayaan peribadi.

Liputan Kerugian Pembiayaan kekal tinggi pada paras 127.3% (2018: 115.8%), mengatasi purata industri domestik sebanyak 89.6%. Di samping itu, pemantauan rapi secara berterusan terhadap kualiti aset kami telah membolehkan nisbah penurunan nilai pembiayaan kasar Kumpulan bertambah baik kepada 1.93% berbanding 2.12% sebelumnya.

Deposit Kumpulan berjumlah RM83.83 bilion pada tahun 2019 berbanding RM82.74 bilion sebelumnya. Baki CASA juga meningkat dengan ketara pada paras 15.1% kepada RM6.60 bilion.

Dana pemegang saham menunjukkan keteguhan kedudukan modal Kumpulan kerana ia meningkat sebanyak 9.4%

kepada RM19.55 bilion pada tahun 2019 (2018: RM17.87 bilion) hasil keuntungan bersih yang dicapai pada tahun ini. Pada 31 Disember 2019, selepas membayar dividen akhir dicadangkan, Nisbah Modal Berwajaran Risiko dan Nisbah Modal Teras kekal teguh, di mana masing-masing mencatatkan 23.6% dan 22.1%. Kedua-dua nisbah modal mengatasi keperluan peraturan minimum, menjadikan Kumpulan salah sebuah bank paling teguh dari segi kedudukan modal.

Kumpulan mengumumkan dividen sebanyak 14% dengan pembayaran dianggarkan berjumlah RM406 juta kepada semua anggota pada tahun 2019. Di samping itu, Kumpulan menyumbang sebanyak 2% daripada keuntungan sebelum cukai dan zakat sebanyak RM35 juta kepada Tabung Amanah Pendidikan Koperasi dan 1% atau RM18 juta kepada Kumpulan Wang Pembangunan Koperasi sebagai sebahagian daripada peranan yang dimandatkan dalam ekosistem koperasi. Pada tahun ini, jumlah sumbangan kami kepada tabung-tabung koperasi ini berjumlah RM53 juta.

Penarafan stabil

RAM Ratings Services Berhad (RAM) telah memperkukuhkan lagi penarafan institusi kewangan AA2/Stable/P1 Bank Rakyat bersama Sukunya yang diterbitkan menerusi saluran pembiayaan Bank. Penarafan ini diberikan kerana kedudukan pembiayaan peribadi (PP) Bank yang teguh serta kemandapan kapasitinya menyerap kerugian.

RAM mengakui bahawa dengan kedudukan modal yang teguh, Bank mempunyai penimbal yang baik daripada sebarang kemungkinan mengalami kerugian kredit. Pada akhir bulan Jun 2019, nisbah modal Basel 1 Tier 1 dan jumlah modal Bank (tidak termasuk keuntungannya pada tempoh fiskal pertengahan tahun pertama 2019), masing-masing berjumlah 21.1% dan 22.5%.

Kualiti aset Bank disokong oleh portfolio PP yang mendapat manfaat daripada pembayaran semula melalui pemotongan gaji dan mekanisme pindahan. Pada akhir bulan Jun 2019, nisbah pembiayaan turun nilai kasar keseluruhan Bank meningkat sedikit kepada 2.1% berikutan tahap pemulihan yang lebih tinggi dalam pembiayaan kepada sektor perniagaan.

TINJAUAN OPERASI**Perbankan runcit****Pembiayaan Kasar**

Pembiayaan kasar meningkat sedikit iaitu sebanyak 2.98% berikutan penyatuan dan penyusunan fokus perniagaan, selaras dengan Pelan Perniagaan 5 Tahun (PP5T).

Pembiayaan Peribadi-i

Pembiayaan Peribadi-i kekal sebagai komponen utama perniagaan perbankan runcit Bank. Portfolio ini meningkat sebanyak 1.2% pada TK2019 berbanding penyusutan sebanyak 2.0% pada tahun sebelumnya berikutan usaha kami mengawal pertumbuhannya di bawah 1% setahun kerana kami mengambil langkah untuk mempelbagai ke dalam portfolio lain. Perbankan runcit berusaha meluaskan asas pelanggannya ke segmen pelanggan lain seperti sektor swasta dan bukan pendapatan tetap. Portfolio pembiayaan peribadi mencatat perolehan sebanyak RM55.53 bilion pada akhir tahun 2019.

Pembiayaan Perumahan-i

Segmen Pembiayaan Perumahan-i Bank Rakyat mencatatkan pertumbuhan ketara sebanyak 12.3% pada tahun 2019 kepada RM6.65 bilion berbanding RM5.92 bilion pada tahun 2018.

Pertumbuhan ini berjaya dicapai walaupun beroperasi dalam pasaran hartanah yang lembab berikutan langkah makro berhemat yang diperkenalkan oleh kerajaan dan Bank Negara Malaysia untuk memupuk pemberian pinjaman bertanggungjawab dalam sektor kewangan dan menghalang aktiviti spekulasi di pasaran. Ia juga disumbang oleh pemudahan harga hartanah kediaman dan kelemahan sentimen pengguna akibat kos sara hidup tinggi yang menekan permintaan untuk hartanah kediaman.

Pembiayaan Kenderaan-i

Pembiayaan ini merupakan skim ansuran fleksibel bagi pelanggan membeli kenderaan tempatan baharu dan kenderaan import dengan tempoh pembiayaan maksimum sehingga sembilan tahun. Pada tahun 2019, Pembiayaan Kenderaan-i mencatatkan pertumbuhan sebanyak 11.2% kepada RM3.08 bilion berbanding RM2.77 bilion pada tahun sebelumnya.

Pajak Gadai-i

Pajak Gadai-i (Pajak gadai Islam atau Ar-Rahnu) adalah alternatif kepada pajak gadai konvensional yang menyediakan tunai segera dan mudah sehingga RM350,000 berasaskan kepada prinsip Syariah. Ia menjadi salah satu produk kami yang paling berjaya sejak diperkenalkan pada tahun 1993. Perkhidmatan ini disediakan di 140 cawangan dan 45 saluran Ar-Rahnu X'Change yang beroperasi dari hari Isnin hingga Sabtu.

Kini Ar-Rahnu berada di kedudukan nombor satu di Malaysia dengan 45% bahagian pasaran dan menyumbang sebanyak RM1.94 bilion baki pada tahun 2019.

Deposit-i

Pada tahun 2019, jumlah deposit kami meningkat sebanyak 1.3% atau RM1.10 bilion kepada RM83.83 bilion berbanding RM82.74 bilion pada tahun 2018. Pada bulan Disember 2019, baki eCA-i kami berjumlah RM1.72 bilion, peningkatan sebanyak RM319.27 juta berbanding pencapaian pada tahun sebelumnya. Baki SA-i kami pula meningkat kepada RM4.88 bilion atau 12.6% berbanding kutipan pada tahun 2018. Sementara itu, baki TD-i pula meningkat sebanyak 3.3% kepada RM71.22 bilion.

Deposit kami mencapai peningkatan kecil selaras dengan pertumbuhan pembiayaan yang lebih baik secara keseluruhan dalam industri sebagai sebahagian daripada strategi mengurangkan pegangan Aset Cair Berkualiti Tinggi (HQLA) pada setengah tahun kedua 2019.

Perbankan perniagaan

Perbankan Perniagaan menawarkan pelbagai produk dan perkhidmatan pembiayaan yang menyediakan penyelesaian terbaik untuk keperluan pelanggan-pelanggan Korporat, Komersil, Koperasi, PKS dan Mikro.

Ringkasan Prestasi TK2019

- Aset Pembiayaan Keseluruhan meningkat sebanyak 6.78% kepada RM4,788.7 juta berbanding RM4,484.6 juta (TK2018).
- Pendapatan Pembiayaan meningkat sebanyak 4.75% kepada RM285.04 juta berbanding RM272.10 juta (TK2018).
- KSC berjumlah RM114.07 juta. KSC pada TK2018 adalah lebih tinggi kerana pembalikan rosot nilai pada tahun tersebut.

Sektor Pembiayaan

- Memenuhi mandat sebagai bank koperasi, pembiayaan kepada sektor Koperasi meliputi 50.6% daripada keseluruhan aset pembiayaan.
- Ia diikuti oleh sektor Pembinaan (19.17%) dan Kewangan, Insurans, Hartanah dan Aktiviti Perniagaan (14.56%).

Langkah ke hadapan

Perbankan Perniagaan menjangkakan Keseluruhan Aset Pembiayaan meningkat 9.0% kepada RM5.24 bilion pada tahun 2020 daripada RM4.78 bilion pada tahun berakhir 2019. Fokus utama akan ditumpukan kepada pembiayaan PKS, selaras dengan Pelan Strategik BR25 dan Pelan Induk PKS. Peluasan portfolio PKS Bank Rakyat adalah selaras dengan Dasar Keusahawanan Kebangsaan (NEP) baharu Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (MEDAC) yang bertujuan mengangkat Malaysia menjadi sebuah negara keusahawanan lengkap sepenuhnya menjelang tahun 2030. Ia bermatlamat untuk memperkukuh sumbangan ekonomi Perniagaan Kecil dan Sederhana (PKS) kepada Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) kepada 50% menjelang tahun 2030 (daripada 37.4% pada tahun 2018).

Pembiayaan Mikro-i

Ditawarkan kepada usahawan mikro untuk membiayai keperluan perniagaan.

Perbankan Perniagaan	2015 (RM juta)	2016 (RM juta)	2017 (RM juta)	2018 (RM juta)	2019 (RM juta)
Aset pembiayaan	4,879.68	4,744.5	4,366.2	4,484.64	4,788.70
Pendapatan Pembiayaan	339.2	307.7	310.4	272.10	285.04
Keuntungan Sebelum Cukai (KSC)	221	67.3	164.4	200.79	114.07

Pembiayaan Mikro Ditawarkan kepada Usahawan Mikro

Pencapaian keseluruhan pembiayaan mikro bagi tahun 2019 adalah seperti berikut

Diluluskan - RM36.84 juta
Pengeluaran - RM36.36 juta
Baki Tertunggak - RM80.07 juta
Pendapatan - RM12.31 juta

Pembiayaan kepada Usahawan di bawah Dana Dimandatkan Kerajaan:**i) Skim Pembiayaan Ekonomi Luar Bandar (SPED)**

Pada bulan Disember 2019, RM195.70 juta telah dikeluarkan kepada 1,863 pemohon.

ii) Tabung Skim Peniaga dan Penjaja Mikro (MPPK-i)

Sejumlah RM79.69 juta telah dikeluarkan di bawah skim ini kepada 18,194 akaun pada bulan Disember 2019.

iii) Dana SME Corp: Program Pengkayaan dan Peningkatan (E²)

Pada bulan Disember 2019, sejumlah RM5.73 juta daripada dana ini telah dikeluarkan kepada 134 pelanggan bagi membantu mereka mengembangkan perniagaan mereka.

iv) Skim Pinjaman Penjaja Bergerak (SPPB)

Pada bulan Disember 2019, sejumlah RM1.16 juta di bawah skim ini telah dikeluarkan kepada 13 usahawan.

Saluran Penghantaran**Fokus Terhadap Saluran Maya**

Bagi memenuhi keperluan para pelanggan yang sentiasa berubah-ubah terhadap keperluan perkhidmatan perbankan secara maya, Bank Rakyat sentiasa mempunyai aspirasi yang tinggi dalam menyediakan pembaharuan yang dapat meningkatkan pengalaman pelanggan secara digital.

Buat masa ini, iRakyat merupakan saluran maya yang memenuhi keperluan pelanggan runcit manakala iBizRAKYAT telah diwujudkan bagi memenuhi keperluan pelanggan yang terdiri daripada organisasi perniagaan dan korporat. Melangkah ke hadapan, aplikasi perbankan mudah alih Bank Rakyat akan diperkenalkan bagi menyediakan pengalaman perbankan secara digital yang lebih menyeluruh.

Fokus Terhadap Saluran Fizikal

Saluran fizikal memainkan peranan yang penting dalam memelihara hubungan antara Bank dengan para pelanggan. Justeru itu, Bank Rakyat sentiasa menambahbaik dan meningkatkan kualiti perkhidmatan di semua saluran fizikal seluruh Malaysia. Ini bagi memastikan para pelanggan mendapat pengalaman perbankan secara fizikal yang terbaik dari semasa ke semasa disamping usaha bank dalam memperkasakan perkhidmatan secara digital.

Bank Rakyat kini mempunyai 147 cawangan, 4 Rakyat Xcess, 27 Ar-Rahnu X'Change dan 18 Rakyat Combo (gabungan Rakyat Xcess dan Ar-Rahnu X'Change) di samping mesin juruwang automatik (ATM) dan mesin deposit tunai (CDM), di seluruh negara. Bagi memenuhi keperluan masyarakat luar bandar yang mempunyai kemudahan perbankan yang agak terhad, Bank Rakyat turut melaksanakan tanggungjawab sosialnya dengan menyediakan kemudahan 4 buah Bank Bergerak dan 312 Ejen Bank (RAKYAT C.A.R.E).

Kepelbagaian Perkhidmatan

Bank Rakyat komited dalam mempelbagaikan urusan harian pelanggan yang tidak terhad hanya kepada urusan perbankan melalui jalinan kerjasama dengan pelbagai organisasi bagi menyediakan perkhidmatan yang memenuhi keperluan pelanggan. Kerjasama dengan pelbagai pihak antaranya Tabung Haji, Suruhanjaya Syarikat Malaysia, Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional, Merchante Asia Sdn. Bhd., Pejabat Daerah, Majlis Agama Islam Negeri-Negeri, Pusat Zakat Negeri, syarikat telekomunikasi adalah bertujuan bagi memastikan pelanggan mendapat manfaat dengan menjadikan Bank Rakyat sebagai satu pusat hentian perbankan mereka.

PERBENDAHARAAN

Tinjauan prestasi

Tahun 2019 memberi petunjuk paling jelas tentang dua pembahagian (*dichotomy*) antara fundamental asas di satu sudut dan kesan usaha mengubah (*alchemy*) bank-bank pusat ke atas harga aset, diikuti dengan sentimen pelabur yang bercampur di satu sudut lain.

Tinjauan FTSE Russell terhadap potensi mengecualikan Malaysia daripada WGBI telah menjejaskan sentimen pelabur sehingga menyebabkan keadaan yang tidak menentu di pasaran bon tempatan. Di samping itu, kelemahan pertumbuhan pendapatan korporat, ketegangan dagangan AS-China yang berterusan dan pengaliran keluar dana asing dari dalam negara terus menggoncang pasaran domestik. Walau bagaimanapun, paras rizab antarabangsa yang mencukupi, dasar kewangan yang baik serta kadar pertukaran wang asing yang fleksibel juga menyediakan penimbal kepada Malaysia daripada semua kejutan tersebut. Sungghpun susana suram di pasaran pada penghujung tahun 2018, namun pasaran ekuiti menghasilkan pulangan yang sangat teguh pada tahun 2019. Ringgit dan pasaran kewangan seperti bon juga menunjukkan prestasi yang baik. Pencapaian ini merupakan satu kemajuan di luar kebiasaan.

Sebahagian besar daripada portfolio kami adalah dalam pendapatan tetap terutamanya kerana ia menyediakan daya tahan serta keuntungan modal semasa pelaksanaan kitaran pemulihan oleh bank pusat dan pasaran matawang yang masih memberikan kami peningkatan semasa kitaran pertumbuhan ekonomi.

Pendorong paling besar terhadap keteguhan prestasi seluruh kelas aset ini pada tahun 2019 adalah dasar kewangan akomodatif oleh Bank Negara Malaysia (BNM). Kadar Dasar Semalaman (OPR) telah dikurangkan sebanyak 25 mata, daripada 3.25% kepada 3.0%. Pada suku tahun keempat 2019, nisbah Keperluan Rizab Berkanun (SRR) telah dikurangkan daripada 3.50% kepada 3.0%. Pengurangan SRR telah dilaksanakan bagi mengekal kecukupan kecairan dalam sistem kewangan domestik. Ini akan terus menyokong kecekapan fungsi pasaran kewangan domestik dan mempermudah institusi perbankan mengurus kecairan secara berkesan.

Justeru, Perbendaharaan kekal mempertahankan keteguhan kedudukan kecairan bank sepanjang tempoh yang mencabar di pasaran sambil mempertingkatkan komposisi pembiayaan Bank serta mengoptimimum peruntukan asetnya dengan cekap. Jumlah pendapatan Perbendaharaan yang dijana adalah sebanyak RM1.424 bilion, dihasilkan terutamanya melalui keteguhan pemulihan ekuiti dan kepesatan prestasi pendapatan tetap. Perbendaharaan mampu mengekalkan pulangan portfolio secara keseluruhan dalam persekitaran hasil yang berkurangan, sambil pada masa sama, mengurangkan kos secara keseluruhan hasil pengurusan pembiayaan secara berhemat oleh jabatan pasaran wang untuk membiayai peluasan aset perbendaharaan dengan sokongan teguh daripada jualan perbendaharaan.

Perbendaharaan akan terus mendapat keuntungan daripada komposisi aset pendapatan tetapnya sambil mengekalkan kedudukan kecairan dalam suasana pasaran global yang sukar.

Langkah ke hadapan

Para pelabur menjangka penguncupan pertumbuhan global terus mengiringi tahun 2020 kerana perselisihan perdagangan serta intervensi para penggubal dasar. Rundingan perang perdagangan tiada kesudahan dan wabak COVID-19 yang belum pernah berlaku sebelum ini mencetuskan kebimbangan di kalangan pelabur di seluruh dunia. Pertukaran matawang asing dan aset pendapatan tetap dijangka akan menghadapi cabaran hebat kerana Dolar AS diramal akan terus meningkat berbanding matawang lain kerana statusnya yang dianggap selamat. Intervensi berskala besar dalam bentuk fiskal dan kewangan sudah tersedia untuk menghalang impak besar kemelesetan ekonomi.

Perbendaharaan akan terus mendapat keuntungan daripada komposisi aset pendapatan tetapnya sambil mengekalkan kedudukan kecairan dalam suasana pasaran global yang sukar. Ia akan memastikan kecairan yang mencukupi bagi operasi harian Bank dengan menggerakkan jentera pembiayaan kecairan.

Keutamaan strategik lain termasuk pengurusan secara aktif nisbah dalaman dan peraturan, sambil pada masa sama, menambahbaik komposisi pembiayaan dalam persekitaran kadar faedah rendah.

Semua pertimbangan ini menjadikan landskap pelaburan yang mencabar untuk diterajui sebagai langkah menuju ke hadapan. Perbendaharaan akan terus mengharapkan kedudukan yang seimbang, tetapi dipastikan bertahan, wajar dikekalkan dalam suasana norma baharu yang kita alami sekarang.

MELAKSANAKAN JANJI KEPADA PELANGGAN

Kami melaksanakan beberapa inisiatif pada tahun 2019 sebagai sebahagian daripada usaha berterusan kami menambahbaik pemilikan, pengekalan, kesetiaan dan kepuasan pelanggan serta usaha pemasaran dan penjenamaan Bank. Semua inisiatif ini meliputi Kaji Selidik Kepuasan Pelanggan Industri Perbankan (MBICSS), Membeli-belah Misteri (MS) dan Ucapan Selamat Hari Lahir kepada para pelanggan.

Kaji Selidik Kepuasan Pelanggan Industri Perbankan Malaysia

MBCISS telah dilaksanakan untuk menilai piawaian perkhidmatan pelanggan dalam industri perbankan tempatan serta mewujudkan penanda aras bersama bagi bank-bank di Malaysia bagi membantu pelanggan mereka membuat keputusan kewangan yang lebih baik. Selain itu, penemuan kaji selidik ini akan membantu industri memperkukuh amalan yang saksama dan bertanggungjawab, mempromosi kualiti dan ketelusan perkhidmatan pelanggan serta mengenal pasti keteguhan dan peluang masing-masing berbanding piawaian perkhidmatan industri minimum.

Kaji selidik ini merupakan usaha bersama dengan Persatuan Bank-Bank Malaysia (ABM) dan Persatuan Perbankan serta Institusi Kewangan Islam Malaysia (AIBIM) dengan sokongan penuh Bank Negara Malaysia (BNM). Sebanyak 20 buah bank mengambil bahagian dan 350 pelanggan menjadi peserta bagi setiap bank. Output MBICSS yang dikongsi di sini berasaskan sepenuhnya kepada pembentangan kepada Bank Rakyat mengenai prestasi Bank Rakyat.

Bidang ukuran:

1. Ukuran utama MBICSS adalah Skor Promoter Bersih (NPS). NPS (Promoter - Detractor) merupakan metrik terkemuka dunia untuk mengukur tahap kesetiaan.
2. Ukuran paras kedua merupakan Kepuasan Pelanggan secara keseluruhan mengikut Teras Piagam Perkhidmatan Pelanggan:
 - a) Prinsip 1: Kenali Pelanggan Anda
 - b) Prinsip 2: Perkhidmatan yang cekap dan menepati masa
 - c) Prinsip 3: Perkhidmatan yang telus dan berbudi pekerti
 - d) Prinsip 4: Perbankan yang mudah diakses

Keputusan:

1. Skor NPS adalah +42 menempatkan kami di kedudukan kesembilan (9) daripada 20 bank yang menyertai. Skor tersebut lebih tinggi daripada Penanda Aras Industri (+41).
2. Kepuasan Keseluruhan adalah 81%, menempatkan kami di kedudukan ke 13 daripada 20 bank yang menyertai. Bank Rakyat setara dengan Penanda Aras Industri (81%) dan di atas piawaian perkhidmatan minimum (80%).

Kami melaksanakan beberapa inisiatif pada tahun 2019 sebagai sebahagian daripada usaha berterusan kami menambahbaik pemilikan, pengekalan, kesetiaan dan kepuasan pelanggan serta menambahbaik usaha pemasaran dan penjenamaan Bank.

Tiga (3) pendorong terunggul NPS meliputi:

1. Faktor pengalaman adalah pendorong utama terutamanya terhadap kepuasan keseluruhan.
2. Produk dan perkhidmatan ditawarkan unik dan berbeza daripada yang lain.
3. Produk dan perkhidmatan ditawarkan relevan dengan keperluan.

Untuk menggalakkan pelanggan memberi tahap syor yang tinggi (Promoter), antara perkara yang memerlukan penambahbaikan adalah pengalaman berkaitan cawangan dan fungsi ATM/CDM.

Berasaskan kepada kaji selidik tersebut, Prinsip paling penting untuk mendorong kepuasan pelanggan ialah Prinsip 4, diikuti dengan Prinsip 1.

Penilaian pelanggan misteri

Objektif *Mystery Shopper* (MS) adalah untuk mengukur konsistensi SOP yang dilaksanakan oleh cawangan bagi memastikan cawangan menyampaikan pengalaman pelanggan yang hebat, untuk mengenal pasti jurang dan perkara yang memerlukan penambahbaikan, bagi menilai prestasi Duta Perkhidmatan Pelanggan (CSA) dan penilaian prestasi 147 cawangan diukur setiap tahun.

Keputusan:

Skor keseluruhan adalah 84%, memenuhi piawaian perkhidmatan minimum (80%).

Keteguhan kami adalah SST dan fasad luaran/dalaman di mana kami memastikan kebersihan, kekemasan dan hiasan yang minimal.

Perkara yang menjadi keutamaan adalah ucapan sambutan oleh Duta Perkhidmatan Pelanggan (CSA) dan penjualan bersilang produk lain oleh wakil jualan dan juruwang.

Pelan Tindakan:

1. Zon Pengurusan Perkhidmatan Pelanggan (CMSZ) sentiasa mengadakan sesi Libat Urus Cawangan dan Wilayah bagi berkongsi keputusan kaji selidik, untuk memupuk budaya perkhidmatan pelanggan berprestasi tinggi, menampilkan perkara-perkara memerlukan penambahbaikan, mengenal pasti cabaran, menyediakan sokongan dan panduan.
2. Melaksana Latihan Perkhidmatan Pelanggan dengan tujuan mencapai pengekalan dan menarik pelanggan baharu serta mengekal prestasi perniagaan Bank.
3. Pelaksanaan Duta Perkhidmatan Pelanggan bertindak sebagai titik pertemuan pertama dengan pelanggan, memahami dan menangani keperluan dan kehendak pelanggan.
4. Mewujudkan Masa Pusing Ganti Ibu Pejabat (TAT). Inisiatif ini bertujuan memastikan semua jabatan menyampaikan piawaian perkhidmatan yang tinggi, menambahbaik masa bertindak balas, mengenal pasti pendorong kepuasan pelanggan dan mengenal pasti jurang dan perkara-perkara memerlukan penambahbaikan.
5. Menambahbaik proses pengendalian aduan dan mempertingkatkan sistem aduan (Sistem Pengurusan Pelanggan) untuk menunjukkan bahawa Bank serius dalam menyampaikan penyelesaian perselisihan dengan pantas.

Ucapan selamat hari lahir

Untuk membuatkan pelanggan berasa diiktiraf, dihargai, dihormati dan wajar diberi layanan istimewa, kami menghantar ucapan selamat hari lahir kepada 193,717 penerima pada tahun ini.

Pengurusan aduan

Pada tahun 2019, 94% daripada jumlah aduan telah diselesaikan dalam tempoh 14 hari.

MEMANFAATKAN TEKNOLOGI

Teknologi terus mempengaruhi penyediaan perkhidmatan kewangan dan dijangka akan menjadi semakin penting seiring dengan langkah kita memasuki zaman digital. Pada tahun ini, kami telah menyediakan peningkatan tambahan dalam pelbagai tawaran perkhidmatan kami bagi memastikan kecekapan operasi dan keselesaan pelanggan kami.

Platform Pembayaran Runcit Masa Sebenar (RPP)

RPP mendorong lonjakan kemajuan yang sangat pesat dalam infrastruktur pembayaran dengan menawarkan kaedah membayar yang lebih mudah melalui Perkhidmatan Alamat Proksi kepada para

Sistem perbankan seluruh syarikat iaitu Sistem Perbankan Teras (COBRA) dijadual akan beroperasi pada tahun depan dan akan memainkan peranan utama dalam usaha niaga digital kami. Pada tahun ini, kami telah mengadakan sesi townhall bagi berkongsi perkembangan mengenai inisiatif COBRA kepada semua kakitangan. COBRA akan menjadi sistem perbankan teras bersepadu baharu; menggunakan teknologi digital terkini yang akan membolehkan fleksibiliti dan penskalaan bagi mendorong pertumbuhan perniagaan kami.

pengguna melalui institusi yang mengambil bahagian. Para pelanggan yang berdaftar dengan Perkhidmatan Alamat Proksi boleh menerima pembayaran melalui maklumat mudah dicapai seperti nombor telefon mudah alih atau nombor Kad Pengenalan tanpa menggunakan maklumat akaun bank. Pengguna juga boleh memindahkan pengenal pasti Perkhidmatan Alamat Proksi mereka antara akaun atau institusi kewangan, dan dengan demikian membolehkan pelanggan lebih selesa terhadap aliran pembayaran yang mereka bakal terima.

COBRA (Sistem Perbankan Teras)

Sistem perbankan seluruh syarikat iaitu Sistem Perbankan Teras (COBRA) dijadual akan beroperasi pada tahun depan dan akan memainkan peranan utama dalam usaha niaga digital kami. Pada tahun ini, kami telah mengadakan sesi townhall bagi berkongsi perkembangan mengenai inisiatif COBRA kepada semua warga kerja. COBRA akan menjadi sistem perbankan teras bersepadu baharu; menggunakan teknologi digital terkini yang akan membolehkan fleksibiliti dan penskalaan bagi mendorong pertumbuhan perniagaan kami.

Peningkatan keselamatan Perbankan Internet

Pada tahun ini, kami telah mempertingkatkan parameter yang diperlukan untuk kata laluan iRakyat pelanggan dengan memasukkan digit dan simbol khas bersama huruf besar dan kecil sebagai usaha memperkukuh keselamatan platform perbankan atas talian iRakyat. Kami juga telah memperkenalkan ujian CAPTCHA dan ciri keselamatan lain bagi menjaga tahap keselamatan transaksi iRakyat, termasuk daripada serangan bertubi-tubi.

Sistem baharu ini dijangka akan merealisasikan manfaat berikut:

Perbankan internet korporat

Perkhidmatan perbankan internet korporat kami telah dinaik taraf pada tahun ini dengan penggantian platform iRakyat Commerce bagi menyediakan Perkhidmatan Pengurusan Tunai kepada pelanggan korporat atas talian kami melalui saluran berorientasi pelanggan dan selamat. Inisiatif ini juga menyediakan pemprosesan terus bagi pelanggan korporat melaksanakan transaksi dan membolehkan mereka melihat data perniagaan di seluruh unit operasi masing-masing.

Sistem Pengurusan Risiko Perniagaan (ERMS)

Pelaksanaan Sistem Pengurusan Risiko Perniagaan sangat penting bagi mempermudah membuat keputusan untuk mencapai matlamat pelan strategik serta mengurus persekitaran perniagaan di luar dugaan. Pada tahun ini, kami berjaya melaksanakan modul ERMS berikut:

- Risiko Pasaran
- Risiko Kredit
- Pengurusan Risiko Perniagaan
- Perancangan Modal Berasaskan Risiko

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

PENGLIBATAN KAMI BERSAMA KOMUNITI

Inisiatif CSR kami memberi kesan 21,012 penerima manfaat yang mana sebanyak RM478,472 telah dibelanjakan untuk program Nuri Nutrisi di 45 buah sekolah di seluruh negara. Kami juga telah memperkenalkan Kebun Nuri Nutrisi di lima buah sekolah.

Nuri Nutrisi

Pada bulan Januari 2019, kami telah mengadakan acara Berbasikal Nuri Nutrisi untuk kebajikan di Perlis sebagai sebahagian daripada program Nuri Nutrisi. DYTM Tuanku Raja Muda Perlis, Tuanku Syed Faizuddin Putra Ibnu Tuanku Syed Sirajuddin Jamalulail telah mencemar duli berangkat ke majlis pembukaan cara tersebut. Acara ini merupakan permulaan inisiatif Nuri Nutrisi yang merupakan teras dalam Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) Bank bagi tahun 2019.

Program ini bertujuan untuk menyalurkan makanan berkhasiat kepada kanak-kanak daripada keluarga B40. Melalui program ini, setiap kanak-kanak akan mendapat perspektif positif mengenai kepentingan mengamalkan pengambilan makanan berkhasiat dan tabiat pemakanan yang sihat.

Antara matlamat pembangunan kelestarian program Nuri Nutrisi yang selari dengan matlamat SDG adalah membasmi kemiskinan

dan kebuluran, menjamin kesihatan dan kesejahteraan, menyediakan pendidikan berkualiti dan air bersih serta mengurangkan isu ketidaksamarataan sejagat. Program ini juga bertujuan mewujudkan 'Kehidupan Lestari' dalam kalangan komuniti setempat dengan pelbagai usaha dilaksanakan untuk menambatkan status pemakanan komuniti tersebut serta melindungi keperluan sosial mereka. Pada tahun 2019, seramai 6,785 pelajar mendapat manfaat daripada program Nuri Nutrisi.

Permuafakatan dengan PBB

Program Nuri Nutrisi turut merintis laluan kepada kami untuk menjadi organisasi tempatan pertama menjalin kerjasama dengan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dalam program 'Bersama Mencapai Matlamat Pembangunan Lestari' (SDG). Hab Bersama Untuk Mencapai SDG direka berasaskan prinsip sumber ramai dan bertindak balas kepada keperluan mobilisasi sumber dengan memadan penyumbang kewangan dan bukan kewangan dalam membentuk inisiatif bagi menangani jurang berkaitan SDG dalam bidang-bidang Tiada Sesiapa Tercicir, Kesaksamaan Gender dan Pemerkasaan Wanita dan Kelestarian Alam Sekitar. Inisiatif kami di bawah program ini dikembangkan melalui program Nuri Nutrisi, pada masa sama kami juga telah melaksanakan pelbagai aktiviti yang sejajar dengan SDG berkaitan.

Ini meliputi SDG ke-6: Air bersih dan sanitasi yang mana program Sekolah Lestari-Anugerah Alam Sekitar (SLAAS) telah dianjurkan bersama dengan Jabatan Alam Sekitar dan Kementerian Pendidikan dengan sokongan teknikal daripada Institut Pembangunan Alam Sekitar (LESTARI) Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM). Inisiatif yang mendidik golongan muda supaya menjaga kebersihan tandas dan sentiasa menjaga kebersihannya untuk mengelak tercetusnya wabak penyakit dan jangkitan telah mencecah 14,264 pelajar pada tahun 2019 dan memanfaatkan 16,308 pelajar sejak tahun 2017. Majlis penyampaian anugerah SLAAS bagi 2018/2019 telah diadakan pada 19 Oktober 2019 bersempena dengan Hari Alam Sekitar.

Selari dengan SDG ke-14: Hidupan di Lautan: YBR bersama Universiti Malaysia Terengganu menganjurkan program pendidikan Kesedaran Terumbu Karang untuk mengganti terumbu karang yang rosak di beberapa kawasan terjejas. Satu bengkel pemuliharaan terumbu karang juga telah diadakan bagi membincangkan usaha pemuliharaan dan cara-cara untuk meningkatkan tahap kesedaran mengenai isu tersebut di kalangan komuniti setempat. Selain itu, bagi memastikan kelestarian jangka panjang melalui kesedaran tentang keperluan pemuliharaan alam sekitar, YBR telah menganjurkan dua siri Program Pendidikan Kitar Semula di kejohanan Bola Sepak 7 Sebelah 1 Murid 1 Sukan KKPM-YBR (Kejohanan 7 S1M1S) dan melalui penyertaannya dalam Hari Sukan Kebangsaan. Program ini bertujuan meningkatkan tahap kesedaran terhadap alam sekitar dalam kalangan anak muda melalui pengasingan sisa kaca, kertas, tin dan plastik. Seramai 470 peserta terlibat dalam Program Pendidikan Kitar Semula, sementara usaha pemulihan terumbu karang pula mencatatkan 145 orang peserta.

Pada bulan Disember 2019, kami melancarkan Pusat Pembangunan Keusahawanan kami di Pulau Bum Bum serta menyerahkan peralatan memproses hasil laut sebagai usaha mewujudkan peluang pekerjaan kepada komuniti setempat.

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

No.	Program	Bilangan Penerima	Matlamat Pembangunan Lestari (SDG)	
1.	Nuri Nutrisi SMK Sanglang, Perlis	20	 Matlamat 1 - Membasmi Kemiskinan	
2.	Nuri Nutrisi SMK Langkawi Pulau Tuba	20		
3.	Nuri Nutrisi SK Bagan Nyior, Langkawi	20		
4.	Nuri Nutrisi SK Lubuk Cempedak, Langkawi	20		
5.	Nuri Nutrisi SK Tuba, Langkawi	20		
6.	Kebun Nuri Nutrisi Tunku Putra, Perlis	100		
7.	Nuri Nutrisi Kulai, Johor	50		
8.	Nuri Nutrisi Kota Bharu, Kelantan	5		
9.	Nuri Nutrisi Dungun, Terengganu	4		
10.	Nuri Nutrisi SK Majidi, Johor Bahru	31		
11.	Nuri Nutrisi UniMAP, Perlis	50		
12.	Nuri Nutrisi Kejohanan Olahraga Pendidikan Khas	800		
13.	Walkathon UiTM Melaka bersama Bank Rakyat	200		
14.	Nuri Nutrisi SK Lendu, Melaka	30		
15.	Nuri Nutrisi Dato' Naning, Melaka	30		
16.	Nuri Nutrisi Sungai Petai, Melaka	30		
17.	Kebun Nuri Nutrisi UiTM Jasin, Melaka	90		
18.	Nuri Nutrisi Pulau Mabul, Semporna, Sabah	30		
19.	Kasih BRamadan SK Kampung Tun Ku, PJ	200		 Matlamat 2 - Membasmi Kebuluran
20.	Kasih BRamadan SK Sungei Way, PJ			
21.	Kasih BRamadan SMK Taman Medan, PJ			
22.	Kasih BRamadan SK Iskandar, Alor Setar, Kedah			
23.	Kasih BRamadan SK Seri Cempaka, Kota Bharu, Kelantan			
24.	Kasih BRamadan SMK Agama Sheikh Hj Mohd Said, Seremban			
25.	Kasih BRamadan SMK Muara Tuang, Kota Samarahan			
26.	Kasih BRamadan SMK Majakir, Papar			
27.	Nuri Nutrisi Aidilfitri Bank Rakyat - Buletin Sukan TV3		15	
28.	Nuri Nutrisi SK Subang Bestari 2		30	
29.	Nuri Nutrisi SMK Lela Segara, Kuala Terengganu	30	 Matlamat 3 - Kesihatan dan Kesejahteraan	
30.	Nuri Nutrisi Tok Adis, Kuala Terengganu	30		
31.	Nuri Nutrisi di <i>Cries of The Germs</i> UiTM Shah Alam	200		
32.	Nuri Nutrisi SMK Tengku Sulaiman, Perlis	30		
33.	Nuri Nutrisi SK Green Lane, Georgetown, Pulau Pinang	30		
34.	Pusat Pembangunan Usahawan Pulau Bum Bum, Semporna, Sabah	80		
35.	Nuri Nutrisi SK Balimbang, Semporna, Sabah	30		
36.	Nuri Nutrisi SMK Bum Bum, Semporna, Sabah	30		
37.	Nuri Nutrisi Bank Rakyat bersama FELDA Mempaga, Pahang	30		
38.	Pameran Nuri Nutrisi di Muzium Negara	150		
39.	Kebun Nuri Nutrisi Kolej Vokasional Kuching	491	 Matlamat 4 - Pendidikan Berkualiti	
40.	Nuri Nutrisi SK Green Lane, Georgetown, Pulau Pinang	30		
41.	Kebun Nuri Nutrisi SK Green Lane, Georgetown, Pulau Pinang	991		
42.	Kebun Nuri Nutrisi PERKIM, Alor Setar, Kedah	47		
43.	Larian Bear-A-Thon MSU bersama Bank Rakyat	500		
44.	Nuri Nutrisi SK Seksyen 24	150		
45.	Nuri Nutrisi SK Bandar Anggerik	150		
46.	Nuri Nutrisi SK Seksyen 13	150		
47.	Penyerahan penapis air bersih oleh Bank Rakyat kepada UniMAP	250		 Matlamat 6 - Air Bersih dan Sanitasi
48.	Kempen 3R Bank Rakyat (<i>Reduce, Reuse, Recycle</i>)	1,591		
JUMLAH		6,785		

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

MEMBINA ASAS UNTUK MASA DEPAN KITA: BANK RAKYAT 2025

Pada tahun ini, kami telah melancarkan pelan strategik Bank Rakyat 2025 (BR25). Pelan lima tahun ini akan membolehkan kami memenuhi mandat Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (MEDAC), yang terkandung di dalam Dasar Keusahawanan Negara 2030 dan aspirasi sosioekonomi jangka panjang negara.

BR25 akan turut menjadi panduan kami ke arah memperkukuhkan kemampan Bank dengan menyepadukan kelestarian ke dalam strategi perniagaan bagi mencapai pertumbuhan mampan dan impak positif, bukan sekadar untuk operasi dalaman, bahkan untuk komuniti dan negara.

Kami telah mengenal pasti lima teras yang menjadi tunjang BR25: Pelanggan dan Anggota; Digitalisasi & Analitik; Kolaboratif & Kerjasama; Manusia; dan Kelestarian melalui hasil teras-terasi ini:

TERAS 1
Penambahbaikan Pembangunan Ekonomi dan Sosial

TERAS 2
Pengalaman Terbaik Pelanggan

TERAS 3
Inovasi dan Matlamat Ekosistem Bersama Dipercepatkan

TERAS 4
Budaya Berprestasi Tinggi

TERAS 5
Menjangkau Kewangan Islam

Sehingga Mac 2020, kami telah menyelesaikan Fasa 1 dan 2 dalam BR25 yang meliputi pembentukan aspirasi dan merangka strategi.

Program Pendidikan

Yayasan Bank Rakyat terus membiayai program Pembiayaan Pendidikan Boleh Ubah (PPBU) yang menyalurkan bantuan kewangan kepada pelajar yang kurang bernasib baik yang ingin melanjutkan pelajaran mereka ke peringkat pengajian tinggi. Pada 2019, 758 orang pelajar menerima bantuan berjumlah RM20.07 juta. Sejak 2008, seramai 4,849 penerima mendapat manfaat daripada bantuan kewangan berjumlah RM130.0 juta bagi melanjutkan pelajaran mereka di dalam dan luar negeri dari peringkat diploma hinggalah ke peringkat PhD.

Pada tahun ini, Yayasan Bank Rakyat telah melancarkan Biasiswa Yayasan Bank Rakyat yang menyediakan biasiswa kepada pelajar cemerlang melanjutkan pelajaran mereka di peringkat ijazah Sarjana Muda di dalam negeri. Biasiswa tersebut memberi peluang kepada lulusan SPM, diploma dan penuntut peringkat ijazah pertama menyambung pengajian mereka sambil membantu memperbaiki status sosioekonomi mereka. Seramai 24 pelajar telah menerima biasiswa berjumlah RM2.25 juta sepanjang tahun ini.

Di samping menyediakan pembiayaan dan biasiswa, Biasiswa Yayasan Bank Rakyat turut mengiktiraf kegigihan penuntut mengekalkan keputusan cemerlang sepanjang tempoh pengajian mereka melalui Majlis Anugerah Graduan Cemerlang. Seramai 47 siswazah menerima hadiah RM1,000 setiap seorang di Majlis Anugerah Graduan Cemerlang 2019, yang diharap akan menyemarakkan lagi semangat pelajar yang sedang mengikuti pengajian masing-masing.

Program Pembangunan Pelajar kami memastikan penerima biasiswa dan bantuan kewangan ini mendapat pendidikan yang seimbang bagi menghasilkan individu serba boleh dan berdaya pasar yang tinggi. Pada 2019, seramai 1,029 penerima biasiswa telah mengambil bahagian dalam program yang berlangsung dalam dua sesi pada tahun ini, program tahunan tersebut turut menyentuh pembangunan kepimpinan kemanusiaan melalui kerjasama dengan MERCY Malaysia, yang mendedahkan mereka kepada pelbagai aspek kerja kebajikan.

Bagi mengekalkan momentum pelajar sepanjang tempoh pengajian mereka, Program Pemantapan Pelajar YBR menyediakan sokongan berterusan kepada pelajar yang mencatatkan CGPA kurang daripada 3.0. Program ini bermatlamat untuk memotivasi dan memberi inspirasi kepada pelajar agar sentiasa fokus terhadap pengajian mereka. Program ini juga menyediakan platform kepada pelajar untuk berasa dihargai dan berkongsi cabaran yang sedang mereka hadapi. Seramai 103 pelajar telah mengambil bahagian dalam program ini pada tahun 2019.

Yayasan Bank Rakyat terus menaja program Seminar Didik Rakyat dengan kerjasama Berita Harian bagi menyokong calon-calon yang menduduki peperiksaan UPSR, PT3 dan SPM. 51 seminar diadakan di seluruh negara pada 2019 yang melibatkan 11,202 pelajar. Sejak 2014, 64,133 pelajar telah menyertai program ini.

Yayasan Bank Rakyat turut mengadakan Program *Icon Live Up the Dreams*, sebuah program motivasi bersama-sama penceramah terkenal yang boleh menjadi teladan kepada pelajar selepas mereka menamatkan persekolahan. Pada 2019, sebanyak 30 buah sekolah dengan 9,684 pelajar telah menyertai program ini. Sejak 2014, program ini telah memberi manfaat kepada seramai 32,741 pelajar.

Program Tuition Rakyat yang diadakan sejak 2015 memberi bantuan tuisyen dan kelas tambahan kepada pelajar kurang berkemampuan dan bagi merapatkan jurang perbezaan antara pelajar bandar dengan luar bandar. Pada 2019, sebanyak 199 buah sekolah telah menerima bantuan kelas Tuition Rakyat yang melibatkan 9,050 pelajar. Sehingga kini, 67,223 pelajar telah mendapat manfaat daripada kelas Tuition Rakyat ini.

Sejajar dengan fokus Kementerian Pendidikan terhadap konsep STREAM (*Science, Technology, Reading, Engineering, Arts and Mathematics*) di sekolah, Yayasan Bank Rakyat telah melancarkan inisiatif bas pintar Nuri Lab yang menyediakan pelbagai modul dan aktiviti pembelajaran yang kreatif dan interaktif.

Pasukan Nuri Lab yang bergerak ke seluruh semenanjung Malaysia, telah membuka peluang pembelajaran yang menyeronokkan dan bermaklumat kepada 26,258 pelajar di 91 lokasi di luar bilik darjah. Mula beroperasi sejak 2018, bas pintar ini telah sampai kepada 56,753 pelajar, dengan fokus terutamanya kepada pelajar sekolah rendah.

Sebagai sebahagian daripada kempen Kembali ke Sekolah 2020, kami telah menyalurkan RM100 kepada 100 pelajar sekolah menengah dan rendah daripada kumpulan B40 di 136 lokasi di Malaysia untuk membantu mereka membuat persediaan bagi memulakan tahun baharu persekolahan. Seramai 14,264 pelajar mendapat manfaat daripada program Kembali ke Sekolah ini. Menerusi kerjasama dengan cawangan, kami menyalurkan bantuan ini kepada pelajar yang layak dengan membuka Akaun Simpanan-Nuri Bank Rakyat. Seramai 18,871 pelajar telah menerima bantuan ini sejak 2018.

Program BR Protégé kami merupakan program latihan profesional yang mempunyai objektif untuk melatih penasihat kewangan profesional dengan menyediakan ruang bagi mereka menimba pengalaman sambil membuka peluang kerjaya. Program sepanjang tahun ini mendedahkan para pelatih kepada latihan pengurusan berkaitan serta kemahiran sendiri. Selain sesi di dalam kelas, para peserta juga ditempatkan di cawangan-cawangan bank kami. Pada tahun 2019, 51 siswazah telah ditawarkan menyertai program ini dengan penempatan di salah sebuah daripada 51 cawangan kami.

YBR menjadi penaja utama bagi Pertandingan Robattle Antarabangsa UniCKL 2019, yang merupakan tahun kedua Yayasan ini menjadi penaja utama acara ini. Bermatlamat untuk memupuk minat dalam bidang keusahawanan dan robotik dalam kalangan remaja, acara ini disertai oleh 250 orang pelajar yang mewakili 67 pasukan dari institusi pengajian tinggi awam dan swasta serta sekolah menengah dan rendah dari seluruh negara. Kolej Kemahiran Tinggi Mara Balik Pulau yang dinobatkan sebagai juara keseluruhan, telah menerima hadiah wang tunai RM2,000.

Program Kemasyarakatan

Program *Community Heroes* YBR bermatlamat untuk menggalakkan amalan kerja amal dalam kalangan penerima biasiswa YBR serta orang ramai. Program yang berlangsung sepanjang tahun ini bukan hanya menunjukkan impak melalui penyertaan para pelajar, tetapi juga pembangunan ekonomi masyarakat setempat seperti orang kampung, komuniti sekolah dan penduduk di kawasan luar bandar termasuklah masyarakat Orang Asli dan kumpulan B40 yang terjejas akibat bencana alam. Pada tahun 2019, seramai 1,109 *Community Heroes* terlibat dalam 52 program, dengan mencatatkan sejumlah 11,118 kerja sukarelawan.

Pada tahun 2019, YBR telah menaja Kejohanan 7S1M15 untuk tahun kelima berturut-turut. Pertandingan bola sepak ini, yang diadakan dari peringkat daerah hingga nasional, menyaksikan penyertaan seramai 35,665 pelajar dari 2,956 buah sekolah. Acara ini bermatlamat untuk menggilap bakat dalam kalangan pelajar sekolah rendah dan menjadi batu loncatan untuk mereka berkembang dalam arena bola sepak. Hasilnya, lima orang peserta 7S1M15 telah diserapkan ke dalam Kelab Bola Sepak Johor Darul Takzim yang terkenal. Sementara itu, gelaran juara kebangsaan telah diraih oleh SK Bandar Puteri Jaya, Kedah.

Seramai 484 pelajar dari kawasan pedalaman Sarawak mengambil bahagian dalam Program Kembara Muda Rakyat (KMR06) di Bintulu. Acara ini termasuk Program Kitar Semula dan Pembersihan Pantai di Pantai Tanjung Batu di Bintulu serta tayangan filem *Panggung Ashtar Galactic*, menyediakan peluang yang jarang dinikmati oleh para peserta. Di samping itu, aktiviti program celik kewangan turut diadakan, sambil para peserta dibawa ke beberapa kawasan menarik di Bintulu seperti Lembaga Pelabuhan Bintulu, RTM dan Kolej Vokasional Bintulu. Lawatan tersebut bertujuan memberi pengalaman baharu kepada para peserta dan mendedahkan mereka kepada fungsi dan kepentingan pelbagai organisasi terhadap ekonomi Malaysia.

Seramai 532 pelajar dan 119 orang guru serta pegawai teknikal telah menyertai Kejohanan Sukan Sekolah Murid Orang Asli (KSSMOA) 2019 yang berlangsung di Pahang. Acara olahraga, bola sepak, takraw dan ragbi sentuh telah dipertandingkan dalam acara sukan selama tiga hari ini, yang bermatlamat untuk menggalakkan kehadiran melalui aktiviti sukan bagi membantu pelajar Orang Asli menguasai sekurang-kurangnya kemahiran 3M (Membaca, Menulis dan Mengira). Bersempena acara tersebut, YBR turut mengadakan Program Pendidikan yang disertai oleh Wira Komuniti.

Pahang muncul sebagai juara acara ini, berikut adalah pemenang bagi setiap acara sukan:

Bil	Acara	Pemenang
1	Takraw - Kumpulan & Beregu	Pahang
2	Bola Baling - Lelaki	Selangor
3	Bola Baling - Perempuan	Pahang
4	Bola sepak	Perak
5	Ragbi sentuh	Selangor
6	Olahraga	Perak

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

- Digitalisasi dan Analitik: Tiga evolusi bagi teras ini akan melibatkan pelaksanaan Rangka Tindakan Digitalisasi, yang menawarkan pengalaman dan perkhidmatan kami melalui peranti pintar serta transformasi beberapa cawangan kami kepada cawangan berasaskan digital.
- Kolaboratif dan Kerjasama: Lima evolusi di bawah teras ini memfokus terhadap kolaborasi dengan pemegang kepentingan berkaitan untuk tujuan kemajuan keusahawanan melalui pembangunan PKS, kebijaksanaan kepimpinan, pendigitalan, pemerolehan CASA dan kelestarian.
- Manusia: Teras ini akan dilaksanakan dengan memupuk bakat yang mahir digital dan menggerakkan peranan baharu yang diperlukan ramai seperti analitik data dan saintis data dan membangunkan pasukan berprestasi tinggi.
- Kelestarian: Melalui empat evolusi, kami meletakkan sasaran untuk mencapai pertumbuhan ekonomi dan mewujudkan hasil mampan. Kami juga menyasar untuk menjadi bank yang bertanggungjawab dari segi sosial untuk rakyat dan mengekalkan pengiktirafan global kami.

Di bawah Fasa 2, kami telah merangka enam rangka tindakan yang menggariskan taktik dan strategi kami untuk mencapai sasaran kami bagi setiap bidang di bawah rangka tindakan tersebut. Rangka tindakan berkenaan merangkumi:

1. Pengalaman Terbaik Pelanggan - Memandu kami ke arah menyediakan pengalaman pelanggan terbaik melalui saluran yang berkesan. Berikutan pelan ini, kami akan melaksanakan projek untuk menukar keseluruhan pengalaman pelanggan di setiap titik urusan pelanggan.
2. Digitalisasi - Kami akan memanfaatkan teknologi dan data untuk memahami dengan lebih baik keperluan pelanggan milenial kami dengan melaksanakan berbagai projek yang menyampaikan pengalaman terbaik melalui pelbagai saluran.

3. Pusat Tambah Nilai PKS - Kami akan membezakan antara Pusat PKS kami dengan menjalin perkongsian dengan pelbagai agensi dalam ekosistem MEDAC serta komuniti, koperasi dan organisasi sektor swasta untuk memastikan satu sistem perkongsian kemakmuran. Projek di bawah rangka tindakan ini akan memfokus kepada proses dari hujung ke hujung bagi inkubasi, pembiayaan PKS, penyertaan dalam ekuiti dan khidmat nasihat untuk membuka peluang pertumbuhan PKS, penskalaan, kesediaan eksport dan penyerapaian di pasaran saham.
4. Modal Insan - Menerajui kami ke arah pembinaan Budaya Berprestasi Tinggi melalui pasukan kerja prestasi tinggi. Kami akan mengambil tenaga kerja berbakat yang relevan sambil mempertingkatkan dan membina semula kemahiran tenaga kerja sedia ada, sambil memperkasa tenaga kerja kami dan meninggikan tahap keberkesanan struktur organisasi kami.
5. Kelestarian - Rangka tindakan ini akan menerajui usaha penyelarasan aktiviti kami dengan UN SDG melalui pengwujudan sebuah Pusat Kecemerlangan Kewangan Lestari. Ia juga akan memastikan kami menggerakkan kepimpinan bestari dan inovasi dalam kewangan mampan dan juga sejajar dengan Perantaraan Berasaskan Nilai (VBI) BNM.

6. Kepimpinan Syariah - Meletakkan nilai dikongsi Bank dengan pendekatan kemanusiaan bagi membolehkan kami muncul sebagai peneraju dalam sektor kewangan Islam global. Rangka tindakan yang menjadi asas kepada lima rangka tindakan lain ini akan bertindak sebagai penghubung pendekatan kolaborasi seluruh rangka tindakan dan teras kami. Di bawah rangka tindakan ini, kami akan melaksanakan projek yang bertujuan mengekalkan kedudukan kami sebagai salah satu daripada 10 bank Islam terbesar di dunia dan mengukuhkan pengiktirafan terhadap kami di peringkat dunia.

Buat masa ini, kami dalam Fasa 3 BR25 di mana kami melaksanakan pelan kami dengan pemantauan dan tadbir urus yang ketat. Kami juga telah mengenal pasti tenaga kerja yang kami perlukan dan menyediakan strategi pengurusan perubahan dan pelan komunikasi strategik untuk memudahkan pelaksanaan BR25.

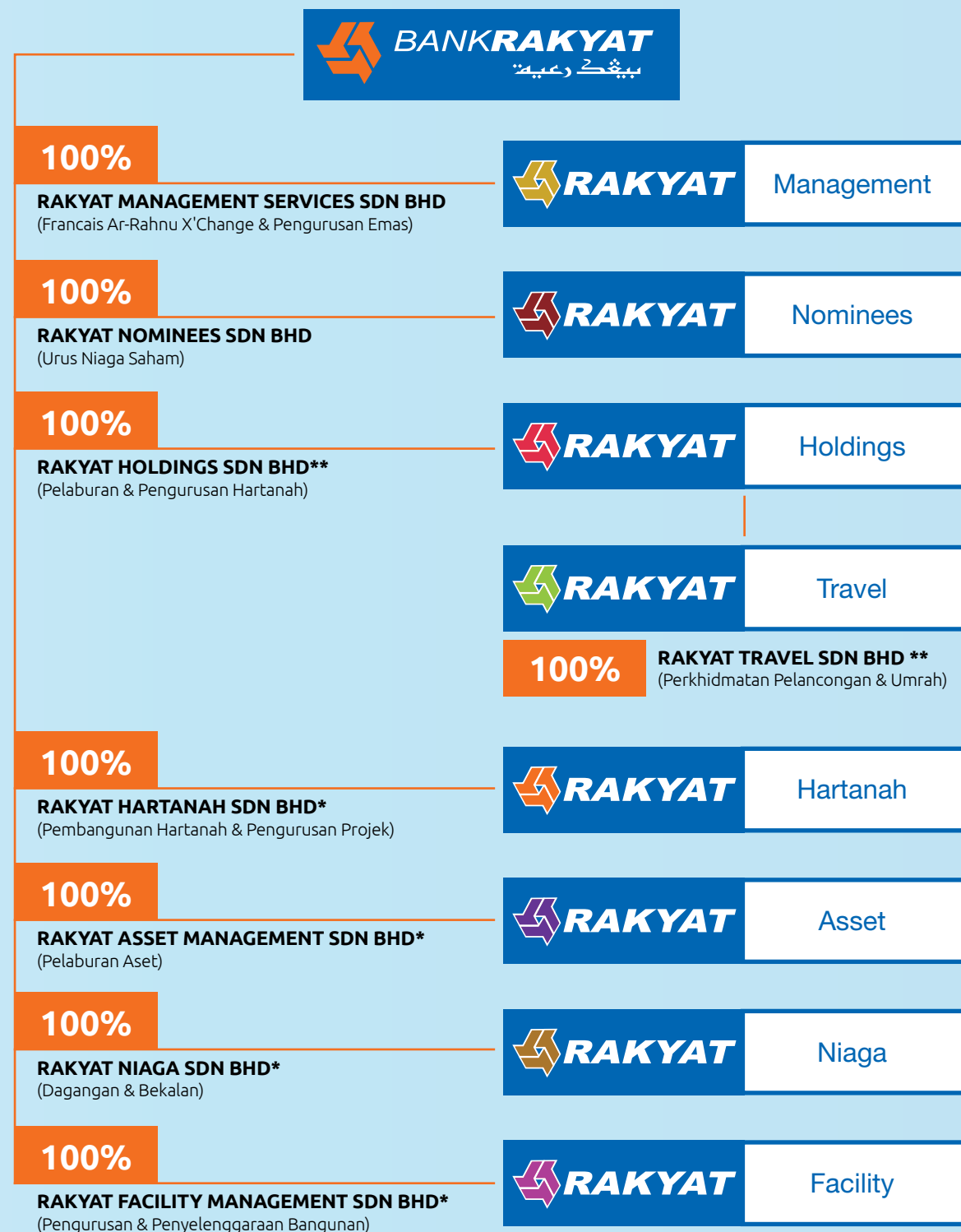
Dengan adanya BR25 yang telah pun beroperasi, kami meletakkan harapan yang tinggi untuk melihat Bank Rakyat mencapai prestasi yang lebih mantap pada masa hadapan. Walaupun keadaan ekonomi dan perniagaan yang masih tidak menentu menambah tekanan kepada persekitaran operasi, namun dengan pelan strategik lima tahun ini, kami yakin terhadap prospek Bank dalam jangka masa panjang.

Perbincangan Pengurusan dan Analisis

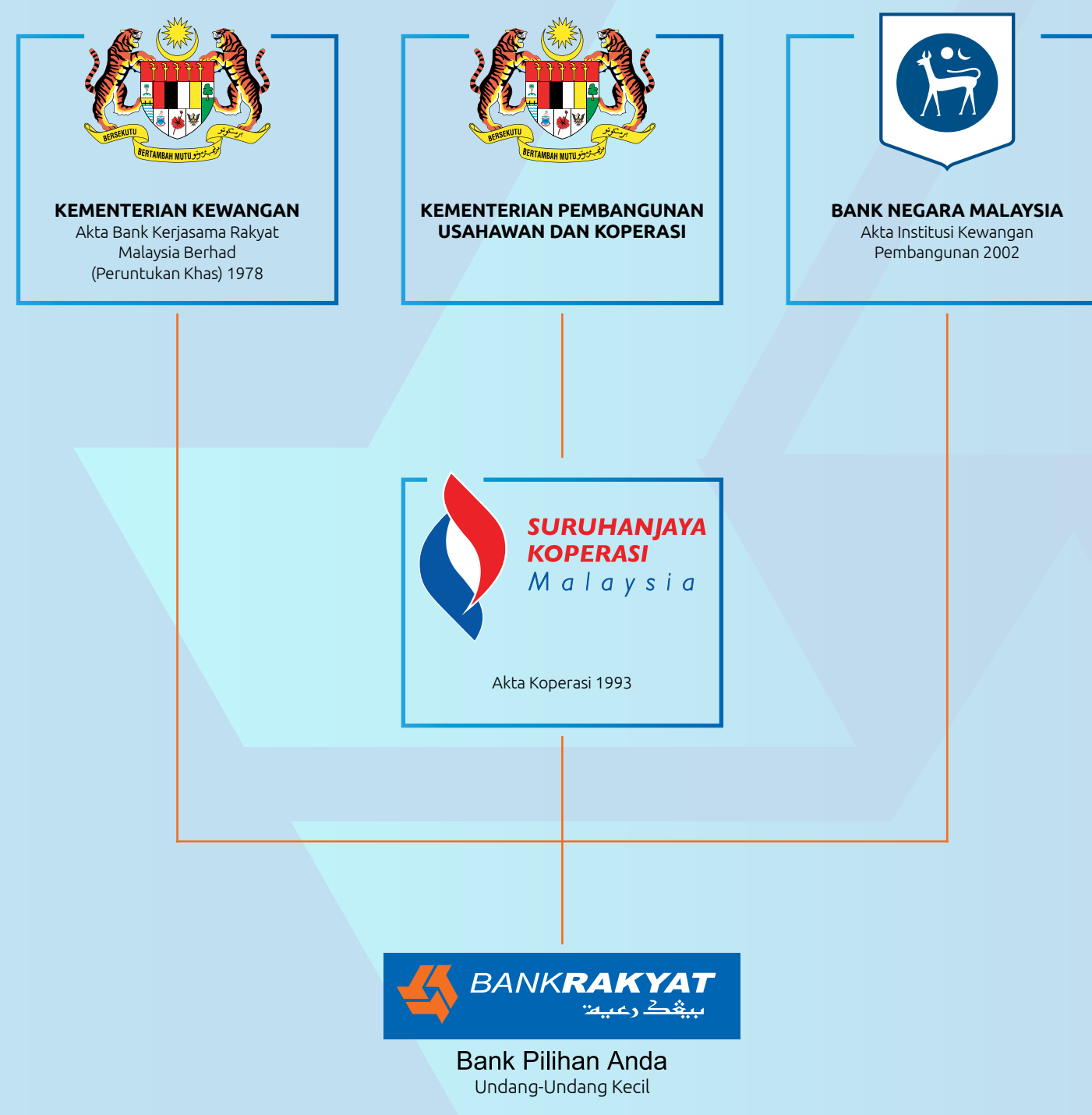
Struktur Korporat Kumpulan

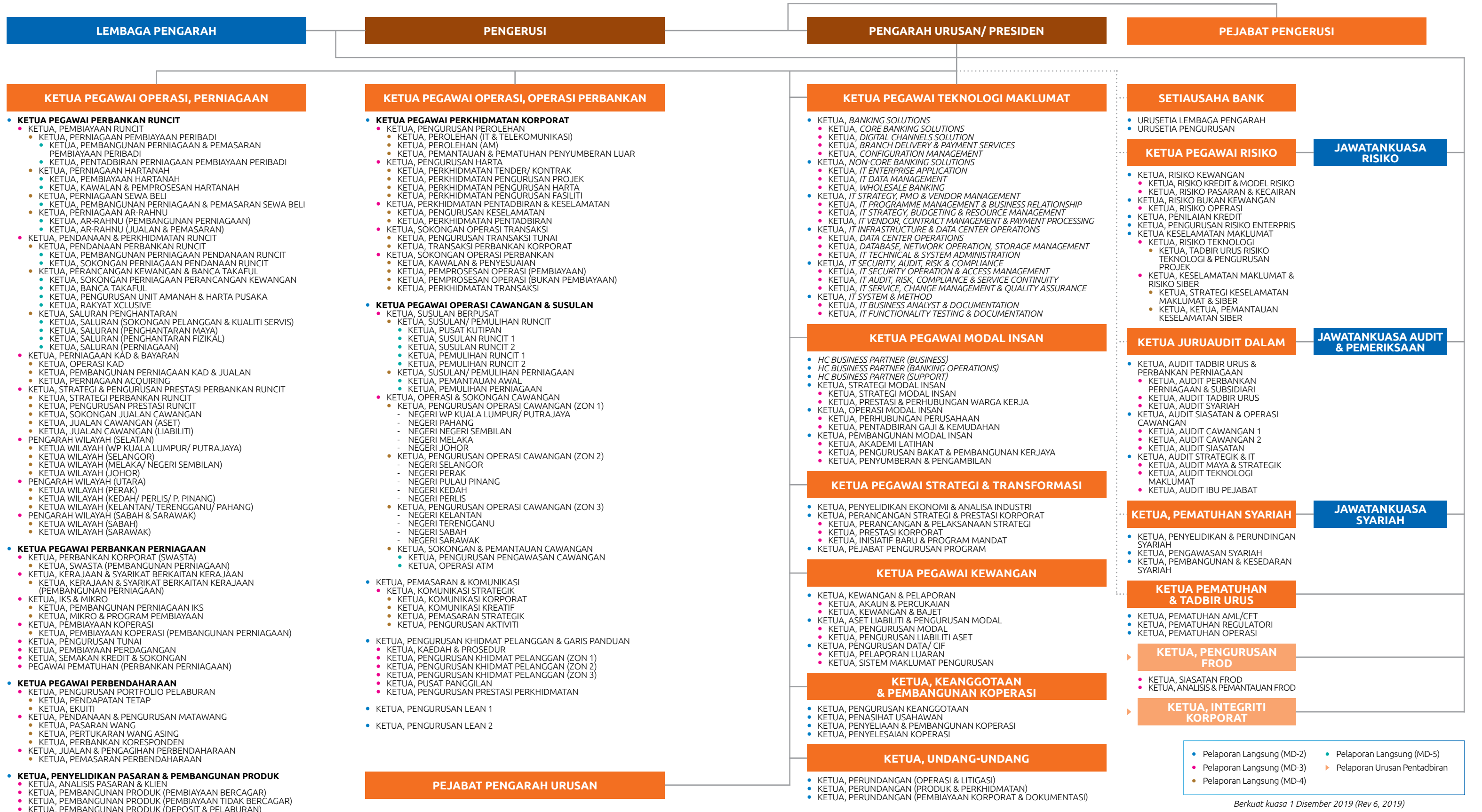
Bank Rakyat dan Kerajaan

* Sehingga 1 September 2019

** Sehingga 1 Disember 2019

KOMITED MEMELIHARA ALAM SEMULA JADI

LEMBAGA PENGARAH

Dari kiri:

DATUK NORIPAH KAMSO
Pengerusi Bebas Bukan Eksekutif

DATUK WAN SURAYA WAN MOHD RADZI
Pengarah Bukan Bebas Bukan Eksekutif

MUHAMAD SHAHRIL OTHMAN
Pengarah Bukan Bebas Bukan Eksekutif

ABD RANI LEBAI JAAFAR
Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

PROF. DR OBIYATHULLA ISMATH BACHA
Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

**TUNKU DATO' AHMAD BURHANUDDIN
TUNKU DATUK SERI ADNAN**
Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

YURI ZAHARIN WAHAB
Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

SOFIYAN YAHYA
Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

SHEIKH AZREE MOKHTAR
Setiausaha Bank

Profil Lembaga Pengarah

DATUK NORIPAH KAMSO

Pengerusi Bebas Bukan Eksekutif

PELANTIKAN SEBAGAI PENERUSI

11 Disember 2018 - 10 Disember 2020

PENDIDIKAN

- Sarjana, Pengurusan Perniagaan, Marshall Universiti, Hintington, West Virginia, Amerika Syarikat
- Sarjana Muda Sains, Northern Illinois Universiti, Dekalb, Illinois, Amerika Syarikat
- Diploma Pengurusan Perniagaan, Institut Teknologi MARA

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Pengerusi Ahli Lembaga Pemegang Amanah, Yayasan Bank Rakyat

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pengarah, Top Glove Corporation Berhad
- Ahli Jawatankuasa Rayuan untuk SIDREC (Pusat Penyelesaian Pertikaian Industri Sekuriti), Suruhanjaya Sekuriti Malaysia
- Pengerusi Bersama, Islamic Finance Industry Council, Malaysia-US Chamber of Commerce Washington DC

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Felo Pelawat Kewangan Islam di Pusat Oxford untuk Pengajian Islam
- Pengamal Global di Kediaman di Pusat Kewarganegaraan Global Kumpulan Prinsipal Kewangan, Drake University, Des Moines Iowa, Amerika Syarikat
- Penasihat, CIMB Islamic
- Ketua Pegawai Eksekutif, CIMB Principal Islamic Asset Management
- Ketua Pegawai Eksekutif, CIMB Principal Asset Management Berhad
- Pengarah Eksekutif / Ketua Pegawai Eksekutif, CIMB Futures Sdn Bhd
- Timbalan Pengurus Besar, Pengurus Besar, Pengarah, Perbankan Korporat, Commerce International Merchant Bankers Berhad (CIMB)
- Eksekutif- Pengurus Kanan Perbankan Korporat, Bank of Commerce (M) Berhad
- Pegawai Pembangunan, Bahagian Projek, Urban Development Authority (UDA)

DATUK WAN SURAYA WAN MOHD RADZI

Pengarah Bukan Bebas Bukan Eksekutif

PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH

11 Disember 2018 - 10 Disember 2021

PENDIDIKAN

- LLB (HONS,) University Of Sheffield, Sheffield, United Kingdom
- Pengajian Undang-Undang Profesional, University of South Bank dan Lincoln's Inn, London, United Kingdom
- Diploma Pascasiswazah dalam Program Pengurusan Awam, Kuala Lumpur
- Diploma Polisi Perdagangan, Pertubuhan Perdagangan Dunia (WTO), Geneva, Switzerland
- Program Kepimpinan Berpotensi Tinggi, Sekolah Perniagaan Harvard, Boston, Massachusetts, Amerika Syarikat
- Program Kepimpinan Kerajaan ASEAN, GE Crotonville, New York, Amerika Syarikat

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Ahli, Jawatankuasa Pencalonan & Imbuan
- Ahli, Jawatankuasa Pelaburan
- Ahli, Jawatankuasa Lembaga Tender
- Pengerusi, Rakyat Holdings Sdn Bhd
- Pengerusi, Rakyat Travel Sdn Bhd

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Ketua Setiausaha, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (MEDAC)
- Ahli Lembaga Pengarah, UDA Holdings Berhad
- Ahli Lembaga Amanah, TEKUN Nasional

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Timbalan Ketua Setiausaha (Strategi & Pemantauan), Kementerian Perdagangan Antarabangsa & Industri (MITI)
- Pengarah Kanan (Sektor Dasar), MITI
- Pengarah Kanan (Pelaburan dan Kemudahan Perdagangan), MITI
- Penasihat Hal Ehwal Ekonomi, Pejabat MITI Luar Negara (Singapura)
- Penasihat Menteri Hal Ehwal Ekonomi, Pejabat Luar Negara MITI (Brussels), MITI
- Ketua Penolong Pengarah (Integrasi Ekonomi ASEAN), MITI
- Penolong Pengarah (Perdagangan Antarabangsa), MITI

MUHAMAD SHAHRIL OTHMAN*Pengarah Bebas Bukan Eksekutif***ABD RANI LEBAI JAAFAR***Pengarah Bebas Bukan Eksekutif***PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH**

8 Julai 2019 - 7 Julai 2022

PENDIDIKAN

- Sarjana Ekonomi Antarabangsa & Kewangan, University Of Queensland, Australia
- Sarjana Muda Pentadbiran Perniagaan Dengan Kepujian (Pemasaran), Universiti Teknologi MARA (UiTM)
- Diploma Pengajian Perbankan, UiTM

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Ahli, Jawatankuasa Pencalonan & Imbuan
- Ahli, Jawatankuasa Pemantauan (CoBRa)
- Ahli, Jawatankuasa Pembiayaan

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Setiausaha Sulit Kanan Kepada Ketua Setiausaha Perbendaharaan, Kementerian Kewangan, Putrajaya
- Pengarah Bebas Bukan Eksekutif, Danajamin Nasional Berhad
- Pengarah Gantian, Malaysian Timber Industry Board
- Ahli, Perbadanan Padang Golf Subang
- Ahli, Perbadanan Kemajuan Negeri Kedah

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ketua Seksyen, Bahagian Pelaburan Strategik, Kementerian Kewangan
- Penasihat Kepada Pengarah Eksekutif, Kumpulan Bank Dunia, Washington DC, Amerika Syarikat
- Ketua Penolong Setiausaha Kanan, Bahagian Pelaburan Strategik, Kementerian Kewangan
- Pengurus Perancangan Korporat, Malaysia Airports Holdings Berhad (MAHB)
- Ketua Penolong Pengarah, Unit Perkongsian Awam Swasta (PPP), Jabatan Perdana Menteri
- Ketua Penolong Pengarah, Kementerian Kesihatan
- Penolong Setiausaha, Kementerian Kerja

PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH

- Pelantikan pertama: 1 Januari 2018 - 31 Disember 2019
- Pelantikan semula: 1 Januari 2020 - 31 Disember 2020

PENDIDIKAN

- Ahli, Institut Berkanun Profesional Kewangan Islam (CIIF)
- Program Pendidikan Pengarah Institusi Kewangan (FIDE), Bank Negara Malaysia
- Leadership Development Summer Program (GLDP), Harvard University Boston, Massachusetts, Amerika Syarikat
- Ahli Piagam Profesional Operasi dan Kredit Risiko Bertauliah (CRP) BAI Pusat Persijilan, Amerika Syarikat
- Ahli, Institut Bank-Bank Malaysia (MIBM)
- Sarjana Pentadbiran Perniagaan, Kewangan & Pemasaran, University Of NewHaven, Connecticut, Amerika Syarikat
- Sarjana Muda Sains Kewangan Perniagaan, Indiana University Bloomington, Amerika Syarikat
- Diploma Perakaunan, UiTM

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Pengerusi, Jawatankuasa Pencalonan & Imbuan
- Pengerusi, Jawatankuasa Risiko
- Ahli, Jawatankuasa Audit & Pemeriksaan
- Ahli, Jawatankuasa Pembiayaan

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Ahli Lembaga Pengarah, Institut Lanjutan Kepimpinan & Keusahawanan (LEAD), Universiti Management & Science (MSU)
- Profesor Tambahan, MSU

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Pengerusi & Pengarah, Zikay Factoring Sdn Bhd
- Pengarah, Sektor Awam & Pembangunan Perniagaan, RHB Capital
- Ketua Pegawai Eksekutif/ Pengarah Urusan, RHB Islamic Bank
- Timbalan Ketua Pegawai Eksekutif, Affin Islamic Bank
- Naib Presiden Kanan, Jabatan Pembiayaan Kontrak & IKS, Affin Bank Bhd
- Naib Presiden Pertama, Perbankan Perusahaan, Affin Bank Bhd
- Timbalan Pengurus Besar, Bahagian Perbankan, Affin Bank Bhd
- Ketua Bahagian Operasi, Affin Bank Bhd
- Pengurus Cawangan, Affin Bank Bhd
- Pengurus Perhubungan Akaun, Bahagian Perbankan Korporat, Standard Chartered Bank

PROF. DR OBIYATHULLA ISMATH BACHA

Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH

1 April 2019 - 31 Mac 2022

PENDIDIKAN

- Doktor Pentadbiran Perniagaan (dengan pengkhususan dalam Kewangan), Boston University, Amerika Syarikat
- Sarjana Pentadbiran Perniagaan (dengan Kepujian Tinggi), Boston University, Amerika Syarikat
- Sarjana Seni (Ekonomi), Boston University, Amerika Syarikat
- Ijazah Sains Sosial (Kepujian, ke-2), Universiti Sains Malaysia

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Pengerusi, Jawatankuasa Pelaburan
- Ahli, Jawatankuasa Audit & Pemeriksaan
- Ahli, Jawatankuasa Pembiayaan
- Ahli, Jawatankuasa Pemantauan (CoBRa)

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Profesor Kewangan, Jabatan Kewangan dan Perakaunan, Pusat Pendidikan Kewangan Islam Antarabangsa (INCEIF)
- Ahli Jawatankuasa Syariah, SABANA, Amanah Pelaburan Harta Tanah (REIT)

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Penasihat, Great Eastern Life Insurance
- Presiden, Persatuan Kewangan Malaysia
- Profesor Adjung Kewangan, Sekolah Kewangan Luxembourg, University of Luxembourg, Perancis
- Ahli Jawatankuasa Syariah, HSBC Amanah
- Ahli Jawatankuasa Syariah, Rakan Kongsi Ekuiti Asia (AEP) Ekuiti Persendirian, Singapura
- Ahli Jawatankuasa Pelaburan, Pacific Mutual Fund, Malaysia
- Panel Perundingan Pasaran Derivatif, Bursa Malaysia
- Perunding IDB - Kumpulan Kerja Bersama Bank Negara Malaysia (BNM) untuk Mobilisasi Sumber, BNM IDB, Malaysia
- Perunding, Kajian IRTI-IFSB Midterm Kajian Pasaran Modal Islam, IRT-IFSB, Malaysia
- Perunding, Projek Bank Dunia tentang Kemungkinan Menggunakan Sukuk Untuk Pembiayaan Pemerintah Tempatan, BANK DUNIA - Pejabat Cawangan Turki
- Perunding, UNESCAP, Idea daripada Pasaran Modal Islam untuk Pembangunan Mapan di Asia dan Pasifik, UNESCAP - Bangkok, Thailand
- Penasihat kepada Cadangan Perkongsian Risiko Sukuk untuk Indonesia, Maybank Islamic, Malaysia
- Ketua / Dekan Pengajian Siswazah, Pusat Pendidikan Kewangan Islam Antarabangsa (INCEIF), Malaysia

- Profesor Kewangan, Jabatan Pentadbiran Perniagaan, Fakulti Ekonomi dan Sains Pengurusan, Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia
- Profesor dan Pengarah, Pusat Pengurusan, Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia
- Profesor Madya & Pengarah, Pusat Pengurusan, Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia
- Ketua, Program MBA, Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia
- Profesor Madya & Ketua, Jabatan Pentadbiran Perniagaan, Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia
- Penolong Profesor dan Ketua Jabatan Pentadbiran Perniagaan, Universiti Islam Antarabangsa, Malaysia
- Penolong Profesor Kewangan, Boston, University, Amerika Syarikat
- Pegawai Kredit, Malayan Banking Berhad

TUNKU DATO' AHMAD BURHANUDDIN TUNKU DATUK SERI ADNAN

Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH

1 Oktober 2019 - 30 September 2021

PENDIDIKAN

- Fellowship, Persatuan Akauntan Bertauliah Berkanun, United Kingdom
- Bersekutu, Persatuan Akauntan Bertauliah Berkanun, United Kingdom
- Bersekutu, Institut Akauntan Malaysia, Malaysia
- Siswazah, Persatuan Akauntan Bertauliah Berkanun, United Kingdom
- Sijil & Diploma, Kolej Pengajian Tinggi Luton, United Kingdom
- Siswazah, Brighton Technical College, United Kingdom
- Sijil, Kolej Melayu, Malaysia

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Pengerusi, Jawatankuasa Pembiayaan
- Pengerusi, Jawatankuasa Audit & Pemeriksaan
- Ahli, Jawatankuasa Lembaga Tender
- Ahli, Jawatankuasa Risiko

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pengarah, Jaya Raya Sdn Bhd
- Pengarah, MAA Group Berhad
- Pengarah, MyMy Payments Malaysia Sdn Bhd
- Pengarah, Hospitality 360 Sdn Bhd
- Pengarah, Tabs Agro Business Services Sdn Bhd
- Pengarah, Scholastic IB International Sdn Bhd
- Pengarah, St. John's International Edu Group Sdn Bhd
- Pengarah, St. John's International (Campus 2) Sdn Bhd
- Pengarah, Alfaakademik Sdn Bhd

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Pengarah Urusan Kumpulan & Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan, Themed Attractions Resorts and Hotels Sdn Bhd
- Pengarah Urusan / Ketua Pegawai Eksekutif, Themed Attractions and Resorts Sdn Bhd
- Pengarah Eksekutif, CIMB Bank Berhad
- Ketua Pegawai Eksekutif, Kumpulan CIMB Bank Berhad dan CIMB Investment Bank Berhad
- Ketua Juruaudit Dalaman Kumpulan, Bumiputra-Commerce Bank Berhad
- Ketua - Perkhidmatan Kewangan Runcit, Bumiputra-Commerce Bank Berhad
- Perancang Korporat Strategik, Bumiputra-Commerce Bank Berhad
- Pengarah Eksekutif dan Ketua Pegawai Eksekutif, Commerce Asset Fund Managers Sdn Bhd
- Pegawai Kewangan, Commerce Asset-Holding Berhad
- Pengurus Besar Kumpulan & Setiausaha Syarikat, Lenggang Holdings Sdn. Bhd.
- Pegawai Kanan Bank, Bank of Commerce Berhad

Profil Lembaga Pengarah

YURI ZAHARIN WAHAB

Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH

4 Oktober 2019 - 3 Oktober 2021

PENDIDIKAN

- Sarjana Sains Komputer Sc. Dan Ekonomi, Monash University, Australia 1984

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Pengerusi, Jawatankuasa Pemantauan (COBRA)
- Ahli, Jawatankuasa Risiko
- Ahli, Jawatankuasa Pencalonan & Imbuhan

OTHER POSITION HELD

- Perunding & Penasihat Perusahaan Huawei Malaysia, Paracell (M) Sdn Bhd

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan, Puncak Semangat Technology Ventures (Sebahagian daripada Kumpulan Syarikat Al Bukhary)
- Ketua Pegawai Eksekutif, Synergy Cloud Sdn. Bhd, (A Kumpulan Syarikat Puncak Semangat & Al Bukhary)
- Pengarah Urusan, CISCO Sytems (Malaysia) Sdn Bhd
- Pengarah Urusan, Dell Sales Malaysia (DSM) Sdn Bhd
- Pengarah Urusan, Nortel Networks Malaysia & Brunei

- Pengarah Jualan, Nortel Networks Malaysia
- Naib Presiden Kanan, Alcatel Network Systems Malaysia
- Naib Presiden / Pengurus Besar, Sapura Marketing Sdn Bhd
- Penolong Pengurus Besar Jualan & Pemasaran, Sapura Digital (ADAM)
- Pengurus Kanan, Teledata Marketing (anak syarikat Sapura)
- Pengurus Produk, Teledata Marketing
- Perwakilan Runcit, Mobil Minyak Malaysia
- Eksekutif Perniagaan Antarabangsa, Sapura Holdings
- Eksekutif Pemasaran, Sapura Holdings

SOFIYAN YAHYA

Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

PELANTIKAN SEBAGAI AHLI LEMBAGA PENGARAH

31 Oktober 2019 - 30 Oktober 2021

PENDIDIKAN

- BSc (Kepujian) Kejuruteraan Mekanikal, City Universiti London, United Kingdom

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG DALAM BANK RAKYAT / KUMPULAN BANK RAKYAT

- Pengerusi, Jawatankuasa Lembaga Tender
- Ahli, Jawatankuasa Pelaburan
- Ahli, Jawatankuasa Pencalonan & Imbuhan

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pengerusi Eksekutif, Cekap Technical Services Sdn Bhd
- Ketua Pegawai Eksekutif, SEAMOG Group Sdn Bhd
- Pengerusi Bebas Bukan Eksekutif, Ni Hsin Resources Bhd
- Pengerusi, Koperasi Tenaga & Petroliaim Bhd
- Pengerusi, Society for Protective Coatings (SSPC) Malaysia
- Penasihat dan Pemegang Amanah, Malaysia Oil & Gas Services Council (MOGSC)
- Felo, Institut Bahan Malaysia (IMM)
- Teknologis Profesional, Lembaga Teknologis Malaysia (MBOT)

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Pengerusi, Jord Malaysia Sdn Bhd
- Naib Presiden, KNM Group Bhd / KNM Process Systems Sdn Bhd
- Pengurus Besar / Pengarah Urusan, Atkins Inspection Services Sdn Bhd kemudian bergabung menjadi Oilfield Inspection Services Sdn Bhd
- Pengurus Kawasan, Malaysia Timur, Solus Oceaneering Sdn Bhd
- Jurutera Mekanikal, PAPPOS Sdn Bhd
- Jurutera, Bahagian Pengeluaran, Petronas

Profil Lembaga Pengarah

SHEIKH AZREE MOKHTAR

Setiausaha Bank

PELANTIKAN SEBAGAI SETIAUSAHA BANK

- 15 Julai 2019

PENDIDIKAN

- Lesen Setiausaha Syarikat dari Suruhanjaya Syarikat Malaysia
- Sarjana Muda Pentadbiran Korporat, Universiti Teknologi MARA (UiTM)
- 1994, Diploma Perakaunan, UiTM

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Setiausaha Suruhanjaya, Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat (SPAD)
- Setiausaha Syarikat, UEM Edgenta Berhad
- Setiausaha Syarikat, PLUS Malaysia Berhad
- Setiausaha Syarikat, Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB)

Jawatankuasa Syariah

Jawatankuasa Syariah

1. DATO' SETIA HJ MOHD TAMYES ABD WAHID
Pengerusi

2. USTAZ MD. YUNUS ABD. AZIZ

3. USTAZ WAN RUMAIZI WAN HUSIN

4. DR ABDULLAAH JALIL

5. PROF. MADYA DR AZMAN MOHD NOOR

6. DR MOHAMMAD ZAINI YAHAYA

7. PROF. DATO' DR MOHD AZMI OMAR

8. USTAZ MOHD ZAMEREY ABDUL RAZAK
Setiausaha

Jawatankuasa Syariah

DATO' SETIA HJ MOHD TAMYES ABD WAHID

Pengerusi

DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH

- 1 Mei 2019 - 31 Ogos 2021

PENDIDIKAN

- Sarjana Muda Syariah (Kepujian), Universiti Al-Azhar, Kaherah, Mesir
- Diploma Pendidikan Bahasa Arab, Universiti Ain Shams, Kaherah, Mesir

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Mufti Selangor
- Pengerusi, Jawatankuasa Fatwa Negeri, Selangor
- Ahli, Dewan Diraja Selangor
- Ahli, Lembaga Pemegang Amanah, Lembaga Zakat Selangor (LZS)
- Ahli, Majlis Agama Islam Selangor (MAIS)
- Ahli, Lembaga Pengawasan dan Pelesenan Percetakan Al-Quran (LPPQ), Kementerian Dalam Negeri

- Ahli, Jawatankuasa Penasihat Syariah, as-Salihin Trustee Berhad
- Pengerusi, Jawatankuasa Pengagihan Zakat, LZS
- Ahli, Jawatankuasa Pelaburan, MAIS
- Ahli, Panel Syariah, Dana Wakaf, Universiti Islam Malaysia (UIM)
- Ahli, Lembaga Pemegang Amanah Perbadanan Wakaf Selangor
- Ahli, Jawatankuasa Pengurusan Wakaf Selangor Muamalat, Bank Muamalat Malaysia Berhad

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ahli, Panel Syariah, Institut Piawai dan Penyelidikan Perindustrian Malaysia (SIRIM Berhad)
- Ahli, Panel Persijilan Halal, Halal Development Corporation (HDC)
- Pengetua, Sekolah Agama Menengah Tinggi Hishamuddin, Klang
- Pengetua, Sekolah Agama Menengah Tinggi Kuala Kubu Bharu

USTAZ WAN RUMAIZI WAN HUSIN**DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH**

- 1 Mei 2019 - 31 Ogos 2021

PENDIDIKAN

- Ijazah Sarjana, Fiqh dan Usul al-Fiqh, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
- Sarjana Muda, Fiqh dan Usul al-Fiqh, Universiti al-Bayt, Jordan

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Ahli, Jawatankuasa Syariah, PruBSN Takaful
- Ahli, Lembaga Syariah, Ar-Rajhi Bank Malaysia
- Ahli, Jawatankuasa Penasihat Syariah, Lembaga Tabung Haji
- Ahli, Majlis Syariah, Persatuan Cina Muslim Malaysia (MACMA)
- Ahli, Panel Perunding, Pusat Penyelidikan Antarabangsa dalam Ekonomi dan Kewangan Islam (IRCIEF), Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS)
- Perunding Sadaqah House, IRCIEF, KUIS

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Pensyarah, Jabatan Fiqh dan Usul al-Fiqh, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
- Ahli, Jawatankuasa Syariah, Yayasan Muamalat Belia
- Penasihat Syariah, Bank Tisu, Hospital Universiti Sains Malaysia, Kubang Kerian, Kelantan
- Felo Perunding dan Pembangun Modul, IRCIEF, KUIS
- Ahli Jawatankuasa Kerja bagi MS1900: 2014 Standard (Sistem Pengurusan Kualiti Berasaskan Syariah - Keperluan dan Garis Panduan), Urus Setia SIRIM
- Jurulatih Kewangan dan Perbankan Islam untuk kakitangan Bank Negara Malaysia, CIMB, Hong Leong Bank, Public Bank, Prudential Assurance Malaysia Berhad, BSN, MBSB, PUNB, RHB dan OCBC
- Ahli, Kesatuan Sarjana Islam Antarabangsa (Ittihad al-'Alami li 'Ulama' al-Muslimin), Qatar
- Ahli, Persatuan Penasihat Syariah (ASAS), Kuala Lumpur
- Ahli, Panel Pakar Muamalat, Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM)
- Ahli, Jawatankuasa Penasihat Syariah, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia

DR ABDULLAAH JALIL**DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH**

- 1 April 2018 - 31 Mac 2021

PENDIDIKAN

- Doktor Falsafah Kewangan Islam, INCEIF
- Ijazah Sarjana Pentadbiran Perniagaan (Perbankan dan Kewangan Islam), Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
- Sarjana Muda Syariah (Fiqh dan Pengajian Islam), Universiti Yarmouk, Irbid, Jordan

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pensyarah Kanan, Fakulti Ekonomi dan Muamalat, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM)
- Pegawai Pematuhan Syariah, Persijilan Sistem Pengurusan Kualiti MS1900:2005, USIM
- Pengerusi, Jawatankuasa Syariah, PruBSN Takaful

- Ahli, Jawatankuasa Syariah, Koperasi Kakitangan Universiti Sains Islam Malaysia
- Ahli, Panel Penyelidik Fatwa, Jabatan Mufti Negeri Sembilan

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ahli, Jawatankuasa Syariah, Unit Syariah dan Kewangan Islam, Institut Pengurusan dan Penyelidikan Fatwa Dunia (INFAD), USIM
- Ahli, Jawatankuasa Penyelarasan bagi Muamalat Takaful, dan Program Kewangan dan Perbankan Islam, Kementerian Pendidikan Tinggi Malaysia
- Penyelaras Seminar, Institut Pengurusan dan Penyelidikan Fatwa Dunia (INFAD), USIM
- Felo Penyelidik, Institut Pengurusan Kewangan dan Kekayaan Islam (IFWMI), USIM

USTAZ MD. YUNUS ABD. AZIZ**DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH**

- 1 Julai 2018 - 30 Jun 2020

PENDIDIKAN

- Ijazah Sarjana Fiqh dan Usul al-Fiqh, Universiti al-Bayt, Jordan
- Sarjana Muda Syariah, Universiti Malaya

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pensyarah, Fakulti Syariah dan Undang-undang, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM)
- Ahli, Jawatankuasa Majlis Penasihat Syariah, USIM
- Pengerusi, Surau At-Taqwa Desa Anggerik, Nilai, Negeri Sembilan

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Timbalan Dekan, Pembangunan Pelajar & Pengurusan Prestasi, USIM
- Ketua Program Sarjana Muda dalam Fiqh dan Fatwa, USIM
- Penyelaras, Institut Pengurusan dan Penyelidikan Fatwa Dunia (Bahagian Dokumentasi), USIM
- Penyelaras, Unit Falak, Fakulti Syariah dan Undang-undang, USIM
- Penasihat Syariah, Koperasi Alam Bersih (Ko-Alam)

Jawatankuasa Syariah

PROF. MADYA DR AZMAN MOHD NOOR

DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH

- 1 Januari 2019 - 31 Disember 2020

PENDIDIKAN

- Doktor Falsafah, Undang-undang Islam, University of Edinburgh, United Kingdom
- Ijazah Sarjana Undang-undang Jenayah Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia
- Ijazah Sarjana Muamalat (Undang-undang Transaksi Islam), Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
- Sarjana Muda Undang-undang Islam, Universiti Islam Madinah, Arab Saudi

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pensyarah Kanan, Institut Perbankan dan Kewangan Islam Antarabangsa, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia

- Naib Pengerusi, Lembaga Syariah, Al-Rajhi Bank Malaysia
- Pengerusi, Jawatankuasa Syariah, Am Metlife Family Takaful
- Panel Pakar MQA dalam Muamalah dan Perbankan Islam
- Ahli, Jawatankuasa Fatwa Pejabat Mufti Negeri Perlis

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ahli, Jawatankuasa Syariah, SME Bank
- Ahli, Majlis Penasihat Syariah, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia
- Ahli, Jawatankuasa Syariah, MNRB Retakaful
- Panel Pakar Muamalat, JAKIM

PROF. DATO' DR MOHD AZMI OMAR

DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH

- 1 Januari 2019 - 31 Disember 2020

PENDIDIKAN

- Doktor Falsafah (Kewangan) Bangor University, Wales, United Kingdom
- Chartered Professional in Islamic Finance (CPIF), Institut Kewangan Islam Profesional Bertauliah (CIIF)
- Sarjana Pentadbiran Perniagaan (Kewangan) Northern Illinois University, Amerika Syarikat
- Sarjana Muda (Kewangan) Northern Illinois University, Amerika Syarikat
- Diploma Perbankan, Institut Teknologi Mara (UiTM)

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Presiden/ Ketua Pegawai Eksekutif, Pusat Antarabangsa Pendidikan Kewangan Islam (INCEIF)
- Ahli, Jawatankuasa Syariah, Etiqa Takaful Berhad

- Ahli, Majlis Akreditasi, Agensi Akreditasi Kewangan
- Pakar Kewangan Islam, Autoriti Monetari Brunei Darussalam
- Ahli Lembaga Pemegang Amanah, Responsible Finance & Investment (RFI) Foundation, United Kingdom

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ketua Pengarah, Institut Latihan dan Penyelidikan Islam, Islamic Development Bank Group Jeddah, Arab Saudi
- Timbalan Rektor, Professor dan Pensyarah, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
- Ahli, Jawatankuasa Syariah, Amanah Ikhtiar Malaysia
- Ahli, Lembaga Pengarah & Jawatankuasa Pelaburan, Permodalan Bank Simpanan Nasional Berhad
- Pengerusi, Jawatankuasa Pakar Pelan Strategik Islam Hadhari, Kementerian Pendidikan Tinggi Malaysia

DR MOHAMMAD ZAINI YAHAYA

DILANTIK MENGANGGOTAI JAWATAN KUASA SYARIAH

- 1 Mei 2019 - 31 Ogos 2021

PENDIDIKAN

- Doktor Falsafah, Jabatan Fiqh & Usul, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
- Ijazah Sarjana Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)
- Sarjana Muda Syariah (Kepujian), Universiti Al-Azhar, Kaherah, Mesir

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pensyarah Kanan, Jabatan Syariah, Fakulti Pengajian Islam, UKM
- Timbalan Pengarah, Pusat Islam, UKM

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Pensyarah, UKM
- Tutor, UKM
- Panel Penyelidik, Penyelidikan Penambahbaikan Kurikulum KAFA, Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM)

- Panel Penilai, Penyelidikan Projek Kursi Felo Utama Dalam Kajian Fatwa INFAD, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM)
- Pengerusi, Panel Jawatankuasa Peningkatan Mutu Program Penerbitan Buku Teks Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR), Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP)
- Pengerusi, Panel Mesyuarat Penilaian Manuskrip Bahan Contoh Pakej Buku Teks Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR), Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP)
- Jawatankuasa Pembinaan DSKP KSSM Al-Shahadah Al-Ulya Ulul Albab Turath Dirasat Islamiah 2017, Kementerian Pelajaran Malaysia
- Ahli, Jawatankuasa Syariah, Asian Finance Bank

USTAZ MOHD ZAMEREY ABDUL RAZAK

DILANTIK SEBAGAI SETIAUSAHA

- 18 Ogos 2014 - Sekarang

PENDIDIKAN

- Ijazah Sarjana Pengajian Islam Syariah, Universiti Kebangsaan Malaysia
- Sarjana Muda Syariah Fiqh dan Perundangan Islam (Kepujian), Universiti Yarmouk, Jordan

JAWATAN LAIN YANG DISANDANG

- Pengerusi, Lembaga Pemegang Amanah Akademi Imam Syafi'e
- Ahli Lembaga Pemegang Amanah, Tabung Amanah Tok Kenali
- Ahli Lembaga Pemegang Amanah, Yayasan Kolej Universiti Islam Sleangor (KUIS)

JAWATAN YANG PERNAH DISANDANG

- Ketua, Jabatan Syariah, Takaful Ikhlas Berhad
- Ahli Jawatankuasa Syariah, Stella Capital al-Aqarat - Amerika Syarikat
- Ahli Jawatankuasa Syariah, Islamic Retail Fund (Isareit Retail Properties Sdn Bhd Malaysia)
- Ketua, Bahagian Syariah, Asian Finance Bank Berhad
- Setiausaha Jawatankuasa Syariah, Asian Finance Bank Berhad
- Setiausaha Jawatankuasa Syariah, Safeena (L) Ltd (Islamic Marine Fund-Labuan)
- Penasihat Industri, Fakulti Muamalat dan Pengurusan, Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS)

Jawatankuasa Pengurusan

Jawatankuasa Pengurusan

1. DATO' ROSMAN MOHAMED
Ketua Pegawai Eksekutif

2. DATO' SYED ABDUL AZIZ SYED HASSAN
Ketua Pegawai Perkhidmatan Korporat

3. DR MOHAMMAD HANIS OSMAN
Ketua Pegawai Perbankan Runcit

4. NOR HAIMEE ZAKARIA
Ketua Pegawai Kewangan

5. AHMAD SHUKRI ABDUL RAHMAN
Ketua Pegawai Risiko

6. ABDUL RAZAK ABU BAKAR
Ketua Pegawai Perbankan Perniagaan

7. MUZAMIR OMAR
Ketua Pegawai Strategi dan Transformasi

8. AMREN FAISAL FADZIL
Ketua Pegawai Perbendaharaan

9. NIZAM BIN SANI
*Ketua Pegawai Eksekutif Yayasan Bank Rakyat /
Pemangku Ketua Pemasaran & Komunikasi*

10. ROSLAN SAAD
Pengarah Projek Pejabat Perbankan Teras

11. WAN MARIAH ABU HASSAN
Ketua Modal Insan

Jawatankuasa Pengurusan

DATO' ROSMAN MOHAMED*Ketua Pegawai Eksekutif***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Pentadbiran Perniagaan (St. Louis University, Missouri, Amerika Syarikat)
- Ijazah Sarjana Muda Pentadbiran Perniagaan (Urbana University, Ohio, Amerika Syarikat)
- Diploma Eksekutif Pemasaran @ Perkhidmatan Bank Jualan (International Management Centre, Buckingham, United Kingdom)

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai Eksekutif Bank Rakyat (2020)
- Pemangku Pengarah Urusan (2019)
- Pengurus Besar Kanan, Perkhidmatan Korporat (2012 - 2014)

PENGALAMAN LUARAN

- Pengarah Urusan, Sumber Manusia, Abdul Latiff Jameel Company Limited
- Pengarah HR & Pembangunan Organisasi Serantau bagi Rantau Asia Pasifik, Cabot Specialty Chemical Inc., Rantau Asia Pasifik
- Rakan Kongsi Pengurusan, LDS (M) Sdn Bhd & Pusat Kepimpinan Personaliti Prestasi Terbaik
- Pengurus Kanan, Pengurusan Pembangunan, British American Tobacco (M) Berhad
- Pengurus Kanan, Pengurusan Pembangunan, Rothmans of Pall Mall (M) Berhad
- Pengasas dan Perundingcara Urusan, Growthworks (Asia) Sdn Bhd
- Ketua Pembangunan Latihan & Kerjaya, Maybank Berhad
- Pegawai Perakaunan Eksekutif, Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ)

NOR HAIMEE ZAKARIA*Ketua Pegawai Kewangan***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Muda (Kepujian) Perakaunan, Kewangan dan Ekonomi - Ijazah Pertama, University of Essex, Colchester, Essex, United Kingdom (1987 - 1990)
- Felo, Chartered Association of Certified Accountant, United Kingdom (ACCA)
- Akauntan Bertauliah, Institut Akauntan Malaysia (MIA)

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai Kewangan (2014)
- Ketua, Akaun & Pengurusan Maklumat (2008)

PENGALAMAN LUARAN

- Setiausaha Syarikat, Bank Islam Malaysia Berhad (2007 - 2008)
- Ketua, Kewangan Kumpulan / Setiausaha Bersama, BIMB Holdings Berhad (2003 - 2006)
- Pengurus Kanan, Kewangan Kumpulan, Bank Islam Malaysia Berhad (2001 - 2003)
- Pengurus Kewangan, Arab Malaysia Development Berhad (1995 - 2001)
- Audit Kanan, Cooper Lancaster Brewers, Chartered Accountants, United Kingdom (1994)
- Juruaudit, Coopers and Lybrand Deloitte (CL), Chartered Accountants, United Kingdom (1990 - 1991)

DATO' SYED ABDUL AZIZ SYED HASSAN*Ketua Pegawai Perkhidmatan Korporat***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Muda Pentadbiran Perniagaan (Ohio University)
- Diploma Industri & Pengurusan Penanaman (ITM)
- Program Pengurusan Kanan (Harvard Business School)

PENGALAMAN DALAMAN

- Pemangku Ketua Pegawai Operasi, Operasi Perbankan
- Ketua Pegawai, Perkhidmatan Korporat

PENGALAMAN LUARAN

- Ketua Pegawai Eksekutif, Rakyat Holdings Sdn Bhd (2012 - 2017)
- Ketua Pegawai Eksekutif, Zikay Group Sdn Bhd (2008 - 2012)
- Pengurus Besar (Hartanah), PECD Sdn Bhd (2000 - 2007)
- Pengurus Pemasaran Kanan, Island & Peninsular Bhd (1988 - 2000)

AHMAD SHUKRI ABDUL RAHMAN*Ketua Pegawai Risiko***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Eksekutif Perbankan dan Kewangan Islam, Asia E University Malaysia
- Ijazah Sarjana Muda Pentadbiran Perniagaan, Texas A&M University at Commerce
- Sijil Perundangan Islam (Universiti Islam Antarabangsa Malaysia)
- Ahli, FAA (Agensi Akreditasi Kewangan) - Panel Pengakreditasi
- Pengerusi Gantian, AIBIM dan Jawatankuasa Modal Prudential
- Pengkaji Luar, Sijil Profesional Islam INCEIF (CIFP) dalam Modul Pengurusan Risiko

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai Risiko (2016)

PENGALAMAN LUARAN

- Ketua, Jabatan Pengurusan Risiko, OCBC Al-Amin Bank Berhad (2008 - 2016)
- Naib Presiden, Operasi Kredit Runcit, AlRajhi Banking & Investment Corporation (M) Berhad
- Bank Muamalat (M) Berhad
 - Ketua, Bahagian Pengurusan Pembiayaan, Jabatan Perkhidmatan Pembiayaan Otomobil (2006)
 - Ketua, Bahagian Pengurusan Risiko Kredit, Jabatan Pengurusan Risiko (2003 - 2005)
 - Ketua, Bahagian Semakan & Pematuhan Kredit, Jabatan Pengurusan Risiko (2000 - 2002)
- Timbalan Pengurus, Kualiti Kredit, Jabatan Kawalan, The Pacific Bank Berhad (1995 - 2000)
- Pegawai Kanan, Jabatan Penyeliaan Pinjaman, Oriental Finance Berhad (1991 - 1995)

DR MOHAMMAD HANIS OSMAN*Ketua Pegawai Perbankan Runcit***PENDIDIKAN**

- Doktor Falsafah (Ekonomi) (UIAM)
- Ijazah Sarjana Muda Pentadbiran Perniagaan (Kewangan) (UIAM)
- Ijazah Sarjana Muda (Kepujian) Perakaunan & Kewangan (University of East London, United Kingdom)
- Diploma Lanjutan Pengurusan Perakaunan, UK (CIMA)
- Ahli, Sijil Pemasaran Kewangan Malaysia (Peperiksaan PKKM) - Profesional Perbendaharaan Bertauliah
- Ahli, Peperiksaan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia - Wakil Jurujual Berlesen

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai Perbankan Runcit (2018)
- Ketua Pegawai Perbendaharaan (2016)
- Naib Presiden Kanan Perbendaharaan (2016)

- Ketua Perbendaharaan & Pelaburan (2014)
- Ketua Perbendaharaan dan Pelaburan (2009)

PENGALAMAN LUARAN

- Pengurus Kanan, Produk Derivatif & Berstruktur, Perbendaharaan, Bank Islam Malaysia Berhad (2008 - 2009)
- Ketua Perbendaharaan, Al Wifaq Finance Company, Abu Dhabi, UAE (2008)
- Hwangdbs Investment Bank Berhad:
 - Penolong Naib Presiden, FX Swaps (2006 - 2007)
 - Penolong Naib Presiden, Pendapatan Tetap (2003 - 2006)
- Pengurus, Pendapatan Tetap, K&N Kenanga Securities Berhad (2002 - 2003)
- BSN Commercial Bank Berhad
 - Pengurus, Pendapatan Derivatif & Tetap (2001 - 2002)
 - Wakil Jualan Kanan, Produk Derivatif & Berstruktur (1999 - 2000)
 - Wakil Jualan, Pasaran Wang (1996 - 1999)

ABDUL RAZAK ABU BAKAR*Ketua Pegawai Perbankan Perniagaan***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Muda Perakaunan (Kepujian) (UUM)
- Ahli, Akauntan Bertauliah (CA) - Institut Akauntan Malaysia

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai, Perbankan Perniagaan (2018)
- Naib Presiden Kanan, Perbankan Korporat (2014)
- Penolong Pengurus Besar, Perbankan Komersil (2012)

PENGALAMAN LUARAN

- Ketua PKS, Perbankan Komersil, Bank Islam Malaysia Berhad (2009 - 2012)
- Penolong Naib Presiden, Ketua Kewangan Berstruktur, OCBC Bank Berhad (2004 - 2009)
- Pengurus Perhubungan Kanan, Perbankan Komersil, RHB Bank Malaysia Berhad (2001 - 2004)
- Penolong Pengurus, Kewangan Korporat, Aseamleasers Berhad / Aseamlease Berhad (Maybank) (1996 - 2001)
- Eksekutif Audit / Eksekutif Cukai, Azman Wong Salleh & Co (1993 - 1996)

Jawatankuasa Pengurusan

MUZAMIR OMAR*Ketua Pegawai Strategi dan Transformasi***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Pentadbiran Perniagaan (UiTM)
- Ijazah Sarjana Muda Pendidikan (Kelas Kedua Atas) (University of Kent, United Kingdom)
- Diploma Penterjemahan (Dewan Bahasa dan Pustaka)
- Profesional Kewangan Islam Bertauliah - INCEIF

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai, Strategi & Transformasi (2018)
- Naib Presiden, Strategi Korporat (2014)
- Ketua Perancangan Strategik (2013)
- Pengurus di Jabatan Perancangan Korporat (2006)
- Pengurus di Jabatan Perancangan (2005)

ROSLAN SAAD*Pengarah Projek Pejabat Perbankan Teras***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Muda Pentadbiran Perniagaan (Kepujian) Pengkhususan dalam Kewangan (UiTM)
- Diploma Sains Komputer (ITM)

PENGALAMAN DALAMAN

- Menanggung Kerja, Ketua Pegawai Teknologi Maklumat (2019)
- Pengarah Projek, Pejabat Perbankan Teras (2019)
- Ketua (Naib Presiden), Pengurusan Lean 1 (2018)
- Ketua (Naib Presiden), Sistem & Saluran Teknologi Maklumat (2016)

- Naib Presiden, Pembangunan & Penyelesaian IT (2014)
- Menanggung Kerja Pengurus Besar, Teknologi Maklumat (2013)
- Ketua Teknologi Maklumat (2013)

PENGALAMAN LUARAN

- Pengurus Besar, Perancangan Strategik & Tadbir Urus, Jabatan IT, Lembaga Tabung Haji (2009 - 2012)
- Ketua, Pejabat Pengurusan Program (PMO), EDS IT Services (Cyberjaya) (2009)
- Naib Presiden / Ketua, Bahagian Operasi & Teknologi Perniagaan, CIMB Islamic (1991 - 2007)

AMREN FAISAL FADZIL*Ketua Pegawai Perbendaharaan***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Muda Kewangan (UiTM)
- Diploma Analisis Pelaburan (UiTM)
- Perancang Kewangan Bertauliah (CFP)
- Persekutuan Pengurus Unit Amanah Malaysia (FMUTM)

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai Perbendaharaan (2018)
- Naib Presiden, Pengurusan Portfolio Pelaburan (2016)
- Pengurus, Ekuiti (2014)
- Pengurus, Pelaburan (2012)

PENGALAMAN LUARAN

- Pengurus Portfolio (Pengurus Kanan), Affin Fund Management (2008 - 2012)
- Eksekutif Perancang Kewangan, Permodalan Nasional Berhad (PNB) (2002 - 2008)

WAN MARIAH ABU HASSAN*Ketua Modal Insan***PENDIDIKAN**

- Diploma Pengurusan Sumber Manusia / Institut Pengurusan Sumber Manusia, Malaysia

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Modal Insan (2020)

PENGALAMAN LUARAN

- Coca Cola Bottlers Sdn Bhd
 - Ketua Pengurusan Bakat, Coca Cola Bottlers Sdn Bhd (2019)
 - Rakan Kongsi Perniagaan Kanan Sumber Manusia (2015 - 2018)
- Pengurus Operasi HR, Dutch Lady Milk Industries Bhd (2009 - 2014)
- Pengurus Perekrutan & Integrasi, L'Oreal Malaysia Sdn Bhd (2008 - 2009)
- Eksekutif Kanan, Perekrutan, British American Tobacco (1998 - 2008)

NIZAM SANI*Ketua Pegawai Eksekutif Yayasan Bank Rakyat / Pemangku Ketua Pemasaran & Komunikasi***PENDIDIKAN**

- Ijazah Sarjana Muda Sastera Pemasaran & Pengiklanan (Kepujian), The London Institute, London College of Distributive Trades England

PENGALAMAN DALAMAN

- Ketua Pegawai Eksekutif, Yayasan Bank Rakyat (2020)
- Naib Presiden Kanan, Pemasaran & Komunikasi (2015)

PENGALAMAN LUARAN

- Astro - Measat broadcast Network Systems Sdn Bhd
 - Pengurus Besar, Pemasaran, Radio Astro (2015)
 - Ketua Saluran Premium Melayu (Mustika (4) Indopek (2) Basic HD Channel), Astro
 - Pengurus Kanan / Pengurus Saluran, Astro Prima & Warna, Astro
 - Pengurus Strategi Produk, Astro (2007 - 2008)
- Pengurus, Komunikasi Pemasaran, Bank Al Rajhi (2007)
- Ketua, Unit Perniagaan Berkaitan Kredit, AmAssurance Berhad (2004 - 2006)
- Eksekutif, Pengurusan Program dan Marcom, Maybank Berhad (2001 - 2003)

KOMITED MEMELIHARA ALAM SEKITAR

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

Lembaga Pengarah Bank Kerjasama Rakyat Berhad (BKRM) telah mewujudkan proses yang jelas dalam tadbir urus korporat dengan mewujudkan corak pengurusan yang berkesan dan berhemah yang mampu meraih kejayaan untuk jangka masa panjang bagi Bank di samping mencapai piawaian prinsip perniagaan dan profesionalisme tertinggi bagi para pemegang saham dan pihak berkepentingan.

1.0 LEMBAGA PENGARAH

1.1 Komposisi Lembaga Pengarah

Lembaga Pengarah terdiri daripada seorang Pengerusi dan tidak kurang daripada enam (6) orang dan tidak lebih daripada sebelas (11) orang ahli lain [Subseksyen 1(1), Jadual Pertama, Akta Bank Rakyat] dan majoriti daripada Lembaga Pengarah dianggotai oleh pengarah bebas [Piawaian 11.6 Garis Panduan Tadbir Urus Korporat diguna pakai untuk DFI yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia, 2019].

Komposisi Lembaga Pengarah bagi sepanjang tahun 2019 adalah mematuhi dengan keperluan Garis Panduan Bank Negara Malaysia mengenai Tadbir Urus Korporat bagi Institusi Kewangan Pembangunan. Majoriti ahli Lembaga Pengarah adalah Pengarah Bebas yang bertanggungjawab untuk memastikan terdapatnya semakan danimbangan yang berkesan dalam fungsi Lembaga Pengarah. Pada 31 Disember 2019, Lembaga Pengarah BKRM dianggotai oleh sembilan (9) orang ahli yang terdiri daripada:

- Enam (6) Pengarah Bebas Bukan Eksekutif.
- Dua (2) Pengarah Bukan Bebas Bukan Eksekutif (Wakil daripada Kementerian Kewangan (MOF) dan Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (MEDAC).
- Satu (1) Pengarah Eksekutif Bukan Bebas yang dilantik sebagai Pengarah Urusan.

Senarai Lembaga Pengarah dan tempoh memegang jawatan bagi tahun 2019 adalah seperti berikut:

No.	Nama Pengarah	Tempoh Memegang Jawatan Pengarah pada 2019
Pengerusi Bebas Bukan Eksekutif		
1.	Datuk Noripah Kamso	01/01/2019 hingga 31/12/2019
Pengarah Eksekutif Bukan Bebas		
2.	Dato' Rosman Mohamed ^(a)	01/04/2019 hingga 31/12/2019
3.	Dato' Zulkiflee Abbas Abdul Hamid	01/01/2019 hingga 02/04/2019
Pengarah Bukan Bebas Bukan Eksekutif		
4.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi ^(b)	01/01/2019 hingga 31/12/2019
5.	Muhamad Shahril Othman ^(c)	08/07/2019 hingga 31/12/2019
6.	Datuk Siti Zauyah Md Desa ^(c)	01/01/2019 hingga 30/06/2019
Pengarah Bebas Bukan Eksekutif		
7.	Abd Rani Lebai Jaafar	01/01/2019 hingga 31/12/2019
8.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha	01/04/2019 hingga 31/12/2019
9.	Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan	01/10/2019 hingga 31/12/2019
10.	Yuri Zaharin Wahab	04/10/2019 hingga 31/12/2019
11.	Sofiyah Yahya	31/10/2019 hingga 31/12/2019
12.	Dato' Sri Alias Haji Ahmad	01/01/2019 hingga 06/01/2019
13.	Armi Zainudin	01/01/2019 hingga 28/02/2019
14.	Wan Zamri Wan Zain	01/01/2019 hingga 16/06/2019
15.	Dato' Sri Jamil Salleh	01/01/2019 hingga 30/09/2019
16.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman	02/01/2019 hingga 30/10/2019

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

Nota:

- Selaras dengan pelantikan beliau sebagai Pemangku Pengarah Urusan pada 1 Ogos 2019, status Dato' Rosman Mohamed bertukar daripada Pengarah Bebas Bukan Eksekutif kepada Pengarah Eksekutif Bukan Bebas
- Wakil daripada MEDAC
- Wakil daripada MOF

Lembaga Pengarah mempunyai latar belakang yang berbeza serta mempunyai kepakaran dan kemahiran dalam bidang perbankan, kewangan, perakaunan, perundangan dan perniagaan. Lembaga Pengarah juga mempunyai pengalaman dalam menangani risiko dan isu-isu utama yang berkaitan dengan perniagaan Bank terutamanya dalam dasar-dasar, strategi dan pelan tindakan bagi merangka strategi untuk mengatasi sebarang cabaran dan halangan yang bakal dihadapi dengan berkesan dalam persekitaran perbankan masa kini.

1.2 Piagam Lembaga Pengarah

Lembaga Pengarah telah menerima pakai Piagam Lembaga Pengarah yang menggariskan tugas, tanggungjawab dan fungsi para ahli Lembaga Pengarah. Piagam Lembaga Pengarah ini turut menjadi rujukan bagi para ahli Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa-jawatankuasa Lembaga Pengarah untuk melaksanakan tugas pengawasan dengan lebih efektif dan efisien.

- Saiz dan komposisi Lembaga Pengarah
- Pelantikan/Pelantikan semula Pengarah baharu
- Peranan dan Tanggungjawab Lembaga Pengarah
- Kod Tatalaku bagi Pengarah
- Peranan Pengarah Bebas Bukan Eksekutif
- Peranan Jawatankuasa Lembaga Pengarah

1.3 Peranan dan Tanggungjawab Lembaga Pengarah

Dalam menjalankan tugas dan tanggungjawab mereka, para ahli Lembaga Pengarah komited dan mematuhi sepenuhnya piawaian tertinggi tadbir urus korporat. Ini adalah perlu bagi memastikan Bank Rakyat akan terus mencatat prestasi kewangan yang kukuh dalam memberi nilai jangka panjang dan mampan kepada pihak berkepentingan. Lembaga Pengarah juga mempunyai tanggungjawab fidusiar dan bertindak demi kepentingan Bank.

Peranan utama Lembaga Pengarah adalah seperti berikut:

- Menyediakan panduan dan hala tuju strategik serta merangka perjalanan operasi perniagaan Bank; dan
- Mengkaji dan meluluskan pelan perniagaan dan dasar-dasar penting Bank setelah berbincang dengan Pengarah Urusan dan Pengurusan Kanan.

Tanggungjawab utama Lembaga Pengarah meliputi perkara-perkara berikut:

- Kewangan dan Operasi
 - Mengkaji dan meluluskan strategi perniagaan Bank.
 - Merangka objektif dan dasar yang jelas bagi membolehkan Pengurusan beroperasi dengan berkesan.
 - Mengkaji, melulus dan memantau belanjawan, komitmen kewangan yang besar, pengurusan kewangan, pengambilalihan dan pelupusan.
 - Mengkaji, melulus, dan memantau pelan perniagaan Bank, sasaran tahunan, penyata kewangan dan laporan-laporan lain.
 - Memberi maklum balas dan input, menilai semula dan meluluskan strategi pembangunan pengurusan dan objektif pencapaian.
 - Memastikan tindakan Pengurusan berada dalam rangkuman risiko yang telah diluluskan ketika melaksanakan strategi, pelan dan belanjawan yang telah diluluskan.
 - Mengkaji dan meluluskan semua dasar perniagaan dan operasi bank.
 - Memastikan supaya infrastruktur operasi, sistem kawalan, sistem bagi pengesanan dan pengurusan risiko, kawalan kewangan dan operasi telah tersedia dan dilaksanakan dengan sewajarnya.
 - Mengelak dari berlakunya percanggahan kepentingan, mengenalpasti sebarang kemungkinan berlakunya percanggahan kepentingan dan mengkaji dan meluluskan kemasukan ke dalam, atau variasi terhadap kontrak, transaksi, aturan atau komitmen dengan mana-mana pihak berkaitan atau sebarang urusan yang membabitkan percanggahan kepentingan.

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

- x. Menentukan dasar dividen seperti jumlah dan bentuk dividen serta masa dividen akan dibayar.
 - xi. Memilih, melantik dan menamatkan pelantikan juruaudit luar.
 - xii. Mengawal selia penilaian Jawatankuasa Audit dan Pemeriksaan berhubung pencapaian juruaudit luar dan penilaian bebas.
 - xiii. Mengekal dan memastikan standard tadbir urus korporat serta menetapkan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) bagi mempertingkatkan pencapaian perniagaan dan tanggungjawab korporat.
- b) Pengurusan Risiko
- i. Mengkaji dan meluluskan rangka kerja dan dasar pengurusan risiko serta memastikan supaya kawalan dalaman dan infrastruktur yang mencukupi diwujudkan bagi memantau dan menguruskan semua risiko dengan berkesan.
 - ii. Mengkaji dan meluluskan Dasar Pengurusan Kesenambungan Perniagaan Bank dalam menangani pelbagai bencana atau pun kejadian di luar jangkaan.
 - iii. Menilai keberkesanan pihak Pengurusan dalam mengawal dan mengendalikan risiko-risiko di Bank Rakyat.
- c) Audit Dalaman
- i. Menentukan fungsi, peranan dan tanggungjawab jabatan audit dalaman, skop tugas serta bidang audit kewangan dan pengurusan dengan menilai keberkesanan fungsi audit dalaman dalam memberikan penilaian yang bebas mengenai kecukupan dan pematuhan terhadap dasar dan prosedur yang tersedia.
 - ii. Menilai struktur pelaporan fungsi audit dalaman dan prosedur yang diguna pakai bagi melaporkan kelemahan dan ketidakpatuhan terhadap kawalan dalaman.
- d) Sumber Manusia dan Tadbir Urus
- i. Mengkaji dan meluluskan pelantikan, gred gaji, kenaikan pangkat, imbuhan, pampasan, dan penamatan khidmat warga kerja Pengurusan Kanan.
 - ii. Mengkaji dan meluluskan dasar Sumber Manusia.
 - iii. Melaksanakan penilaian tahunan dan berterusan terhadap pencapaian Pengerusi, Pengarah Urusan dan para ahli Lembaga Pengarah secara individu serta warga kerja Pengurusan Kanan dan menilai keberkesanan Lembaga Pengarah.
 - iv. Menyarankan pakej-pakej imbuhan, elaun, manfaat, pelantikan baru dan pelantikan semula pengarah.
- e) Pematuhan
- i. Menyemak laporan dan cadangan yang berkaitan bagi memastikan supaya operasi Bank mematuhi semua undang-undang berkaitan, akta berkanun, prinsip-prinsip Syariah, dasar dan prosedur yang telah ditetapkan oleh Bank Rakyat.
 - ii. Berpegang dan mematuhi semua undang-undang yang berkaitan, peraturan, arahan, garis panduan dan pekiling (termasuk pendedahan secara berterusan) dan standard etika.
 - iii. Mempertimbang dan memberi maklum balas, pengakusaksian, aku janji atau pengesahan seperti yang dikehendaki oleh pihak-pihak berkuasa berkaitan pematuhan kepada keperluan undang-undang dan peraturan lain.
- f) Lain-lain
- i. Dalam melaksanakan tugas-tugasnya, Lembaga Pengarah mempunyai akses kepada rekod, hartanah dan warga kerja Bank Rakyat.

1.4 Pelantikan Baharu dan Pelantikan Semula

- a) Cadangan pelantikan atau pelantikan semula Pengarah adalah tertakluk kepada kelulusan Menteri yang bertanggungjawab ke atas pembangunan koperasi; dan
- b) Pelantikan Pengarah baharu adalah bagi tempoh permulaan tidak lebih dari tiga (3) tahun dan layak dilantik semula bagi tempoh tidak melebihi dua (2) tahun.

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

1.5 Latihan dan Pembangunan Profesional Berterusan Pengarah

Latihan yang berterusan adalah penting bagi para ahli Lembaga Pengarah untuk meluaskan perspektif mereka dan sentiasa mengikuti perkembangan industri perbankan dan perubahan keperluan berkanun dan kawal selia untuk meningkatkan kemahiran dan pengetahuan dalam melaksanakan tanggungjawab mereka dengan lebih berkesan.

Semua ahli Lembaga Pengarah Bank dikehendaki mendaftar untuk program latihan teras pengarah di bawah Program Pendidikan Pengarah Institusi Kewangan (FIDE). Selain itu, para ahli Lembaga Pengarah juga digalakkan untuk menghadiri latihan lain yang berkaitan bagi membolehkan mereka menjalankan tanggungjawab dengan berkesan. Keutamaan akan diberikan kepada latihan elektif anjuran FIDE kerana susunan latihan tersebut berdasarkan bidang-bidang yang berkaitan dengan industri perbankan. Lembaga Pengarah juga boleh mengikuti program latihan lain yang dianjurkan oleh badan-badan profesional tempatan dan pihak-pihak berkuasa dalam bidang yang berkaitan dengan Bank.

Keperluan latihan para ahli Lembaga Pengarah adalah secara berterusan dan bidang yang ditetapkan akan digunakan untuk memberi kefahaman lebih mendalam berhubung isu-isu yang dihadapi oleh Bank. Ahli Lembaga Pengarah telah menghadiri persidangan, seminar dan program latihan berikut pada tahun 2019:

- *Anti-Money Laundering / Counter Financing of Terrorism - Banking Sector*
- *Bank Negara Malaysia Regional Conference on Climate Change*
- *BNM-FIDE Forum Dialogue with the Deputy Governor on the Draft Risk Management in Technology (RMiT) Policy*
- *Corporate Governance for DFIs*
- *C-suites roundtable: Combating Conduct Risk, using Technology and Analytics*
- *Ethical Finance 2019*
- *FIDE Elective Programme Emerging Risks, the Future Board and Return on Compliance*
- *FIDE Elective Programme Understanding Liquidity Risk Management in Banking*
- *FIDE Forum Invitation: "Leadership in A Disruptive World"*
- *FIDE Module A*
- *International Directors Summit 2019: The Trust Compass: Resetting the Course*
- *Shariah Training for Board of Directors & Management of Bank Rakyat*
- *Shariah Training for Board of Directors & Management of Bank Rakyat - Maqasid Al-Shariah & Islamic Finance*
- *Shariah Training for Board of Directors & Management of Bank Rakyat - Islamic Finance Regulatory Framework - IFSA 2013*
- *Shariah Training for Board of Directors & Management of Bank Rakyat - Shariah Contract & It's Application in Islamic Finance - Islamic Deposits & Financing in Practice*
- *"Our Sustainable Planet Series": The Power of Country-Led Impact Based Assessment System*
- *Malaysia SDG Summit 2019*
- *Leadership Energy Summit Asia (LESA2019) (LESA 2019)*
- *MyFintech Week 2019*
- *Shariah Championship Blueprint Workshop*
- *Shariah Scholars Roundtable (i-SHAR)*

1.6 Pengarah Bebas Bukan Eksekutif

Penglibatan efektif dari Pengarah Bebas Bukan Eksekutif membawa perspektif baru dan meningkatkan kebertanggungjawaban Lembaga Pengarah dalam proses membuat keputusan. Tanggungjawab Pengarah Bebas Bukan Eksekutif adalah seperti berikut:

- a) Memberi dan meningkatkan kebebasan dan objektiviti yang diperlukan oleh Lembaga Pengarah;
- b) Memastikan semakan dan imbalan yang berkesan dalam Lembaga Pengarah;
- c) Mengurangkan kemungkinan percanggahan kepentingan antara proses pengubalan dasar dan pengurusan harian Bank;
- d) Mempersoalkan secara membina dan menyumbang terhadap pembangunan strategi perniagaan dan hala tuju Bank; dan
- e) Memastikan sistem dan kawalan yang mencukupi disediakan bagi melindungi kepentingan Bank.

Di samping hak-hak yang diberikan kepada para ahli Lembaga Pengarah, Pengarah Bebas Bukan Eksekutif juga boleh meminta agar pandangan, ulasan dan pendirian mereka direkodkan bagi membolehkan mereka melaksanakan tugas secara berkesan.

1.7 Imbuhan Pengarah

Imbuhan dan elaun Pengerusi serta semua pengarah lain ditentukan oleh Menteri yang bertanggungjawab ke atas pembangunan koperasi dengan persetujuan MOF.

1.8 Peranan dan Tanggungjawab Pengerusi

Pengerusi bertanggungjawab:

- Memimpin dan memastikan ahli Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah berfungsi secara berkesan;
- Mempengerusikan semua mesyuarat Lembaga Pengarah serta mengetuai perbincangan bersama para pengarah;
- Memastikan para pengarah memperolehi maklumat yang tepat, segera dan jelas. Para pengarah berhak untuk meminta maklumat tambahan sekiranya mereka merasakan maklumat yang diperlukan dapat membantu mereka untuk membuat keputusan;
- Memastikan pandangan, garis panduan, pekeliling dan arahan daripada Bank Negara Malaysia, MOF dan MEDAC, disampaikan dan dipatuhi oleh Lembaga Pengarah;
- Memastikan para pengarah meningkatkan kemahiran, pengetahuan, dan serba maklum mengenai Bank secara berterusan;
- Perkongsian maklumat adalah mudah dan berkesan untuk semua pengarah ketika mesyuarat Lembaga Pengarah; dan
- Mempromosikan hubungan yang konstruktif dan saling hormat menghormati di antara para pengarah dan antara Lembaga Pengarah dan Pengurusan.

1.9 Peranan dan Tanggungjawab Pengarah Urusan

Pengarah Urusan bertanggungjawab:

- Bersama-sama dengan Lembaga Pengarah untuk membangunkan dan melaksanakan strategi korporat jangka pendek, sederhana dan panjang Bank, menyediakan pelan perniagaan dan laporan dengan kerjasama pengurusan kanan serta melaporkan/membentangkan inisiatif semasa dan masa hadapan kepada Lembaga Pengarah;
- Memastikan dasar dan keputusan yang dipersetujui oleh Lembaga Pengarah dilaksanakan oleh pengurusan untuk mencapai matlamat yang ditetapkan;
- Memastikan operasi harian Bank adalah cekap dan berkesan;
- Memastikan dasar pengurusan risiko Bank adalah bersesuaian sepanjang masa;
- Menyediakan kepimpinan yang kukuh dan bersama pengurusan, menyampaikan visi Bank, falsafah pengurusan dan strategi perniagaan kepada warga kerja;
- Menilai peluang-peluang perniagaan yang berpotensi dan memberi manfaat kepada Bank; dan
- Melaporkan sebarang perkara penting atau perkara lain yang berkaitan kepada Lembaga Pengarah secara tepat dan segera.

1.10 Mesyuarat Lembaga Pengarah

Mesyuarat Lembaga Pengarah diadakan sekurang-kurangnya sekali sebulan, manakala mesyuarat tambahan diadakan jika perlu. Pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019, dua puluh (20) mesyuarat Lembaga Pengarah telah diadakan iaitu 12 mesyuarat lembaga pengarah dan 8 mesyuarat khas lembaga pengarah. Butiran mengenai kehadiran para Pengarah adalah seperti yang berikut:

No.	Nama Pengarah	Kehadiran Mesyuarat Lembaga Pengarah 2019
1.	Datuk Noripah Kamso ^(e)	20/20
2.	Dato' Rosman Mohamed ^(e)	13/14
3.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi ^(e)	20/20
4.	Muhamad Shahril Othman ^(e)	8/8
5.	Abd Rani Lebai Jaafar ^(e)	20/20
6.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha ^(e)	13/14
7.	Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan ^(e)	3/4
8.	Yuri Zaharin Wahab ^(e)	3/4
9.	Sofiyani Yahya ^(e)	2/2

No.	Nama Pengarah	Kehadiran Mesyuarat Lembaga Pengarah 2019
10.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman ^(e)	17/18
11.	Dato' Sri Jamil Salleh ^(e)	15/16
12.	Datuk Siti Zauyah Md Desa ^(e)	7/12
13.	Wan Zamri Wan Zain ^(e)	10/11
14.	Dato' Zulkiflee Abbas Abdul Hamid ^{(d) (e)}	2/6
15.	Armi Zainudin ^(e)	3/3
16.	Dato' Sri Alias Haji Ahmad ^(e)	0/0

Nota:

^(d) Sedang bercuti sebelum tamat tempoh memegang jawatan sebagai Pengarah Urusan pada 2 April 2019

^(e) Kehadiran mesyuarat adalah dari tarikh pelantikan

1.11 Jawatankuasa Lembaga Pengarah

Jawatankuasa-jawatankuasa berikut telah diwujudkan bagi membantu Lembaga Pengarah dalam melaksanakan tanggungjawabnya;

- Jawatankuasa Audit dan Pemeriksaan;
- Jawatankuasa Risiko;
- Jawatankuasa Pembiayaan;
- Jawatankuasa Pelaburan;
- Jawatankuasa Tender;
- Jawatankuasa Pencalonan dan Imbuhan;
- Jawatankuasa Pengawasan (CoBRa);
- Jawatankuasa Pencalonan (*dibubarkan pada 28 Mei 2019*); dan
- Jawatankuasa Imbuhan (*dibubarkan pada 28 Mei 2019*).

Komposisi, peranan dan tanggungjawab setiap Jawatankuasa Lembaga Pengarah dinyatakan dalam piagam masing-masing.

Ahli yang menganggotai Jawatankuasa-Jawatankuasa Lembaga Pengarah boleh ditukar pada masa dan tempoh yang bersesuaian. Pertukaran dan penggiliran ahli jawatankuasa akan dilakukan bagi memastikan semua ahli jawatankuasa tidak digantikan pada masa yang sama.

2.0 JAWATANKUASA AUDIT DAN PEMERIKSAAN

Jawatankuasa Audit dan Pemeriksaan (AEC) adalah komited untuk memastikan tahap operasi Bank berada pada tahap terbaik. Tanggungjawab ini dilaksanakan melalui pengawasan bebas terhadap pengurusan risiko, kawalan dalaman dan proses tadbir urus.

AEC terdiri daripada sekurang-kurangnya tiga (3) orang Pengarah Bukan Eksekutif yang majoriti daripada mereka hendaklah Pengarah Bebas. Jawatankuasa tersebut telah bermesyuarat sebelas (11) kali pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 dan kehadiran semua ahli jawatankuasa adalah seperti berikut:

No.	Nama Ahli AEC	Tempoh Keahlian AEC 2019	Kehadiran Mesyuarat AEC 2019
1.	Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan (<i>Dilantik sebagai Pengerusi pada 29 Oktober 2019</i>)	29/10/2019 hingga 31/12/2019	2/2
2.	Abd Rani Lebai Jaafar (<i>Pengerusi Interim dari 13 Jun 2019 hingga 1 Ogos 2019</i>)	01/01/2019 hingga 31/12/2019	11/11
3.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha	13/06/2019 hingga 31/12/2019	7/7
4.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman (<i>Pengerusi Interim dari 1 Ogos 2019 hingga 29 Oktober 2019</i>)	26/02/2019 hingga 29/10/2019	6/6
5.	Wan Zamri Wan Zain (<i>Pengerusi Interim dari 7 Mac 2018 hingga 13 Jun 2019</i>)	01/01/2019 hingga 13/06/2019	4/4
6.	Armi Zainudin	01/01/2019 hingga 28/02/2019	3/3

2.1 Objektif AEC

Objektif AEC adalah:

- Membantu Lembaga Pengarah melaksanakan tugas dan tanggungjawab berkanun berkaitan amalan perakaunan dan pelaporan Bank, subsidiari Bank dan Yayasan Bank Rakyat;
- Menyediakan pengawasan bebas bagi laporan kewangan dan sistem kawalan dalaman Bank; dan
- Memastikan supaya proses pengurusan risiko serta semakan dan imbalan yang mencukupi tersedia bagi membolehkan pengurusan keseluruhan Bank yang sewajarnya.

2.2 Fungsi AEC

AEC mempunyai kuasa yang jelas untuk menyiasat perkara-perkara yang termasuk dalam terma rujukannya, selaras dengan had kuasa yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Dalam melaksanakan tugas tersebut, Jawatankuasa mempunyai akses penuh dan tidak terbatas kepada:

- Rekod, harta dan warga kerja Bank;
- Kerjasama dari pihak pengurusan dan berhak mengikut pertimbangannya untuk menjemput mana-mana pengarah atau warga kerja bagi menghadiri mesyuarat;
- Nasihat dan khidmat dari Setiausaha Bank, Pengarah Urusan, Ketua Audit Dalaman dan juruaudit luar; dan
- Kelulusan bertulis daripada Lembaga Pengarah harus diperolehi terlebih dahulu sebelum sebarang fi yang akan perlu ditanggung oleh Bank atas sebarang khidmat nasihat profesional bebas dan kepakaran yang diperlukan.

2.3 Tugas dan Tanggungjawab AEC

Tugas dan tanggungjawab AEC adalah:

- Memastikan akaun disediakan pada masa yang ditetapkan dengan maklumat yang tepat dan semakan ke atas kecukupan peruntukan terhadap perkara diluar jangkaan dan hutang lapuk dan hutang ragu dan penyata-penyata kewangan adalah mematuhi standard pelaporan kewangan yang terpakai.
- Memastikan pelaporan akaun yang adil dan telus untuk dibentangkan kepada Lembaga Pengarah dan memastikan penerbitan akaun tahunan dengan segera.
- Mewujudkan fungsi audit dalaman yang melapor secara langsung kepada Jawatankuasa Audit dan Pemeriksaan.
- Menyelia dan memastikan fungsi audit dalaman mempunyai kedudukan yang sewajarnya di dalam Bank dan mempunyai akses kepada Jawatankuasa pada setiap masa, menilai pencapaian mereka dan melaporkan kepada Lembaga Pengarah pada waktu yang ditetapkan.
- Menyelia, mengkaji dan melaporkan kepada Lembaga Pengarah kecukupan dan keberkesanan fungsi audit dalaman, kawalan dalaman dan pengurusan risiko dan serta proses tadbir urus (termasuk pematuhan Syariah).
- Memastikan semua bentuk penipuan dan penyelewengan disiasat dan maklumbalas serta keterangan diperiksa serta melaporkan penemuan siasatan kepada Lembaga Pengarah.
- Mengkaji sebarang transaksi tidak normal dalam urusan perniagaan dan potensi berlakunya pencanggahan kepentingan yang mungkin wujud antara pihak berkaitan dan melaporkannya kepada Lembaga Pengarah.
- Mencadangkan kepada Lembaga Pengarah sekiranya perlu untuk mengupah pakar luar yang mana fungsi audit dalaman tidak mempunyai kepakaran yang diperlukan untuk melaksanakan audit khas beserta fi yang dikenakan dan menyatakan dengan jelas terma dan skop upahan, susunan kerja dan bentuk pelaporan yang dikehendaki daripada audit luar.
- Mengkaji dan menentukan pelaksanaan fungsi audit Syariah selepas perbincangan dengan Jawatankuasa Syariah.
- Menyelia fungsi audit luar.
- Mengkaji penemuan audit dalaman, audit luar dan Syariah serta mencadangkan kepada Lembaga Pengarah tindakan yang perlu diambil oleh pihak pengurusan.

3.0 JAWATANKUASA RISIKO LEMBAGA PENGARAH

Jawatankuasa Pengurusan Risiko (BRC) dianggotai tidak kurang daripada tiga (3) ahli Lembaga Pengarah Bukan Eksekutif. Dalam tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019, lapan (8) mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Risiko telah diadakan dan butiran mengenai kehadiran adalah seperti yang berikut:

No.	Nama Ahli BRC	Tempoh Keahlian BRC 2019	Kehadiran Mesyuarat BRC 2019
1.	Abd Rani Lebai Jaafar (Dilantik sebagai Pengerusi pada 27 Mac 2018)	1/1/2019 hingga 31/12/2019	8/8
2.	Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan	29/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
3.	Yuri Zaharin Wahab	29/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
4.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha	28/5/2019 hingga 29/10/2019	3/3
5.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman	28/05/2019 hingga 29/10/2019	3/3
6.	Datuk Siti Zauyah Md Desa	01/01/2019 hingga 30/06/2019	3/4
7.	Wan Zamri Wan Zain	01/01/2019 hingga 13/06/2019	4/4

3.1 Objektif BRC

Objektif BRC adalah:

- Membuat semakan dalam mengenal pasti dan menguruskan risiko ketara Bank;
- Memastikan kewujudan proses pengurusan risiko dan semakan serta imbalan telah tersedia bagi memastikan pengurusan keseluruhan Bank yang baik; dan
- Membantu mewujudkan dan menguruskan budaya kesedaran risiko yang efektif pada setiap peringkat serta pematuhan terhadap setiap dasar, perundangan dan arahan pihak berkuasa.

3.2 Fungsi BRC

Jawatankuasa mempunyai kuasa bagi mempertimbang dan meluluskan perkara-perkara yang termaktub dalam fungsi dan tanggungjawab yang mana had kuasanya ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Jawatankuasa mempunyai akses kepada perkara berikut ketika melaksanakan tugas-tugasnya:

- Rekod, harta dan warga kerja Bank;
- Nasihat dan perkhidmatan pegawai pengurusan tinggi sektor Pengurusan Risiko dan Pematuhan dan Ketua Pegawai Risiko (CRO); dan
- Kelulusan bertulis daripada Pengarah Urusan harus diperolehi terlebih dahulu sebelum sebarang caj perlu ditanggung oleh Bank bagi sebarang khidmat nasihat profesional bebas dan kepakaran yang diperlukan bagi melaksanakan tugasnya.

3.3 Tugas dan Tanggungjawab BRC

Tugas dan tanggungjawab BRC adalah:

- a) Menyelia keberkesanan fungsi pengurusan risiko dan memastikan pematuhan selaras dengan Garis Panduan Bank Negara Malaysia berkaitan keperluan pengurusan fungsi pengurusan risiko.
- b) Mengkaji pelaksanaan pengurusan modal sejajar dengan Rangka Kerja Kecukupan Modal untuk Bank-Bank Islam yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia dan meluluskan senario bagi ujian tekanan kecukupan modal.
- c) Mengkaji pengagihan modal wajaran risiko dan had-had dasar yang menyeluruh merangkumi risiko kredit, pasaran dan operasi.
- d) Mengkaji bersama pihak pengurusan dan memberi nasihat kepada Lembaga Pengarah sama ada pendekatan yang kukuh dan berkesan telah digunakan ketika mewujudkan pelan kesinambungan perniagaan Bank termasuk memastikan bahawa pelan pemulihan bencana telah diuji secara berterusan.
- e) Mengkaji bersama pihak pengurusan sebarang hal berkaitan perundangan yang mampu memberikan kesan kepada operasi dan pencapaian kewangan Bank.
- f) Mengkaji dan memantau inisiatif dan aktiviti berkaitan Pencegahan Pengubahan Wang Haram/Pencegahan Pembiayaan Keganasan (AML/CFT) dan pematuhan kepada keperluan perundangan lain.
- g) Membuat seliaan pematuhan terhadap polisi, garis panduan dan prosedur Bank serta semua undang-undang dan peraturan yang diterima pakai.
- h) Memastikan wujudnya sistem bagi memantau pematuhan Bank terhadap undang-undang dan peraturan serta pelaporan secara tahunan bahawa Bank mematuhi setiap keperluan perundangan.
- i) Memastikan semua isu yang dibangkitkan dalam Composite Risk Rating (CRR) Bank Negara Malaysia dipantau dan diselesaikan dengan sebaiknya.
- j) Mengkaji dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah produk dan perkhidmatan baharu serta kuasa budi bicara atau had kuasa yang diberikan atas produk yang dicadangkan.
- k) Mengkaji dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah sebarang cadangan penyumberluaran dan meluluskan pembaharuan perkhidmatan penyumberluaran termasuk pelantikan dan/atau pembaharuan penyedia perkhidmatan penyumberluaran.
- l) Mengkaji semua cadangan perniagaan, terutamanya:
 - produk program dan prestasinya;
 - menyasarkan kriteria pasaran dan menilai risiko sebarang produk dan perkhidmatan; dan
 - penilaian keuntungan produk.

4.0 JAWATANKUASA PEMBIAYAAN PERINGKAT LEMBAGA PENGARAH

Jawatankuasa Pembiayaan Peringkat Lembaga Pengarah (BFC) terdiri daripada sekurang-kurangnya tiga (3) orang ahli yang majoriti daripada mereka hendaklah Pengarah Bebas. Jawatankuasa tersebut telah bermesyuarat sebelas (11) kali pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 dan kehadiran semua ahli jawatankuasa adalah seperti berikut:

No.	Nama Ahli BFC	Tempoh Keahlian BFC 2019	Kehadiran Mesyuarat BFC 2019
1.	Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan (Dilantik sebagai Pengerusi pada 29 Oktober 2019)	29/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
2.	Abd Rani Lebai Jaafar	01/01/2019 hingga 31/12/2019	11/11
3.	Muhamad Shahril Othman	04/10/2019 hingga 31/12/2019	1/2
4.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha (Pengerusi Interim dari 28 Ogos 2019 hingga 29 Oktober 2019)	28/08/2019 hingga 31/12/2019	3/3
5.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman (Pengerusi Interim dari 25 Jun 2019 hingga 28 Ogos 2019)	25/06/2019 hingga 29/10/2019	4/5
6.	Dato' Sri Jamil Salleh	25/06/2019 hingga 30/09/2019	3/3
7.	Wan Zamri Wan Zain (Pengerusi dari 28 Mei 2018 hingga 13 Jun 2019)	01/01/2019 hingga 13/06/2019	6/6
8.	Datuk Siti Zauyah Md. Desa	01/01/2019 hingga 30/06/2019	4/6

4.1 Objektif BFC

Objektif BFC adalah untuk membantu Lembaga Pengarah dalam melaksanakan tanggungjawabnya bagi memastikan kawal selia sewajarnya dilakukan yang membabitkan pengurusan risiko kredit Bank.

4.2 Fungsi BFC

Jawatankuasa tersebut mempunyai kuasa bagi membincangkan perkara-perkara yang termaktub dalam tugas dan tanggungjawabnya selaras dengan had-had kuasa yang ditentukan Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Jawatankuasa mempunyai akses kepada perkara berikut sepanjang tempoh melaksanakan tugasannya:

- a) Rekod, harta dan warga kerja Bank;
- b) Nasihat dan khidmat Setiausaha Bank dan pegawai Pengurusan Kanan utama dalam jabatan Perbankan Perniagaan; dan
- c) Kelulusan bertulis daripada Pengarah Urusan harus diperoleh terlebih dahulu atau sebarang fi yang perlu ditanggung oleh Bank bagi sebarang khidmat nasihat profesional bebas dan kepakaran yang diperlukan bagi melaksanakan tugasnya.

4.3 Tugas dan Tanggungjawab BFC

Tugas dan Tanggungjawab BFC adalah:

- a) Mengesahkan atau menolak kelulusan Jawatankuasa Pembiayaan A berhubung semakan tahunan dan tiada perubahan kepada terma dan syarat.
- b) Mengesahkan atau menolak kelulusan Jawatankuasa Pembiayaan A bagi pembiayaan baharu/ tambahan dan/ atau variasi kepada terma dan syarat pembiayaan sedia ada.
- c) Mencadangkan kepada Lembaga Pengarah untuk membuat keputusan bagi sebarang pembiayaan yang melepasi had kuasa yang diberikan kepada Jawatankuasa Pembiayaan A.
- d) Mengesahkan atau menolak cadangan penstrukturan dan penjadualan semula pembiayaan dan mencadangkan keputusan kepada Lembaga Pengarah.
- e) Menyediakan pencapaian akaun-akaun yang telah dijadual dan distruktur semula bagi meminimumkan kerugian kredit dan memaksimumkan pungutan daripada akaun-akaun berkenaan. Mengesahkan atau menolak kelulusan Jawatankuasa Pembiayaan A yang melibatkan semua kes penghapusan dan hapus kira (write-off).
- f) Menyelia pengurusan pembiayaan tidak berbayar serta memantau fungsi pungutan.

5.0 JAWATANKUASA PELABURAN LEMBAGA PENGARAH

Jawatankuasa Pelaburan Lembaga Pengarah (BIC) dianggotai oleh sekurang-kurangnya tiga (3) orang ahli yang majoriti daripada mereka hendaklah merupakan Pengarah Bebas Bukan Eksekutif. Jawatankuasa tersebut telah bermesyuarat empat (4) kali pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 dan kehadiran semua ahli jawatankuasa adalah seperti berikut:

No.	Nama Ahli BIC	Tempoh Keahlian BIC 2019	Kehadiran Mesyuarat BIC 2019
1.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha (Dilantik sebagai Pengerusi pada 13 Jun 2019)	13/06/2019 hingga 31/12/2019	2/2
2.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	29/03/2019 hingga 31/12/2019	2/3
3.	Sofiyah Yahya	31/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
4.	Abd Rani Lebai Jaafar (Pengerusi dari 27 Mac 2018 hingga 13 Jun 2019)	01/01/2019 hingga 29/10/2019	3/3
5.	Datuk Siti Zauyah Md Desa	01/01/2019 hingga 30/06/2019	2/2
6.	Dato' Sri Jamil Salleh	01/01/2019 hingga 30/09/2019	3/3
7.	Wan Zamri Wan Zain	01/01/2019 hingga 13/06/2019	2/2

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

5.1 Objektif BIC

Objektif BIC adalah untuk memainkan peranan dalam merangka dasar dan hala tuju berkaitan pelaburan bagi memastikan supaya pelaburan Bank selamat dan menjana pulangan yang memuaskan.

5.2 Fungsi BIC

Jawatankuasa tersebut mempunyai kuasa untuk mempertimbang dan meluluskan perkara-perkara yang terangkum dalam tugas dan tanggungjawab utamanya selaras dengan had kuasa yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Dalam melaksanakan tugas tersebut, Jawatankuasa ini mempunyai akses kepada:

- Pelaburan ekuiti, pendapatan tetap, hartanah sebenar dan pelaburan lain yang dianggap perlu.
- Menentu dan meluluskan dasar dan prosedur pelaburan berdasarkan objektif perniagaan Bank secara umum.
- Meluluskan sebarang aktiviti berkaitan pelaburan baharu selain daripada pelaburan hartanah sebenar.
- Mengesahkan pelaburan hartanah sebenar.

5.3 Tugas dan Tanggungjawab BIC

Tugas dan tanggungjawab BIC adalah:

- Menentukan dan meluluskan dasar dan prosedur bagi pelaburan, pengagihan aset, hala tuju pelaburan, kawalan risiko dan pelaburan-pelaburan berkaitan yang lain.
- Mempertimbang dan meluluskan sebarang cadangan berkaitan aktiviti pelaburan baharu selain daripada pelaburan hartanah sebenar.
- Mempertimbang dan mengesyorkan pelaburan hartanah sebenar sebelum dikemukakan kepada Lembaga Pengarah untuk diluluskan.
- Memaklumkan keputusan pelaburan yang telah dicapai kepada Lembaga Pengarah.
- Melantik ahli-ahli Jawatankuasa Pelaburan di peringkat Pengurusan.

6.0 JAWATANKUASA TENDER LEMBAGA PENGARAH

Jawatankuasa Tender Lembaga Pengarah (BTC) dianggotai sekurang-kurangnya tiga (3) orang ahli yang majoriti daripada mereka hendaklah merupakan Pengarah Bebas. BTC telah mengadakan tiga (3) mesyuarat pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 dan kehadiran semua ahli jawatankuasa adalah seperti berikut:

No.	Nama Ahli BTC	Tempoh Keahlian BTC 2019	Kehadiran Mesyuarat BTC 2019
1.	Sofiyan Yahya (Dilantik sebagai Pengerusi pada 31 Oktober 2019)	31/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
2.	Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan	29/10/2019 hingga 31/12/2019	0/1
3.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	29/03/2019 hingga 31/12/2019	2/2
4.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman (Pengerusi Interim dari 1 Ogos 2019 hingga 29 Oktober 2019)	01/08/2019 hingga 29/10/2019	0/0
5.	Dato' Rosman Mohamed (Pengerusi dari 13 Jun 2019 hingga 31 Julai 2020)	13/06/2019 hingga 31/07/2019	0/0
6.	Wan Zamri Wan Zain (Pengerusi dari 27 Mac 2018 hingga 13 Jun 2019)	01/01/2019 hingga 13/06/2019	2/2
7.	Datuk Siti Zauyah Md Desa	01/01/2019 hingga 30/06/2019	2/2
8.	Dato' Sri Jamil Salleh	01/01/2019 hingga 30/09/2019	2/2
9.	Dato' Sri Alias Haji Ahmad	01/01/2019 hingga 06/01/2019	0/0
10.	Armi Zainudin	01/01/2019 hingga 28/02/2019	1/1

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

6.1 Objektif BTC

Objektif BTC adalah untuk mempertimbang dan meluluskan tender bernilai lebih daripada RM3 juta (Perbelanjaan Modah dan Ubahsuai).

6.2 Fungsi BTC

Jawatankuasa mempunyai kuasa bagi membincangkan mengenai perkara-perkara yang termaktub dalam tugas dan tanggungjawab selaras dengan had-had kuasa yang ditentukan Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Jawatankuasa boleh meluluskan tender pemerolehan bernilai lebih daripada RM3 juta (perbelanjaan modal dan ubah suai) sepanjang tempoh melaksanakan tugas-tugasnya.

6.3 Tugas dan Tanggungjawab BTC

Tugas dan Tanggungjawab BTC adalah:

- Menimbang dan meluluskan tender pemerolehan bernilai lebih daripada RM3 juta (perbelanjaan modal dan ubah suai).
- Merekodkan dengan jelas berkenaan semua asas dan faktor pemilihan serta membentangkan keputusan Jawatankuasa kepada Lembaga Pengarah.

7.0 JAWATANKUASA PENCALONAN DAN IMBUHAN LEMBAGA PENGARAH

Jawatankuasa Pencalonan dan Imbuan (NRC) dibentuk pada 28 Mei 2019 dan dianggotai tidak kurang daripada lima (5) orang ahli yang sekurang-kurangnya empat daripada mereka hendaklah terdiri daripada Pengarah Bukan Eksekutif. NRC telah mengadakan sebelas (11) mesyuarat pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 dan kehadiran semua ahli jawatankuasa adalah seperti berikut:

No.	Nama Ahli NRC	Tempoh Keahlian NRC 2019	Kehadiran Mesyuarat NRC 2019
1.	Abd Rani Lebai Jaafar (Dilantik sebagai Pengerusi pada 1 Ogos 2019)	28/05/2019 hingga 31/12/2019	11/11
2.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	28/05/2019 hingga 31/12/2019	10/11
3.	Muhamad Shahril Othman	01/08/2019 hingga 31/12/2019	5/7
4.	Yuri Zaharin Wahab	29/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
5.	Sofiyan Yahya	31/10/2019 hingga 31/12/2019	1/1
6.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha	02/10/2019 hingga 29/10/2019	3/3
7.	Dato' Rosman Mohamed (Pengerusi dari 28 Mei 2019 hingga 31 Julai 2019)	28/05/2019 hingga 31/07/2019	4/4
8.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman	28/05/2019 hingga 29/10/2019	8/10
9.	Wan Zamri Wan Zain	28/05/2019 hingga 13/06/2019	0/1
10.	Datuk Siti Zauyah Md Desa	28/05/2019 hingga 30/06/2019	1/2
11.	Dato' Sri Jamil Salleh	28/05/2019 hingga 30/09/2019	5/7

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

7.1 Objektif NRC

Objektif NRC adalah:

- Mewujudkan prosedur rasmi dan telus bagi mengesyorkan calon-calon yang layak untuk dilantik atau dilantik semula sebagai pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan, Pengerusi dan pegawai Pengurusan Kanan utama;
- Menilai keberkesanan para ahli Lembaga Pengarah secara individu, Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah dan Jawatankuasa Syariah secara keseluruhan;
- Menilai prestasi Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan Utama;
- Mewujudkan prosedur rasmi dan telus bagi merangka sebuah dasar imbuhan untuk para ahli Lembaga Pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama; dan
- Memastikan supaya struktur pampasan berdaya saing dan selaras dengan budaya, objektif dan strategi Bank.

7.2 Fungsi NRC

Jawatankuasa tersebut mempunyai kuasa untuk mempertimbangkan dan meluluskan perkara yang terangkum dalam tugas dan tanggungjawab utama selaras dengan had kuasa yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Dalam melaksanakan tugas tersebut, Jawatankuasa ini mempunyai akses kepada:

- Rekod, hartanah dan warga kerja Bank;
- Nasihat dan khidmat Setiausaha Bank dan pegawai Pengurusan Kanan utama di jabatan Modal Insan; dan
- Nasihat dan kepakaran profesional bebas yang perlu untuk menjalankan tugasnya dengan kos dibiayai oleh Bank dengan syarat kelulusan bertulis daripada Pengarah Urusan hendaklah diperolehi terlebih dahulu sebelum perbelanjaan sedemikian ditanggung oleh Bank.

7.3 Tugas dan Tanggungjawab NRC

Tugas dan tanggungjawab NRC adalah:

- Mengkaji struktur, saiz dan komposisi Lembaga Pengarah.
- Menetap dan mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah keperluan minimum berkaitan kemahiran, pengalaman perniagaan, kelayakan profesional dan akademik serta kepakaran dan daya saing teras lain bagi pengarah dan ahli Jawatankuasa Syariah.
- Menentukan had yang sesuai bagi bilangan jawatan pengarah yang boleh dipegang oleh calon dalam syarikat / institusi / organisasi.
- Menilai daya saing dan pengalaman serta mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah bagi calon jawatan pengarah, ahli Jawatankuasa Lembaga Pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah dan Pengarah Urusan.
- Menjalankan penilaian berterusan dan kajian prestasi tahunan bagi pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan dan Pengerusi.
- Mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah pemecatan atau sebarang tindakan lain yang perlu diambil terhadap mana-mana pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan atau Pengerusi daripada Lembaga Pengarah atau Jawatankuasa Lembaga Pengarah.
- Mengkaji semula sekurang-kurangnya sekali setahun, berdasarkan rundingan dengan Pengerusi, dan melaksanakan mekanisme penilaian rasmi terhadap keberkesanan Lembaga Pengarah secara keseluruhan dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah serta membuat laporan yang sewajarnya kepada Lembaga Pengarah.
- Menilai dan mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah berhubung pelantikan, gred pekerjaan, kenaikan pangkat, pakej imbuhan, perancangan penggantian dan penilaian prestasi pegawai Pengurusan Kanan utama.
- Mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah tindakan yang perlu diambil terhadap mana-mana pegawai Pengurusan Kanan utama yang didapati tidak berkesan, tidak komited atau cuai dalam menjalankan tanggungjawab mereka.
- Mengkaji dan mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah keseluruhan dasar imbuhan pengarah, Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama.
- Mengkaji dan mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah pakej imbuhan khusus bagi pengarah, Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama yang melapor dari segi fungsi dan pentadbiran, kepada Pengarah Urusan dan warga kerja lain seperti yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa.

Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Utama

- Menentukan jumlah pakej imbuhan individu bagi warga kerja termasuk bonus, bayaran insentif yang sesuai dan sebagainya, berdasarkan prestasi individu.
- Membuat saranan kepada Lembaga Pengarah berkaitan sebarang semakan imbuhan dan struktur manfaat kakitangan termasuk bonus dan skim gaji berkaitan prestasi bagi memastikan keseragaman di seluruh Bank.
- Mengkaji dan mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah imbuhan ahli Jawatankuasa Syariah.

8.0 JAWATANKUASA PENGAWASAN LEMBAGA PENGARAH (CoBRa)

Jawatankuasa Pengawasan Lembaga Pengarah (CoBRa) (BOC CoBRa) dianggotai oleh sekurang-kurangnya tiga (3) orang ahli yang majoriti daripada mereka hendaklah merupakan Pengarah Bebas Bukan Eksekutif. BOC CoBRa telah bermesyuarat empat belas (14) kali pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019 dan kehadiran semua ahli jawatankuasa adalah seperti berikut:

No.	Nama Ahli BOC CoBRa	Tempoh Keahlian BOC CoBRa 2019	Kehadiran Mesyuarat BOC CoBRa 2019
1.	Yuri Zaharin Wahab (Pengerusi pada 29 Oktober 2019)	29/10/2019 hingga 31/12/2019	3/3
2.	Muhamad Shahril Othman	01/08/2019 hingga 31/12/2019	8/8
3.	Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha (Pengerusi Interim dari 1 Ogos 2019 hingga 27 Ogos 2019)	28/05/2019 hingga 31/12/2019	12/14
4.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman (Pengerusi Interim dari 28 Ogos 2019 hingga 29 Oktober 2019)	28/05/2019 hingga 29/10/2019	11/11
5.	Dato' Rosman Mohamed (Pengerusi dari 28 Mei 2019 hingga 31 Julai 2019)	28/05/2019 hingga 31/07/2019	6/6

8.1 Objektif BOC CoBRa

Jawatankuasa ini dibentuk oleh Lembaga Pengarah pada 28 Mei 2019 sehingga tiga (3) bulan selepas tarikh pelancaran 'go-live' CoBRa atau sehingga Lembaga Pengarah memutuskan sebaliknya. Tempoh tiga (3) bulan tersebut adalah bagi memastikan pengawasan terus dapat dilaksanakan dalam tempoh penstabilan sistem CoBRa sehingga Jawatankuasa berpuas hati sebagaimana yang dinasihatkan dengan sewajarnya.

8.2 Fungsi BOC CoBRa

- Pihak Pengurusan Bank dan mana-mana pegawai Bank, (termasuk pegawai yang tidak lagi memegang jawatan), hendaklah memberi kerjasama penuh kepada Jawatankuasa dan mematuhi sepenuhnya keputusan Jawatankuasa.
- Jawatankuasa akan menggunakan kuasanya demi kepentingan Bank dengan menyediakan panduan, hala tuju dan saranan strategik untuk Bank, walau bagaimanapun, Jawatankuasa tidak akan campur tangan dalam peranan pihak Pengurusan.
- Jawatankuasa tersebut mempunyai kuasa untuk mempertimbang dan meluluskan perkara-perkara yang termaktub dalam tugas dan tanggungjawab utamanya selaras dengan had kuasa yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Dalam melaksanakan tugas tersebut, Jawatankuasa ini mempunyai kuasa dan akses kepada:
 - rekod, hartanah dan warga kerja Bank;
 - nasihat dan sokongan Setiausaha Bank dan pegawai Pengurusan Kanan utama; dan
 - nasihat dan kepakaran profesional bebas (seperti Dialogue Partner) yang perlu untuk menjalankan tugasnya dengan kos dibiayai oleh Bank menurut rujukan yang telah ditetapkan atau diluluskan, dengan syarat kelulusan bertulis daripada Lembaga Pengarah hendaklah diperolehi terlebih dahulu sebelum perbelanjaan sedemikian ditanggung oleh Bank.

8.3 Tugas dan Tanggungjawab BOC CoBRa

Tugas dan tanggungjawab BOC CoBRa adalah:

- Mengawal selia pelaksanaan dan memantau keputusan Lembaga Pengarah termasuk kebolehsaraan CoBRa dalam tempoh garis masa yang ditetapkan. Jika wujud kemungkinan berlakunya penangguhan, Jawatankuasa dikehendaki berusaha dengan secukupnya dan mengkaji semula pelan segera/pembetulan/pemulihan/pembaikan yang sewajarnya, dengan bantuan pakar yang berkaitan;
- Membuat dan menjalankan penyiasatan, temuduga, penilaian dan mengambil kira semua penemuan dan maklumat berkaitan kemajuan dan pelaksanaan CoBRa menurut perjanjian yang dimeterai antara Bank dan mana-mana pihak (pihak-pihak) ketiga;
- Menilai dan menentukan sama ada sistem CoBRa yang dicadangkan berada dalam rangkuman amalan best-of-breed sejajar dengan program transformasi Bank bagi membolehkan manfaat optimum diperoleh daripada potensi sistem tersebut;
- Mengkaji semua cadangan, penanda aras, ketersediaan, kebolehsaraan, terma perjanjian termasuk pelan tindakan daripada Pasukan Projek, perundingcara dan kontraktor yang terlibat dengan CoBRa sehingga Jawatankuasa berpuas hati, demi kepentingan Bank dan memenuhi jangkaan pihak berkuasa;
- Mendapatkan laporan segera berhubung perkembangan pelaksanaan CoBRa secara kerap atau berkala daripada mana-mana individu tertakluk kepada pengesahan atau kelulusan pakar yang berkaitan bagi membolehkan Jawatankuasa dan/atau Lembaga Pengarah membuat keputusan tepat dari semasa ke semasa;
- Membuat laporan dan saranan kepada Lembaga Pengarah berhubung perkara-perkara di atas, mengikut kesesuaian, dan berhubung apa jua perkara yang termaktub dalam bidang kuasanya, sebagaimana ia dianggap perlu.

9.0 JAWATANKUASA PENCALONAN

Jawatankuasa Pencalonan (BNC) dianggotai tidak kurang daripada lima (5) ahli Lembaga Pengarah, sekurang-kurangnya empat (4) daripada mereka mestilah terdiri daripada Pengarah Bukan Eksekutif. Dalam tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019, lapan (8) mesyuarat telah diadakan dan butiran mengenai kehadiran adalah seperti yang berikut:

No.	Nama Ahli BNC	Tempoh Keahlian BNC 2019	Kehadiran Mesyuarat BNC 2019
1.	Abd Rani Lebai Jaafar (Pengerusi dari 28 Mei 2018 hingga 28 Mei 2019)	1/1/2019 hingga 28/05/2019	8/8
2.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	29/01/2019 hingga 28/05/2019	6/7
3.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman	29/01/2019 hingga 28/05/2019	7/7
4.	Wan Zamri Wan Zain	01/01/2019 hingga 28/05/2019	8/8
5.	Datuk Siti Zauyah Md Desa	01/01/2019 hingga 28/05/2019	7/8
6.	Dato' Sri Jamil Salleh	01/01/2019 hingga 29/01/2019	1/1
7.	Armi Zainudin	01/01/2019 hingga 29/01/2019	1/1
8.	Dato' Sri Alias Haji Ahmad	01/01/2019 hingga 06/01/2019	0/0

Nota: BNC telah dibubarkan pada 28 Mei 2019

9.1 Objektif BNC

Objektif BNC adalah:

- Mewujudkan prosedur rasmi dan telus dalam mencadangkan calon bagi pelantikan baharu atau pelantikan semula sebagai pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan, Pengerusi dan pegawai Pengurusan Kanan utama;
- Menilai keberkesanan setiap pengarah, Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah dan Jawatankuasa Syariah secara keseluruhannya; dan
- Menilai pencapaian Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama.

9.2 Fungsi BNC

BNC mempunyai kuasa untuk berbincang dan meluluskan perkara-perkara yang termaktub dalam tugas dan tanggungjawab utamanya selaras dengan had kuasa yang ditetapkan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Jawatankuasa ini mempunyai akses kepada perkara berikut ketika melaksanakan tugasnya:

- Rekod, harta dan warga kerja Bank;
- Nasihat dan khidmat Setiausaha Bank dan pegawai Pengurusan Kanan utama dari jabatan Modal Insan/ Sumber; dan
- Kelulusan bertulis daripada Pengarah Urusan harus diperoleh terlebih dahulu atau sebarang fi yang perlu ditanggung oleh Bank bagi sebarang khidmat nasihat profesional bebas dan kepakaran yang diperlukan.

9.3 Tugas dan Tanggungjawab BNC

Tugas dan tanggungjawab BNC adalah:

- Mengkaji struktur, saiz dan komposisi Lembaga Pengarah.
- Mewujudkan dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah keperluan minimum kemahiran, pengalaman perniagaan, tahap profesionalisme, dan kelayakan akademik, kepakaran dan teras kecekapan seseorang pengarah dan ahli Jawatankuasa Syariah.
- Menentukan had yang sesuai bagi lantikan sebagai pengarah yang boleh dijabat oleh calon dalam syarikat/ institusi/ organisasi.
- Menilai kecekapan serta pengalaman dan mencadangkan calon untuk jawatan pengarah, ahli Jawatankuasa Lembaga Pengarah, anggota Jawatankuasa Syariah dan Pengarah Urusan kepada Lembaga Pengarah.
- Melaksanakan penilaian berterusan dan kajian tahunan pencapaian pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan dan Pengerusi.
- Mencadangkan pemecatan atau lain-lain tindakan yang diambil terhadap mana-mana pengarah, anggota Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan atau Pengerusi Lembaga Pengarah atau Jawatankuasa Lembaga Pengarah kepada Lembaga Pengarah.
- Sekurang-kurangnya sekali setahun, mengkaji menerusi perbincangan dengan Pengerusi, dan melaksanakan mekanisme penilaian rasmi tentang keberkesanan Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah secara keseluruhan dan individu dan sumbangan setiap pengarah kepada kecekapan Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa Lembaga Pengarah dan melaporkan kepada Lembaga Pengarah jika dirasakan perlu.
- Menilai dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah pelantikan, gred jawatan, kenaikan pangkat, pakej imbuhan, perancangan penggantian dan penilaian pencapaian pegawai pengurusan kanan utama.
- Mencadangkan kepada Lembaga Pengarah tindakan yang perlu diambil kepada mana-mana pegawai pengurusan kanan utama yang tidak efektif, ingkar dan cuai ketika melaksanakan tanggungjawab.

10.0 JAWATANKUASA IMBUHAN

Jawatankuasa Imbuhan (BREMCO) perlu dianggotai tidak kurang daripada tiga (3) ahli Lembaga Pengarah Bebas Bukan Eksekutif. Dalam tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019, lima (5) mesyuarat Jawatankuasa Imbuhan telah diadakan dan butiran mengenai kehadiran adalah seperti yang berikut:

No.	Nama Ahli BREMCO	Tempoh Keahlian BREMCO 2019	Kehadiran Mesyuarat BREMCO 2019
1.	Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman (Pengerusi dari 26 Februari 2017 hingga 28 Mei 2019)	26/02/2019 hingga 28/05/2019	2/2
2.	Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	29/03/2019 hingga 28/05/2019	0/1
3.	Dato' Sri Jamil Salleh	01/01/2019 hingga 28/05/2019	5/5
4.	Wan Zamri Wan Zain	01/01/2019 hingga 28/05/2019	5/5
5.	Dato' Sri Alias Haji Ahmad (Pengerusi dari 21 Jun 2017 hingga 6 Januari 2019)	01/01/2019 hingga 06/01/2019	0/0

Nota: BREMCO telah dibubarkan pada 28 Mei 2019

10.1 Objektif BREMCO

Objektif BREMCO adalah:

- a) Mewujudkan prosedur rasmi dan telus dalam penyediaan dasar imbuhan untuk para pengarah, ahli Jawatankuasa Syariah, Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama; dan
- b) Memastikan struktur imbuhan yang kompetitif dan selaras dengan budaya, objektif dan strategi Bank.

10.2 Fungsi BREMCO

BREMCO mempunyai kuasa untuk membincangkan dan meluluskan perkara-perkara yang termaktub dalam tugas dan tanggungjawabnya selaras dengan had-had yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Jawatankuasa mempunyai akses kepada perkara berikut ketika melaksanakan tugas:

- a) Rekod, harta dan warga kerja Bank;
- b) Nasihat dan khidmat Setiausaha Bank dan pegawai Pengurusan Kanan utama dari jabatan Modal Insan/ Sumber; dan
- c) Kelulusan bertulis daripada Pengarah Urusan harus diperoleh terlebih dahulu atas sebarang fi yang perlu ditanggung oleh Bank bagi sebarang khidmat nasihat profesional bebas dan kepakaran yang diperlukan bagi melaksanakan tugasnya.

10.3 Tugas dan Tanggungjawab BREMCO

Tugas dan tanggungjawab BREMCO adalah:

- a) Mengkaji dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah dasar lengkap imbuhan yang melibatkan para pengarah, Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama.
- b) Mengkaji dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah pakej ganjaran khusus untuk para pengarah, Pengarah Urusan dan pegawai Pengurusan Kanan utama yang secara fungsi atau pentadbiran melapor terus kepada Pengarah Urusan dan warga kerja lain yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa.
- c) Menentukan pakej ganjaran keseluruhan untuk warga kerja termasuk jumlah bonus yang bersesuaian, pembayaran insentif, dan lain-lain ganjaran berdasarkan pencapaian individu.
- d) Membuat cadangan kepada Lembaga Pengarah berhubung sebarang kajian yang berkaitan dengan ganjaran untuk warga kerja dan struktur ganjaran termasuk bonus dan skim gaji dan memastikannya selaras bagi keseluruhan Bank.
- e) Mengkaji dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah pemberian imbuhan kepada ahli Jawatankuasa Syariah.

1.0 KOMPOSISI

- Jawatankuasa Audit & Pemeriksaan ("AEC") adalah sebuah jawatankuasa yang ditubuhkan oleh Lembaga Pengarah daripada kalangan Ahli Lembaga Pengarahnya.
- AEC terdiri daripada tiga (3) orang ahli yang kesemua mereka adalah Pengarah Bukan Eksekutif.
- Secara kolektif, AEC terdiri daripada Ahli-Ahli yang mempunyai pelbagai kemahiran, pengetahuan dan pengalaman yang diperlukan, termasuk kepakaran dan pengalaman dalam bidang perakaunan atau berkaitan perbankan untuk melaksanakan tugas mereka.

2.0 AUTORITI

AEC mempunyai autoriti yang jelas untuk menyasiat perkara dalam terma rujukannya selaras dengan had yang ditentukan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa. Semasa menjalankan tugas sedemikian, AEC hendaklah mempunyai akses penuh dan tidak terhad kepada:

- Rekod, harta benda dan kakitangan Bank;
- Sumber yang diperlukan untuk melaksanakan tugasnya;
- Kerjasama daripada Pengurusan dan kuasa untuk mengundang mana-mana Pengarah dan / atau warga kerja, termasuk juruaudit luar tanpa kehadiran warga kerja lain untuk menghadiri mesyuaratnya;
- Nasihat dan perkhidmatan Setiausaha Bank, Pengarah Urusan, Ketua Juruaudit Dalaman ("KJAD") dan juruaudit luar; dan
- Nasihat dan kepakaran profesional bebas yang diperlukan untuk melaksanakan tugasnya atas tanggungan Bank, dengan syarat kelulusan bertulis dari Lembaga mesti diperoleh sebelum menanggung apa-apa perbelanjaan tersebut bagi pihak Bank.

Nota: Dalam melaksanakan fungsinya, AEC tidak diperuntukkan dengan kuasa membuat keputusan tetapi hendaklah melaporkan cadangannya kepada Lembaga Pengarah untuk mendapatkan keputusan.

3.0 TUGAS DAN TANGGUNGJAWAB

Peranan dan tanggungjawab AEC, antara lain, termasuk yang berikut:

3.1 Tadbir Urus Korporat, Kawalan Dalaman dan Fungsi Audit

- Mengawasi kerja dan prestasi Audit Dalaman dan memastikan fungsi Audit Dalaman mematuhi "Garis Panduan Fungsi Audit Dalaman Institusi Berlesen" (BNM/RH/GL013-4) Bank Negara Malaysia, termasuk yang berikut:
 - Memastikan fungsi Audit Dalaman mempunyai kedudukan yang sesuai dalam Bank dan akses kepada AEC pada setiap masa;
 - Meluluskan Piagam Audit Dalaman untuk disokong oleh Lembaga Pengarah;
 - Menyemak kecukupan dan keberkesanan kawalan dalaman, pengurusan risiko dan proses tadbir urus (termasuk pematuhan Syariah) Bank dan anak syarikatnya termasuk skop audit, program audit, penemuan dan saranan yang diutarakan untuk tindakan pihak Pengurusan;
 - Mengesahkan program latihan dan sumber belanjawan untuk melaksanakan tanggungjawab Audit Dalaman yang berkesan;
 - Melantik, menetapkan ganjaran, menilai prestasi dan memutuskan pemindahan dan pemecatan KJAD;

- Menilai kecukupan fungsi dan sumber Audit dalaman, dan mempunyai autoriti yang diperlukan untuk melaksanakan tugasnya; dan
- Memastikan keberkesanan fungsi audit teknologi dalaman. Ini termasuk memastikan kecukapan kakitangan audit untuk melaksanakan audit teknologi. AEC akan menyemak dan memastikan skop audit, prosedur dan kekerapan audit teknologi yang sesuai. AEC juga perlu memastikan terdapat pengawasan yang berkesan terhadap tindakan pembetulan untuk menangani sebarang kelemahan kawalan teknologi dengan segera.
- Mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah pelantikan penasihat luar apabila fungsi Audit Dalaman tidak mempunyai kepakaran yang diperlukan untuk menjalankan audit khusus. Dalam situasi sedemikian, AEC mengesyorkan yuran yang perlu dibayar, memastikan terdapat perangkaan syarat-syarat dan skop penglibatan serta keperluan pelaporan yang jelas.
- Memantau pematuhan terhadap amalan tadbir urus korporat dan mengenal pasti ketidakpatuhan yang signifikan.
- Penentuan kepatuhan terhadap keperluan statutori yang berkaitan.

3.2 Fungsi Juruaudit Luar

AEC akan mengawasi juruaudit luar, dengan melaksanakan perkara-perkara berikut:

- Mengesyorkan bukan sahaja pelantikan tetapi juga penyingkiran juruaudit;
- Menyemak pelan juruaudit luar, laporan audit dan mengekalkan komunikasi tetap dengan juruaudit luar, dan memastikan juruaudit luar melaporkan kepada AEC mengenai perkara-perkara penting;
- Menyemak surat juruaudit luar mengenai kelemahan prosedur perakaunan dan kawalan dalaman, dan maklum balas Pengurusan terhadap laporan dan surat juruaudit luar, dan memastikan bahawa pasukan Pengurusan Kanan mengambil langkah-langkah pembetulan yang perlu dan tepat pada masanya untuk menangani penemuan;
- Menubuhkan dasar dan prosedur, untuk menilai dan mengawasi kesesuaian dan kebebasan juruaudit luar; dan
- Mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah tentang sejauh mana dan penyediaan perkhidmatan bukan audit yang boleh dijalankan oleh juruaudit luar dan memastikan kecukupan semakan dan imbalan mengenai penyediaan perkhidmatan bukan audit tersebut.

3.3 Audit Syariah

- Menyemak fungsi Audit Syariah; dan
- Menyemak penemuan audit dalaman, luar dan Syariah dan mengesyorkan kepada Lembaga Pengarah tindakan yang akan diambil oleh pasukan Pengurusan Kanan.

3.4 Proses Pelaporan Kewangan

- Mengkaji kesesuaian dan kebolegunaan standard perakaunan yang digunakan dalam penyediaan penyata kewangan;
- Memastikan akaun disediakan dengan tepat dan pada masanya, dengan semakan kerap ke atas kecukupan peruntukan bagi kemungkinan luar jangka serta hutang lapuk dan ragu;
- Memastikan pelaporan yang adil dan telus, penyediaan akaun kewangan yang cepat dan menyemak penyata kewangan untuk dikemukakan kepada Lembaga Pengarah; dan
- Memastikan semua anomali yang berkaitan dan tidak berkaitan dengan penyelewengan dan penipuan disiasat, respons dan penjelasan diperiksa dan disiasat, dan penemuan dilaporkan kepada Lembaga Pengarah.

3.5 Pengurusan Fraud dan Integriti Korporat

- Memantau dan memberikan jaminan ke atas tadbir urus pelaksanaan rangka kerja dan dasar;
- Meningkatkan program kesedaran dalam kalangan kakitangan bagi mempromosikan integriti korporat dan budaya anti-penipuan dalam Bank ke arah tadbir urus yang mantap dan pematuhan terhadap rangka kerja dan dasar;
- Meluluskan rangka kerja dan dasar Pengurusan Fraud dan Integriti Korporat;
- Respons, pada tahap yang sesuai, terhadap perkara-perkara berkaitan penipuan dan integriti korporat, aduan, kemungkinan litigasi atau pelanggaran Kod Etika dan Etika Perniagaan, undang-undang kebangsaan dan keperluan pengawalseliaan;
- Menyemak dan memantau laporan mengenai risiko penipuan dan rasuah, polisi dan aktiviti kawalan, termasuk perkara-perkara berikut:
 - Memberi jaminan bahawa kawalan adalah berkesan;
 - Menubuhkan mekanisme untuk memastikan AEC menerima maklumat yang sahih dan tepat pada masanya daripada Pengurusan, pekerja, juruaudit dalaman dan luaran, dan pihak berkepentingan lain; dan
 - Memastikan keberkesanan pelaporan bebas mengenai insiden berkaitan fraud dan integriti termasuk saluran pemberian maklumat.
- Memastikan wujud dasar yang jelas mengenai toleransi sifar terhadap fraud dan rasuah;
- Memastikan tindakan tegas diambil ke atas sebarang insiden melibatkan fraud dan integriti;
- Memastikan terma rujukan untuk Integriti Korporat adalah selaras dengan Garis Panduan Pengurusan Unit Integriti Dan Governans yang diterbitkan oleh Cawangan Pembangunan, Bahagian Pengurusan Integriti Agensi, Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2019.

4.0 KEHADIRAN MESYUARAT

Sebanyak 11 Mesyuarat AEC telah diadakan dalam 2019. Perincian kehadiran bagi setiap ahli adalah seperti berikut:

Ahli AEC	Kehadiran Mesyuarat
Wan Zamri Wan Zain	
<i>Pengerusi Interim (tamat berkuat kuasa dari 13 Jun 2019)</i>	4/4 (100%)
Abd Rani Lebai Jaafar	
<i>Ahli (dilantik berkuat kuasa dari 27 Mac 2018)</i>	11/11 (100%)
<i>Pengerusi Interim (dilantik berkuat kuasa dari 13 Jun 2019 dan tamat berkuat kuasa dari 1 Ogos 2019)</i>	
Armi Zainuddin	
<i>Ahli (tamat berkuat kuasa dari 28 Februari 2019)</i>	3/3 (100%)

Ahli AEC	Kehadiran Mesyuarat
Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman	
Ahli (dilantik berkuat kuasa dari 26 Februari 2019 dan tamat berkuat kuasa dari 29 Oktober 2019)	6/6 (100%)
Pengerusi Interim (dilantik berkuat kuasa dari 1 Ogos 2019 dan tamat berkuat kuasa dari 29 Oktober 2019)	
Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha	
Ahli (dilantik berkuat kuasa dari 13 Jun 2019)	7/7 (100%)
Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan	
Pengerusi (dilantik berkuat kuasa dari 29 Oktober 2019)	2/2 (100%)

Nota: * Termasuk Mesyuarat AEC yang diadakan untuk Pengurusan Fraud & Integriti Korporat.

5.0 RINGKASAN AKTIVITI

Bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019, AEC telah menjalankan aktiviti-aktiviti berikut dalam melaksanakan peranan dan tanggungjawabnya:

5.1 Laporan Kewangan

Menyemak keputusan kewangan suku tahun yang belum diaudit dan penyata kewangan tahunan Bank dan Kumpulan Bank Rakyat yang diaudit untuk memastikan pelaporan kewangan dan keperluan pendedahan mematuhi standard perakaunan dan keperluan pengawalan.

5.2 Laporan Tahunan

Menyemak dan meluluskan Laporan AEC untuk dimasukkan ke dalam Laporan Tahunan Bank Rakyat bagi Tahun Kewangan berakhir 31 Disember 2018.

5.3 Audit Dalaman

- Menyemak dan meluluskan pelan audit tahunan untuk memastikan skop audit dan liputan yang tuntas bagi aktiviti Bank Rakyat, syarikat subsidiarinya dan Yayasan Bank Rakyat serta kecukupan sumber Sektor Audit Dalaman untuk melaksanakan fungsinya.
- Menyemak laporan Audit Dalaman, saranan audit dan respons Pengurusan kepada saranan tersebut.
- Menyemak laporan status berhubung dengan tindakan yang dilaksanakan oleh Pengurusan untuk memulihkan isu audit yang tertanggung untuk memastikan kelemahan kawalan ditangani.
- Menyemak Laporan Bulanan Pencapaian dan Prestasi Audit Dalaman untuk memastikan kemajuan, pencapaian, prestasi, dan liputan fungsi Audit Dalaman sejajar dengan pelan audit tahunan.
- Menyemak laporan audit yang dikeluarkan oleh autoriti pengawalan, respons Pengurusan kepada saranan Pengawal atur dan tindakan pemulihan yang diambil untuk memperbaiki kelemahan yang dikesan.

- Menyemak laporan audit yang berkaitan dengan syarikat subsidiari dan Yayasan Bank Rakyat bagi mendapatkan gambaran keseluruhan pengurusan risiko dan sistem kawalan dalaman entiti tersebut.
- Membincangkan dan meluluskan penunjuk prestasi utama (KPI) 2019 untuk KJAD.
- Menilai prestasi KJAD secara tahunan dan suku tahunan.
- Mengarahkan pelaksanaan siasatan ke atas hal yang dalam lingkungan terma rujukannya.
- Menyemak dan mengambil maklum minit mesyuarat AEC bagi mendapatkan gambaran keseluruhan perbincangan dan tindakan pemulihan yang diambil oleh Pengurusan ke atas kelemahan kawalan yang dibangkitkan oleh Sektor Audit Dalaman.
- Membincangkan dan memantau status pelaksanaan cadangan pembaikan yang disarankan oleh perunding luar dalam Laporan Semakan Penilaian Kualiti (QAR) luaran. Laporan QAR telah dibentangkan kepada AEC pada bulan Februari 2019 dan hasil QAR tersebut menunjukkan aktiviti Sektor Audit Dalaman mematuhi Piawaian Institut Juruaudit Dalaman ("IIA") dan amalan utama.

5.4 Audit Luar

- Menyemak bersama dengan juruaudit luar:
 - Memorandum Perancangan Audit dan skop kerja bagi tahun ini; dan
 - Keputusan audit, laporan audit yang relevan berkaitan, Surat Pengurusan dan Memorandum Sokongan Saranan bersama dengan respons / ulasan Pengurusan berhubung dengan dapatan audit.
- Memastikan terdapat semakan dan imbalan yang wajar disediakan supaya peruntukan bagi perkhidmatan bukan audit tidak mengganggu juruaudit daripada memberikan pertimbangan bebas.
- Menaksir prestasi juruaudit luar dan membuat saranan kepada Lembaga Pengarah tentang pelantikan semula mereka.
- Menyemak dan memantau secara berkala tindakan yang diambil untuk membetulkan penemuan audit yang dibangkitkan oleh juruaudit luar untuk memastikan isu-isu diuruskan dan diperbaiki dengan wajar dan tepat pada masanya.
- Menilai prestasi juruaudit luar sebelum memberi saranan kepada Lembaga Pengarah untuk pelantikan semula. Penilaian dijalankan mengikut Garis Panduan Juruaudit Luar BNM berdasarkan skop utama yang meliputi prestasi, kebebasan dan objektif.

5.5 Pengurusan Fraud and Integriti Korporat

- Menyemak dan memberi jaminan ke atas tadbir urus dan pelaksanaan rangka kerja serta dasar bagi Bahagian Pengurusan Fraud dan Jabatan Integriti Korporat.
- Menyemak dan membincangkan laporan siasatan yang berkaitan dengan fraud dan salah laku integriti, penemuan dan cadangan yang dibangkitkan berkaitan kelemahan kawalan dan tindakan yang diambil oleh Pengurusan untuk mencegah sebarang perulangan.
- Memastikan keberkesanan pelaporan bebas mengenai insiden berkaitan fraud dan integriti termasuk saluran pemberian maklumat (*whistleblowing*).
- Memastikan pelaksanaan tindakan pembetulan yang tegas terhadap sebarang insiden berkaitan fraud dan integriti.

5.6 Transaksi Pihak Berkaitan

Menyemak transaksi pihak berkaitan yang dilaksanakan Bank Rakyat dan subsidiari-subsidiarinya.

6.0 LATIHAN

Latihan yang dihadiri oleh ahli AEC dilaporkan di bawah Penyata Tadbir Urus Korporat.

7.0 FUNGSI AUDIT DALAM

AEC disokong oleh Sektor Audit Dalam bagi melaksanakan kewajipan dan tanggungjawabnya. Sektor Audit Dalam menyediakan penaksiran yang bersifat bebas dan objektif tentang kecukupan dan keberkesanan pengurusan risiko, kawalan dalaman dan proses tadbir urus. Sektor Audit Dalam juga melaksanakan audit siasatan apabila dilaporkan berlakunya tindakan yang tidak betul, menyalahi undang-undang dan tidak jujur.

Sektor Audit Dalam menyemak keberkesanan struktur kawalan dalaman ke atas aktiviti Bank Rakyat, syarikat subsidiarinya dan Yayasan Bank Rakyat yang memfokus kepada bahagian berisiko tinggi yang ditentukan dengan menggunakan pendekatan berasaskan risiko. Semua aktiviti berisiko tinggi, dalam setiap bahagian yang boleh diaudit, akan diaudit secara tahunan.

Fungsi Sektor Audit Dalam meliputi antara lain semakan kecukupan pengurusan risiko, kawalan operasi, pematuhan prosedur, garis panduan dan keperluan berkanun yang ditetapkan, kualiti aset, kecekapan pengurusan dan tahap khidmat pelanggan. Tugas audit ini bertujuan untuk memastikan kawalan yang ditetapkan adalah wajar, dilaksanakan dengan berkesan dan mencapai tahap pendedahan risiko boleh terima yang konsisten dengan dasar pengurusan risiko Bank. Dalam melaksanakan semakan tersebut, Sektor Audit Dalam memberikan saranan untuk menambah baik dan meningkatkan sistem kawalan dalaman dan proses kerja sedia ada.

Sektor Audit Dalam juga menjalankan audit ke atas sistem maklumat Bank Rakyat untuk memastikan keselamatan sumber pengkomputeran adalah cukup terjamin bagi melindungi integriti dan kerahsiaan data serta kawalan yang mencukupi untuk memastikan kesinambungan sistem dalam menampung keperluan operasi perniagaan.

Sektor Audit Dalam menyediakan fungsi perundingan atau khidmat nasihat dalam menilai tahap pendedahan risiko sistem baharu, produk dan perkhidmatan perniagaan untuk menaksir kawalan yang sepatutnya disediakan bagi mengurangkan risiko yang dikenal pasti sebelum pelaksanaannya. Untuk mengekalkan keobjektifan dan kebebasan, Sektor Audit Dalam tidak terlibat dalam pemilihan sistem atau proses pelaksanaan semasa melaksanakan fungsi perundingan atau khidmat nasihat tersebut.

Semua aktiviti pengauditan dilaksanakan sejajar dengan objektif dan dasar Bank Rakyat serta mematuhi polisi dan garis panduan relevan yang dikeluarkan oleh BNM. Aktiviti pengauditan yang dijalankan juga mematuhi Kod Etika dan Standard Antarabangsa bagi Amalan Profesional Pengauditan Dalam yang diisytiharkan oleh Institut Juruaudit Dalam ("IIA").

Dalam 2019, aktiviti yang dilaksanakan oleh Sektor Audit Dalam adalah seperti yang berikut:

- Merangka pelan audit tahunan dengan menggunakan pendekatan berasaskan risiko dengan mengambil kira Pelan Strategik Bank iaitu BR25 dan input daripada Pengurusan (seperti yang disarankan oleh Institut Juruaudit Dalam);
- Melaksanakan penaksiran bebas dan memberikan jaminan objektif ke atas kecukupan dan keberkesanan pengurusan risiko, kawalan dalaman dan proses tadbir urus melalui semakan berstruktur ke atas jabatan dan operasi yang dikenal pasti dalam pelan audit tahunan;
- Mengenal pasti dan mencadangkan alternatif penjimatan kos dan pencegahan susutan pendapatan daripada pelaksanaan audit;
- Melaksanakan semakan ke atas draf penyata kewangan suku tahunan yang belum diaudit untuk memastikan pematuhan Bank dengan standard perakaunan dan pelaporan kewangan yang berkaitan serta pematuhan terhadap keperluan kawal selia yang relevan;
- Menjalankan penaksiran berkala untuk memastikan sistem kawalan dalaman patuh Syariah yang kukuh dan berkesan telah dilaksanakan;

- Melaksanakan penaksiran bebas dan memberikan jaminan objektif untuk menambah nilai dan menambah baik pematuhan Syariah di Bank Rakyat;
- Memantau dan menjamin keteguhan dan kemantapan kerangka kerja tadbir urus Syariah di Bank;
- Membantu Jawatankuasa Syariah melaksanakan peranannya mengawasi hal ehwal Syariah yang berkaitan dengan operasi dan aktiviti perniagaan Bank melalui penyertaan Audit Syariah dalam Mesyuarat Jawatankuasa Syariah yang membolehkan Jawatankuasa Syariah mengenal pasti isu yang memerlukan perhatiannya dan sekiranya perlu, mencadangkan langkah-langkah pembetulan;
- Melaksanakan audit ke atas sistem maklumat Bank untuk memastikan keselamatan, kawalan dan pematuhan sistem yang mencukupi terhadap akta atau keperluan pengawalturan yang relevan;
- Menyemak pendedahan risiko sistem baharu, produk dan perkhidmatan perniagaan bagi memastikan kawalan disediakan untuk mengurangkan risiko yang dikenal pasti sebelum pelaksanaan;
- Menghadiri pelbagai mesyuarat jawatankuasa pengurusan dalam kapasiti perunding dan penasihat untuk memberikan pandangan bebas berhubung tadbir urus dan kawalan ke atas projek-projek penting Bank berkaitan teknologi maklumat;
- Menjalankan tugas ad-hoc dan semakan khas sebagaimana yang diarahkan oleh AEC, Pengurusan atau BNM;
- Terlibat dalam pelbagai latihan Pengurusan Kesinambungan Perniagaan untuk memastikan kesediaan Bank dalam menyambung semula/memulihkan aktiviti dan sistem operasinya jika berlaku bencana dalam garis waktu yang ditetapkan;
- Memastikan tahap pematuhan terhadap dasar dan prosedur serta keperluan berkanun yang ditetapkan;
- Menyarankan penambahbaikan dan peningkatan kepada sistem sedia ada bagi kawalan dalaman, prosedur/proses kerja, Garis Panduan Operasi (GPO) dan Manual Jabatan;
- Menjalankan penyiasatan ke atas aktiviti atau hal ehwal seperti yang diarahkan oleh AEC dan Pengurusan;
- Menyediakan Laporan Jawatankuasa Audit & Pemeriksaan bagi Laporan Tahunan Bank Rakyat bagi Tahun Kewangan berakhir 31 Disember 2018;
- Mengendalikan Program Kesedaran Kawalan Dalam (*Internal Control Awareness Programmes*) bagi kakitangan cawangan; dan
- Mengendalikan Program Juruaudit Tetamu (*Guest Auditor Programme*) bagi kakitangan cawangan.

Jumlah kos yang dibelanjakan untuk Sektor Audit Dalam Bank Rakyat bagi 2019 adalah RM8,617,878.98.

Laporan Jawatankuasa Pengurusan Risiko

Laporan Jawatankuasa Pengurusan Risiko

Tiada Risiko Diabaikan: Menzahirkan Nilai Pengurusan Risiko

Pengurusan Risiko berterusan menyumbang ke arah nilai tambah dan menyokong hasrat Bank untuk memenuhi objektif strategik dan perkembangan perniagaan dalam tahun 2019. Oleh itu, dalam usaha mendorong perkembangan perniagaan Bank, Pengurusan Risiko kekal komited sebagai rakan kongsi strategik melalui penyertaan dan penglibatan secara aktif terhadap seluruh pihak berkepentingan dengan mengawal aktiviti pengambilan risiko secara proaktif agar sentiasa terkawal berdasarkan rangka kerja yang ditetapkan.

Sebagai barisan pertahanan kedua di dalam Bank, Pengurusan Risiko tanpa dipengaruhi oleh mana-mana pihak memastikan dasar dan parameter risiko yang bersesuaian dan relevan dengan pertumbuhan perniagaan, tanpa melampaui dasar yang digariskan oleh rangka kerja pengambilan risiko.

Untuk memastikan pelaksanaan pengurusan risiko sentiasa kukuh, Rangka Kerja Pengurusan Risiko telah ditambah baik selaras dengan polisi dokumen 'Risk Governance' yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia. Ini meliputi penggubalan prinsip-prinsip pengurusan risiko bagi memastikan semua aktiviti perniagaan sentiasa bersesuaian dengan skala dan kompleksiti Bank.

Keteguhan piawai kredit merupakan prinsip teras bagi risiko kredit. Dasar-dasar kredit dikaji dan disemak secara berkala berdasarkan toleransi risiko Bank sebagai langkah untuk mengukuhkan lagi polisi-polisi kredit; antara lain; memperkasakan kuasa kelulusan pembiayaan perniagaan kepada individu-individu yang ditetapkan oleh Lembaga Pengarah.

Pemantauan prestasi portfolio pembiayaan yang berterusan sentiasa dijalankan dalam menambah baik dan menyokong sebarang proses membuat keputusan perniagaan. Ini dapat disaksikan melalui penglibatan secara aktif Pengurusan Risiko dengan pemilik setiap risiko dan hasilnya, pelaksanaan kepelbagaian yang lebih berhati-hati, khususnya kepada segmen pelanggan tertentu yang berisiko. Di samping itu, komunikasi antara pihak-pihak yang terlibat juga dapat dilihat berhubung proses mengenal pasti dan langkah-langkah pencegahan yang perlu melalui pemantauan yang berterusan bagi memastikan persekitaran pengurusan risiko dapat dikawal dengan baik. Inisiatif ini turut memberi pemahaman dan nilai kepada Bank dari sudut pembentukan parameter kredit baharu yang kemudian akan diterjemahkan kepada strategi risiko Bank.

Menyedari bahawa risiko kredit merupakan elemen penting ke arah mencapai budaya kredit yang mantap, peranan "Post-Approval Credit Review" (PACR) yang diwujudkan dalam Pengurusan Risiko terus diperkukuhkan dalam penyediaan penilaian bebas terhadap kualiti taksiran kredit dan keberkesanan proses kredit. Sesi perkongsian pengetahuan dan maklum balas berhubung hal-hal kredit dijalankan secara berkala dengan pihak yang berkaitan bagi memastikan pengajaran yang dipelajari dilaksanakan secara berhemah. Justeru itu, ini akan membantu menyelaraskan keseluruhan proses kredit dan pembiayaan yang lebih berkualiti.

Pembangunan Kapasiti yang Komprehensif bagi Teknik Pemodelan

Bank telah memulakan usahanya ke arah pembangunan kapasiti yang komprehensif bagi teknik pemodelan dengan memberi perhatian kepada penambahbaikan pemodelan risiko kredit Bank. Ini merupakan kesinambungan kepada usaha Bank dalam memperkasakan kemampuan kewangannya dengan menerima pakai keperluan Piawai Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS) 9 bagi membangunkan sebuah model risiko kredit yang mantap dan terperinci untuk menganggar kerugian risiko kredit di peringkat segmen dan portfolio perniagaan.

Pembangunan kapasiti yang komprehensif tersebut telah membentuk asas yang kukuh bagi Bank untuk mengharungi cabaran perbankan masa kini berdasarkan demografik dan firmografik pelanggan serta perubahan ekonomi. Ini dilakukan dengan dengan cara penglibatan yang aktif dengan unit-unit perniagaan dan Divisyen Ekonomi sebagai sebahagian daripada proses pemodelan. Penglibatan ini bertujuan untuk menambah baik proses serta memupuk kesedaran terhadap risiko dan penerimaan model tersebut oleh unit-unit perniagaan yang mana akan diterjemahkan sebagai komitmen terhadap risiko dalam strategi perniagaan mereka.

Pada masa yang mendatang, pembangunan kapasiti yang komprehensif akan turut melengkapkan Bank dengan kemampuan pengesahan model dan meluaskan keseluruhan pemahaman berhubung penggunaan dan implikasi model tersebut terhadap unit-unit perniagaan dan Divisyen Ekonomi.

Evolusi Jawatankuasa Risiko Lembaga Pengarah

Pengawasan Lembaga Pengarah terhadap pengurusan risiko telah mencatat satu mercu tanda baharu pada tahun 2019. Komposisi Jawatankuasa Risiko Lembaga Pengarah telah diperkukuhkan lagi dengan pelantikan, Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan dan Encik Yuri Zaharin Wahab.

Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin mempunyai pengalaman kepimpinan yang luas dalam industri perbankan dan audit, manakala Encik Yuri Zaharin yang merupakan seorang peneraju terkemuka dalam bidang IT menyediakan perspektif strategik dalam pengurusan risiko teknologi dan keselamatan siber. Hasil gabungan daya kepimpinan penuh berkaliber bersama Tuan Haji Abdul Rani Lebai Jaafar sebagai Pengerusi yang penuh dengan ilmu dan pengetahuan mendalam dalam bidang kewangan Islam, Jawatankuasa Risiko Lembaga Pengarah kini mempunyai komposisi yang teguh untuk melaksanakan tugas pengawasannya secara berkesan ke atas keseluruhan spektrum risiko di Bank Rakyat.

Piagam Jawatankuasa Risiko Lembaga Pengarah juga telah diperluaskan agar meliputi pengawasan hal-hal berkaitan teknologi termasuk risiko IT dan keselamatan siber. Jawatankuasa tersebut akan mengawal selia pelan pembangunan strategik IT dan keselamatan siber Bank serta keberkesanan pelaksanaan Rangka Kerja Pengurusan Risiko Teknologi dan Rangka Kerja Ketahanan Siber. Ini turut merangkumi tanggungjawab bagi memastikan agar usaha menyeluruh dan komprehensif dalam memprofil risiko IT dan keselamatan siber dilaksanakan oleh pihak pengurusan.

Persediaan bagi Kemunculan Bank 4.0

Dalam menuju ke arah pendigitalan dan perubahan berwawasan di bawah Pelan Strategik BR25, Pejabat Keselamatan Maklumat telah diwujudkan di bawah Sektor Pengurusan Risiko pada penghujung 2019 bagi mendorong dan melaksanakan strategi untuk mengurus keselamatan maklumat, teknologi dan risiko siber di seluruh Bank.

Peranan Pejabat Keselamatan Maklumat sebagai barisan pertahanan kedua telah diperkemas lagi agar menjadi sebuah komponen penting dalam Rangka Kerja Pengurusan Risiko. Ia turut dipertanggungjawabkan dengan kuasa dan kebebasan untuk menyediakan pengawasan, khidmat nasihat serta semakan dan imbalan yang berkesan kepada operasi IT dan keselamatan siber. Fungsi tersebut bertanggungjawab melaksanakan Rangka Kerja Pengurusan Risiko Teknologi dan Rangka Kerja Ketahanan Siber, memberi nasihat kepada projek-projek teknologi kritikal serta memberi pandangan bebas kepada Lembaga Pengarah dan pengurusan kanan berhubung keselamatan maklumat serta perkhidmatan teknologi dan digital.

Memastikan Kemampunan melalui Pengurangan Pendedahan Risiko

Dalam kemelut peningkatan gejala penipuan, *Macau Scam*, denda tinggi yang dikenakan oleh Bank Negara Malaysia ke atas pelanggaran keperluan pencegahan perubahan wang haram dan salah laku serta "Cash Threshold Reporting" yang telah dikurangkan daripada RM50,000 dan ke atas sehari kepada RM25,000 dan ke atas sehari, serangan siber, kebocoran data dan impak peristiwa keadaan cuaca melampau ke atas kewangan dan operasi, sesungguhnya telah diperakui secara umum bahawa risiko operasi adalah salah satu bentuk risiko paling besar yang dihadapi oleh institusi kewangan pada tahun 2019.

Pada tahun ini, peningkatan ketahanan operasi melalui peluasan fungsi-fungsi pengurusan risiko yang telah sedia ada pada masa ini ke Unit Perniagaan dan Sokongan penting lain telah dilaksanakan bagi memastikan supaya aktiviti pengurusan risiko dapat disepadukan dengan sebaiknya ke seluruh Bank. Langkah usaha sama semua bahagian dalam Bank juga adalah amat penting bagi mengurangkan sebarang pendedahan risiko manusia pada masa depan. Proses pengurusan risiko operasi berterusan dan sedang dibangunkan yang beroperasi seiring pembangunan dan pelaksanaan strategi Bank adalah penting untuk menambah nilai mampan yang maksimum kepada setiap aktiviti Bank.

Pelbagai program kesedaran anjuran Pejabat Pengurusan Kesinambungan Perniagaan telah dijalankan bertujuan untuk mempertingkatkan kesiapsiagaan kakitangan dalam bertindak balas terhadap gangguan operasi yang mungkin menjejaskan operasi Bank. Pasukan Pengurusan Krisis Bank yang terdiri daripada para pegawai pengurusan kanan dan pasukan sokongan perniagaan telah mengambil bahagian dalam sesi latihan berasaskan perbincangan yang telah berlangsung sebagai peluang pertama Bank untuk menilai kualiti pelan pengurusan krisis dan keberkesanan pelaksanaan pihak-pihak bertanggungjawab. Mengurangkan pendedahan risiko operasi melalui penilaian daya saing di peringkat pengurusan bermaksud Bank mempersiapkan mereka untuk menjadi sebahagian daripada 'Pasukan Prestasi Tinggi' seperti yang dinyatakan dalam BR25 Teras 4 Modal Insan.

Kesimpulannya, tahun 2019 telah menampilkan arah aliran yang positif bagi pendedahan kerugian risiko operasi berbanding tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, sokongan komprehensif daripada setiap pihak berkepentingan dalam mematuhi keperluan undang-undang serta dasar dan prosedur dalaman masih menjadi salah satu aspek teras dalam membantu meminimumkan kerugian risiko operasi untuk Bank. Pengurangan pemilikan risiko melalui pematuhan dengan semua dasar, garis panduan dan prosedur penting adalah selari dengan BR25 Teras 5 Kelestarian dengan cita-cita untuk mengevolusi sumbangan terhadap pertumbuhan ekonomi mampan.

Memupuk Pertumbuhan dan Pulangan Mampan

Struktur pertumbuhan aset dan liabiliti yang optimum akan memastikan pulangan yang mampan bagi Bank. Matlamat ini disokong oleh strategi komprehensif yang menumpu kepada penerokaan produk dan perkhidmatan baharu, menyelaraskan komposisi portfolio dan menasaskan pasaran yang lebih luas. Hala tuju strategi portfolio pelaburan menjurus ke arah pencapaian pulangan maksimum sambil mengekalkan tahap aset cair berkualiti tinggi yang mencukupi selaras dengan keperluan pematuhan. Bagi memelihara portfolio yang seimbang, Bank telah meneruskan usaha kepelbagaian dana dan mengurangkan kebergantungan kepada deposit korporat dengan meningkatkan dana runcit dan akaun Semasa dan Simpanan (CASA-i) sambil memastikan keberkesanan dari segi kos.

Harga yang kompetitif akan membawa kepada peningkatan konsisten dalam pertumbuhan dan pendapatan Bank. Justeru, dasar peletakan harga telah disediakan dan dikaji tepat pada masanya agar selari dengan gambaran keadaan pasaran dalaman dan luaran untuk dijadikan sebagai panduan dalam mengharmonikan risiko dan pulangan sambil tetap memfokus kepada pertumbuhan.

Mengurus pendedahan risiko struktur, iaitu risiko kadar pulangan dan kecairan akan menjamin kedudukan aset dan liabiliti yang sihat akan melindungi pulangan. Kadar pendedahan bagi risiko pulangan diurus melalui penyimpanan modal dan mempelbagaian komposisi portfolio yang mengutamakan pertumbuhan pembiayaan kadar terapung dan CASA-i. Hasil segala rancangan dan usaha yang digembleng dari setahun ke setahun, Bank telah berjaya memastikan supaya tahap pendedahan risiko kadar pulangan berada di paras yang digariskan dalam amalan terbaik.

Menyemai Amalan Terbaik dalam Pengurusan Risiko Kecairan

Bank terus mempertingkatkan usahanya mempelbagaikan struktur liabiliti dengan objektif utama untuk menstabilkan sumber-sumber pendanaan. Sumber utama dana meliputi deposit pelanggan, deposit antara bank dan dana jangka sederhana. Selain itu, Bank turut mewujudkan dan melaksanakan program-program pengumpulan dana strategik serta mengadakan aliran kredit tunggu sedia dengan pihak luar pada asas bila perlu.

Kedudukan risiko kecairan dipantau dari semasa ke semasa melalui rangka kerja, dasar dan prosedur pengurusan risiko kecairan yang telah diwujudkan. Bank menggunakan pelbagai kaedah untuk memantau dan mengawal pendedahan risiko kecairan seperti kedudukan aliran tunai harian, jurang kesalahpahaman kecairan, konsentrasi deposit, ketersediaan dana dan ujian tekanan. Proses bagi mengurus risiko kecairan tersebut termasuk mengekalkan jumlah aset cair berkualiti tinggi tanpa halangan yang mencukupi sebagai perlindungan terhadap jangkaan ketidakpastian ke atas aliran tunai Bank.

Bank juga mempunyai Pelan Pendanaan Kecairan Luar Jangka (LCFP) yang menyediakan satu pendekatan sistematik bagi menangani kemungkinan berlaku krisis kecairan atau gangguan pendanaan yang menjejaskan kemantapan kecairan dan kesolvenan kewangan. LCFP meliputi strategi, kuasa membuat keputusan, saluran dan proses komunikasi serta aturan tindakan bagi membolehkan pihak pengurusan membuat keputusan segera. Pelan tersebut disemak dan diuji dari semasa ke semasa untuk memastikan keberkesanan dan kemantapan dalam menangani krisis kecairan, serta memenuhi keperluan pada masa yang tepat dan kos yang munasabah.

Pelan 2020

Seiring perubahan semasa dan ketidakpastian ekonomi global, Pengurusan Risiko akan terus mendukung dan mengemudi Bank dalam melaksanakan mandat yang dipertanggungjawabkan iaitu menyediakan pembiayaan kepada Perniagaan Kecil dan Sederhana (PKS) serta komuniti Perniagaan Mikro yang kurang mendapat perhatian. Pengurusan Risiko juga sedang mengkaji kebolehlaksanaan untuk memperkenalkan penilaian psikometrik bagi segmen pelanggan tersebut. Langkah seterusnya adalah melancarkan infrastruktur yang mencukupi bagi risiko model untuk mentadbir kecekapan dan kebolehlaksanaan model yang digunakan.

Selaras dengan Pelan Strategik BR25 sebagai Bank Lestari, Bank akan merangka dasar dan prosedur berhubung pengurusan risiko kelestarian untuk mengurus pendedahan Bank terhadap risiko tersebut. Dasar dan prosedur berhubung kelestarian merangkumi aktiviti perniagaan dan operasi Bank akan diselaraskan dengan prinsip-prinsip utama Matlamat Pembangunan Lestari PBB yang dikeluarkan oleh Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Satu kaedah penilaian khusus untuk mengenal pasti dan mengukur risiko kelestarian akan digunakan sebagai sebahagian daripada proses taksiran bagi para pelanggan dan vendor.

1.0 OBJEKTIF JAWATANKUASA SYARIAH

Penubuhan Jawatankuasa Syariah ("Jawatankuasa Syariah") di Bank Rakyat adalah mengikut keperluan yang ditetapkan oleh Bank Negara Malaysia ("BNM"). Tujuannya adalah untuk memastikan semua aktiviti, produk, transaksi, operasi dan pengurusan zakat Bank Rakyat dan semua anak syarikat mematuhi ketetapan Syariah pada setiap masa sebagai institusi kewangan Islam sepenuhnya yang ditubuhkan di Malaysia.

2.0 PEMBENTUKAN JAWATANKUASA SYARIAH

- 2.1 Jawatankuasa Syariah perlu melapor secara terus kepada Lembaga Pengarah ("LP") dan hendaklah diiktiraf sebagai Jawatankuasa bebas.
- 2.2 Pelantikan ahli Jawatankuasa Syariah mestilah mendapat kelulusan bertulis daripada BNM dan Lembaga Pengarah seperti yang disyorkan oleh Jawatankuasa Pencalonan.
- 2.3 Ahli Jawatankuasa Syariah mestilah memenuhi kriteria 'layak dan sesuai' untuk menjadi ahli Jawatankuasa Syariah selaras dengan ketetapan dalam Rangkakerja Tadbir Urus Syariah untuk Institusi Kewangan Islam yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia ("SGF/BNM").
- 2.4 Jawatankuasa Syariah mesti dianggotai oleh sekurang-kurangnya lima (5) orang ahli seperti yang dikehendaki oleh SGF/BNM.
- 2.5 Majoriti ahli Jawatankuasa Syariah perlu mempunyai kelayakan Syariah dengan sekurang-kurangnya Ijazah Sarjana Muda Syariah, yang merangkumi pengajian dalam Usul Fiqh (asal usul undang-undang Islam) atau Fiqh Muamalat daripada universiti yang diiktiraf.
- 2.6 Pengerusi Jawatankuasa Syariah perlu mempunyai kelayakan Syariah.
- 2.7 Jawatankuasa Syariah boleh dianggotai oleh pakar dalam pelbagai bidang, pengalaman dan pengetahuan bagi menyokong perbincangan berkaitan Syariah secara terperinci.
- 2.8 Majoriti ahli Jawatankuasa Syariah mestilah mampu menguasai penulisan dan pertuturan dalam Bahasa Arab serta mempunyai pemahaman yang baik dalam bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris.
- 2.9 Ahli Jawatankuasa Syariah tidak diiktiraf sebagai ahli Jawatankuasa Syariah dan tidak dibenarkan untuk menjalankan tugas sebagai Ahli Jawatankuasa Syariah setelah tamat tempoh perkhidmatan sehinggalah kelulusan pelantikan yang baru diperolehi.

3.0 PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB

- 3.1 Bertanggungjawab terhadap semua keputusan, pandangan dan pendapat berkaitan Syariah yang ditetapkan oleh Jawatankuasa Syariah.
- 3.2 Memberi pandangan, menyediakan input dan bantuan berkaitan Syariah kepada Lembaga Pengarah, pihak-pihak berkepentingan dalam Bank Rakyat dan pihak-pihak yang berkaitan dengan operasi perniagaan dan aktiviti Bank Rakyat termasuklah anak syarikat dan koperasi-koperasi di bawah seliaan Suruhanjaya Koperasi Malaysia ("SKM") yang merujuk kepada Bank Rakyat berdasarkan isu kepatuhan terhadap ketetapan Syariah pada setiap masa.
- 3.3 Menerima pakai ketetapan Majlis Penasihat Syariah BNM ("MPS/BNM") dan Majlis Penasihat Syariah Suruhanjaya Sekuriti ("MPS/SECCOM") setelah diterbitkan bagi tujuan mengeluarkan keputusan Syariah dan memaklumkan kepada pengurusan dan Lembaga Pengarah sekiranya Jawatankuasa Syariah menggunakan autoritinya untuk menggunakan keputusan yang lebih ketat sepertimana yang dibenarkan oleh SGF/BNM.
- 3.4 Melaksanakan penyeliaan Syariah ke atas operasi perniagaan dan aktiviti Bank Rakyat termasuk anak-anak syarikat serta memberikan panduan kepada Bank Rakyat dan anak-anak syarikat untuk melaksanakan keputusan Syariah yang telah ditetapkan.

Terma Rujukan Jawatankuasa Syariah

- 3.5 Menilai dan mengesahkan kajian Syariah, Takyif Fiqhi (penyesuaian hukum), laporan dan penemuan yang dilaksanakan oleh semua fungsi Syariah iaitu Penyelidikan dan Perundangan Syariah, Pengawasan Syariah, Risiko Syariah dan Audit Syariah bagi memastikan kepatuhan kepada ketetapan Syariah.
- 3.6 Meluluskan semua rangka kerja, polisi, prosedur dan semua dokumentasi berkaitan Syariah dan memastikan isi kandungannya tidak mempunyai sebarang elemen yang bertentangan dengan Syariah.
- 3.7 Meluluskan dan mengesahkan dokumentasi berkaitan produk dan operasi perniagaan tidak terhad kepada dokumentasi perundangan, polisi dan prosedur produk, manual produk serta bahan pemasaran bagi memastikan kepatuhan terhadap ketetapan Syariah, dengan pengecualian tugas tertentu yang telah diberikan autoriti kepada fungsi dalaman Syariah berdasarkan kelulusan sebulat suara yang direkodkan oleh ahli-ahli Jawatankuasa Syariah.
- 3.8 Memberikan pandangan dan membantu Bank Rakyat untuk berbincang dengan MPS/BNM dan MPS/SECCOM secara bertulis jika diperlukan.
- 3.9 Menasihati Bank Rakyat berkenaan pengiraan, peruntukan dan pengagihan zakat dan mengesahkan senarai penerima zakat yang telah diluluskan oleh Jawatankuasa Zakat Perniagaan Bank di bawah Asnaf ("JZPBA").
- 3.10 Berkecuali daripada membuat keputusan yang bertentangan dengan ketetapan MPS/BNM yang berkemungkinan bercanggah dengan Akta Bank Negara Malaysia 2009.
- 3.11 Tidak bertindak dengan cara yang boleh menjejaskan ketetapan dan keputusan yang dibuat oleh MPS/BNM dan Jawatankuasa Syariah dan dikehendaki menghormati dan mematuhi ketetapan Syariah yang dikeluarkan oleh MPS/BNM dan tidak mengeluarkan pandangan yang bercanggah dengan keputusan Jawatankuasa Syariah ketika mewakili jawatankuasa di peringkat umum.
- 3.12 Menarik balik keputusan Syariah yang dikeluarkan oleh Jawatankuasa Syariah sekiranya terdapat ketetapan Syariah baru dan atau yang dipinda oleh MPS/BNM dan MPS/SECCOM.
- 3.13 Menyelaraskan percanggahan Syariah dengan pendekatan undang-undang bagi membawa Bank Rakyat ke arah amalan kepatuhan Syariah terbaik yang diterima secara keseluruhannya secara berperingkat.
- 3.14 Mengesah dan meluluskan isu-isu penemuan ketidakpatuhan Syariah, tindakan rektifikasi dan proses pembersihan termasuk senarai benefisiari bagi pendapatan Tidak Patuh Syariah bagi tujuan pelaporan kepada Lembaga Pengarah.
- 3.15 Memaklumkan kepada BNM berkenaan aktiviti Tidak Patuh Syariah sekiranya tidak ditangani dengan efektif dan berkesan atau tiada tindakan pembedahan yang dilaksanakan oleh Bank Rakyat.
- 3.16 Memaklumkan kepada Lembaga Pengarah berkaitan isu-isu Syariah secara berkala.
- 3.17 Mendedahkan maklumat yang mencukupi berkaitan Syariah seperti yang ditetapkan oleh BNM dalam laporan tahunan Jawatankuasa Syariah yang terkandung di dalam Laporan Tahunan Bank Rakyat dan meluluskan Laporan Tahunan tersebut sebelum diterbitkan.
- 3.18 Bertindak bagi pihak Bank Rakyat untuk memberikan respon dan maklumbalas berkaitan Syariah dalam Mesyuarat Agung Tahunan Bank Rakyat atau dalam aktiviti serta program yang melibatkan Bank Rakyat.
- 3.19 Mematuhi prinsip kerahsiaan berkaitan perniagaan, operasi dan hal ehwal Bank Rakyat pada setiap masa, di mana segala maklumat yang diperolehi tidak dibenarkan untuk digunakan bagi tujuan yang boleh menjejaskan Bank Rakyat.
- 3.20 Tanggungjawab lain yang ditugaskan oleh Lembaga Pengarah dari semasa ke semasa atau sebarang isu Syariah yang memerlukan perhatian segera Jawatankuasa Syariah.

Terma Rujukan Jawatankuasa Syariah

4.0 MESYUARAT JAWATANKUASA SYARIAH

- 4.1 Mesyuarat Jawatankuasa Syariah perlu dilaksanakan sekurang-kurangnya sekali bagi tempoh dua bulan.
- 4.2 Kehadiran minimum mesyuarat Jawatankuasa Syariah mestilah dihadiri oleh 2/3 daripada ahli Jawatankuasa, dengan kehadiran majoriti oleh ahli yang mempunyai kelayakan Syariah.
- 4.3 Sekiranya Pengerusi Jawatankuasa Syariah tidak dapat menghadiri mesyuarat, Jawatankuasa Syariah perlu memilih seorang daripada mereka yang mempunyai kelayakan Syariah sebagai pengerusi gantian.
- 4.4 Sebarang keputusan mesyuarat perlu dipersetujui oleh 2/3 ahli Jawatankuasa Syariah yang hadir, dengan majoriti undi ialah daripada ahli-ahli yang mempunyai kelayakan Syariah.
- 4.5 Sebarang perbezaan pendapat dalam kalangan ahli Jawatankuasa Syariah mestilah direkodkan beserta justifikasi dan ahli berkenaan berhak untuk berkecuali sewaktu undian dilaksanakan.
- 4.6 Ahli Jawatankuasa Syariah mestilah menghadiri sekurang-kurangnya 75% daripada bilangan mesyuarat yang diadakan pada setiap tahun kewangan, kecuali dengan alasan yang munasabah yang diadakan di pejabat rasmi Ibu Pejabat Bank Rakyat, atau di mana-mana lokasi yang ditentukan oleh Sekretariat Jawatankuasa Syariah samada di dalam atau di luar Malaysia.
- 4.7 Mesyuarat Jawatankuasa Syariah boleh dilakukan melalui video atau persidangan melalui telefon sebagai alternatif.
- 4.8 Pengarah Urusan, Ketua Pegawai Risiko, Ketua Audit Dalam dan lain-lain wakil pengurusan boleh dijemput untuk menghadiri mesyuarat untuk memberikan penjelasan kepada Jawatankuasa Syariah berkaitan isu-isu berbangkit dan atau yang berkaitan dengan kertas kerja yang dibentangkan.
- 4.9 Keputusan rasmi Jawatankuasa Syariah perlu diedarkan kepada Pengurusan dan Lembaga Pengarah setiap suku tahun dan maklumat kepada unit perniagaan dan unit sokongan mesti dilakukan selepas mesyuarat setelah diteliti oleh Setiausaha Jawatankuasa Syariah dan disahkan oleh Pengerusi Jawatankuasa Syariah.
- 4.10 Bilangan Mesyuarat Jawatankuasa Syariah yang diadakan pada tahun tersebut beserta maklumat mengenai kehadiran ahli perlu dinyatakan dalam laporan tahunan Bank.

5.0 LAPORAN TAHUNAN JAWATANKUASA SYARIAH

- 5.1 Jawatankuasa Syariah perlu melaporkan semua produk yang telah diluluskan dan telah dilancarkan bagi tahun tersebut dan menyatakan maklumat yang bersesuaian dengan Syariah seperti yang ditetapkan oleh BNM dalam Laporan Tahunan Jawatankuasa Syariah yang dilaporkan dalam Laporan Tahunan Bank Rakyat, mengesahkan pengurusan zakat adalah selaras dengan ketetapan Syariah dan mengesahkan Laporan Tahunan sebelum diterbitkan.
- 5.2 Laporan Tahunan tersebut perlu menyenaraikan semua maklumat yang diperlukan oleh BNM selaras dengan Garis Panduan Pelaporan Kewangan bagi Institusi Kewangan Pembangunan.
- 5.3 Laporan tersebut hendaklah ditandatangani oleh semua ahli Jawatankuasa Syariah.

Terma Rujukan Jawatankuasa Syariah

6.0 PERWAKILAN DALAM MESYUARAT LEMBAGA PENGARAH

- 6.1 Wakil Jawatankuasa Syariah menghadiri mesyuarat LP sebagai penghubung antara Jawatankuasa Syariah dan Lembaga Pengarah mengenai hal-hal berkaitan isu-isu Syariah.
- 6.2 Seorang daripada Ahli Jawatankuasa Syariah boleh dilantik sebagai wakil tetap manakala seorang lain sebagai wakil gantian jika wakil tetap tidak dapat hadir ke mesyuarat tersebut.
- 6.3 Wakil Jawatankuasa Syariah perlu memberikan pandangan Syariah tanpa terlibat dalam urusan lain daripada peranan dan tanggungjawab Jawatankuasa Syariah.
- 6.4 Elaun mesyuarat yang dibayar kepada wakil Jawatankuasa Syariah adalah tertakluk kepada kelulusan Lembaga Pengarah dan / atau semakan semula dari semasa ke semasa berdasarkan syor Jawatankuasa Imbuan.

7.0 PENASIHAT KEPADA JAWATANKUASA ZAKAT PERNIAGAAN BANK DI BAWAH ASNAF

- 7.1 Dua (2) orang daripada ahli Jawatankuasa Syariah dilantik sebagai penasihat kepada JZPBA untuk memastikan pengurusan zakat adalah mematuhi ketetapan Syariah.
- 7.2 Mesyuarat JZPBA hanya boleh dilaksanakan dengan kehadiran sekurang-kurangnya seorang penasihat Syariah.
- 7.3 Penasihat Syariah hendaklah memberikan nasihat dan pandangan berkaitan zakat yang meliputi pengiraan zakat, peruntukan, pengagihan, isu had kifayah (jumlah yang mencukupi) dan kelayakan asnaf (penerima zakat) agar selaras dengan prinsip dan ketetapan Syariah.
- 7.4 Elaun mesyuarat yang dibayar kepada penasihat Syariah adalah tertakluk kepada kelulusan Lembaga Pengarah dan atau semakan semula dari semasa ke semasa berdasarkan syor Jawatankuasa Imbuan.

8.0 IMBUHAN AHLI JAWATANKUASA SYARIAH

- 8.1 Ahli Jawatankuasa Syariah diberikan elaun bulanan tetap dan elaun hadir mesyuarat berdasarkan kehadiran mesyuarat.
- 8.2 Elaun mesyuarat merujuk kepada kehadiran ke mesyuarat Jawatankuasa Syariah dan mesyuarat lain yang memerlukan kehadiran ahli tersebut.
- 8.3 Ahli Jawatankuasa Syariah layak untuk menerima elaun dan tuntutan elaun perjalanan jika diundang menghadiri atau mewakili Bank Rakyat dalam program rasmi atau tidak rasmi Bank Rakyat, dijemput sebagai penceramah bagi program dalaman atau luaran Bank Rakyat atau sebarang program yang dianjurkan oleh Bank Rakyat.
- 8.4 Bank Rakyat boleh mempertimbangkan kenaikan jumlah elaun kepada ahli Jawatankuasa Syariah yang diluluskan untuk perantaraan semula.
- 8.5 Jumlah imbuan adalah tertakluk kepada kelulusan Lembaga Pengarah atau kajian dari semasa ke semasa berdasarkan syor daripada Jawatankuasa Imbuan. Elaun yang diterima mestilah sesuai dengan beban tugas dan tanggungjawab ahli Jawatankuasa Syariah.

Terma Rujukan Jawatankuasa Syariah

9.0 SETIAUSAHA DAN URUS SETIA JAWATANKUASA SYARIAH

- 9.1 Ketua Syariah yang mempunyai kelayakan Syariah perlu dilantik oleh Jawatankuasa Syariah sebagai Setiausaha. Walau bagaimanapun, Setiausaha tidak mempunyai kuasa mengundi dalam sebarang keputusan yang dibuat oleh Jawatankuasa Syariah.
- 9.2 Setiausaha kepada Jawatankuasa Syariah, atau wakil setiausaha yang dilantik oleh Setiausaha untuk menggantikannya (yang tidak dapat hadir dengan maaf) perlu menghadiri semua mesyuarat dan menyimpan rekod yang tepat bagi semua perbincangan semasa mesyuarat. Semua rekod berkaitan mesyuarat perlu disemak oleh Setiausaha sebelum diedarkan.
- 9.3 Fungsi Sekretariat kepada Jawatankuasa Syariah diserahkan kepada Sekretariat Jawatankuasa Syariah di bawah fungsi Penyelidikan dan Perundingan Syariah.

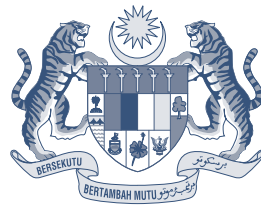
10.0 KEHADIRAN MESYUARAT JAWATANKUASA SYARIAH PADA 2019

Nama Ahli Jawatankuasa	Kehadiran Mesyuarat Jawatankuasa	Peratusan Kehadiran
SS Dato' Setia Mohd Tamyas Abd Wahid	12/13	92.31%
Prof. Dato' Dr. Mohd Azmi Omar	13/15	86.66%
Dr. Mohammad Zaini Yahaya	15/15	100%
Ust. Md. Yunus Abd. Aziz	10/15	66.66%
Ust. Wan Rumaizi Wan Husin	14/15	93.33%
Dr. Abdullaah Jalil	13/15	86.66%
Prof. Madya Dr. Azman Mohd Noor	13/15	86.66%

PENYATA KEWANGAN

- 120 Sijil Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad
- 124 Penyata Pengarah
- 125 Laporan Tahunan Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat 2019
- 131 Akuan Berkanun
- 132 Laporan Para Pengarah
- 134 Penyata Kedudukan Kewangan
- 136 Penyata Untung atau Rugi dan Pendapatan Komprehensif Lain
- 138 Penyata Perubahan Ekuiti
- 142 Penyata Aliran Tunai
- 145 Nota Kepada Penyata Kewangan

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
BANK KERJASAMA RAKYAT MALAYSIA BERHAD
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2019**

Sijil Mengenai Penyata Kewangan

Pendapat

Penyata Kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan telah diaudit oleh wakil saya yang merangkumi Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2019 dan Penyata Untung Atau Rugi Dan Pendapatan Komprehensif Lain, Penyata Perubahan Ekuiti serta Penyata Aliran Tunai serta Penyata Aliran Tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut, ringkasan polisi perakaunan yang signifikan dan nota kepada penyata kewangan seperti dinyatakan pada muka surat 4 hingga 206.

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan pada 31 Disember 2019 dan prestasi kewangan serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut selaras dengan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS), peraturan yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia, Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas) Akta 1978 (Akta 202), Akta Koperasi 1993 (Akta 502) dan Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618).

Asas Kepada Pendapat

Pengauditan telah dilaksanakan berdasarkan Akta Audit 1957 dan *International Standards of Supreme Audit Institutions*. Tanggungjawab saya diuraikan selanjutnya di perenggan Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan dalam sijil ini. Saya percaya bahawa bukti audit yang diperoleh adalah mencukupi dan bersesuaian untuk dijadikan asas kepada pendapat saya.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika Lain

Saya adalah bebas daripada Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan dan telah memenuhi tanggungjawab etika lain berdasarkan *International Standards of Supreme Audit Institutions*.

Maklumat Lain Selain Daripada Penyata Kewangan dan Sijil Juruaudit Mengenainya

Lembaga Pengarah Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad bertanggungjawab terhadap maklumat lain dalam Laporan Tahunan. Pendapat saya terhadap penyata kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan tidak meliputi maklumat lain selain daripada Penyata Kewangan dan Sijil Juruaudit mengenainya dan saya tidak menyatakan sebarang bentuk kesimpulan jaminan mengenainya.

Tanggungjawab Lembaga Pengarah Terhadap Penyata Kewangan

Lembaga Pengarah bertanggungjawab terhadap penyediaan penyata kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan yang memberi gambaran benar dan saksama selaras dengan Piawaian Pelaporan Kewangan (MFRS) dan peraturan yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia, Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas) Akta 1978 (Akta 202), Akta Koperasi 1993 (Akta 502) dan Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618). Lembaga Pengarah juga bertanggungjawab terhadap penetapan kawalan dalaman yang perlu bagi membolehkan penyediaan Penyata Kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan.

Semasa penyediaan Penyata Kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan, Lembaga Pengarah bertanggungjawab untuk menilai keupayaan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan untuk beroperasi sebagai satu usaha berterusan, mendedahkannya jika berkaitan serta menggunakannya sebagai asas perakaunan.

Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan

Objektif saya adalah untuk memperoleh keyakinan yang munasabah sama ada penyata kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, dan mengeluarkan Sijil Juruaudit yang merangkumi pendapat saya. Jaminan yang munasabah adalah satu tahap jaminan yang tinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit yang dijalankan mengikut *International Standards of Supreme Audit Institutions* akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh wujud daripada fraud atau kesilapan dan dianggap ketara sama ada secara individu atau agregat sekiranya boleh dijangkakan dengan munasabah untuk mempengaruhi keputusan ekonomi yang dibuat oleh pengguna berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan mengikut *International Standards of Supreme Audit Institutions*, saya menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan keraguan profesional sepanjang pengauditan. Saya juga:

- a. Mengenal pasti dan menilai risiko salah nyata ketara dalam penyata kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit yang responsif terhadap risiko berkenaan serta mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian untuk memberikan asas kepada pendapat saya. Risiko untuk tidak mengesan salah nyata ketara akibat daripada fraud adalah lebih tinggi daripada kesilapan kerana fraud mungkin melibatkan pakatan, pemalsuan, ketinggalan yang disengajakan, representasi yang salah, atau mengatasi kawalan dalaman.
- b. Memahami kawalan dalaman yang relevan untuk merangka prosedur audit yang bersesuaian tetapi bukan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan.
- c. Menilai kesesuaian dasar perakaunan yang diguna pakai, kemunasabahan anggaran perakaunan dan pendedahan yang berkaitan oleh Lembaga Pengarah.
- d. Membuat kesimpulan terhadap kesesuaian penggunaan asas perakaunan untuk usaha berterusan oleh Lembaga Pengarah dan berdasarkan bukti audit yang diperoleh, sama ada wujudnya ketidakpastian ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang mungkin menimbulkan keraguan yang signifikan terhadap keupayaan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan sebagai satu usaha berterusan. Jika saya membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian ketara wujud, saya perlu melaporkan dalam Sijil Juruaudit terhadap pendedahan yang berkaitan dalam penyata kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan atau, jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, pendapat saya akan diubah. Kesimpulan saya dibuat berdasarkan bukti audit yang diperoleh sehingga tarikh Sijil Juruaudit.
- e. Menilai sama ada keseluruhan persembahan termasuk pendedahan penyata kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kumpulan memberi gambaran yang saksama.
- f. Mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian berkaitan maklumat kewangan entiti dan aktiviti perniagaan dalam Kumpulan untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Kumpulan. Saya bertanggungjawab untuk hala tuju, pengawasan dan pelaksanaan pengauditan kumpulan. Saya hanya bertanggungjawab terhadap pendapat saya.

Saya juga telah memaklumkan Lembaga Pengarah bahawa saya telah mematuhi keperluan etika yang berkaitan dengan kebebasan dan telah memaklumkan semua hubungan dan hal-hal lain yang berkemungkinan menjejaskan kebebasan dan langkah pencegahan yang bersesuaian, sekiranya berkaitan.

Laporan Mengenai Keperluan Perundangan dan Peraturan Lain

Berdasarkan keperluan peraturan yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia, Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas) Akta 1978 (Akta 202), Akta Koperasi 1993 (Akta 502) dan Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618), saya juga melaporkan syarikat subsidiari yang tidak diaudit oleh saya, telah dinyatakan di Nota 15 dalam penyata kewangan.

Hal-hal Lain

Sijil ini dibuat untuk Lembaga Pengarah berdasarkan keperluan peraturan yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia, Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas) Akta 1978 (Akta 202), Akta Koperasi 1993 (Akta 502) dan Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618) dan bukan untuk tujuan lain. Saya tidak bertanggungjawab terhadap pihak lain bagi kandungan Sijil ini.

Penyata Pengarah

Kami, **DATUK NORIPAH KAMSO** dan **TUNKU DATO' AHMAD BURHANUDDIN TUNKU DATUK SERI ADNAN**, yang merupakan dua daripada Pengarah Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dengan ini menyatakan bahawa:

- (i) Penyata kewangan Bank telah disediakan menurut peruntukan-peruntukan Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas) 1978 (Akta 202), Akta Koperasi 1993 (Akta 502), Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618) dan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia ("MFRS") serta Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa ("IFRS") dengan pengubahsuaian dibuat berdasarkan panduan-panduan diterbitkan oleh Bank Negara Malaysia (BNM) dan berlandaskan prinsip-prinsip Syariah;
- (ii) Penyata-penyata kewangan bagi anak-anak syarikat Bank telah disediakan menurut MFRS, IFRS dan peruntukan-peruntukan Akta Syarikat, 2016 di Malaysia.

Pada pendapat para Pengarah, penyata kewangan yang dikemukakan memberi gambaran yang benar dan saksama berkenaan hal ehwal Kumpulan dan Bank pada 31 Disember 2019 dan hasil operasi serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut.

Ditandatangani bagi pihak Lembaga Pengarah mengikut resolusi para Pengarah.

DATUK NORIPAH KAMSO
Pengerusi

Pengarah

TUNKU DATUK SERI ADNAN

Kuala Lumpur
Tarikh: 25 Februari 2020

Laporan Tahunan Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat 2019

Dalam menjalankan peranan dan tanggungjawab sebagai Ahli Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat, kami dengan ini mengemukakan laporan pematuhan Syariah bagi aktiviti perniagaan dan operasi Bank Rakyat bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2019.

Pengurusan Bank Rakyat adalah bertanggungjawab untuk memastikan Bank Rakyat menjalankan perniagaan selaras dengan prinsip Syariah. Adalah menjadi tanggungjawab kami untuk memberikan pandangan yang autonomi, berdasarkan penelitian kami ke atas operasi Bank Rakyat untuk melaporkan kepada Lembaga Pengarah Bank Rakyat.

Mesyuarat Jawatankuasa Syariah telah dilaksanakan sebanyak 15 sesi sepanjang tahun kewangan 2019 termasuk 3 mesyuarat khas dan semakan telah dilaksanakan ke atas produk, perkhidmatan, transaksi, proses dan seluruh dokumentasi perbankan. Kami memberikan pandangan Syariah terhadap pelbagai aspek kepada Bank dalam usaha untuk memastikan kepatuhan kepada aplikasi prinsip Syariah serta resolusi dan ketetapan yang dikeluarkan oleh Majlis Penasihat Syariah badan-badan yang berautoriti di peringkat tempatan dan antarabangsa.

Bagi memastikan kelancaran operasi perbankan, kami memberikan kuasa dan menurunkan autoriti melulus kepada Jabatan Penyelidikan dan Perundingan Syariah untuk meluluskan perkara-perkara umum berkaitan Syariah dan kelulusan oleh Jabatan Penyelidikan dan Perundingan Syariah tersebut dilaporkan kepada kami secara berkala bagi tujuan semakan dan pengesahan.

Kami merancang dan melaksanakan semakan untuk mendapatkan segala maklumat dan penjelasan yang perlu bagi memperoleh bukti-bukti yang mencukupi untuk memberi jaminan yang munasabah bahawa Bank Rakyat tidak melanggar prinsip-prinsip Syariah.

KELULUSAN

1. Kami telah mengesahkan dan meluluskan prinsip dan kontrak bagi produk yang ditawarkan oleh Bank Rakyat bagi tahun 2019 seperti berikut :
 - i. Pakej Pembiayaan Khas bagi Koperasi berasaskan konsep *Tawarruq (Dual Wakalah)* dilancarkan pada 3 April 2019.
 - ii. Kad Kredit-i Platinum Explorer Bank Rakyat berasaskan konsep *Tawarruq* dilancarkan pada 27 September 2019.
2. Kami telah melaksanakan pengesahan dan kelulusan terhadap transaksi, aplikasi dan urusanniaga yang dilakukan oleh Bank Rakyat melalui proses-proses berikut :
 - i. Semakan Syariah ke atas produk-produk bank serta polisi, garis panduan dan prosedur jabatan.
 - ii. Semakan Syariah ke atas dokumen-dokumen perundangan dan perbankan, Helaian Pendedahan Produk, notis dan bahan-bahan pemasaran sebelum penerbitan.
 - iii. Semakan terhadap status pematuhan Syariah ke atas pelanggan-pelanggan bagi produk perbankan komersil sebelum kelulusan pembiayaan.
 - iv. Semakan Syariah ke atas operasi perbankan di peringkat cawangan, jabatan-jabatan yang berkaitan dan subsidiari Bank Rakyat yang melibatkan semakan terhadap pelaksanaan dokumen perundangan dan turutan *akad*.
 - v. Semakan Syariah terhadap aplikasi sistem yang berkaitan dengan produk-produk perbankan.
 - vi. Semakan Syariah terhadap aktiviti bank termasuk penyewaan aset Bank Rakyat dan subsidiari kepada pihak ketiga serta aktiviti penajaan.
 - vii. Penilaian risiko Syariah ke atas produk-produk baru, penambahbaikan kepada produk-produk sedia ada, proses, prosedur, aktiviti-aktiviti perniagaan dan operasi perbankan.
 - viii. Audit Syariah ke atas operasi, dokumentasi dan aplikasi sistem di jabatan-jabatan, cawangan-cawangan dan subsidiari Bank Rakyat.

PENYELIDIKAN & PERUNDINGAN SYARIAH, PENGAWASAN SYARIAH, AUDIT SYARIAH, RISIKO SYARIAH

3. Fungsi Penyelidikan dan Perundingan Syariah, Pengawasan Syariah, Audit Syariah dan Risiko Syariah telah memainkan peranan penting untuk memastikan objektif kepatuhan Syariah dicapai di setiap peringkat pada setiap masa melalui semakan dan penilaian terhadap semua aktiviti dan operasi perbankan.
4. Kami telah melaksanakan penilaian terhadap kerja-kerja yang dijalankan oleh Penyelidikan dan Perundingan Syariah, Pengawasan Syariah, Audit Syariah dan Risiko Syariah termasuk pemeriksaan berdasarkan sampel ujian, jenis transaksi, dokumen-dokumen berkaitan dan prosedur yang digunakan oleh Bank Rakyat.
5. Penyelidikan dan Perundingan Syariah melaksanakan perundingan Syariah ke atas pembangunan produk dan operasi perniagaan harian termasuk mengeluarkan Sijil Semakan Patuh Syariah, menyediakan parameter Syariah, semakan dokumentasi perbankan di samping melaksanakan proses tapisan dan pra-kelulusan terhadap permohonan pembiayaan, bahan-bahan pemasaran dan perlantikan pedagang berdasarkan penurunan autoriti melulus oleh kami. Mereka juga bertanggungjawab untuk melaksanakan kajian Syariah dan mengeluarkan *Takyif Fiqhi* ke atas isu-isu semasa berkaitan produk-produk dan perkhidmatan perbankan Islam sebagai sokongan kepada kertas cadangan perniagaan bank.
6. Pengawasan Syariah dan Audit Syariah telah melaksanakan semakan dan Audit Syariah berdasarkan Pelan Semakan Syariah dan Pelan Audit Syariah yang telah diluluskan oleh kami. Laporan Semakan Syariah dan Laporan Penilaian Audit dibentangkan dan dibincangkan dalam Mesyuarat Jawatankuasa Syariah untuk disahkan bahawa Bank telah mematuhi ketetapan Syariah yang ditetapkan oleh Majlis Penasihat Syariah Bank Negara Malaysia (MPS BNM), Majlis Penasihat Syariah Suruhanjaya Sekuriti Malaysia dan ketetapan yang diluluskan oleh kami.
7. Risiko Syariah bertanggungjawab untuk menentukan, mengukur, memantau dan mengawal risiko ketidakpatuhan Syariah bagi melaksanakan mitigasi serta mengurangkan pengulangan isu ketidakpatuhan Syariah. Pendekatan yang sistematik dalam menguruskan risiko ketidakpatuhan Syariah membolehkan bank meneruskan operasi dan aktiviti secara efektif tanpa mendedahkan Bank kepada tahap risiko yang tidak boleh diterima.
8. Bagi tahun kewangan 2019, Pengawasan Syariah, Audit Syariah dan Risiko Syariah telah membentangkan laporan-laporan berikut kepada kami :

Pengawasan Syariah

- a. Laporan Semakan Syariah ke atas 147 Cawangan di Seluruh Malaysia
- b. Laporan Semakan Syariah ke atas 17 Rakyat Xcess & Ar-Rahnu X'Change (kombo), 4 Rakyat Xcess and 27 Ar-Rahnu X'Change
- c. Laporan Semakan Syariah ke atas 4 Pusat Pembiayaan Kenderaan
- d. Laporan Semakan Syariah ke atas 43 permohonan pembiayaan korporat dan koperasi
- e. Laporan Semakan Syariah ke atas 17 permohonan pembiayaan perdagangan
- f. Laporan Semakan Syariah ke atas 7 subsidiari Bank Rakyat seperti berikut :
 - i. Rakyat Management Services Sdn. Bhd (RMS),
 - ii. Rakyat Holdings Sdn. Bhd.,
 - iii. Rakyat Asset Sdn. Bhd.
 - iv. Rakyat Hartanah Sdn. Bhd.
 - v. Rakyat Niaga Sdn. Bhd.
 - vi. Rakyat Facility Management Sdn. Bhd.
 - vii. Rakyat Travel Sdn. Bhd.
- g. Laporan Semakan Syariah ke atas Koperasi yang menerima pembiayaan Bank Rakyat
- h. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Pengurusan Keanggotaan
- i. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Penyeliaan & Pembangunan Koperasi
- j. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Pasaran Wang
- k. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Pertukaran Wang Asing
- l. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Perbankan Koresponden
- m. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Pemasaran Perbendaharaan
- n. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Ekuiti
- o. Laporan Semakan Syariah : Jabatan Pendapatan Tetap
- p. Laporan Semakan Syariah : Jabatan Pembiayaan Runcit Tidak Bercagar (Peribadi-i & Pendidikan-i)
- q. Laporan Semakan Syariah : Jabatan Pembangunan Produk - Bercagar, Kawalan & Pemprosesan Hartanah dan Pembiayaan Hartanah

- r. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Pembangunan Perniagaan dan Pemasaran Sewa Beli
- s. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Mikro dan Program Pembiayaan
- t. Laporan Semakan Syariah: Bahagian Perbankan Perniagaan
- u. Laporan Semakan Syariah: Jabatan Pembiayaan Koperasi (Pembangunan Perniagaan)

Audit Syariah

- a. Laporan Audit Syariah: Jabatan Komunikasi Korporat (Sumbangan dan Tajaan)
- b. Laporan Audit Syariah: Pembiayaan Perumahan-i
- c. Laporan Audit Syariah: Pembiayaan Kenderaan-i
- d. Laporan Audit Syariah: Pembiayaan Peribadi-i
- e. Laporan Audit Syariah: Deposit Berjangka-i
- f. Laporan Audit Syariah: Jabatan Pengurusan Aktiviti
- g. Laporan Audit Syariah: Jabatan Pemasaran Strategik
- h. Laporan Audit Syariah: Jabatan Saluran Penghantaran
- i. Laporan Audit Syariah: Susulan ke atas penemuan Audit yang belum selesai bagi suku ke-4 tahun 2018.
- j. Laporan Audit Syariah: Jabatan Pendapatan Tetap
- k. Laporan Audit Syariah: Jabatan Pertukaran Wang Asing
- l. Laporan Audit Syariah: Jabatan Pemantauan Awal
- m. Laporan Audit Syariah: Pasaran Wang
- n. Laporan Audit Syariah: Pajak Gadai-i Ar-Rahnu
- o. Laporan Audit Syariah: Jabatan Kerajaan/ Syarikat Berkaitan Kerajaan (Pembangunan Perniagaan)
- p. Laporan Audit Syariah: Jabatan Pusat Kutipan
- q. Laporan Audit Syariah: Semakan terhadap ke atas Kredit Kad-i, Perniagaan *Acquiring*
- r. Laporan Audit Syariah: Rakyat Travel Sdn Bhd.
- s. Laporan Audit Syariah: Jabatan Susulan Runcit
- t. Laporan Audit Syariah: Susulan ke atas penemuan Audit yang belum selesai bagi suku pertama tahun 2019
- u. Laporan Audit Syariah: Jabatan Perundangan (Pembiayaan Korporat & Dokumentasi)
- v. Laporan Audit Syariah: Jabatan Transaksi Perbankan Korporat
- w. Laporan Audit Syariah: Jabatan & Bahagian di bawah Sektor Perkhidmatan Korporat (Selain Jabatan Transaksi Perbankan Korporat)
- x. Laporan Audit Syariah: Jabatan & Bahagian di bawah Sektor Strategi & Transformasi
- y. Laporan Audit Syariah: Bahagian Strategi & Pengurusan Prestasi Perbankan Runcit
- z. Laporan Audit Syariah: Sektor Pengurusan Khidmat Pelanggan & Garis Panduan
- aa. Laporan Audit Syariah: Susulan ke atas penemuan Audit yang belum selesai bagi suku ke-2 tahun 2019
- bb. Laporan Audit Syariah: Jabatan Perundangan (Operasi & Litigasi)
- cc. Laporan Audit Syariah: Sektor Pematuhan & Tadbir Urus
- dd. Laporan Audit Syariah Rakyat Management Services Sdn Bhd
- ee. Laporan Audit Syariah : Pembiayaan Wargakerja : Semakan terhadap proses *Tawarruq*
- ff. Laporan Audit Syariah : Jabatan Pembiayaan Perdagangan
- gg. Laporan Audit Syariah : Susulan ke atas penemuan Audit yang belum selesai bagi suku ke-3 tahun 2019

Risiko Syariah

- a. Profil Risiko Syariah bagi tahun 2018

Kesedaran dan Latihan Syariah

9. Bagi tahun kewangan 2019, sebanyak 27 latihan dan taklimat kesedaran Syariah telah dilaksanakan kepada wargakerja bank yang dihadiri oleh lebih daripada 900 peserta dari seluruh Malaysia. Secara keseluruhannya, hampir 80 jam tempoh yang telah diperuntukkan bagi latihan dan taklimat tersebut .
10. Akademi Latihan Bank Rakyat juga mengekalkan slot aplikasi Syariah dalam Perbankan Islam selama setengah hari dalam kursus induksi yang dianjurkan khusus untuk wargakerja baru sebagai salah satu usaha untuk memastikan semua wargakerja bank di semua peringkat memahami aplikasi Syariah terhadap produk-produk yang ditawarkan oleh bank.

11. Bank Rakyat komited untuk mengukuhkan tahap pemahaman ilmu Syariah kepada wargakerja bank khususnya pegawai-pegawai Syariah dengan pelaksanaan program *International Shariah Scholars Roundtable* (iSHAR) sekaligus dapat meningkatkan pengiktirafan ke atas Bank Rakyat di mata pemain industri. Tujuh (7) orang ahli Jawatankuasa Syariah bersama dengan dua puluh empat (24) pegawai Pematuhan Syariah telah menghadiri perbincangan intensif ini selama 2 hari bersama ulama Syariah terkemuka dalam industri kewangan Islam.
12. Selain itu, Ahli Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat juga telah menyertai pelbagai program dan seminar latihan berkaitan kewangan Islam di peringkat tempatan dan antarabangsa. Seorang ahli Jawatankuasa Syariah telah membentangkan kertas kajian di *International Conference of Entrepreneurial Finance* yang ke-7 (CIFEMA 2019) yang diadakan di Morocco. Tiga (3) orang Ahli Jawatankuasa Syariah juga telah menghadiri Muzakarah Cendekiawan Syariah Nusantara yang ke-13 dan *International Shari'ah Scholars Forum* (ISSF) ke-14 anjuran *International Shari'ah Research Academy for Islamic Finance* (ISRA).
13. Bagi menyemai budaya pematuhan Syariah di Bank Rakyat, Jabatan Pengawasan Syariah telah mengendalikan 2 siri program *Zero Tolerance Clinic* yang meliputi sesi taklimat Pematuhan Syariah yang dihadiri oleh wargakerja cawangan yang terpilih di seluruh negara. Pegawai Syariah yang menjalankan semakan Syariah di 147 cawangan juga telah menyampaikan sesi taklimat kepada wargakerja cawangan mengenai kepatuhan Syariah. Program-program tersebut dilaksanakan bertujuan untuk memberi kesedaran kepada Unit Sokongan & Perniagaan (BSU) bagi mengelakkan berlakunya isu-isu ketidakpatuhan Syariah serta mengemaskini maklumat berkaitan peraturan Syariah baru yang dikeluarkan oleh Bank Rakyat atau badan-badan yang berautoriti.

Penemuan Isu Ketidakpatuhan Syariah

14. Bagi tahun kewangan 2019, penemuan isu-isu ketidakpatuhan Syariah seperti berikut telah dibentangkan kepada kami:
 - a. Kelewatan pengeluaran Sijil Pemilikan Emas kepada Rakyat Management Services Sdn Bhd (RMS)
 - b. Pengewaan caj berlebihan kepada pelanggan di atas kelewatan penutupan akaun setelah bayaran diterima daripada Rakyat Management Services Sdn Bhd (RMS)
 - c. Bayaran melalui cek dan *Interbank GIRO* serta transaksi urusanniaga wafer emas Rakyat Management Services Sdn Bhd (RMS) tidak dijalankan secara spot (T + 0)
 - d. Kelulusan permohonan Pembiayaan Peribadi-i Aslah Awam yang ditandatangani oleh pihak ketiga tanpa pengetahuan dan persetujuan pelanggan
 - e. Proses lelongan awam bagi produk Ar-Rahnu tidak dilaksanakan mengikut ketetapan Garis Panduan Operasi Pembiayaan 215 Pajak Gadai-i
 - f. Penutupan akaun pelanggan Ar-Rahnu di bawah harga *reserve*
 - g. Bayaran premium insurans konvensional yang dibiayai oleh bank bagi Pembiayaan Kenderaan-i (An-Naqlu 2)
 - h. Pengewaan Caj Lewat Bayar yang berlebihan dalam sistem IBS bagi Pembiayaan Runcit-i
15. Semua penemuan isu ketidakpatuhan Syariah beserta pelan rektifikasi telah dibentangkan kepada kami dan Lembaga Pengarah untuk tujuan kelulusan serta telah dilaporkan kepada Bank Negara Malaysia selaras dengan ketetapan Pelaporan Ketidakpatuhan Syariah yang dinyatakan dalam Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 [IFSA].
16. Penemuan isu ketidakpatuhan Syariah yang berlaku adalah disebabkan oleh ketidakpatuhan kepada garis panduan operasi yang dikenalpasti oleh Pengawasan Syariah, Audit Syariah dan Bahagian Pematuhan. Kami juga mengambil maklum bahawa Bank telah melaksanakan tindakan pembetulan serta mengambil langkah-langkah pencegahan dan merangka plan mitigasi bagi mengelakkan isu yang sama berulang pada masa yang akan datang termasuklah mengendalikan latihan Syariah kepada semua wargakerja yang berkaitan.
17. Bagi tempoh tahun kewangan 2019, Bank menerima pendapatan tidak patuh Syariah berjumlah **RM336,948.14**. Jumlah tersebut telah dipulangkan kepada pelanggan yang terlibat dan sebahagiannya dilupuskan untuk tujuan kebajikan berdasarkan kelulusan oleh Jawatankuasa Syariah dan Lembaga Pengarah.

Zakat Perniagaan

18. Bagi tahun kewangan 2019, kami mengesahkan bahawa Bank Rakyat telah melaksanakan tanggungjawab membayar zakat perniagaan kepada Majlis Agama Islam Negeri-Negeri berjumlah **RM14,661,750.00** dengan menggunakan methodologi pengiraan modal berkembang selaras dengan Manual Pengurusan Zakat Perbankan yang dikeluarkan oleh Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji.
19. Bagi Zakat Asnaf, kami mengesahkan bahawa zakat perniagaan bank sebanyak **RM8,797,050.00** telah diagihkan kepada asnaf-asnaf yang layak selaras dengan Polisi dan Prosedur Pengurusan Zakat Perniagaan Bank Rakyat yang telah diluluskan oleh kami.
20. Secara keseluruhan, kami mengesahkan bahawa Bank Rakyat telah berjaya membayar zakat perniagaan pada tahun 2019 sebanyak **RM23,458,800.00**.

Inisiatif Wakaf di Bank Rakyat

21. Bank Rakyat telah mencatat sejarah baru dalam industri wakaf negara apabila Bank telah menandatangani dan memeterai perjanjian kerjasama dengan Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Terengganu (MAIDAM) pada 24 Oktober 2018. Melalui kerjasama ini, Bank bersetuju untuk membantu mempromosi, mengutip dan mengurus secara bersama Dana Wakaf tersebut. Bank juga menawarkan perkhidmatan kutipan melalui pelbagai saluran kutipan.
22. Dana wakaf yang berjaya dikumpulkan diurus secara bersama oleh Jawatankuasa Pengurusan Bersama (JMC) yang diwakili oleh wakil Bank dan wakil MAIDAM. JMC telah bersetuju dan memutuskan untuk membantu MAIDAM dalam menubuhkan Pusat Hemodialisis MAIDAM Terengganu sebagai projek pertama bagi merealisasikan kerjasama ini.
23. Bagi tahun kewangan 2019, kami mengesahkan bahawa Bank telah memenuhi tanggungjawab sosial korporat Wakaf dan telah membantu MAIDAM mencapai sasaran kutipan untuk membiayai kos pengubahsuaian dan pembelian mesin dialisis bagi Pusat Hemodialisis MAIDAM ini.
24. Sehingga 30 November 2019, Bank telah berjaya mengumpul sebanyak **RM1,289,876.10** melalui pelbagai saluran kutipan yang disediakan oleh Bank. Bank juga telah menyumbang dengan nisbah RM 1 : RM 1 sebanyak **RM187,988.05** *matching grant* dari jumlah yang diluluskan iaitu RM 1 juta.

Berdasarkan laporan di atas, **kami berpandangan bahawa:**

1. Prinsip dan kontrak Syariah yang dilaksanakan pada produk-produk yang disenaraikan di para 1 adalah mematuhi prinsip-prinsip dan resolusi Syariah yang dikeluarkan oleh Majlis Penasihat Syariah Bank Negara Malaysia serta keputusan Syariah yang dibuat oleh kami.
2. Transaksi, aplikasi dan urusanniaga yang dilaksanakan oleh Bank Rakyat yang telah disemak oleh kami kecuali penemuan ketidakpatuhan Syariah yang dinyatakan di atas adalah mematuhi prinsip-prinsip dan resolusi Syariah yang dikeluarkan oleh Majlis Penasihat Syariah Bank Negara Malaysia, serta keputusan Syariah yang dibuat oleh kami.
3. Tindakan pembetulan ke atas semua kes-kes yang dikategorikan sebagai Tidak Patuh Syariah telah dilaksanakan sewajarnya.
4. Transaksi, aplikasi dan urusanniaga yang memerlukan siasatan lanjut dan pembetulan akan dijalankan secara berterusan.
5. Pendapatan yang diterima daripada sumber yang tidak mematuhi prinsip Syariah telah dilupuskan sewajarnya.
6. Pengiraan dan pengagihan Zakat Perniagaan Bank Rakyat bagi tahun 2019 adalah disahkan selaras dengan prinsip Syariah.
7. Kutipan dana wakaf di bawah inisiatif wakaf Bank Rakyat bagi tahun 2019 adalah disahkan selaras dengan prinsip Syariah.

Laporan Tahunan Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat 2019

Kami, ahli-ahli Jawatankuasa Syariah Bank Rakyat, berdasarkan pengetahuan kami dengan ini mengesahkan bahawa operasi Bank Rakyat dengan sehabis baik usaha mereka, bagi tahun berakhir 31 Disember 2019 telah dijalankan selaras dengan prinsip Syariah.

USTAZ MD. YUNUS ABD. AZIZ
Ahli Jawatankuasa Syariah

USTAZ ABDULLAAH JALIL
Ahli Jawatankuasa Syariah

PROF. DATO' DR. MOHD AZMI OMAR
Ahli Jawatankuasa Syariah

SS DATO' SETIA HJ. MOHD TAMYES ABD WAHID
Pengerusi Jawatankuasa Syariah

USTAZ WAN RUMAIZI WAN HUSIN
Ahli Jawatankuasa Syariah

PROF. MADYA DR. AZMAN MOHD NOOR
Ahli Jawatankuasa Syariah

DR. MOHAMAD ZAINI YAHAYA
Ahli Jawatankuasa Syariah

Akuan Berkanun

Saya, **NOR HAIMEE ZAKARIA**, pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad, dengan ikhlasnya mengakui bahawa penyata kewangan ini, mengikut sebaik-baik pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ia adalah benar dan di atas kehendak peruntukan Akta Akuan Berkanun 1960.

Sebenar dan sesungguhnya diakui oleh penama di atas di Kuala Lumpur pada 25 Februari 2020.

NOR HAIMEE ZAKARIA

Laporan Para Pengarah

LAPORAN PARA PENGARAH

Para Pengarah Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad ("Bank") dengan sukacitanya membentangkan laporan mereka dan penyata kewangan Kumpulan dan Bank yang beraudit bagi tahun kewangan berakhir pada 31 Disember 2019.

KEGIATAN UTAMA

Kegiatan utama Bank adalah sebagai sebuah koperasi yang menjalankan aktiviti perbankan berlandaskan prinsip Syariah melalui pengambilan deposit dan penyediaan perkhidmatan kewangan untuk keperluan runcit dan komersil.

Aktiviti utama untuk anak-anak syarikat adalah dinyatakan dalam Nota 15 kepada penyata kewangan ini.

Tiada sebarang perubahan yang signifikan di dalam aktiviti utama Bank dan anak-anak syarikat sepanjang tempoh kewangan.

KEPUTUSAN OPERASI

	Kumpulan RM'000	Bank RM'000
Keuntungan sebelum cukai dan zakat	1,793,867	1,751,665
Cukai	(122,936)	(112,130)
Zakat	(39,184)	(36,459)
Keuntungan selepas cukai dan zakat	1,631,747	1,603,076
Pembahagian berkanun	(477,362)	(477,362)
Keuntungan bagi tahun selepas pembahagian berkanun	1,154,385	1,125,714
Pendapatan komprehensif lain	504,566	504,566
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun	1,658,951	1,630,280
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun boleh diagih kepada: Pemegang ekuiti Bank	1,658,951	1,630,280

Pada pendapat para Pengarah, keputusan operasi Kumpulan dan Bank bagi tempoh kewangan semasa adalah tidak terjejas dengan ketara oleh sebarang perkara, urusan niaga atau peristiwa yang material dan luar biasa.

RIZAB DAN PERUNTUKAN

Tiada sebarang pemindahan yang material dari rizab atau peruntukan dan sebaliknya pada sepanjang tempoh kewangan kecuali yang dinyatakan dalam penyata kewangan.

DIVIDEN

Pada tahun kewangan berakhir pada 31 Disember 2019, Bank telah membayar dividen tunai sebanyak 13% berjumlah RM379 juta bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2018.

Bagi tahun kewangan semasa, Lembaga Pengarah telah mencadangkan dividen tunai sehingga 14% berjumlah RM420 juta. Dividen yang dicadangkan akan diiktiraf dalam tempoh kewangan yang berikutnya selepas mendapat kelulusan pihak luar yang berkuasa.

Laporan Para Pengarah

LAIN-LAIN MAKLUMAT BERKANUN

Para Pengarah berpendapat penyata kewangan yang telah disediakan di muka surat 134 hingga 277 telah disusun untuk memberikan gambaran yang benar dan saksama berkenaan hal ehwal Kumpulan dan Bank pada 31 Disember 2019 dan hasil operasi serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut.

Para Pengarah berpuas hati bahawa sebelum penyata kedudukan kewangan dan penyata untung atau rugi dan pendapatan komprehensif lain Kumpulan dan Bank dibuat, langkah-langkah sewajarnya telah diambil ke atas berkaitan perkara-perkara berikut:

- menentukan bahawa tindakan sewajarnya telah diambil berkaitan dengan hapus kira hutang lapuk dan peruntukan rosotnilai dan elaun untuk hutang ragu dan telah berpuas hati bahawa semua pembiayaan terjejas dan hutang lapuk yang diketahui telah dihapus kira dan peruntukan rosotnilai serta elaun bagi pembiayaan terjejas telah dibuat secukupnya untuk hutang ragu; dan
- memastikan bahawa sebarang aset semasa yang mungkin tidak dapat direalisasikan pada nilai buku melalui urusan perniagaan biasa telah dibuat pengurangan berdasarkan anggaran nilai boleh direalis.

Sepanjang pengetahuan para Pengarah, tidak wujud pada tarikh laporan ini sebarang keadaan yang boleh mengakibatkan perkara-perkara berikut:

- amaun yang dihapus kira untuk pembiayaan terjejas dan hutang lapuk atau amaun peruntukan rosotnilai dan elaun untuk hutang ragu dalam penyata kewangan Kumpulan dan Bank yang tidak mencukupi dengan ketaranya; atau
- nilai aset-aset semasa dalam penyata kewangan Kumpulan dan Bank yang mengelirukan; atau
- amaun yang dilaporkan dalam penyata kewangan Kumpulan dan Bank yang mengelirukan; dan
- sebarang kepatuhan kepada kaedah sedia ada dalam penilaian aset atau liabiliti Kumpulan dan Bank yang mengelirukan dan tidak bersesuaian.

Pada tarikh laporan, tidak wujud:

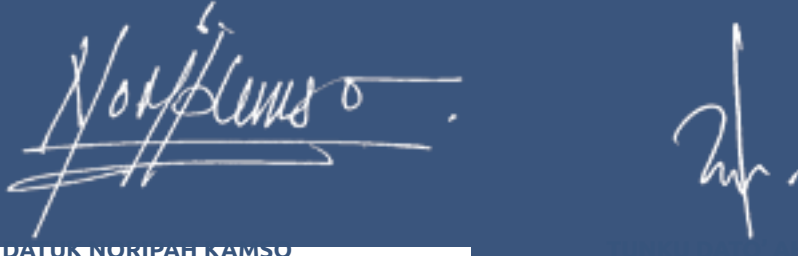
- sebarang cagar ke atas aset-aset Kumpulan dan Bank yang telah timbul sejak akhir tahun kewangan ini yang menjadi sandaran terhadap liabiliti pihak lain; dan
- sebarang liabiliti luar jangka bagi Kumpulan dan Bank yang telah timbul sejak akhir tahun kewangan.

Tiada liabiliti luar jangka atau liabiliti lain yang perlu ditanggung oleh Kumpulan dan Bank yang belum diselesaikan kecuali seperti yang dinyatakan di Nota 39 kepada penyata kewangan ini. Tiada liabiliti luar jangka atau liabiliti lain yang telah berkuatkuasa atau berkemungkinan akan dikuatkuasakan dalam tempoh dua belas bulan selepas akhir tahun kewangan ini dimana pada pendapat para Pengarah, akan atau mungkin akan menjejaskan keupayaan Kumpulan dan Bank untuk menunaikan kewajibannya apabila perlu dilunaskan.

Pada pendapat para Pengarah, tiada butiran, urusan niaga atau peristiwa yang material dan luar biasa yang telah berlaku dalam tempoh waktu di antara akhir tahun kewangan semasa dan tarikh laporan ini yang mungkin menjejaskan dengan ketara operasi Kumpulan dan Bank pada tahun kewangan berikutnya.

Para Pengarah, dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengakui bahawa tiada perkara-perkara lain dalam pengetahuan mereka yang tidak didedahkan menurut Seksyen 59, Akta Koperasi 1993.

h mengikut resolusi para Pengarah.

DATUK NORIPAH RAMSU **TUNKU DATUK SERI ADNAN**

Kuala Lumpur, Malaysia
25 Februari 2020

Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2019

	Nota	Kumpulan		Bank	
		2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Aset					
Tunai dan dana jangka pendek	6	1,760,287	1,163,630	1,759,669	1,161,454
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	7	636,693	742,297	636,693	742,297
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	8	22,273,842	22,329,782	22,273,834	22,329,773
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	9	10,261,091	10,155,789	10,261,091	10,155,789
Pembiayaan dan pendahuluan	10	70,967,646	69,003,855	71,042,565	69,003,855
Perdagangan belum terima	11	324	2,459	-	-
Aset-aset lain	12	1,139,698	1,132,604	1,121,584	1,097,380
Hak penggunaan aset	13	64,287	-	90,230	-
Inventori	14	6,790	8,018	-	-
Pelaburan dalam anak-anak syarikat	15	-	-	100,744	100,744
Hartanah dan peralatan	16	696,761	713,862	598,167	621,876
Aset tak ketara	17	294,321	265,294	281,136	252,109
Hartanah pelaburan	18	1,322,726	1,214,812	1,008,047	1,005,948
Bayaran pajakan terdahulu	19	59,182	60,708	59,182	60,708
Cukai boleh pulih		139,957	5,780	137,455	3,267
Aset cukai tertunda	20	673	86,333	-	86,000
Jumlah aset		109,624,278	106,885,223	109,370,397	106,621,200

Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2019 (Sambungan)

	Nota	Kumpulan		Bank	
		2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Liabiliti					
Deposit daripada pelanggan	21	83,831,405	82,735,900	83,831,405	82,735,900
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	22	1,300,000	824,000	1,300,000	824,000
Perdagangan belum bayar		1,652	2,840	-	-
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	23	360,770	710,335	360,770	710,335
Sekuriti hutang diterbitkan	24	2,562,786	3,143,366	2,562,786	3,143,366
Fasiliti cashline	25	200,607	-	200,607	-
Liabiliti-liabiliti lain	26	1,732,223	1,590,976	1,897,370	1,711,453
Peruntukan cukai		110	18	-	-
Liabiliti cukai tertunda	20	80,017	4,064	69,000	-
Jumlah liabiliti		90,069,570	89,011,499	90,221,938	89,125,054
Dana pemegang saham					
Modal saham	27	2,986,030	2,986,030	2,986,030	2,986,030
Dana penebusan saham		9,860	19,104	9,860	19,104
Rizab	28	16,558,818	14,868,590	16,152,569	14,491,012
Jumlah dana pemegang saham		19,554,708	17,873,724	19,148,459	17,496,146
Jumlah liabiliti dan dana pemegang saham		109,624,278	106,885,223	109,370,397	106,621,200
Komitmen dan tanggungan luar jangka	39	2,340,818	2,796,414	2,340,818	2,796,414

Nota-nota yang disertakan merupakan sebahagian daripada penyata kewangan.

Penyata Untung atau Rugi dan Pendapatan Komprehensif Lain bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019

	Nota	Kumpulan		Bank	
		2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan	29	6,498,151	6,455,074	6,424,127	6,402,324
Perbelanjaan	30	(3,327,879)	(3,382,670)	(3,259,395)	(3,328,724)
Pendapatan bersih		3,170,272	3,072,404	3,164,732	3,073,600
Elaun untuk rosotnilai	31	(547,125)	(417,511)	(556,852)	(417,511)
Pendapatan operasi lain	32	581,182	414,637	552,677	445,026
Perbelanjaan operasi	33	(1,410,462)	(1,210,351)	(1,408,892)	(1,226,113)
Keuntungan sebelum cukai dan zakat		1,793,867	1,859,179	1,751,665	1,875,002
Cukai	34	(122,936)	(76,025)	(112,130)	(70,609)
Zakat	35	(39,184)	(25,533)	(36,459)	(24,592)
Keuntungan selepas cukai dan zakat		1,631,747	1,757,621	1,603,076	1,779,801
Pembahagian berkanun	36				
Pindahan ke rizab berkanun: 25% (2018: 25%)		(409,882)	(451,098)	(409,882)	(451,098)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi: 2% (2018: 2%)		(35,033)	(37,500)	(35,033)	(37,500)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi: 1% (2018: 1%)		(17,517)	(18,750)	(17,517)	(18,750)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat		(14,930)	(14,930)	(14,930)	(14,930)
		(477,362)	(522,278)	(477,362)	(522,278)
Keuntungan bagi tahun		1,154,385	1,235,343	1,125,714	1,257,523

Penyata Untung atau Rugi dan Pendapatan Komprehensif Lain bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

	Nota	Kumpulan		Bank	
		2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan komprehensif lain					
Item yang berkemungkinan akan dikelaskan semula dalam untung atau rugi: Keuntungan bersih atas penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	28(iii)	504,566	48,468	504,566	48,468
		504,566	48,468	504,566	48,468
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun		1,658,951	1,283,811	1,630,280	1,305,991
Perolehan sesaham (RM)					
Asas	37	0.55	0.59	-	-

Nota-nota yang disertakan merupakan sebahagian daripada penyata kewangan.

Penyata Perubahan Ekuiti

bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019

Kumpulan	← Tidak boleh diagihkan →		→ Boleh diagihkan		Jumlah ekuiti RM'000
	Modal saham RM'000	Dana penebusan saham RM'000	Rizab lain-lain RM'000	Keuntungan tertahan RM'000	
Pada 1 Januari 2018	2,986,030	36,440	6,036,130	7,567,061	16,625,661
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	1,757,621	1,757,621
Pindahan ke rizab berkanun	-	-	-	(451,098)	(451,098)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	(37,500)	(37,500)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	(18,750)	(18,750)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	(14,930)	(14,930)
Keuntungan bagi tahun	-	-	-	1,235,343	1,235,343
Pendapatan komprehensif lain	-	-	48,468	-	48,468
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun	-	-	48,468	1,235,343	1,283,811
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	-	451,098	-	451,098
Terbitan untuk ahli baru	14,168	-	-	-	14,168
Pengeluaran saham	(31,504)	-	-	-	(31,504)
Pindahan ke modal saham	17,336	(17,336)	-	-	-
Dividen (Nota 38)	-	-	-	(469,774)	(469,774)
Lebihan peruntukan sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	264	264
Pada 31 Disember 2018	2,986,030	19,104	6,535,696	8,332,894	17,873,724
	Nota 27		Nota 28	Nota 28	

Penyata Perubahan Ekuiti

bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

Kumpulan	← Tidak boleh diagihkan →		→ Boleh diagihkan		Jumlah ekuiti RM'000
	Modal saham RM'000	Dana penebusan saham RM'000	Rizab lain-lain RM'000	Keuntungan tertahan RM'000	
Pada 1 Januari 2019	2,986,030	19,104	6,535,696	8,332,894	17,873,724
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	1,631,747	1,631,747
Pindahan ke rizab berkanun	-	-	-	(409,882)	(409,882)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	(35,033)	(35,033)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	(17,517)	(17,517)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	(14,930)	(14,930)
Keuntungan bagi tahun	-	-	-	1,154,385	1,154,385
Pendapatan komprehensif lain	-	-	504,566	-	504,566
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun	-	-	504,566	1,154,385	1,658,951
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	-	409,882	-	409,882
Terbitan untuk ahli baru	13,840	-	-	-	13,840
Pengeluaran saham	(23,084)	-	-	-	(23,084)
Pindahan ke modal saham	9,244	(9,244)	-	-	-
Dividen (Nota 38)	-	-	-	(378,973)	(378,973)
Lebihan peruntukan sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	368	368
Pada 31 Disember 2019	2,986,030	9,860	7,450,144	9,108,674	19,554,708
	Nota 27		Nota 28	Nota 28	

Penyata Perubahan Ekuiti
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

Bank	← Tidak boleh diagihkan →		→ Boleh diagihkan		Jumlah ekuiti RM'000
	Modal saham RM'000	Dana penebusan saham RM'000	Rizab lain-lain RM'000	Keuntungan tertahan RM'000	
Pada 1 Januari 2018	2,986,030	36,440	6,036,871	7,166,562	16,225,903
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	1,779,801	1,779,801
Pindahan ke rizab berkanun	-	-	-	(451,098)	(451,098)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	(37,500)	(37,500)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	(18,750)	(18,750)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	(14,930)	(14,930)
Keuntungan bagi tahun	-	-	-	1,257,523	1,257,523
Pendapatan komprehensif lain	-	-	48,468	-	48,468
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun	-	-	48,468	1,257,523	1,305,991
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	-	451,098	-	451,098
Terbitan untuk ahli baru	14,168	-	-	-	14,168
Pengeluaran saham	(31,504)	-	-	-	(31,504)
Pindahan ke modal saham	17,336	(17,336)	-	-	-
Dividen (Nota 38)	-	-	-	(469,774)	(469,774)
Lebih peruntukan sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	264	264
Pada 31 Disember 2018	2,986,030	19,104	6,536,437	7,954,575	17,496,146
	Nota 27		Nota 28	Nota 28	

Penyata Perubahan Ekuiti
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

Bank	← Tidak boleh diagihkan →		→ Boleh diagihkan		Jumlah ekuiti RM'000
	Modal saham RM'000	Dana penebusan saham RM'000	Rizab lain-lain RM'000	Keuntungan tertahan RM'000	
Pada 1 Januari 2019	2,986,030	19,104	6,536,437	7,954,575	17,496,146
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	1,603,076	1,603,076
Pindahan ke rizab berkanun	-	-	-	(409,882)	(409,882)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	(35,033)	(35,033)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	(17,517)	(17,517)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	(14,930)	(14,930)
Keuntungan bagi tahun	-	-	-	1,125,714	1,125,714
Pendapatan komprehensif lain	-	-	504,566	-	504,566
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun	-	-	504,566	1,125,714	1,630,280
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	-	409,882	-	409,882
Terbitan untuk ahli baru	13,840	-	-	-	13,840
Pengeluaran saham	(23,084)	-	-	-	(23,084)
Pindahan ke modal saham	9,244	(9,244)	-	-	-
Dividen (Nota 38)	-	-	-	(378,973)	(378,973)
Lebih peruntukan sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	368	368
Pada 31 Disember 2019	2,986,030	9,860	7,450,885	8,701,684	19,148,459
	Nota 27		Nota 28	Nota 28	

Nota-nota yang disertakan merupakan sebahagian daripada penyata kewangan.

Penyata Aliran Tunai

bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Aliran tunai dijanakan dari/(digunakan dalam) aktiviti-aktiviti operasi				
Keuntungan bagi tahun	1,154,385	1,235,343	1,125,714	1,257,523
Pelarasan untuk:				
Pindahan ke rizab berkanun	409,882	451,098	409,882	451,098
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	35,033	37,500	35,033	37,500
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	17,517	18,750	17,517	18,750
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	14,930	14,930	14,930	14,930
Cukai	122,936	76,025	112,130	70,609
Zakat	39,184	25,533	36,459	24,592
Belanja keuntungan atas sekuriti hutang diterbitkan (Nota 30)	127,971	156,649	127,971	156,649
Elaun untuk rosotnilai atas pembiayaan dan pendahuluan (Nota 31)	549,627	417,769	559,354	417,769
(Amaun dikira semula)/Elaun untuk rosotnilai atas pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain (Nota 31)	(201)	475	(201)	475
Amaun dikira semula untuk rosotnilai atas pelaburan kewangan pada kos terlunas (Nota 31)	(2,301)	(733)	(2,301)	(733)
Susut nilai atas hartanah dan peralatan (Nota 33(ii))	58,945	63,839	55,173	60,308
Susut nilai atas hak penggunaan aset (Nota 33(ii))	18,252	-	23,808	-
Pelunasan bayaran pajakan terdahulu (Nota 33(ii))	1,526	1,526	1,526	1,526
Pelunasan bayaran aset tak ketara (Nota 33(ii))	24,146	22,929	24,146	22,929
Hartanah dan peralatan dihapus kira (Nota 33(ii))	81	6	81	6
Laba atas pelupusan hartanah dan peralatan (Nota 32(ii))	(785)	(244)	(31)	(1)
Kerugian atas pembiayaan dihapus kira (Nota 33(ii))	14,221	15,188	14,221	15,188
Rosotnilai perdagangan dan belum terima lain (Nota 33(ii))	20,442	398	26,945	971
Laba atas penilaian semula hartanah pelaburan (Nota 32(ii))	(30,421)	(103,259)	(2,913)	(104,841)
Amaun dikira semula untuk rosotnilai atas perdagangan belum terima (Nota 32(ii))	(181)	(224)	-	-
Laba bersih atas pelupusan pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi (Nota 32(ii))	(30,702)	(9,123)	(30,702)	(9,123)
Laba bersih atas pelupusan pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain (Nota 32(ii))	(2,990)	(213)	(2,990)	(213)
(Laba)/Rugi bersih atas penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi (Nota 32(ii))	(26,560)	167,745	(26,560)	167,745
Belanja keuntungan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas (Nota 30)	26,844	34,313	26,844	34,313
Belanja keuntungan atas fasiliti cashline (Nota 30)	607	-	607	-
Dividen daripada pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi (Nota 32(ii))	(19,406)	(12,596)	(19,406)	(12,596)
Dividen daripada anak-anak syarikat (Nota 32(ii))	-	-	-	(34,768)
Keuntungan operasi sebelum perubahan dalam modal kerja	2,522,982	2,613,624	2,527,237	2,590,606

Penyata Aliran Tunai

bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Aliran tunai dijanakan dari/(digunakan dalam) aktiviti-aktiviti operasi (sambungan)				
Pelarasan untuk: (sambungan)				
Kurangan/(Tambah) dalam aset operasi:				
Deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	-	101,384	-	100,992
Pembiayaan dan pendahuluan	(2,516,526)	(259,655)	(2,601,172)	(259,655)
Perdagangan belum terima	1,834	(470)	-	-
Aset-aset lain	(27,054)	(114,102)	(51,149)	(112,351)
Inventori	1,228	1,273	-	-
(Kurangan)/Tambah dalam liabiliti operasi:				
Deposit daripada pelanggan	1,095,505	(499,596)	1,095,505	(499,596)
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	476,000	824,000	476,000	824,000
Perdagangan belum bayar	(1,188)	159	-	-
Kewajipan rekursa pembiayaan dijual kepada Cagamas	(376,409)	(72,312)	(376,409)	(72,312)
Liabiliti-liabiliti lain	(8,267)	121,516	19,635	130,895
Tunai hasil daripada operasi	1,168,105	2,715,821	1,089,647	2,702,579
Cukai pendapatan dibayar	(104,945)	(111,522)	(99,348)	(106,148)
Bayaran balik cukai	9,537	-	8,030	-
Zakat dibayar	(32,143)	(39,464)	(31,059)	(38,137)
Tunai bersih dijanakan dari aktiviti operasi	1,040,554	2,564,835	967,270	2,558,294

Penyata Aliran Tunai
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Aliran tunai dijanakan dari/(digunakan dalam) aktiviti-aktiviti pelaburan				
Pembelian pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	(2,390,000)	(2,376,463)	(2,390,000)	(2,376,463)
Penerimaan pelupusan bersih dari pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	2,552,866	2,049,873	2,552,866	2,049,401
Pembelian pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatankomprehensif lain	(1,935,000)	(4,981,000)	(1,935,000)	(4,981,000)
Penerimaan pelupusan bersih dari pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatankomprehensif lain	2,498,696	2,394,659	2,498,696	2,394,659
Pembelian pelaburan kewangan pada kos terlunas	(3,808,000)	(5,408,260)	(3,808,000)	(5,408,260)
Penerimaan pelupusan bersih dari pelaburan kewangan pada kos terlunas	3,704,999	5,690,256	3,704,999	5,690,256
Pembelian hartanah pelaburan	(89,567)	(46,321)	-	(43,722)
Penerimaan pelupusan bersih dari hartanah pelaburan	1,385	-	814	-
Pembelian hartanah dan peralatan	(32,163)	(81,819)	(31,647)	(81,416)
Pembelian aset tak ketara	(53,174)	(211,562)	(53,174)	(211,562)
Penerimaan dari pelupusan hartanah dan peralatan	1,712	324	133	1
Penerimaan dari pelupusan aset tak ketara	1	-	1	-
Pembelian hak penggunaan aset	(24,781)	-	(31,587)	-
Dividen daripada pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	19,406	12,596	19,406	12,596
Dividen daripada anak-anak syarikat	-	-	-	34,768
Pelaburan dalam anak-anak syarikat	-	-	-	(34,768)
Tunai bersih dijanakan dari/ (digunakan dalam) aktiviti pelaburan	446,380	(2,957,717)	527,507	(2,955,510)
Aliran tunai dijanakan dari/(digunakan dalam) aktiviti-aktiviti pembiayaan				
Penerimaan dari terbitan saham kepada ahli	13,840	14,168	13,840	14,168
Dividen dibayar	(378,973)	(469,774)	(378,973)	(469,774)
Dana diterima daripada kerajaan	2,649	1,392	2,649	1,392
Pembayaran ansuran belanja keuntungan sekuriti hutang diterbitkan	(708,551)	(457,053)	(708,551)	(457,053)
Pembayaran pembiayaan daripada institusi kewangan lain	-	(8,844)	-	-
Pembayaran balik liabiliti pajakan	(19,242)	-	(25,527)	-
Penerimaan fasiliti cashline	200,000	-	200,000	-
Tunai bersih digunakan dalam aktiviti pembiayaan	(890,277)	(920,111)	(896,562)	(911,267)
Peningkatan/(pengurangan) bersih dalam tunai dan kesetaraan tunai	596,657	(1,312,993)	598,215	(1,308,483)
Tunai dan kesetaraan tunai pada permulaan tahun	1,163,630	2,476,623	1,161,454	2,469,937
Tunai dan kesetaraan tunai pada akhir tahun	1,760,287	1,163,630	1,759,669	1,161,454
Tunai dan kesetaraan tunai terdiri daripada:				
Tunai dan tunai jangka pendek (Nota 6)	1,760,287	1,163,630	1,759,669	1,161,454
	1,760,287	1,163,630	1,759,669	1,161,454

Nota-nota yang disertakan merupakan sebahagian daripada penyata kewangan.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019

1. MAKLUMAT AM

Bank telah ditubuhkan di bawah Akta Koperasi 1993 dengan alamat pejabat berdaftar di Tingkat 35, Menara 1, Menara Kembar Bank Rakyat, No 33, Jalan Rakyat, 50470, Kuala Lumpur.

Kegiatan-kegiatan utama Bank adalah sebagai sebuah koperasi yang menjalankan aktiviti perbankan berlandaskan prinsip Syariah melalui pengambilan deposit dan pemberian perkhidmatan kewangan untuk keperluan runcit dan komersil.

Kegiatan-kegiatan utama bagi anak-anak syarikat adalah seperti yang dinyatakan dalam Nota 15.

Tiada sebarang perubahan ketara dalam kegiatan-kegiatan utama Bank dan anak-anak syarikat pada tahun kewangan semasa.

Bank mempunyai sejumlah 147 cawangan pada 31 Disember 2019 (2018: 147).

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN

Penyata kewangan Bank telah disediakan menurut peruntukan-peruntukan Akta Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Peruntukan Khas) 1978 (Akta 202), Akta Koperasi 1993 (Akta 502), Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618) dan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia ("MFRS"), Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa ("IFRS"), panduan-panduan diterbitkan oleh Bank Negara Malaysia (BNM) dan berlandaskan prinsip-prinsip Syariah.

Penyata-penyata kewangan bagi anak-anak syarikat Bank telah disediakan menurut MFRS, IFRS dan peruntukan-peruntukan Akta Syarikat, 2016 di Malaysia.

Penyata kewangan ini dinyatakan dalam Ringgit Malaysia ("RM") dan digenapkan kepada ribuan terhampir ("000") kecuali dinyatakan sebaliknya.

Berikut adalah piawaian perakaunan, pindaan dan interpretasi yang telah dikeluarkan oleh Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia ("MASB") tetapi belum diguna pakai oleh Kumpulan dan Bank.

MFRS, Interpretasi dan pindaan berkuatkuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2020

- Pindaan kepada MFRS 3, *Kombinasi Perniagaan - Definisi Perniagaan*
- Pindaan kepada MFRS 101, *Pembentangan Penyata Kewangan* dan MFRS 108 *Dasar Perakaunan, Perubahan dalam Anggaran Perakaunan dan Kesilapan - Definisi Material*
- Pindaan kepada MFRS 9 *Instrumen Kewangan*, MFRS 139 *Instrumen Kewangan: Pengiktirafan dan Pengukuran* dan MFRS 7 *Instrumen Kewangan: Pendedahan Kadar Keuntungan Ukur Rujuk Pembaharuan*
- Rangka Kerja Konseptual Pelaporan Kewangan Disemak Semula

MFRS, Interpretasi dan pindaan berkuatkuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2021

- MFRS 17, *Kontrak Insurans*

MFRS, Interpretasi dan pindaan berkuatkuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas tarikh yang belum disahkan

- Pindaan kepada MFRS 10, *Penyata Kewangan Disatukan* dan MFRS 128, *Pelaburan dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama - Penjualan atau Sumbangan Aset di antara Pelabur dan Syarikat Bersekutu atau Usaha Sama*

Penggunaan awal piawaian perakaunan, pindaan atau interpretasi dijangka tidak memberi kesan kewangan yang material bagi tempoh semasa dan penyata kewangan terdahulu Kumpulan dan Bank.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN

3.1 Asas penyediaan

Penyata kewangan Kumpulan dan Bank telah disediakan mengikut asas kos sejarah, kecuali bagi aset tertentu dan instrumen kewangan yang diukur pada amaun dinilai semula atau nilai saksama pada setiap tempoh akhir pelaporan, seperti yang dijelaskan dalam dasar perakaunan di bawah.

Kos sejarah secara umumnya adalah berdasarkan nilai saksama pertimbangan yang terlibat dalam pertukaran untuk barangan dan perkhidmatan.

Nilai saksama ialah harga yang akan diterima untuk menjual aset atau dibayar untuk memindahkan liabiliti di dalam urus niaga yang teratur antara peserta pasaran pada tarikh penilaian, tanpa mengira sama ada harga tersebut boleh diperhatikan atau boleh dianggarkan menggunakan teknik penilaian lain. Dalam menganggarkan nilai saksama sesuatu aset atau liabiliti, Kumpulan mengambil kira ciri-ciri aset atau liabiliti jika peserta pasaran akan mengambil kira ciri-ciri tersebut apabila memberikan harga aset atau liabiliti pada tarikh penilaian. Nilai saksama untuk penilaian dan/atau untuk tujuan pendedahan di dalam penyata kewangan disatukan ditentukan atas dasar tersebut, kecuali untuk urus niaga pembayaran berasaskan saham di bawah skop MFRS 2, transaksi pajakan di bawah skop MFRS 16, dan pengukuran yang mempunyai persamaan kepada nilai saksama tetapi bukan pada nilai saksama, seperti nilai boleh realis bersih dalam MFRS 102 atau nilai digunakan dalam MFRS 136.

Tambahan pula, untuk tujuan pelaporan, penilaian nilai saksama dikategorikan kepada Tahap 1, 2 dan 3 berdasarkan tahap input kepada pengukuran nilai saksama yang boleh diperhatikan dan kepentingan input kepada pengukuran nilai saksama pada keseluruhannya, yang diterangkan seperti berikut:

- Tahap 1 - Harga disebut (tidak terlaras) di dalam pasaran aktif untuk aset atau liabiliti yang sama yang boleh diakses oleh entiti pada tarikh pengukuran;
- Tahap 2 - Teknik penilaian yang mana input peringkat terendah yang penting kepada pengukuran nilai saksama yang diperhatikan secara langsung atau tidak langsung;
- Tahap 3 - Teknik penilaian yang mana input tahap terendah yang signifikan kepada pengukuran nilai saksama tidak dapat diperhatikan.

Dasar perakaunan utama yang dibentangkan adalah seperti di bawah.

3.2 Anak-anak syarikat dan asas penyatuan

Penyata kewangan disatukan merangkumi penyata kewangan Bank dan entiti (termasuk entiti berstruktur) yang dikawal oleh Bank dan anak-anak syarikatnya. Kawalan dicapai apabila Bank mempunyai kuasa ke atas penerima pelaburan, terdedah, atau mempunyai hak, kepada pulangan berubah daripada penglibatannya dengan penerima pelaburan, dan mempunyai kebolehan untuk menggunakan kuasanya bagi mempengaruhi pulangan penerima pelaburan.

Bank mentaksir semula sama ada ia menguasai penerima pelaburan jika fakta dan keadaan menunjukkan terdapat perubahan kepada satu atau lebih daripada tiga elemen kawalan yang dinyatakan di atas.

Apabila Bank mempunyai kurang hak mengundi majoriti atas sesuatu penerima pelaburan, ia mempunyai kuasa atas penerima pelaburan apabila hak mengundi adalah mencukupi untuk memberikannya kebolehan praktikal untuk mengarahkan aktiviti yang berkaitan dengan penerima pelaburan secara unilateral. Bank perlu menimbang semua fakta dan keadaan yang berkaitan dalam mentaksir sama ada hak mengundi Bank sebagai penerima pelaburan adalah mencukupi untuk memberikannya kuasa, termasuk:

- saiz pegangan Bank atas hak mengundi berbanding saiz dan sebaran pegangan pemegang undi yang lain;
- potensi hak mengundi yang dipegang oleh Bank, pemegang undi yang lain atau pihak lain;
- hak yang timbul daripada pengaturan kontrak yang lain; dan
- atau tidak mempunyai, kebolehan pada waktu semasa untuk mengarahkan aktiviti yang berkaitan pada masa keputusan perlu dibuat, termasuk corak undian pada mesyuarat pemegang saham yang lepas.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.2 Anak-anak syarikat dan asas penyatuan (sambungan)

Penyatuan anak syarikat bermula apabila Bank memperoleh kawalan atas anak syarikat dan berhenti apabila Bank kehilangan kawalan atas anak syarikat. Secara khusus, pendapatan dan perbelanjaan anak syarikat yang diperoleh atau dilupuskan pada tahun semasa adalah dimasukkan di dalam untung atau rugi dan pendapatan komprehensif lain dari tarikh Bank memperoleh kawalan sehingga tarikh apabila Bank tidak lagi mengawal anak syarikat.

Untung atau rugi dan setiap komponen pendapatan komprehensif lain adalah dinisbahkan kepada pemilik Bank dan kepada kepentingan bukan kawalan. Jumlah pendapatan komprehensif anak-anak syarikat adalah dinisbahkan kepada Bank dan kepada kepentingan bukan kawalan walaupun jika ianya menyebabkan kepentingan bukan kawalan mempunyai baki defisit.

Apabila perlu, pelarasan dibuat kepada penyata kewangan anak-anak syarikat untuk menyamakan dasar perakaunan mereka selaras dengan polisi perakaunan Kumpulan.

Semua urus niaga aset dan liabiliti, ekuiti, pendapatan, perbelanjaan dan penyata aliran tunai antara Kumpulan disingkirkan sepenuhnya semasa penyatuan.

Perubahan dalam kepentingan pemilikan Kumpulan dalam anak-anak syarikat yang tidak mengakibatkan Kumpulan kehilangan kawalan diambilkira sebagai urus niaga ekuiti. Amaun dibawa bagi kepentingan Kumpulan dan kepentingan bukan kawalan dilaraskan untuk mencerminkan perubahan dalam kepentingan relatif dalam anak-anak syarikat. Sebarang perbezaan antara amaun yang mana kepentingan bukan kawalan dilaraskan dan nilai saksama pertimbangan yang dibayar atau diterima diiktiraf secara langsung dalam ekuiti yang dikaitkan kepada pemilikan Bank.

Apabila Kumpulan kehilangan kawalan anak syarikat, keuntungan atau kerugian diiktiraf dalam untung atau rugi dan dikira sebagai perbezaan antara (i) agregat nilai saksama pertimbangan yang diterima dan nilai saksama sebarang kepentingan tertahan dan (ii) amaun dibawa aset sebelumnya (termasuk muhibah), dan liabiliti anak syarikat dan apa-apa kepentingan tak mengawal. Amaun yang sebelumnya diiktiraf sebagai pendapatan komprehensif lain dan diambilkira seolah-olah Kumpulan telah melupuskan aset. Nilai saksama bagi apa-apa pelaburan yang disimpan oleh anak syarikat terdahulu pada tarikh apabila kawalan hilang dianggap sebagai nilai saksama pada pengiktirafan permulaan bagi perakaunan berikutnya di bawah MFRS 9, *Instrumen Kewangan* ("MFRS 9") dan dimana berkenaan, kos pada pengiktirafan awal pelaburan dalam entiti bersekutu atau usaha sama.

3.3 Kombinasi perniagaan

Pemerolehan anak-anak syarikat dan syarikat-syarikat perniagaan diambilkira dalam menggunakan kaedah perolehan. Pertimbangan yang dipindahkan dalam kombinasi perniagaan diukur pada nilai saksama yang dikira sebagai jumlah daripada tarikh pemerolehan nilai saksama aset yang dipindahkan oleh Kumpulan, liabiliti yang ditanggung oleh Kumpulan kepada pemilik terdahulu yang diperoleh dan instrumen ekuiti yang diterbitkan oleh Kumpulan dalam pertukaran untuk kawalan yang diperoleh. Kos berkaitan perolehan diiktiraf dalam untung atau rugi apabila ditanggung.

Pada tarikh perolehan, aset boleh dikenal pasti yang diperoleh dan liabiliti yang diambil alih diiktiraf pada nilai saksama, kecuali:

- aset atau liabiliti cukai tertunda dan aset atau liabiliti yang berkaitan dengan pengaturan manfaat pekerja di mana masing-masing adalah diukur dan diiktiraf berdasarkan MFRS 112, *Cukai Pendapatan* dan MFRS 119, *Manfaat Pekerja*;
- liabiliti atau instrumen ekuiti yang berkaitan dengan pengaturan pembayaran berasaskan saham yang diperoleh atau pengaturan pembayaran berasaskan saham Kumpulan telah dimeterai untuk menggantikan pengaturan pembayaran berasaskan saham yang diperoleh diukur mengikut MFRS 2, *Pembayaran Berasaskan Saham* pada tarikh perolehan; dan
- aset (atau pelupusan kumpulan) yang dikelaskan sebagai dipegang-untuk-jualan mengikut MFRS 5, *Aset Bukan Semasa Dipegang untuk Jualan dan Operasi yang Dihentikan* diukur mengikut piawaian tersebut.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.3 Kombinasi perniagaan (sambungan)

Muhibah adalah diukur sebagai lebihan jumlah pertimbangan yang dipindahkan, sebarang amaun kepentingan tak terkawal yang diperolehi, dan nilai saksama kepentingan ekuiti pemeroleh yang sebelum ini yang diperolehi (jika ada) ke atas amaun bersih pada tarikh perolehan aset boleh kenal pasti diperolehi dan liabiliti yang diambil alih. Jika, selepas pentaksiran semula, amaun bersih pada tarikh perolehan aset boleh kenal pasti diperolehi dan liabiliti yang diambil alih melebihi jumlah pertimbangan yang dipindahkan, sebarang amaun kepentingan tak terkawal yang diperolehi dan nilai saksama ekuiti pemeroleh yang sebelum ini mempunyai kepentingan dalam syarikat yang diperolehi (jika ada), lebihan tersebut diiktiraf serta-merta dalam untung atau rugi sebagai laba atas tawaran pembelian.

Kepentingan bukan kawalan adalah kepentingan pemilikan kini dan melayakkan pemegangnya untuk perkongsian berkadar aset bersih entiti sekiranya berlaku pembubaran yang mungkin pada awalnya diukur sama ada pada nilai saksama atau pada perkongsian berkadar kepentingan bukan kawalan atas amaun diiktiraf daripada aset boleh kenal pasti bersih yang diperolehi. Asas pilihan pengukuran dibuat berdasarkan asas urus niaga-demi-urus niaga. Lain-lain jenis kepentingan bukan kawalan diukur pada nilai saksama atau, apabila boleh digunakan, atas asas yang dinyatakan dalam MFRS lain.

Di mana pertimbangan yang dipindahkan oleh Kumpulan dalam kombinasi perniagaan termasuk aset atau liabiliti yang terhasil daripada pengaturan pertimbangan luar jangka, pertimbangan luar jangka tersebut diukur pada nilai saksama pada tarikh perolehan. Perubahan nilai saksama pertimbangan luar jangka yang layak sebagai pelarasan tempoh pengukuran diselaraskan secara retrospektif, dengan pelarasan yang sepadan terhadap muhibah. Pelarasan tempoh pengukuran adalah pelarasan yang timbul daripada maklumat tambahan yang diperolehi semasa "tempoh pengukuran" (yang tidak boleh melebihi satu tahun dari tarikh perolehan) mengenai fakta dan keadaan yang wujud pada tarikh perolehan.

Perakaunan yang berikutnya untuk perubahan dalam nilai saksama pertimbangan luar jangka yang tidak layak sebagai pelarasan tempoh pengukuran bergantung kepada bagaimana pertimbangan luar jangka dikelaskan. Pertimbangan luar jangka yang diklasifikasikan sebagai ekuiti tidak diukur semula pada tarikh pelaporan berikutnya dan penyelesaiannya kemudiannya diambil kira dalam ekuiti. Pertimbangan luar jangka yang dikelaskan sebagai aset atau liabiliti yang merupakan instrumen kewangan dan dalam skop MFRS 9, diukur pada nilai saksama dengan perubahan dalam nilai saksama yang diiktiraf dalam penyata keuntungan atau kerugian menurut MFRS 9. Pertimbangan luar jangka lain yang tidak dalam skop MFRS 9 diukur pada nilai saksama pada setiap tarikh pelaporan dengan perubahan nilai saksama yang diiktiraf dalam untung atau rugi.

Di mana kombinasi perniagaan dicapai secara berperingkat, kepentingan ekuiti yang diperolehi yang sebelumnya dipegang oleh Kumpulan akan diukur semula pada nilai saksama pada tarikh perolehan tersebut (iaitu tarikh apabila Kumpulan mendapat kawalan) dan laba atau kerugian yang terhasil, jika ada, diiktiraf dalam untung atau rugi. Amaun yang timbul daripada kepentingan yang diperolehi sebelum tarikh perolehan dimana sebelum ini telah diiktiraf dalam pendapatan komprehensif lain dikelaskan kepada untung atau rugi, di mana pengolahan itu akan menjadi sesuai jika kepentingan itu telah dilupuskan.

Jika perakaunan awal bagi kombinasi perniagaan adalah tidak lengkap menjelang akhir tempoh pelaporan di mana kombinasi itu berlaku, Kumpulan melaporkan amaun sementara bagi item yang perakaunan adalah tidak lengkap. Amaun sementara diselaraskan semasa tempoh pengukuran (seperti di atas), atau aset atau liabiliti tambahan diiktiraf, untuk mencerminkan maklumat baru yang diperolehi tentang fakta dan keadaan yang wujud pada tarikh perolehan itu bahawa, jika diketahui, akan mempengaruhi amaun yang diiktiraf pada tarikh tersebut.

3.4 Muhibah atas penyatuan

Muhibah yang timbul daripada perolehan perniagaan dibawa pada kos seperti yang wujud pada tarikh perolehan perniagaan (lihat 3.3 di atas) tolak kerugian rosotnilai terkumpul, jika ada.

Bagi tujuan pengujian rosotnilai, muhibah diperuntukkan kepada setiap unit penajaan tunai Kumpulan (atau kumpulan unit penajaan tunai) yang dijangka mendapat manfaat daripada sinergi daripada kombinasi tersebut.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.4 Muhibah atas penyatuan (sambungan)

Sesuatu unit penajaan tunai yang mana muhibah telah diperuntukkan akan diuji untuk rosotnilai tahunan, atau lebih kerap apabila terdapat tanda yang unit tersebut mungkin terjejas. Jika amaun boleh pulih unit penajaan tunai adalah kurang daripada amaun dibawa, kerugian rosotnilai diperuntukkan terlebih dahulu untuk mengurangkan amaun dibawa muhibah yang diperuntukkan kepada unit tersebut dan kemudiannya kepada aset lain mengikut unit pro-rata berdasarkan amaun dibawa setiap aset dalam unit. Sebarang kerugian rosotnilai bagi muhibah diiktiraf secara langsung dalam untung atau rugi. Kerugian rosotnilai yang diiktiraf bagi muhibah tidak ditarik balik dalam tempoh berikutnya.

Bagi pelupusan unit penajaan tunai yang berkaitan, amaun muhibah termasuk dalam penentuan untung atau rugi ke atas pelupusan.

3.5 Instrumen kewangan

Aset dan liabiliti kewangan diiktiraf apabila, dan hanya apabila Kumpulan dan Bank menjadi pihak dalam peruntukan berkontrak instrumen.

Aset dan liabiliti kewangan awalnya diukur pada nilai saksama. Kos urus niaga yang berkaitan secara langsung dengan perolehan atau terbitan aset dan liabiliti kewangan (selain daripada aset dan liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi) ditambah atau ditolak daripada nilai saksama aset atau liabiliti kewangan, yang bersesuaian, pada pengiktirafan awal. Kos urus niaga yang berkaitan secara langsung kepada perolehan aset atau liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi diiktiraf serta-merta dalam untung atau rugi.

3.5.1 Aset kewangan

3.5.1.1 Tarikh pengiktirafan

Semua aset kewangan pada mulanya diiktiraf pada tarikh dagangan, iaitu tarikh Kumpulan dan Bank menjadi pihak kepada peruntukan kontrak instrumen tersebut. Ini termasuk perdagangan cara biasa, pembelian atau jualan aset kewangan yang memerlukan penyerahan aset dalam tempoh masa yang ditetapkan oleh peraturan atau konvensyen di pasaran.

3.5.1.2 Pengiktirafan permulaan dan pengukuran seterusnya

Semua aset kewangan diukur pada mulanya pada nilai saksama mereka serta kos urusniaga yang berkaitan secara langsung, kecuali dalam kes aset kewangan yang dicatatkan pada nilai saksama melalui untung atau rugi.

Kumpulan dan Bank mengklasifikasikan semua aset kewangannya berdasarkan model perniagaan untuk menguruskan aset dan ciri-ciri aliran tunai berkontrak aset yang diukur sama ada:

- Kos terlunas
- Nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain ("FVOCI")
- Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")

Aset kewangan adalah termasuk seperti berikut:

(i) Aset kewangan pada kos terlunas

Kumpulan dan Bank mengukur aset kewangan pada kos terlunas jika kedua-dua syarat berikut dipenuhi:

- Aset kewangan dipegang dalam model perniagaan dengan matlamat untuk memegang aset kewangan untuk mengumpul aliran tunai kontraktual; dan

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.1 Aset kewangan (sambungan)

3.5.1.2 Pengiktirafan permulaan dan pengukuran seterusnya (sambungan)

(i) Aset kewangan pada kos terlunas (sambungan)

- Syarat kontrak aset kewangan menimbulkan tarikh tertentu kepada aliran tunai yang semata-mata pembayaran prinsipal dan keuntungan ("SPPP") ke atas amaun prinsipal yang tertunggak.

Butiran syarat-syarat ini digariskan di bawah:

(a) Penilaian model perniagaan

Kumpulan dan Bank menentukan model perniagaannya di peringkat yang paling mencerminkan bagaimana kumpulan aset kewangan diuruskan untuk mencapai objektif perniagaannya.

Model perniagaan Kumpulan dan Bank tidak dinilai berdasarkan instrumen mengikut instrumen, tetapi tahap portfolio agregat yang lebih tinggi dan didasarkan pada faktor yang dapat dilihat seperti:

- Bagaimana prestasi model perniagaan dan aset kewangan yang dipegang dalam model perniagaan itu dinilai dan dilaporkan kepada personel pengurusan utama
- Risiko-risiko yang mempengaruhi prestasi model perniagaan (dan aset kewangan yang dipegang dalam model perniagaan itu) dan, khususnya, bagaimana risiko-risiko tersebut diuruskan
- Bagaimana pengurus perniagaan dikompensasi (contohnya, sama ada pampasan berdasarkan nilai saksama aset yang diuruskan atau aliran tunai kontraktual yang dikumpulkan)
- Kekerapan, nilai dan masa jualan yang dijangkakan juga merupakan aspek penting dari penilaian Kumpulan dan Bank

Penilaian model perniagaan berdasarkan senario yang dijangkakan dengan wajar tanpa mengambil kira senario terburuk atau senario stres. Jika aliran tunai selepas pengiktirafan awal direalisasikan dengan cara yang berbeza daripada jangkaan asal Kumpulan dan Bank, Kumpulan dan Bank tidak mengubah klasifikasi baki aset kewangan yang dipegang dalam model perniagaan itu, tetapi memasukkan maklumat tersebut apabila menilai aset kewangan baru yang baru dibeli atau yang baru dibeli pada masa hadapan.

(b) Ujian SPPP

Sebagai langkah kedua proses pengelasannya, Kumpulan dan Bank menilai terma-terma kontrak aset kewangan untuk mengenal pasti sama ada mereka memenuhi ujian SPPP.

"Prinsipal" untuk tujuan ujian ini ditakrifkan sebagai nilai saksama aset kewangan pada pengiktirafan permulaan dan boleh berubah sepanjang hayat aset kewangan (contohnya, jika terdapat pembayaran balik pokok atau pelunasan premium/diskaun).

Unsur kandungan yang paling penting dalam susunan pinjaman biasanya adalah pertimbangan untuk nilai masa wang dan risiko kredit. Untuk membuat penilaian SPPP, Kumpulan dan Bank mengenakan penghakiman dan mempertimbangkan faktor-faktor yang berkaitan seperti mata wang di mana aset kewangan didenominasi, dan tempoh di mana kadar keuntungan ditetapkan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.1 Aset kewangan (sambungan)

3.5.1.2 Pengiktirafan permulaan dan pengukuran seterusnya (sambungan)

(i) Aset kewangan pada kos terlunas (sambungan)

(b) Ujian SPPP (sambungan)

Sebaliknya, istilah kontrak yang memperkenalkan pendedahan lebih daripada *de minimis* kepada risiko atau turun naik dalam aliran tunai kontraktual yang tidak berkaitan dengan susunan pinjaman asas tidak menimbulkan aliran tunai kontrak yang semata-mata pembayaran pokok dan keuntungan pada jumlah tertunggak. Dalam kes sedemikian, aset kewangan diperlukan untuk diukur di FVTPL.

(ii) Nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain ("FVOCI")

Kumpulan dan Bank menggunakan kategori baru di bawah MFRS 9 instrumen hutang yang diukur di FVOCI apabila kedua-dua syarat berikut dipenuhi:

- Instrumen ini dipegang dalam model perniagaan, objektifnya dicapai dengan mengumpul aliran tunai kontraktual dan menjual aset kewangan; dan
- Istilah kontrak aset kewangan memenuhi ujian SPPP.

Aset kewangan di FVOCI kemudiannya diukur pada nilai saksama dengan keuntungan dan kerugian yang timbul akibat perubahan dalam nilai saksama yang diiktiraf dalam Pendapatan Komprehensif Lain ("OCI"). Pendapatan keuntungan dan laba dan kerugian pertukaran asing diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian dengan cara yang sama seperti aset kewangan yang diukur pada kos yang dilunaskan. Pada penyahiktirafan, keuntungan atau kerugian kumulatif sebelum ini diiktiraf dalam OCI diklasifikasi semula daripada OCI kepada untung atau rugi.

Instrumen ekuiti biasanya diukur pada FVTPL. Walau bagaimanapun, untuk instrumen ekuiti tidak disebut harga, dengan pilihan tidak boleh ditarik balik pada permulaan, Kumpulan dan Bank mengukur perubahan melalui FVOCI (tanpa mengitar semula keuntungan atau kerugian semasa penyahiktirafan).

(iii) Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")

Aset kewangan di FVTPL termasuk aset kewangan yang dipegang untuk dagangan dan aset kewangan yang ditetapkan di FVTPL atas pengiktirafan awal. Aset kewangan diklasifikasikan sebagai dipegang untuk urusniaga sekiranya ia diperoleh untuk tujuan menjual atau membeli balik dalam tempoh terdekat. Derivatif, termasuk terbitan derivatif terbenam juga diklasifikasikan sebagai dipegang untuk dagangan.

Dari 1 Januari 2018, aset kewangan di FVTPL adalah yang tidak dipegang untuk urusniaga dan telah ditetapkan oleh pengurusan atas pengiktirafan awal atau mandatorily diperlukan untuk diukur pada nilai saksama di bawah MFRS 9. Pengurusan menetapkan instrumen di FVTPL atas pengiktirafan awal apabila salah satu kriteria berikut dipenuhi. Penamaan tersebut ditentukan berdasarkan instrumen mengikut instrumen:

- Penetapan itu menghapuskan atau mengurangkan dengan ketara perlakuan yang tidak konsisten yang mungkin timbul daripada mengukur aset atau liabiliti atau mengiktiraf keuntungan atau kerugian atasnya secara berbeza; atau
- Aset dan liabiliti adalah sebahagian daripada kumpulan aset kewangan, liabiliti kewangan atau kedua-duanya, yang diuruskan dan prestasi mereka dinilai berdasarkan nilai wajar, selaras dengan pengurusan risiko atau strategi pelaburan yang didokumenkan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.1 Aset kewangan (sambungan)

3.5.1.2 Pengiktirafan permulaan dan pengukuran seterusnya (sambungan)

(iii) Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL") (sambungan)

Berikutan pengiktirafan awal, aset-aset kewangan yang dipegang untuk dagangan dan aset kewangan yang ditetapkan pada FVTPL dicatatkan dalam penyata kedudukan kewangan pada nilai saksama. Perubahan nilai saksama diiktiraf dalam penyata pendapatan di bawah tajuk 'pendapatan operasi lain'.

(iv) Pembiayaan dan belum terima

Pembiayaan dan belum terima adalah aset kewangan bukan derivatif dengan pembayaran tetap atau boleh ditentukan yang tak disebut harga dalam pasaran aktif.

Pembiayaan dan belum terima pada mulanya diiktiraf pada nilai saksama, termasuk kos urus niaga langsung dan tambahan, dan seterusnya diukur pada kos terlunas menggunakan kaedah kadar keuntungan efektif tolak rosotnilai. Biasanya pengiktirafan pembiayaan dan pendahuluan direkodkan pada tarikh penyelesaian, apabila semua syarat-syarat di bawah kontrak pembiayaan telah dipenuhi.

Keuntungan atas pembiayaan diiktiraf dalam untung atau rugi dengan menggunakan kadar keuntungan efektif.

Kaedah keuntungan efektif

Kaedah keuntungan efektif adalah kaedah pengiraan kos aset atau liabiliti kewangan yang dilunaskan bersama peruntukan keuntungan pendapatan atau perbelanjaan sepanjang tempoh berkaitan. Kadar keuntungan efektif adalah kadar diskaun anggaran bayaran atau pulangan tunai masa depan atas jangka hayat instrumen kewangan, atau (di mana bersesuaian) pada tempoh masa yang lebih singkat kepada jumlah bersih amaun dibawa pada awal pengiktirafan.

3.5.1.3 Rosotnilai aset kewangan

Keperluan rosotnilai MFRS 9 adalah berdasarkan model Kerugian Kredit Dijangka ("ECL"). Model ECL dikenakan kepada aset kewangan yang diukur pada kos pelunasan atau pada FVOCI, komitmen pembiayaan tidak dapat dibatalkan dan kontrak jaminan kewangan; yang termasuk pembiayaan dan pendahuluan, serta instrumen kewangan yang dipegang oleh Kumpulan dan Bank. Model ECL juga terpakai kepada aset kontrak di bawah MFRS 15, *Pendapatan daripada Kontrak dengan Pelanggan*.

Pengukuran ECL yang dijangka melibatkan peningkatan kerumitan dan penghakiman yang termasuk:

(i) Menentukan peningkatan ketara dalam risiko kredit sejak pengiktirafan awal

Penilaian-penilaian kemerosotan yang ketara sejak pengiktirafan awal adalah kunci untuk menentukan titik perpindahan antara mengukur elaun berdasarkan ECL 12 bulan, atau elaun berdasarkan jangka hayat ECL. Sejumlah penilaian kualitatif dan kuantitatif digunakan dalam menentukan sama ada terdapat kenaikan risiko kredit yang ketara pada tarikh pelaporan apabila dibandingkan dengan tarikh pengiktirafan awal.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.1 Aset kewangan (sambungan)

3.5.1.3 Rosotnilai aset kewangan (sambungan)

(i) Menentukan peningkatan ketara dalam risiko kredit sejak pengiktirafan awal (sambungan)

Kumpulan dan Bank menggunakan pendekatan tiga peringkat berdasarkan perubahan dalam kualiti kredit sejak pengiktirafan awal:

Pendekatan 3 peringkat	Tahap 1	Tahap 2	Tahap 3
	Berprestasi	Kurang-berprestasi	Tidak-berprestasi
Penerangan	Tiada peningkatan ketara dalam risiko kredit	Risiko kredit meningkat dengan ketara	Kredit terjejas aset
Pendekatan ECL	ECL 12-bulan	ECL Sepanjang hayat	ECL Sepanjang hayat
Pengiktirafan pendapatan keuntungan	Pada amaun dibawa kasar	Pada amaun dibawa kasar	Pada amaun dibawa bersih

(ii) Pengukuran ECL

Terdapat tiga komponen utama untuk mengukur ECL iaitu model kebarangkalian mungkir ("PD"), model kerugian mungkir ("LGD"), dan model pendedahan pada kemungkiran ("EAD").

a) Model kebarangkalian mungkir

PD menyediakan anggaran kemungkinan bahawa pelanggan tidak akan dapat memenuhi kewajipan hutangnya atau mungkir atas tempoh masa tertentu.

b) Model kerugian mungkir

LGD ditakrifkan sebagai peratusan pendedahan yang mungkin dikurangkan oleh Bank sekiranya pelanggan ingkar. Kerugian ini biasanya ditunjukkan sebagai peratusan EAD, dan bergantung, antara lain, mengenai jenis dan amaun cagar serta jenis pelanggan dan hasil yang dijangkakan daripada hasil kerja aset.

c) Model pendedahan pada kemungkiran

EAD adalah anggaran pendedahan Bank kepada rakan niaga pada masa kemungkiran. Untuk akaun yang mungkir, EAD hanyalah jumlah yang tertunggak pada ketika kemungkiran.

MFRS 9 tidak membezakan antara penilaian individu dan penilaian kolektif. Oleh itu, Kumpulan dan Bank terus mengukur rosotnilai berdasarkan asas penilaian individu untuk aset kewangan yang dianggap signifikan secara individu. Semua aset kewangan lain yang lain akan dinilai secara kolektif mengikut polisi Kumpulan.

(iii) Hayat yang dijangkakan

Kerugian kredit dijangka sepanjang hayat mesti diukur sepanjang hayat yang dijangkakan. Ini ditakrifkan sebagai kontrak hayat maksimum, termasuk apa-apa bayaran terdahulu, pelanjutan, panggilan dan pilihan yang sama.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.1 Aset kewangan (sambungan)

3.5.1.3 Rosotnilai aset kewangan (sambungan)

(iv) Pelaburan kewangan pada FVOCI

Pelaburan kewangan ECL yang diukur pada FVOCI tidak mengurangkan jumlah amaun dibawa aset kewangan ini, yang kekal pada nilai saksama. Sebaliknya, jumlah yang sama dengan elaun yang akan timbul jika aset diukur pada kos dilunaskan diiktiraf dalam OCI sebagai amaun rosotnilai terkumpul, dengan caj yang sama kepada untung atau rugi. Kerugian terkumpul yang diiktiraf dalam OCI dikitar semula kepada untung dan rugi apabila penyahiktirafan aset tersebut.

(v) Maklumat *Forward-looking*

Kerugian kredit dijangka adalah kerugian kredit kebarangkalian yang tidak berat sebelah, ditentukan dengan menilai pelbagai kemungkinan hasil dan mempertimbangkan keadaan ekonomi masa depan. Ke hadapan yang berpandangan ke hadapan yang munasabah dan boleh dipercayai adalah berdasarkan Bahagian Penyelidikan Ekonomi Kumpulan dan Bank.

Di mana berkenaan, Kumpulan dan Bank menggabungkan pelarasan berpandangan ke hadapan dalam faktor risiko kredit PD dan LGD yang digunakan dalam pengiraan ECL, dengan mengambil kira kesan pelbagai ramalan ekonomi ramalan masa depan.

Termasuk dalam ECL adalah pelbagai maklumat berpandangan ke depan sebagai input ekonomi, seperti:

- Penggunaan Akhir Swasta ("PFC")
- Produk Domestik Kasar ("GDP")
- Indeks Sentimen Pengguna ("CSI")
- Kadar Pengangguran ("*Unemployment*")
- Kadar Harga Semalaman ("OPR")
- Kereta Penumpang ("*Passenger Cars*")
- Indeks Harga Pengguna ("CPI")
- Indeks Harga Rumah ("HPI")
- FTSE Bursa Malaysia Litupan Indeks Kecil ("FTSE")

Kumpulan dan Bank menggunakan ketiga-tiga alternatif senario makro-ekonomi berikut untuk mencerminkan pelbagai kebarangkalian tidak bias kemungkinan hasil masa depan dalam menganggarkan ECL:

Senario asas: Senario ini mencerminkan keadaan makro-ekonomi semasa terus berlaku.

Senario Terbaik dan Terburuk: Senario ini ditetapkan berbanding dengan senario asas; mencerminkan keadaan makro-ekonomi yang paling baik dan paling teruk berdasarkan penilaian pakar perkara terbaik dari keadaan ekonomi semasa.

(vi) Penilaian Tahap 3 ECL

Dasar perakaunan Kumpulan dan Bank untuk cagar yang diberikan kepadanya melalui pengaturan pinjamannya di bawah MFRS 9 adalah sama seperti di bawah MFRS 139.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.1 Aset kewangan (sambungan)

3.5.1.4 Penjadualan dan penstrukturan semula pembiayaan

Di mana pembiayaan menunjukkan bukti kelemahan kredit, Kumpulan dan Bank boleh mengadakan rundingan semula pembiayaan berbanding mengambil pemilikan cagar. Ini mungkin melibatkan pengaturan lanjutan tempoh pembayaran melalui penjadualan semula atau rundingan semula terma dan syarat pembiayaan baru melalui pengstruktur semula. Pengurusan memantau pembiayaan yang telah dirunding semula untuk memastikan bahawa semua terma yang disepak semula telah dipenuhi dan pembayaran pembiayaan/ansuran dibuat dengan segera bagi tempoh berterusan. Jika sesuatu pembiayaan terjejas dirunding semula, peminjam mesti mematuhi terma pembayaran pembiayaan/ansuran yang disepak dan/atau distruktur semula untuk tempoh enam bulan secara berterusan sebelum pembiayaan dikelaskan sebagai tidak terjejas. Pembiayaan tersebut akan terus tertakluk kepada penilaian rosotnilai individu atau kolektif.

3.5.1.5 Pengubahsuaian pembiayaan

Kumpulan dan Bank kadangkala merundingkan semula atau mengubah suai aliran tunai kontrak kepada pelanggan. Apabila ini berlaku, Kumpulan dan Bank menilai sama ada terma-terma baru berbeza dengan istilah asal atau tidak. Kumpulan dan Bank melakukan ini dengan mempertimbangkan, antara lain, faktor-faktor berikut:

- Jika pelanggan berada dalam kesulitan kewangan, sama ada pengubahsuaian itu hanya mengurangkan aliran tunai kontraktual untuk jumlah pelanggan yang dijangka dapat membayar
- Sama ada istilah baru yang ketara diperkenalkan, seperti bahagian keuntungan / pulangan berasaskan ekuiti yang memberi kesan ketara kepada profil risiko pembiayaan
- Pelanjutan ketara dalam tempoh pembiayaan apabila pelanggan tidak mengalami kesulitan kewangan
- Perubahan ketara dalam kadar keuntungan

Kumpulan dan Bank kadangkala membuat perundingan semula atau mengubah suai aliran tunai kontraktual pembiayaan pelanggan. Apabila ini berlaku, Kumpulan dan Bank akan menilai sama ada terma-terma baru berbeza dengan istilah asal atau tidak. Kumpulan dan Bank akan mempertimbangkan, antara lain, kemasukan cagar, keselamatan lain, atau peningkatan kredit yang memberi kesan yang ketara terhadap risiko kredit yang berkaitan dengan pembiayaan.

Sekiranya terdapat perbezaan ketara pada termannya, Kumpulan dan Bank akan menyahiktirafkan aset kewangan asal dan mengiktiraf aset 'baru' pada nilai saksama dan mengira semula kadar keuntungan berkesan baru untuk aset tersebut. Tarikh rundingan semula dianggap sebagai tarikh pengiktirafan awal bagi kedua-dua tujuan pengiraan rosotnilai dan dalam menentukan sama ada peningkatan ketara dalam risiko kredit telah berlaku.

Sekiranya istilah tidak berbeza dengan ketara, renegotiasi atau pengubahsuaian tidak mengakibatkan penyahiktirafan. Kumpulan dan Bank mengira semula amaun dibawa kasar berdasarkan kepada aliran tunai yang disepak semula bagi aset kewangan dan mengiktiraf keuntungan atau kerugian pengubahsuaian dalam penyata pendapatan. Jumlah amaun dibawa kasar baru, dikira semula dengan pendiskauan aliran tunai yang diubahsuai pada kadar keuntungan efektif asal.

3.5.1.6 Pengkelasan semula aset kewangan

Pengkelasan semula aset kewangan dibenarkan apabila dan hanya apabila terdapat perubahan dalam model perniagaan untuk mengurus aset kewangan.

Selepas pengiktirafan awal, Kumpulan dan Bank tidak mengklasifikasikan aset kewangannya pada tahun 2019.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.2 Penyahiktirafan aset kewangan

Aset kewangan dinyahiktiraf apabila hak berkontrak kepada aliran tunai telah tamat atau setelah Kumpulan dan Bank memindahkan aset kewangan dan sebahagian besar risiko dan ganjaran pemilikan aset kepada entiti lain. Jika Kumpulan dan Bank tidak memindahkan atau mengekalkan sebahagian besar risiko dan ganjaran pemilikan dan terus mengawal aset kewangan, Kumpulan dan Bank mengiktiraf kepentingan tertahan mereka dalam aset dan liabiliti yang dikaitkan untuk amaun yang mungkin perlu dibayar. Kumpulan dan Bank terus mengiktiraf aset kewangan dan juga mengiktiraf pembiayaan bercagar.

Sewaktu penyahiktirafan sesuatu aset kewangan secara keseluruhannya, perbezaan antara amaun dibawa aset dan jumlah pertimbangan diterima dan belum diterima serta laba atau rugi terkumpul yang telah diiktiraf dalam pendapatan komprehensif lain dan dikumpul di bawah rizab lain adalah diiktiraf sebagai untung atau rugi.

3.5.3 Pengelasan hutang atau ekuiti

Instrumen hutang dan ekuiti yang dikeluarkan oleh entiti kumpulan diklasifikasikan sebagai sama ada liabiliti kewangan atau sebagai ekuiti mengikut asas susunan kontrak dan takrif liabiliti kewangan dan instrumen ekuiti.

3.5.4 Instrumen ekuiti

Instrumen ekuiti adalah kontrak yang menunjukkan baki kepentingan dalam entiti aset selepas ditolak kesemua liabiliti. Instrumen ekuiti yang diterbitkan oleh kumpulan entiti diiktiraf pada hasil yang diterima, iaitu kos bersih terbitan langsung.

Pembelian semula instrumen ekuiti milik sendiri bagi Kumpulan dan Bank adalah diiktiraf dan ditolak secara langsung dalam ekuiti. Tiada laba atau rugi diiktiraf dalam untung atau rugi ke atas pembelian, penjualan, pengeluaran atau pembatalan terhadap instrumen ekuiti bagi Kumpulan dan Bank sendiri.

3.5.5 Liabiliti kewangan

Liabiliti kewangan pada awalnya diiktiraf pada nilai saksama bayaran diterima tolak kos urus niaga yang berkaitan secara langsung. Selepas pengiktirafan awal tersebut, liabiliti kewangan diukur pada kos terlunas dengan menggunakan kaedah keuntungan efektif. Kumpulan dan Bank tiada sebarang liabiliti kewangan bukan derivatif yang ditetapkan pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Liabiliti kewangan pada kos terlunas termasuk deposit daripada pelanggan, deposit dan penempatan daripada bank dan institusi kewangan, perdagangan dan belum bayar lain, kewajipan rekursu ke atas pembiayaan dijual kepada Cagamas, sekuriti hutang diterbitkan dan dana peminjaman lain.

Kaedah keuntungan efektif adalah kaedah pengiraan kos terlunas bagi liabiliti kewangan dengan memperuntukkan belanja keuntungan sepanjang tempoh berkaitan. Kadar keuntungan efektif ialah kadar yang mendiskaunkan anggaran bayaran tunai masa depan melalui anggaran jangka hayat bagi liabiliti kewangan, atau di mana bersesuaian, tempoh yang lebih pendek kepada amaun dibawa bersih pada masa pengiktirafan awal.

3.5.6 Penyahiktirafan liabiliti kewangan

Kumpulan dan Bank menyahiktiraf liabiliti kewangan apabila, dan hanya apabila, obligasi Kumpulan dan Bank telah dilepaskan, dibatalkan, atau telah tamat. Perbezaan antara amaun dibawa bagi liabiliti kewangan yang dinyahiktiraf dan pertimbangan yang dibayar atau belum bayar adalah diiktiraf di dalam untung atau rugi.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen kewangan (sambungan)

3.5.7 Penentuan nilai saksama

Bagi instrumen kewangan yang diniagakan dalam pasaran aktif, penentuan nilai saksama aset dan liabiliti kewangan adalah berdasarkan kepada harga pasaran disebut harga. Ini termasuk sekuriti ekuiti tersenarai dan instrumen hutang disebut yang disenaraikan di Bursa Malaysia dan pasaran broker daripada *Bond Pricing Agency*.

Sesuatu instrumen kewangan adalah dianggap sebagai disebut harga dalam pasaran aktif jika harga disebut adalah tersedia dan boleh didapati secara biasa dari bursa, peniaga, broker, kumpulan industri, perkhidmatan penentuan harga atau agensi kawal selia serta harga tersebut mewakili urus niaga pasaran sebenar dan yang biasa berlaku secara terbuka. Jika kriteria di atas tidak dipenuhi, pasaran adalah dianggap sebagai tidak aktif. Petanda bahawa pasaran tidak aktif adalah apabila terdapat tebaran tawaran bida yang luas atau peningkatan yang ketara dalam tebaran tawaran bida atau hanya terdapat beberapa urus niaga terbaru.

Bagi semua instrumen kewangan lain, nilai saksama ditentukan dengan menggunakan teknik penilaian. Di bawah teknik ini, nilai saksama dianggarkan daripada pemerhatian instrumen kewangan yang serupa, dengan menggunakan model untuk menganggarkan nilai kini jangkaan aliran tunai masa depan atau teknik penilaian lain yang sedia ada pada akhir tempoh pelaporan.

Nilai saksama bagi pembiayaan dan pendahuluan serta liabiliti kepada bank dan pelanggan ditentukan dengan menggunakan model nilai kini atas asas aliran tunai kontrak yang dipersetujui, dengan mengambil kira kualiti kredit, kecairan dan kos.

3.6 Tunai dan setara tunai

Tunai dan setara tunai, terdiri daripada tunai dan baki di bank dan institusi kewangan lain dan tunai dalam tuntutan dan penempatan deposit yang matang dalam tempoh satu bulan, adalah berjangka pendek, pelaburan yang berkecairan tinggi dengan kematangan dalam tempoh satu bulan. Untuk tujuan penyata aliran tunai, tunai dan setara tunai terdiri daripada tunai dan dana jangka pendek dengan kematangan asal kurang daripada tiga bulan.

3.7 Pajak

Kumpulan dan Bank telah menggunakan MFRS 16 menggunakan pendekatan pengubahsuaian retrospektif dan oleh itu maklumat perbandingan tidak dinyatakan semula dan dibentangkan di bawah MFRS 117. Butir-butir dasar perakaunan di bawah kedua-dua MFRS 117 dan MFRS 16 dibentangkan secara berasingan di bawah. Pajak terdiri daripada pajak operasi.

Polisi-polisi yang terpakai sebelum 1 Januari 2019

Pajak aset dikelaskan sebagai pajak operasi di mana sebahagian besar risiko dan ganjaran pemilikan dikekalkan oleh pemberi pajak.

Polisi-polisi yang terpakai dari 1 Januari 2019

Pada permulaan kontrak, Kumpulan dan Bank menilai sama ada sesuatu kontrak atau mengandungi pajak. Kontrak adalah, atau mengandungi, pajak jika kontrak menyampaikan hak untuk mengawal penggunaan aset yang dikenal pasti untuk suatu tempoh masa sebagai pertukaran untuk dipertimbangkan. Untuk menilai sama ada kontrak menyampaikan hak untuk mengawal penggunaan aset yang dikenal pasti, Kumpulan dan Bank menggunakan takrif pajak dalam MFRS 16.

(a) Kumpulan sebagai pemberi pajak

Kumpulan dan Bank memasuki perjanjian pajak sebagai pemberi pajak berkaitan dengan beberapa hartanah pelaburannya.

Pajak yang mana Kumpulan dan Bank adalah pemberi pajak dikelaskan sebagai pajak kewangan atau operasi. Apabila terma pajak memindahkan sebahagian besar risiko dan ganjaran pemilikan kepada pemajak, kontrak diklasifikasikan sebagai pajak kewangan. Semua pajak lain dikelaskan sebagai pajak operasi.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.7 Pajak (sambungan)

(a) Kumpulan sebagai pemberi pajak (sambungan)

Apabila Kumpulan dan Bank adalah seorang perantara pengantaraan, ia menyenaraikan pajak utama dan menyewakan lagi sebagai dua kontrak berasingan. Penyerahan semula diklasifikasikan sebagai pajak kewangan atau operasi dengan merujuk kepada aset hak penggunaan yang timbul daripada pajak utama, bukan dengan merujuk kepada aset pendasar. Jika pajak utama adalah pajak jangka pendek yang mana Kumpulan dan Bank mengenakan pengecualian yang dinyatakan di atas, maka ia mengklasifikasikan sub-pajak sebagai pajak operasi.

Pendapatan sewa dari pajak operasi diiktiraf atas dasar garis lurus sepanjang tempoh pajak yang berkaitan dengan 'Pendapatan operasi lain' (Nota 32). Kos langsung awal yang ditanggung dalam perundingan dan aturan pajak operasi ditambah kepada jumlah bawaan aset yang dipajak dan diiktiraf berdasarkan kaedah garis lurus sepanjang tempoh pajak.

Jumlah yang terhutang oleh pemajak di bawah pajak kewangan diiktiraf sebagai penghutang pada jumlah pelaburan bersih Kumpulan dan Bank dalam pajak. Pendapatan pajak kewangan diperuntukkan kepada tempoh perakaunan untuk mencerminkan kadar pulangan berkala yang berterusan ke atas pelaburan bersih Kumpulan dan Bank yang belum dijelaskan berkenaan dengan pajak.

(b) Kumpulan sebagai penerima pajak

Polisi-polisi yang terpakai dari 1 Januari 2019

Kumpulan dan Bank menggunakan pendekatan pengiktirafan dan pengukuran tunggal untuk semua pajak, kecuali untuk pajak jangka pendek dan pajak aset bernilai rendah. Kumpulan dan Bank mengiktiraf liabiliti pajak untuk membuat pembayaran pajak dan aset hak penggunaan yang mewakili hak untuk menggunakan aset sandaran.

(i) Hak penggunaan aset

Hak penggunaan aset adalah pengukuran awal liabiliti pajak yang sepadan, bayaran sewa yang dibuat pada atau sebelum hari permulaan, menolak sebarang insentif sewa yang diterima dan sebarang kos langsung awal. Mereka kemudiannya diukur pada kos tolak susutnilai terkumpul dan kerugian kemerosotan dan diselaraskan untuk pengukuran semula liabiliti pajak tertentu.

Apabila Kumpulan dan Bank menanggung obligasi bagi kos untuk merombak dan mengeluarkan aset yang dipajak, memulihkan tapak dimana ia terletak atau memulihkan aset sandaran kepada syarat yang diperlukan oleh terma dan syarat pajak, peruntukan diiktiraf dan diukur di bawah MFRS 137, *Peruntukan, Liabiliti Luar Jangka* dan *Aset Luar Jangka*. Setakat mana kos berkaitan dengan hak penggunaan aset, termasuk kos berkaitan hak penggunaan aset, kecuali kos tersebut ditanggung untuk menghasilkan inventori.

Hak penggunaan aset disusutnilai sepanjang jangka pendek tempoh pajak dan hayat berguna aset sandaran. Sekiranya pajak memindahkan pemilikan aset sandaran atau kos bagi hak penggunaan aset mencerminkan bahawa Kumpulan dan Bank menjangkakan untuk melaksanakan pilihan pembelian, hak penggunaan aset yang berkaitan disusutnilai sepanjang hayat berguna aset sandaran. Susutnilai bermula pada tarikh permulaan pajak:

Bangunan	1 - 10 tahun
Peralatan lain	1 - 2 tahun

Hak penggunaan aset dibentangkan secara berasingan dalam penyata kedudukan kewangan.

Kumpulan dan Bank mengaplikasikan MFRS 136, *Rosotnilai daripada Aset* untuk menentukan sama ada hak penggunaan aset adalah terjejas dan menyumbang sebarang kerugian rosot nilai yang dinyatakan seperti yang dinyatakan dalam Nota 3.20 Kemerosotan nilai aset bukan kewangan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.7 Pajak (sambungan)

(b) Kumpulan sebagai penerima pajak (sambungan)

(i) Hak penggunaan aset (sambungan)

Jika pemilikan pemindahan aset yang dipajak kepada Kumpulan dan Bank pada akhir tempoh pajak atau kos mencerminkan pelaksanaan pilihan pembelian, susut nilai dikira menggunakan anggaran hayat berguna aset tersebut.

Sebagai suai praktikal, MFRS 16 membenarkan pemajak untuk tidak memisahkan komponen bukan pajak, dan sebaliknya mengakaunkan sebarang pajak dan komponen bukan pajak berkaitan sebagai satu pengaturan tunggal. Kumpulan dan Bank tidak menggunakan suai praktikal ini. Bagi kontrak yang mengandungi komponen pajak dan satu atau lebih komponen pajak atau bukan pajak tambahan, Kumpulan dan Bank memperuntukkan pertimbangan dalam kontrak kepada setiap komponen pajak atas dasar harga relatif komponen pajak relatif dan harga agregat secara berasingan komponen bukan pajak.

(ii) Liabiliti pajak

Pada tarikh permulaan pajak, Kumpulan dan Bank mengiktiraf liabiliti pajak yang diukur pada nilai semasa pembayaran pajak yang akan dibuat dalam tempoh pajak. Bayaran pajak termasuk pembayaran tetap (termasuk dalam pembayaran tetap) kurang sebarang insentif pajak boleh diterima, bayaran pajak berubah yang bergantung kepada indeks atau kadar, dan jumlah yang dijangka dibayar di bawah jaminan nilai sisa. Bayaran pajak juga termasuk harga pelaksanaan opsyen pembelian yang munasabah dilaksanakan oleh Kumpulan dan Bank dan bayaran penalti untuk menamatkan pajak, jika tempoh pajak mencerminkan Kumpulan dan Bank yang melaksanakan pilihan untuk ditamatkan. Bayaran pajak berubah-ubah yang tidak bergantung kepada indeks atau kadar diiktiraf sebagai perbelanjaan (kecuali jika ia ditanggung untuk menghasilkan inventori) dalam tempoh di mana peristiwa atau keadaan yang mencetuskan pembayaran berlaku dan dimasukkan ke dalam 'Perbelanjaan operasi' dalam keuntungan atau kerugian. Kumpulan dan Bank membentangkan liabiliti pajak dalam 'Liabiliti lain' (Nota 26) dalam penyata kedudukan kewangan.

Dalam mengira nilai sekarang pembayaran pajak, Kumpulan dan Bank menggunakan kadar kewangan tersirat dalam pajak. Sekiranya kadar ini tidak dapat ditentukan dengan mudah, penerima pajak menggunakan kadar pinjaman tambahannya. Selepas tarikh permulaan, jumlah liabiliti pajak dinaikkan untuk mencerminkan pertambahan kos kewangan dan dikurangkan untuk pembayaran pajak yang dibuat. Di samping itu, amaun dibawa liabiliti pajak adalah diurus semula (dan membuat penyesuaian yang bersesuaian dengan aset hak penggunaan yang berkaitan atau direkodkan dalam keuntungan atau kerugian jika nilai dibawa aset hak penggunaan telah dikurangkan kepada sifar) jika terdapat pengubahsuaian, perubahan dalam tempoh pajak, perubahan dalam pembayaran pajak (contohnya, perubahan pada pembayaran masa depan yang disebabkan oleh perubahan indeks atau kadar yang digunakan untuk menentukan pembayaran pajak tersebut) atau perubahan dalam penilaian pilihan untuk membeli aset sandaran. Kumpulan dan Bank tidak membuat sebarang pelarasan sepanjang tempoh yang dibentangkan.

(iii) Sewa jangka pendek dan pajak aset bernilai rendah

Kumpulan dan Bank mengenakan pengecualian pajak jangka pendek kepada pajak jangka pendek ruang letak kereta (iaitu, pajak yang mempunyai tempoh sewa 12 bulan atau kurang dari tarikh permulaan dan tidak mengandungi pilihan pembelian). Ia juga menggunakan pengecualian pengiktirafan aset bernilai rendah kepada pajak peralatan pejabat yang dianggap sebagai nilai rendah. Bayaran pajak atas pajak jangka pendek dan pajak aset bernilai rendah diiktiraf sebagai perbelanjaan atas dasar garis lurus sepanjang tempoh pajak melainkan satu lagi dasar sistematik lebih mewakili corak masa di mana manfaat ekonomi dari aset yang dipajak digunakan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.8 Kos peminjam

Kos peminjaman yang secara langsung dikaitkan dengan pengambilalihan, pembinaan atau pengeluaran aset yang semestinya mengambil masa yang besar untuk bersiap sedia untuk kegunaan atau penjualan yang dimaksudkan dipermodalkan sebagai sebahagian daripada kos aset tersebut. Semua kos pinjaman lain dibelanjakan dalam tempoh di mana ia berlaku. Kos peminjaman terdiri daripada faedah dan kos lain yang entiti berlaku berhubung dengan peminjaman dana.

3.9 Hartanah pelaburan

Hartanah yang dipegang untuk hasil sewa jangka panjang atau untuk tambah nilai modal atau kedua-duanya, dan yang tidak diduduki oleh entiti dalam Kumpulan dan Bank, dikelaskan sebagai hartanah pelaburan. Hartanah pelaburan pada mulanya diukur pada kos, termasuk kos urus niaga.

Selepas pengiktirafan awal, hartanah pelaburan diukur pada nilai saksama, yang mencerminkan keadaan pasaran pada akhir tempoh pelaporan. Laba atau rugi yang timbul daripada perubahan dalam nilai saksama hartanah pelaburan dimasukkan ke dalam untung atau rugi yang disatukan dalam tahun di mana ia berlaku.

Hartanah pelaburan dinyahiktiraf semasa pelupusan atau apabila hartanah pelaburan ditarik balik daripada kegunaan secara kekal dan tiada manfaat ekonomi masa depan dijangka daripada pelupusan. Sebarang laba atau rugi yang timbul daripada penyahiktirafan harta (dikira sebagai perbezaan antara hasil pelupusan bersih dan amaun dibawa aset), dimasukkan dalam untung atau rugi dalam tempoh yang mana hartanah itu dinyahiktiraf.

Hartanah pelaburan diukur pada mulanya pada kos, termasuk kos transaksi. Selepas pengiktirafan awal, hartanah pelaburan dinyatakan pada nilai saksama, yang mencerminkan keadaan pasaran pada tarikh pelaporan. Keuntungan atau kerugian yang timbul daripada perubahan dalam nilai saksama hartanah pelaburan dimasukkan dalam keuntungan atau kerugian dalam tempoh di mana ia timbul, termasuk kesan cukai yang sepadan. Nilai saksama ditentukan berdasarkan penilaian tahunan yang dilakukan oleh penilai bebas luaran yang diiktiraf memohon model penilaian yang dicadangkan oleh Jawatankuasa Piawaian Penilaian Antarabangsa.

Hartanah pelaburan tidak diiktiraf sama ada apabila mereka telah dilupuskan (iaitu, pada tarikh penerima mendapat kawalan) atau apabila ia dikeluarkan secara kekal dari penggunaan dan tiada manfaat ekonomi masa depan dijangka daripada pelupusan mereka. Perbezaan antara hasil pelupusan bersih dan jumlah dibawa aset diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian dalam tempoh penyahiktirafan. Dalam menentukan jumlah pertimbangan daripada penyahiktirafan harta pelaburan, Kumpulan dan Bank mempertimbangkan kesan pertimbangan berubah-ubah, kewujudan komponen pembiayaan penting, pertimbangan bukan tunai, dan pertimbangan yang perlu dibayar kepada pembeli (jika ada).

Pemindahan dibuat kepada (atau dari) harta pelaburan hanya apabila terdapat pertukaran penggunaan. Untuk pemindahan dari harta pelaburan kepada harta yang diduduki pemilik, kos yang dianggap sebagai perakaunan berikutnya adalah nilai saksama pada tarikh perubahan penggunaan. Jika harta yang ditanggung oleh pemilik menjadi harta pelaburan, Kumpulan dan Bank menyumbang harta tersebut mengikut dasar yang dinyatakan di bawah harta, loji dan peralatan sehingga tarikh perubahan penggunaan. Pendapatan sewa dari harta pelaburan diiktiraf sebagai pendapatan lain mengikut kaedah garis lurus sepanjang tempoh pajakan.

3.10 Hartanah dan peralatan

Tanah dan bangunan terdiri terutamanya daripada bangunan cawangan dan pejabat. Semua hartanah dan peralatan yang digunakan oleh Kumpulan dan Bank dinyatakan pada kos sejarah tolak susut nilai terkumpul dan kerugian rosotnilai. Kos sejarah adalah termasuk perbelanjaan yang boleh dikaitkan secara langsung dengan pemerolehan aset dan sebarang kos lain yang berkaitan secara langsung untuk membawa aset kepada keadaan berfungsi untuk kegunaan yang dimaksudkan, dan kos pelebaran dan pengalihan serta membaik pulih tapak di mana ia ditempatkan.

Perbelanjaan berikutnya dimasukkan sebagai amaun dibawa aset atau diiktiraf sebagai aset yang berasingan, mengikut kesesuaian, hanya apabila berkebarangkalian manfaat ekonomi yang berkaitan dengan item tersebut akan diperolehi oleh Kumpulan dan Bank dan kos item tersebut boleh diukur dengan pasti. Amaun dibawa bagi peralatan yang diganti adalah dinyahiktiraf.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.10 Hartanah dan peralatan (sambungan)

Semua kos pembaikan dan penyelenggaraan yang lain dicaj ke dalam perbelanjaan operasi lain dalam tempoh kewangan di mana ia berlaku.

Tanah pegangan kekal yang mempunyai tempoh penggunaan tidak terhad adalah tidak disusut nilai. Kerja dalam proses bagi pembinaan tidak disusut nilai sehingga aset tersebut sedia untuk digunakan.

Susut nilai hartanah dan peralatan lain dikira menggunakan kaedah garis lurus bagi memperuntukkan kos kepada nilai sisa sepanjang anggaran hayat bergunanya seperti berikut:

Bangunan	50 tahun
Tanah pegangan pajak dan bangunan	50 tahun
Pengubahsuaian	5 - 50 tahun
Perabot, kelengkapan dan peralatan pejabat	5 tahun
Kenderaan bermotor	5 tahun

Nilai sisa aset, hayat penggunaan dan kaedah susut nilai disemak, pada akhir setiap tempoh pelaporan dengan kesan pada perubahan dalam anggaran diambilkira secara prospektif.

Item hartanah dan peralatan tidak diiktiraf semasa pelupusan atau apabila tiada manfaat ekonomi masa hadapan dijangka timbul daripada penggunaan berterusan aset. Sebarang laba dan rugi yang timbul daripada pelupusan ditentukan sebagai perbezaan di antara hasil jualan dan amaun dibawa aset dan diiktiraf dalam untung atau rugi.

3.11 Aset tak ketara

Sebagai tambahan kepada muhibah atas penyatuan, aset tak ketara juga termasuk perisian komputer dan perisian dalam pembangunan.

Aset tak ketara diiktiraf hanya apabila kosnya boleh diukur dengan pasti dan kemungkinan bahawa manfaat ekonomi masa depan yang dijangkakan akan diagihkan kepada Kumpulan dan Bank.

Aset tak ketara yang diperolehi secara berasingan diukur pada pengiktirafan awal pada kos. Kos aset tak ketara yang diperolehi dalam kombinasi perniagaan adalah nilai saksama pada tarikh perolehan. Selepas pengiktirafan awal, aset tak ketara diukur pada kos ditolak mana-mana pelunasan terkumpul dan sebarang kerugian rosotnilai terkumpul, kecuali perisian dalam pembangunan yang tidak tertakluk kepada pelunasan sehingga pembangunan selesai dan aset sedia untuk digunakan.

Hayat berguna aset tak ketara dinilai sama ada terbatas atau tidak terbatas. Aset tak ketara dengan kehidupan tidak terhad tidak dilunaskan tetapi diuji untuk rosotnilai setiap tahun, sama ada secara individu atau di peringkat unit penajaan tunai. Penilaian hayat tidak terbatas desemak semula setiap tahun untuk menentukan sama ada hayat yang tidak terhad terus disokong. Sekiranya tidak, perubahan hayat berguna dari masa tak terhad kepada terhad dibuat secara prospektif.

Aset tak ketara dengan hayat terhad dilunaskan sepanjang hayat ekonomi berguna dan dinilai untuk rosotnilai apabila terdapat petunjuk bahawa aset tak ketara mungkin terjejas. Tempoh pelunasan dan kaedah pelunasan bagi aset tak ketara dengan hayat guna terhad dikaji semula sekurang-kurangnya pada setiap akhir tahun kewangan. Perubahan dalam jangka hayat berguna atau jangkaan penggunaan manfaat ekonomi masa hadapan yang terkandung di dalam aset diambilkira dengan mengubah tempoh atau kaedah pelunasan, sesuai dan dianggap sebagai perubahan dalam anggaran perakaunan. Perbelanjaan pelunasan ke atas aset tak ketara dengan hayat terhad yang diiktiraf dalam penyata pendapatan dalam kategori perbelanjaan selaras dengan fungsi aset tak ketara.

Keuntungan atau kerugian yang timbul daripada penyahiktirafan aset tak ketara diukur sebagai perbezaan di antara perolehan pelupusan bersih dan amaun dibawa aset dan diiktiraf dalam penyata pendapatan apabila aset tidak diiktiraf.

Pelunasan aset tak ketara dikira menggunakan kaedah garis lurus untuk memperuntukkan kos mereka kepada nilai sisa mereka sepanjang anggaran hayat berguna seperti berikut:

Perisian komputer	5 tahun
-------------------	---------

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.12 Bayaran pajakan terdahulu

Tanah pegangan pajak yang mempunyai jangka hayat ekonomi yang tidak terhad dan hak milik yang dijangka tidak akan dipindah milik kepada Kumpulan menjelang akhir tempoh pajakan dikelaskan sebagai pajakan operasi.

Pembayaran terdahulu bagi hak untuk menggunakan tanah pegangan pajak bagi tempoh yang telah ditentukan diambil kira sebagai bayaran pajakan terdahulu dan dinyatakan pada kos tolak amaun dilunaskan. Bayaran pajakan terdahulu dilunaskan mengikut asas garis lurus sepanjang baki tempoh pajakan diantara 7 hingga 863 tahun (2018: 8 hingga 864 tahun).

3.13 Peruntukan

Peruntukan diiktiraf apabila Kumpulan dan Bank mempunyai obligasi kini (secara perundangan atau konstruktif) kesan daripada peristiwa masa lalu, di mana terdapat kebarangkalian bahawa Kumpulan dan Bank akan dikehendaki untuk menyelesaikan obligasi tersebut, dan apabila anggaran yang boleh dipercayai boleh dibuat daripada amaun obligasi.

Amaun yang diiktiraf sebagai peruntukan adalah anggaran pertimbangan terbaik yang diperlukan untuk menyelesaikan obligasi kini pada akhir tempoh pelaporan, dengan mengambil kira risiko dan ketidakpastian kewajipan. Jika peruntukan diukur menggunakan anggaran aliran tunai untuk menyelesaikan obligasi kini, amaun dibawa adalah nilai kini aliran tunai tersebut (di mana kesan nilai masa wang adalah material).

3.14 Inventori

Inventori dinilai pada harga kos (ditentukan dengan kaedah masuk dulu, keluar dulu) dan nilai boleh realis bersih yang mana lebih rendah. Kos inventori terdiri daripada kos asal pembelian campur kos sampingan yang ditanggung dalam membawa inventori ke lokasi dalam keadaan semasa. Nilai boleh realis bersih mewakili anggaran harga jualan dalam keadaan urus niaga yang biasa tolak jualan dan kos pengagihan dan semua anggaran kos lain sehingga siap. Dalam mendapatkan nilai boleh realis bersih, elaun sewajarnya dibuat bagi inventori yang rosak, usang atau bergerak perlahan.

Unit hartanah yang telah siap untuk jualan dinilai pada kos yang lebih rendah dan nilai boleh realis bersih. Kos ditentukan dengan menggunakan kaedah 'pengenalan tertentu'.

3.15 Pendapatan keuntungan dan perbelanjaan

Semua instrumen kewangan yang diukur pada kos terlunas dan aset kewangan yang mempunyai ciri keuntungan yang dikelaskan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi dan nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain, pendapatan dan perbelanjaannya diiktiraf masing-masing di bawah "Pendapatan" dan "Perbelanjaan" dengan menggunakan kaedah keuntungan efektif.

Kaedah keuntungan efektif adalah kaedah kiraan ke atas kos terlunas bagi aset atau liabiliti kewangan dengan memperuntukkan pendapatan atau perbelanjaan keuntungan sepanjang tempoh berkaitan. Kadar keuntungan efektif adalah kadar diskaun yang dianggarkan melalui bayaran tunai masa depan atau penerimaan sepanjang jangka hayat instrumen kewangan atau tempoh yang lebih singkat, di mana bersesuaian, kepada amaun dibawa bersih oleh aset atau liabiliti kewangan.

Pengiraan tersebut mengambil kira semua terma kontrak instrumen kewangan (contohnya pilihan pembayaran terdahulu) tetapi tidak mengambil kira kerugian kredit masa depan. Yuran signifikan dan kos urus niaga berkaitan dengan kadar keuntungan efektif, termasuk premium atau diskaun juga diambil kira.

Bagi aset terjejas di mana nilai aset kewangan telah dikurangkan akibat kerugian rosotnilai, pendapatan keuntungan terus diiktiraf menggunakan kadar keuntungan dengan mendiskaunkan aliran tunai akan datang untuk tujuan mengukur kerugian rosotnilai.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.16 Pendapatan yuran dan komisen

Yuran pengaturan pembiayaan diiktiraf sebagai pendapatan berdasarkan pengaturan berkontrak. Yuran jaminan diiktiraf sebagai pendapatan apabila jaminan diterbitkan. Yuran daripada aktiviti khidmat nasihat dan aktiviti kewangan korporat diiktiraf selepas ditolak cukai jualan dan perkhidmatan dan diskaun untuk setiap peringkat yang telah lengkap.

Yuran dan komisen diiktiraf atas asas akruan apabila perkhidmatan telah diberikan.

3.17 Pendapatan dividen

Dividen diiktiraf dalam untung atau rugi sebagai 'pendapatan dividen' apabila hak Kumpulan untuk menerima bayaran telah diwujudkan.

3.18 Cukai pendapatan

3.18.1 Cukai pendapatan semasa

Cukai pendapatan semasa adalah jangkaan cukai belum bayar ke atas pendapatan boleh cukai bagi tahun menggunakan kadar cukai yang telah digubal sehingga tempoh pelaporan, dan sebarang pelarasan ke atas cukai belum bayar bagi tahun terdahulu.

3.18.2 Cukai pendapatan tertunda

Cukai tertunda diiktiraf atas perbezaan sementara di antara amaun dibawa aset dan liabiliti dalam penyata kewangan dan diselaras dengan asas cukai yang digunakan dalam pengiraan keuntungan boleh cukai. Liabiliti cukai tertunda secara amnya diiktiraf bagi semua perbezaan sementara boleh cukai. Aset cukai tertunda secara amnya, diiktiraf bagi semua perbezaan sementara yang boleh ditolak, kerugian cukai belum diguna dan kredit cukai belum diguna sehingga ke tahap kebarangkalian bahawa keuntungan boleh cukai masa depan akan tersedia ke atas perbezaan sementara yang boleh ditolak, kerugian cukai belum diguna dan kredit cukai belum diguna boleh diguna pakai. Aset dan liabiliti cukai tertunda tersebut tidak diiktiraf jika perbezaan sementara timbul daripada muhibah atau daripada pengiktirafan awal (selain daripada kombinasi perniagaan) lain-lain aset dan liabiliti dalam urus niaga yang tidak mempengaruhi keuntungan boleh cukai atau keuntungan perakaunan.

Aset dan liabiliti cukai tertunda diukur pada kadar cukai yang dijangka akan terpakai dalam tempoh di mana liabiliti diselesaikan atau aset direalisasikan, berdasarkan kadar cukai yang telah digubal atau sebahagian besarnya telah digubal pada akhir tempoh pelaporan. Pengukuran liabiliti dan aset cukai tertunda mencerminkan kesan cukai seperti mana yang dijangka oleh Kumpulan dan Bank pada akhir tempoh pelaporan, untuk memulihkan atau menyelesaikan amaun dibawa aset dan liabiliti.

Amaun dibawa aset cukai tertunda disemak semula pada akhir setiap tempoh pelaporan dan dikurangkan sehingga tiada kemungkinan keuntungan bercukai yang mencukupi akan tersedia untuk membolehkan semua atau sebahagian daripada aset dipulihkan semula.

Aset dan liabiliti cukai tertunda diofset apabila terdapat hak yang boleh dikuatkuasakan untuk mengimbangi aset cukai semasa terhadap liabiliti cukai semasa dan apabila cukai pendapatan dilevi oleh pihak berkuasa pencukaaian pada entiti boleh dicukai yang sama, atau ke atas entiti cukai yang berbeza, tetapi mereka berhasrat untuk menyelesaikan aset dan liabiliti cukai semasa pada asas bersih.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

3. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

3.19 Manfaat Warga kerja

3.19.1 Pelan caruman ditentukan

Untuk pelan caruman ditentukan, Kumpulan dan Bank membayar caruman kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja ("KWSP") secara mandatori. Kumpulan dan Bank tidak mempunyai obligasi pembayaran selanjutnya sebaik sahaja caruman telah dibayar. Caruman adalah diiktiraf sebagai perbelanjaan manfaat pekerja pada masanya.

3.19.2 Manfaat warga kerja jangka pendek

Upah, gaji, cuti tahunan bergaji, bonus dan caruman sosial diiktiraf dalam tahun di mana perkhidmatan yang berkaitan diberikan oleh pekerja Kumpulan dan Bank. Ketidakhadiran jangka pendek terkumpul yang ditanggung seperti cuti tahunan bergaji diiktiraf apabila perkhidmatan yang diberikan oleh pekerja meningkatkan kelayakan mereka kepada ketidakhadiran ditanggung untuk masa hadapan. Ketidakhadiran jangka pendek yang tidak ditanggung seperti cuti sakit diiktiraf apabila ketidakhadiran terjadi.

3.20 Rosotnilai aset bukan kewangan

Pada akhir setiap tempoh pelaporan, Kumpulan dan Bank menyemak amaun dibawa aset ketara untuk menentukan sama ada terdapat sebarang petanda sama ada aset telah mengalami kerugian rosotnilai. Jika mana-mana petanda sedemikian wujud, amaun boleh pulih aset dianggarkan dalam menentukan kerugian rosotnilai (jika ada). Sekiranya amaun boleh pulih tidak boleh dianggarkan ke atas aset individu, Kumpulan dan Bank menganggar amaun boleh pulih mengikut unit janaan tunai di mana aset tersebut tergolong. Apabila asas peruntukan boleh dikenal pasti dengan asas yang munasabah dan konsisten, aset korporat diperuntukkan melalui unit janaan tunai secara individu, atau sebaliknya diperuntukkan kepada kumpulan terkecil unit janaan tunai di mana peruntukan asas yang munasabah dan konsisten boleh dikenal pasti.

Amaun boleh pulih adalah lebih tinggi daripada nilai saksama tolak kos jualan dan nilai sedang digunakan. Dalam menaksir nilai sedang digunakan, anggaran aliran tunai masa hadapan didiskaunkan kepada nilai kini menggunakan kadar diskaun sebelum cukai yang menggambarkan pentaksiran pasaran semasa nilai masa wang dan risiko khusus kepada aset di mana anggaran masa depan aliran tunai belum dilaraskan.

Jika amaun boleh pulih aset (atau unit janaan tunai) dianggarkan kurang daripada amaun dibawa, amaun dibawa aset (atau unit janaan tunai) akan dikurangkan kepada amaun boleh pulih. Kerugian rosotnilai diiktiraf serta merta dalam untung atau rugi, melainkan aset berkaitan dibawa pada amaun yang dinilai semula, di mana kerugian rosotnilai dianggap sebagai pengurangan dari penilaian semula.

Jika kerugian rosotnilai kemudiannya ditarik balik, amaun dibawa aset (atau unit janaan tunai) akan meningkat kepada anggaran amaun semakan semula yang boleh pulih, peningkatan amaun dibawa adalah tidak melebihi amaun dibawa yang mungkin ditentukan jika kerugian rosotnilai untuk aset (atau unit janaan tunai) telah diiktiraf pada tahun-tahun sebelumnya. Penarikbalikan kerugian rosotnilai diiktiraf serta merta dalam untung atau rugi, melainkan aset berkaitan dibawa pada amaun yang dinilai semula, di mana penarikbalikan kerugian rosotnilai dianggap sebagai peningkatan penilaian semula.

3.21 Zakat

Dalam membuat kiraan zakat, pihak Kumpulan dan Bank telah menggunakan kaedah modal berkembang pada kadar 2.5%. Kaedah ini menggunakan kadar ke atas ekuiti pemilik, liabiliti jangka panjang, aset tetap bersih dan aset bukan semasa, dan tertakluk kepada pelarasan yang dibenarkan.

Zakat adalah amaun belum bayar yang wajib ke atas perniagaan bagi pihak pemegang saham dan/atau entiti perniagaan bergantung pada ciri-ciri pemilikan.

Zakat diagihkan berpandukan prinsip Syariah dan disalurkan melalui Majlis Agama Islam setiap negeri dan penerima lain yang layak atau asnaf.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

4. ANGGARAN DAN PERTIMBANGAN PERAKAUNAN KRITIKAL

Penyata kewangan dan keputusan kewangan Kumpulan dan Bank adalah dipengaruhi oleh dasar-dasar perakaunan, andaian, anggaran dan pertimbangan pengurusan, yang semestinya perlu dibuat dalam penyediaan penyata kewangan.

Pihak Kumpulan dan Bank membuat anggaran dan andaian yang mempengaruhi amaun aset dan liabiliti yang dilaporkan dalam tahun kewangan yang berikutnya. Semua anggaran dan andaian yang diperlukan diselaras dengan MFRS menggunakan anggaran terbaik mengikut piawaian yang diguna pakai.

Anggaran dan pertimbangan dinilai secara berterusan dan berdasarkan pengalaman lalu serta faktor-faktor lain, termasuk jangkaan mengenai peristiwa di masa hadapan. Dasar-dasar perakaunan dan pertimbangan pengurusan adalah sangat kritikal dan memberi kesan ke atas kedudukan kewangan Kumpulan dan Bank mengikut kepentingannya.

4.1 Kerugian rosotnilai pembiayaan dan pendahuluan

Kumpulan dan Bank menyemak portfolio pembiayaan dan pendahuluan dalam menentukan sama ada kerugian rosotnilai perlu direkodkan dalam untung atau rugi.

Pembiayaan adalah dianggap sebagai terjejas apabila terdapat bukti objektif rosotnilai disebabkan peristiwa kerugian yang telah menjejaskan jangkaan aliran tunai pembiayaan tersebut selepas pengiktirafan awal.

Terdapat dua komponen elau rosotnilai:

(i) ECL dinilai secara individu

Apabila akaun telah melebihi tunggakan tertentu atau apabila akaun telah memenuhi kriteria tertentu yang menunjukkan kelemahan kredit, akaun tersebut ditaksirkan secara individu untuk rosotnilai.

Elaun individu diukur sebagai perbezaan antara amaun dibawa pembiayaan dan nilai kini anggaran aliran tunai masa depan yang didiskaunkan pada kadar keuntungan yang efektif.

Jangkaan aliran tunai masa depan dibuat dengan menggunakan anggaran yang terbaik yang disandarkan kepada objektif dan bukti yang boleh dipercayai. Proses ini melibatkan pertimbangan yang signifikan dan munasabah.

(ii) ECL dinilai secara kolektif

Pengiraan ECL Kumpulan dan Bank di bawah MFRS 9 adalah output model kompleks dengan beberapa andaian asas mengenai pilihan input berubah-ubah dan kebergantungan mereka. Unsur-unsur model ECL yang dianggap pertimbangan dan anggaran perakaunan termasuk:

- Kriteria untuk menilai jika terdapat peningkatan risiko kredit yang ketara, termasuk penilaian kualitatif, untuk menentukan sama ada aset kewangan perlu mengambil langkah-langkah berdasarkan asas jangka hayat ECL daripada asas ECL 12-bulan
- Segmentasi aset kewangan, apabila ECL mereka dinilai secara kolektif
- Pembangunan model ECL, termasuk pelbagai formula dan pilihan input
- Penentuan hubungan antara senario makroekonomi, dan input ekonomi, seperti kadar pengangguran dan kadar harga semalaman, dan kesannya kepada PD, EAD, dan LGD
- Pemilihan senario makroekonomi yang berpandangan ke hadapan dan kebarangkalian kebarangkalian mereka, untuk mendapatkan input ekonomi ke dalam model ECL

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

4. ANGGARAN DAN PERTIMBANGAN PERAKAUNAN KRITIKAL (SAMBUNGAN)

4.2 Rosotnilai portfolio aset kewangan

Kumpulan dan Bank menyemak semula pelaburan kewangan mereka di FVOCI dan pelaburan kewangan pada kos pelunasan di bawah MFRS 9 untuk mengiktiraf ECL pada setiap tarikh pelaporan untuk menggambarkan perubahan dalam risiko kredit pelaburan kewangan yang tidak diukur melalui FVTPL. MFRS 9 menggabungkan maklumat yang berpandangan ke hadapan dan sejarah, semasa dan ramalan ke dalam anggaran ECL.

Dalam menjalankan kajian rosotnilai, penilaian pengurusan berikut diperlukan:

- (i) Penentuan sama ada pelaburan terjejas berdasarkan penunjuk tertentu seperti, antara lain, kesulitan penerbit atau penanggung, kemerosotan kualiti kredit penerbit atau penanggung; dan
- (ii) Penentuan ECL yang mencerminkan:
 - (a) jumlah yang tidak bias dan kebarangkalian yang ditentukan dengan menilai pelbagai kemungkinan hasil;
 - (b) Nilai masa wang; dan
 - (c) kos atau usaha yang tidak wajar, seperti pada tarikh pelaporan tentang kejadian masa lalu, keadaan semasa, dan ramalan keadaan ekonomi masa depan.

4.3 Anggaran nilai saksama aset kewangan pada FVTPL dan pelaburan kewangan pada FVOCI

Apabila nilai saksama aset kewangan yang direkodkan dalam penyata kedudukan kewangan tidak dapat diukur berdasarkan harga disebut dalam pasaran aktif, nilai saksama mereka diukur menggunakan teknik penilaian. Teknik penilaian termasuk kaedah aliran tunai terdiskaun, model harga pilihan, dan model penilaian lain yang berkaitan.

Input kepada model-model ini diambil dari pasaran yang boleh diperhatikan yang mana mungkin, tetapi jika ini tidak boleh dilaksanakan, tahap penilaian diperlukan dalam mewujudkan nilai saksama.

4.4 Cukai aset tertunda

Cukai aset tertunda diiktiraf ke atas perbezaan sementara yang boleh ditolak sehingga ke tahap berkemungkinan di mana keuntungan cukai masa hadapan boleh diperolehi untuk kegunaan perbezaan sementara tersebut. Pertimbangan wajar oleh pihak pengurusan diperlukan dalam menentukan amaun cukai aset tertunda yang boleh diiktiraf, berdasarkan tempoh masa yang berkemungkinan dan tahap keuntungan boleh cukai masa hadapan, bersama-sama dengan strategi perancangan cukai masa hadapan.

4.5 Menentukan tempoh pajakan kontrak dengan pilihan pembaharuan dan penamatan - Kumpulan sebagai penerima pajak

Kumpulan dan Bank menentukan tempoh pajakan sebagai tempoh pajakan yang tidak boleh dibatalkan, bersama-sama dengan sebarang tempoh yang dilindungi oleh opsyen untuk melanjutkan pajakan sekiranya ia agak munasabah untuk dilaksanakan, atau mana-mana tempoh yang dilindungi oleh opsyen untuk menamatkan pajakan, jika ia agak munasabah untuk tidak dilaksanakan.

Kumpulan dan Bank mempunyai beberapa kontrak sewa yang termasuk opsyen pelanjutan dan penamatan. Kumpulan dan Bank mengenakan penghakiman dalam menilai sama ada ia secara munasabah atau tidak untuk melaksanakan opsyen untuk memperbaharui atau menamatkan pajakan. Dengan itu, ia menimbang semua faktor yang berkaitan bagi mewujudkan insentif ekonomi untuk menjalankan sama ada pembaharuan atau penamatan. Selepas tarikh mula berkuatkuasa, Kumpulan dan Bank menilai semula tempoh pajakan sekiranya terdapat peristiwa penting atau perubahan keadaan yang berada dalam kawalannya dan memberi kesan keupayaannya untuk menjalankan atau tidak melaksanakan opsyen untuk memperbaharui atau menamatkan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

4. ANGGARAN DAN PERTIMBANGAN PERAKAUNAN KRITIKAL (SAMBUNGAN)

4.5 Menentukan tempoh pajakan kontrak dengan pilihan pembaharuan dan penamatan - Kumpulan sebagai penerima pajak (sambungan)

Kumpulan dan Bank termasuk dalam tempoh pembaharuan sebagai sebahagian daripada tempoh pajakan bagi pajakan bangunan dan peralatan lain dengan tempoh tidak boleh dibatalkan yang lebih pendek (iaitu satu hingga tiga tahun). Kumpulan dan Bank biasanya akan menjalankan pilihan untuk memperbaharui pajakan ini kerana akan ada kesan negatif yang signifikan ke atas operasi sekiranya aset penggantian tidak tersedia. Tempoh pembaharuan bagi pajakan bangunan dengan tempoh tidak boleh dibatalkan yang lebih lama (iaitu 10 hingga 15 tahun) tidak termasuk sebagai sebahagian daripada tempoh pajakan kerana tidak munasabah untuk dilaksanakan.

Rujuk Nota 13 untuk maklumat mengenai potensi pembayaran sewa masa depan yang berkaitan dengan tempoh selepas tarikh pelaksanaan pelanjutan dan penamatan pilihan yang tidak termasuk dalam tempoh pajakan.

5. PERUBAHAN DALAM POLISI PERAKAUNAN

Pada 1 Januari 2019, Kumpulan dan Bank menggunakan pindaan berikut kepada MFRS dan penambahbaikan tahunan kepada MFRS:

MFRS, Interpretasi dan pindaan berkuatkuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2019

- MFRS 16, *Pajakan*
- Interpretasi IC 23, *Ketidakpastian mengenai Layanan Cukai Pendapatan*
- Pindaan kepada MFRS 9, *Instrumen Kewangan - Ciri-ciri Bayaran Terdahulu dengan Pampasan Negatif*
- Pindaan kepada MFRS 128, *Pelaburan dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama - Kepentingan Jangka Panjang dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama*
- Pindaan kepada MFRS 119, *Manfaat Pekerja - Pemotongan atau Penyelesaian*
- Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2015 - 2017
- Pindaan kepada MFRS 3, *Kombinasi Perniagaan (Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2015-2017)*
- Pindaan kepada MFRS 11, *Pengaturan Bersama (Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2015-2017)*
- Pindaan kepada MFRS 112, *Cukai Pendapatan (Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2015-2017)*
- Pindaan kepada MFRS 123, *Kos Peminjaman (Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2015-2017)*

Piawaian perakaunan yang digunakan, pindaan atau tafsiran yang tidak mempunyai kesan kewangan material ke atas penyata kewangan Kumpulan dan Bank kecuali seperti yang dinyatakan di bawah:

5.1 MFRS 16 *Pajakan*

Kumpulan dan Bank telah menggunakan MFRS 16 menggunakan pengubahsuaian pendekatan retrospektif yang:

- Memerlukan Kumpulan untuk mengiktiraf kesan kumulatif yang pada mulanya mengguna pakai MFRS 16 sebagai pelarasan kepada baki pembukaan keuntungan tertahan pada tarikh permohonan awal.
- Tidak membenarkan pernyataan semula komparatif, yang seterusnya dibentangkan di bawah MFRS 117 dan IC Int. 4.

MFRS 16 memperkenalkan model perakaunan tunggal untuk pemajak dan menghapuskan perbezaan antara pajakan kewangan dan pajakan operasi. Peminjam kini dikehendaki mengiktiraf aset dan liabiliti bagi semua pajakan dengan tempoh lebih daripada 12 bulan, melainkan jika aset sandarannya adalah rendah. Selepas penerimaan pakai MFRS 16, Kumpulan dan Bank dikehendaki mengaakun sebahagian besar daripada pajakan operasi mereka dalam kunci kira-kira dengan mengiktiraf "hak penggunaan" aset dan liabiliti pajakan, dengan itu meningkatkan aset dan liabiliti Kumpulan dan Bank. Butiran mengenai keperluan baru ini dinyatakan dalam Nota 3.7. Kesan penerimaan pakai MFRS 16 ke atas penyata kewangan disatukan Kumpulan diterangkan di bawah. Di samping itu, keperluan pendedahan dalam MFRS 16 tidak digunakan secara umum untuk maklumat perbandingan.

Perubahan definisi pajakan terutamanya berkaitan dengan konsep kawalan. MFRS 16 menentukan sama ada kontrak mengandungi pajakan atas dasar sama ada pelanggan mempunyai hak untuk mengawal penggunaan aset yang dikenal pasti untuk tempoh masa dalam pertukaran untuk dipertimbangkan. Ini adalah berbeza dengan fokus pada 'risiko dan ganjaran' dalam MFRS 117 dan IC Int. 4. Kumpulan dan Bank menggunakan definisi pajakan dan panduan berkaitan yang dinyatakan dalam MFRS 16 untuk semua kontrak pajakan yang dimasuki (atau diubah) sebelum atau pada atau selepas 1 Januari 2019 (sama ada pemberi pajak atau penerima pajak dalam kontrak pajakan).

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

5. PERUBAHAN DALAM POLISI PERAKAUNAN (SAMBUNGAN)

5.1 MFRS 16 Pajak (sambungan)

- Penerima pajak**

MFRS 16 mengubah cara Kumpulan dan Bank mengakaunkan pajak yang mana sebelum ini diklasifikasikan sebagai pajak operasi di bawah MFRS 117, di luar penyata kedudukan kewangan. Pelaksanaan MFRS 16, untuk semua pajak (kecuali seperti yang dinyatakan di bawah), Kumpulan dan Bank:

- Mengiktiraf hak ke atas penggunaan aset-aset dan liabiliti-liabiliti pajak dalam penyata kedudukan kewangan yang disatukan, pada mulanya diukur pada nilai kini pembayaran pajak masa hadapan (didiskaun menggunakan kadar pinjaman tambahan Kumpulan dan Bank pada tarikh permohonan awal), dengan hak penggunaan aset yang diselaraskan dengan amaun bayaran pajak prabayar atau terakru mengikut MFRS 16: C8 (b) (ii);
- Mengiktiraf susut nilai hak penggunaan aset dan kos pembiayaan atas liabiliti pajak dalam penyata untung atau rugi yang disatukan;
- Mengasingkan jumlah tunai yang dibayar ke bahagian utama (dibentangkan dalam aktiviti pembiayaan) dan kos kewangan (ditunjukkan dalam aktiviti operasi) dalam penyata aliran tunai yang disatukan.

Di bawah MFRS 16, hak penggunaan aset diuji untuk rosotnilai mengikut MFRS 136.

Bagi pajak jangka pendek (tempoh pajak 12 bulan atau kurang) dan pajak aset bernilai rendah, Kumpulan dan Bank telah memilih untuk mengiktiraf perbelanjaan pajak atas dasar garis lurus seperti yang dibenarkan oleh MFRS 16. Perbelanjaan ini dibentangkan dalam Nota 33.

Kumpulan dan Bank telah mengguna pakai manfaat praktikal untuk mengecualikan kos langsung awal dari pengukuran hak penggunaan aset pada tarikh permohonan awal apabila menggunakan pendekatan pengambilan kumulatif pada pajak sebelum ini dikelaskan sebagai pajak operasi yang menggunakan MFRS 117.

Pada permulaan tempoh pajak, peminjam akan mengiktiraf pajak liabiliti untuk membuat bayaran pajak dan aset mewakili "hak untuk digunakan" aset sandaran semasa tempoh pajak. Kemudiannya, "hak penggunaan" aset disusut nilai mengikut prinsip MFRS116, Harta Tanah, Loji dan Peralatan dan liabiliti pajak meningkat dari masa ke masa dengan belanja faedah yang diiktiraf di dalam untung atau rugi.

- Pemberi pajak**

Perakaunan pemberi pajak dibawah MFRS16 sebahagian besarnya sama seperti perakaunan MFRS117. Pemberi pajak terus mengklasifikasikan semua pajak menggunakan prinsip klasifikasi seperti didalam MFRS117 dan membezakan kedua-dua jenis pajak: operasi dan pajak kewangan. Walau bagaimanapun, MFRS 16 telah berubah dan memperluaskan pendedahan yang diperlukan, khususnya mengenai bagaimana seorang pemberi pajak menguruskan risiko yang timbul daripada kepentingannya yang tersisa dalam aset yang dipajak.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

5. PERUBAHAN DALAM POLISI PERAKAUNAN (SAMBUNGAN)

5.1 MFRS 16 Pajak (sambungan)

Liabiliti pajak pada 1 Januari 2019 boleh disesuaikan dengan komitmen pajak operasi pada 31 Disember 2018, seperti berikut:

	Kumpulan 2018 RM'000	Bank 2018 RM'000
Aset		
Komitmen pajak operasi pada 31 Disember 2018	20,301	27,431
Purata wajaran kadar pembiayaan tambahan	4.36%	4.33%
Komitmen pajak operasi diskaun pada 1 Januari 2019	18,743	23,057
Tolak:		
Komitmen yang berkaitan dengan pajak nilai rendah	(6,698)	(6,568)
Tambah:		
Bayaran pajak yang berkaitan dengan tempoh pembaharuan yang tidak termasuk dalam komitmen sewa operasi pada 31 Disember 2018	45,713	65,963
Liabiliti pajak pada 1 Januari 2019	57,758	82,452

Kesan daripada penggunaan MFRS 16 pada 1 Januari 2019 adalah seperti berikut:

	Nota	Kumpulan RM'000	Bank RM'000
Aset			
Hak penggunaan aset	13	57,758	82,452
Liabiliti			
Liabiliti pajak	26(ii)	57,758	82,452

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

5. PERUBAHAN DALAM POLISI PERAKAUNAN (SAMBUNGAN)

5.2 Interpretasi IC 23, *Ketidakpastian mengenai Rujukan Cukai Pendapatan*

Tafsiran itu menyentuh perakaunan cukai pendapatan apabila pengolahan cukai melibatkan ketidakpastian yang mempengaruhi penggunaan MFRS 112, *Cukai Pendapatan*. Ia tidak terpakai kepada cukai atau levi di luar skop MFRS 112, atau ia tidak termasuk khusus yang berkaitan dengan penalti yang berkaitan dengan pengolahan cukai yang tidak pasti. Tafsiran tersebut secara khusus alamat yang berikut:

- Sama ada entiti mempertimbangkan pengolahan cukai yang tidak pasti secara berasingan
- Andaian dibuat oleh entiti mengenai pemeriksaan cukai oleh pihak berkuasa percukaian
- Bagaimana entiti menentukan keuntungan boleh cukai (kerugian cukai), asas cukai, kerugian cukai yang tidak digunakan, kredit cukai yang tidak digunakan dan kadar cukai
- Bagaimana entiti mempertimbangkan perubahan dalam fakta dan keadaan

Kumpulan dan Bank menentukan sama ada untuk mempertimbangkan setiap pengolahan cukai yang tidak pasti secara berasingan atau bersama dengan satu atau lebih pengolahan cukai yang tidak menentu dan menggunakan pendekatan yang lebih baik meramalkan penyelesaian ketidakpastian.

Kumpulan dan Bank mengenakan penghakiman yang penting dalam mengenalpasti ketidakpastian mengenai pengolahan cukai pendapatan. Oleh kerana Kumpulan dan Bank beroperasi dalam persekitaran multinasional yang kompleks, ia menilai sama ada Tafsiran mempunyai kesan terhadap penyata kewangan yang disatukan. Setelah penerimaan pakai Tafsiran, Kumpulan dan Bank mempertimbangkan sama ada ia mempunyai kedudukan cukai yang tidak pasti, terutamanya yang berkaitan dengan pemindahan harga. Pemfailan cukai Bank dan anak-anak syarikat dalam bidang kuasa yang berlainan termasuk pemotongan yang berkaitan dengan pemindahan harga dan pihak berkuasa percukaian boleh mencabar pengolahan cukai tersebut. Kumpulan dan Bank menentukan, berdasarkan pematuhan cukai dan kajian harga pemindahan, bahawa kemungkinan perolahan cukai (termasuk bagi anak-anak syarikat) akan diterima oleh pihak berkuasa percukaian. Tafsiran tidak memberi kesan ke atas penyata kewangan Kumpulan dan Bank yang disatukan.

6. TUNAI DAN DANA JANGKA PENDEK

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Tunai dan baki di bank-bank dan institusi-institusi kewangan lain	1,060,218	833,602	1,059,600	831,426
Deposit dan penempatan dengan institusi-institusi yang matang dalam tempoh satu bulan	700,069	330,028	700,069	330,028
	1,760,287	1,163,630	1,759,669	1,161,454

Bagi tujuan penyata aliran tunai, tunai dan setara tunai terdiri daripada berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Tunai dan dana jangka pendek	1,760,287	1,163,630	1,759,669	1,161,454

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

7. PELABURAN KEWANGAN PADA NILAI SAKSAMA MELALUI UNTUNG ATAU RUGI

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Instrumen hutang pada nilai saksama melalui untung atau rugi:		
Terbitan pelaburan kerajaan	157,486	203,600
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	211,282	202,096
	368,768	405,696
Sekuriti ekuiti pada nilai saksama melalui untung atau rugi:		
Saham disebut harga	266,325	335,182
Saham unit amanah	1,600	1,419
	267,925	336,601
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	636,693	742,297

8. PELABURAN KEWANGAN PADA NILAI SAKSAMA MELALUI PENDAPATAN KOMPREHENSIF LAIN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Instrumen hutang pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain:				
Sekuriti hutang Islam	4,608,879	4,766,558	4,608,879	4,766,558
Terbitan pelaburan kerajaan	9,100,909	9,218,783	9,100,909	9,218,783
Sukuk kerajaan	6,134,061	5,637,781	6,134,061	5,637,781
Sukuk Khazanah	229,607	217,208	229,607	217,208
Sukuk Cagamas	2,153,540	2,451,645	2,153,540	2,451,645
	22,226,996	22,291,975	22,226,996	22,291,975
Sekuriti ekuiti pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain:				
Saham tidak disebut harga	46,846	37,807	46,838	37,798
	46,846	37,807	46,838	37,798
Jumlah pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	22,273,842	22,329,782	22,273,834	22,329,773

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

8. PELABURAN KEWANGAN PADA NILAI SAKSAMA MELALUI PENDAPATAN KOMPREHENSIF LAIN (SAMBUNGAN)

Pergerakan elaun untuk ECL berdasarkan tahap untuk instrumen hutang pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain adalah seperti berikut:

Kumpulan dan Bank	ECL 12 bulan Tahap 1 RM'000
Pada 1 Januari 2018	-
Perubahan dalam risiko kredit (Nota 31(ii))	475
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	475
Perubahan dalam risiko kredit (Nota 31(ii))	(201)
Pada 31 Disember 2019	274

Penurunan ECL Tahap 1 sebanyak RM201,000 adalah disebabkan oleh penurunan dalam jumlah bawaan kasar sepanjang tahun kewangan.

9. PELABURAN KEWANGAN PADA KOS TERLUNAS

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada kos terlunas		
Sekuriti hutang Islam	735,102	701,498
Terbitan pelaburan kerajaan	5,480,591	5,912,370
Sukuk kerajaan	2,900,312	2,312,408
Sukuk Khazanah	304,401	340,579
Sukuk Cagamas	711,149	698,173
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	99,599	148,698
Kertas kewangan Islam	49,860	64,287
	10,281,014	10,178,013
Tolak: Elaun untuk ECL		
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	(17)	-
Sekuriti hutang Islam	(19,906)	(22,224)
	10,261,091	10,155,789

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

9. PELABURAN KEWANGAN PADA KOS TERLUNAS (SAMBUNGAN)

Pergerakan elaun untuk ECL berdasarkan tahap adalah seperti berikut:

Kumpulan dan Bank	ECL 12 bulan Tahap 1 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit terjejas Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Pada 1 Januari 2018	-	22,957	22,957
Perubahan dalam risiko kredit (Nota 31(ii))	55	(788)	(733)
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	55	22,169	22,224
Perubahan dalam risiko kredit (Nota 31(ii))	39	(2,340)	(2,301)
Pada 31 Disember 2019	94	19,829	19,923

Peningkatan ECL Tahap 1 dari RM39,000 adalah disebabkan oleh peningkatan dalam amaun dibawa kasar daripada penambahan pelaburan dalam tahun kewangan. Penurunan ECL Tahap 3 disebabkan oleh penebusan sebahagian daripada sukuk terjejas.

Struktur kematangan untuk instrumen kewangan adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Kematangan dalam tempoh satu tahun	1,898,226	2,658,104
Kematangan melebihi satu tahun hingga lima tahun	4,884,628	5,527,070
Kematangan melebihi lima tahun	3,498,160	1,992,839
	10,281,014	10,178,013

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN

(i) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut jenis dan konsep

Kumpulan 2019	Bai` Bithaman		Ar-Rahn RM'000	Qard RM'000	Murabahah RM'000	Ijarah Thumma		Jumlah RM'000
	Bai` Inah RM'000	Ajil RM'000				Al-Bai` RM'000	Tawarruq RM'000	
Pada kos terlunas								
Pembiayaan berjangka								
- Pembiayaan peribadi	20,762,085	-	-	-	-	-	34,763,503	55,525,588
- Pembiayaan perumahan	-	1,044,913	-	-	452,902	-	5,155,839	6,653,654
- Sewa beli belum terima	-	-	-	-	-	1,845,108	9,522	1,854,630
- Pembiayaan sindikasi	-	-	-	-	237,085	-	-	237,085
- Pembiayaan penyambung	-	-	-	-	283,521	-	-	283,521
- Pembiayaan berjangka lain	66,250	4,979	-	18	3,233,099	-	1,333,355	4,637,701
Pajak gadai	-	-	1,944,649	-	-	-	-	1,944,649
Cashline	-	-	-	-	-	-	66,503	66,503
Kredit pusingan	-	-	-	-	347,700	-	-	347,700
Kad kredit	-	-	-	-	-	-	406,699	406,699
Pembiayaan warga kerja	-	458,250	-	-	-	-	-	458,250
	20,828,335	1,508,142	1,944,649	18	4,554,307	1,845,108	41,735,421	72,415,980
Elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan:								
Tahap 1- ECL 12 bulan								(240,167)
Tahap 2- ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas								(397,011)
Tahap 3- ECL sepanjang hayat kredit terjejas								(811,156)
Pembiayaan dan pendahuluan bersih								70,967,646

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(i) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut jenis dan konsep (sambungan)

Kumpulan 2018	Bai` Bithaman		Ar-Rahn RM'000	Qard RM'000	Murabahah RM'000	Ijarah Thumma		Jumlah RM'000
	Bai` Inah RM'000	Ajil RM'000				Al-Bai` RM'000	Tawarruq RM'000	
At amortised cost								
Pembiayaan berjangka								
- Pembiayaan peribadi	23,873,401	-	-	-	-	-	31,003,712	54,877,113
- Pembiayaan perumahan	-	1,192,687	-	-	359,162	-	4,370,474	5,922,323
- Sewa beli belum terima	-	-	-	-	-	1,573,656	895	1,574,551
- Pembiayaan sindikasi	-	-	-	-	356,259	-	-	356,259
- Pembiayaan penyambung	-	-	-	-	232,863	-	-	232,863
- Pembiayaan berjangka lain	78,869	5,707	-	24	3,169,491	15	1,219,133	4,473,239
Pajak gadai	-	-	1,728,090	-	-	-	-	1,728,090
Kredit pusingan	-	-	-	-	367,287	-	-	367,287
Kad kredit	-	-	-	-	-	-	444,036	444,036
Pembiayaan warga kerja	-	425,103	-	-	-	-	-	425,103
	23,952,270	1,623,497	1,728,090	24	4,485,062	1,573,671	37,038,250	70,400,864
Elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan:								
Tahap 1- ECL 12 bulan								(428,090)
Tahap 2- ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas								(118,761)
Tahap 3- ECL sepanjang hayat kredit terjejas								(850,158)
Pembiayaan dan pendahuluan bersih								69,003,855

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(i) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut jenis dan konsep (sambungan)

Bank 2019	Bai` Bithaman		Ar-Rahn RM'000	Qard RM'000	Murabahah RM'000	Ijarah Thumma		Jumlah RM'000
	Bai` Inah RM'000	Ajil RM'000				Al-Bai` RM'000	Tawarruq RM'000	
Pada kos terlunas								
Pembiayaan berjangka								
- Pembiayaan peribadi	20,762,085	-	-	-	-	-	34,763,503	55,525,588
- Pembiayaan perumahan	-	1,044,913	-	-	537,548	-	5,155,839	6,738,300
- Sewa beli belum terima	-	-	-	-	-	1,845,108	9,522	1,854,630
- Pembiayaan sindikasi	-	-	-	-	237,085	-	-	237,085
- Pembiayaan penyambung	-	-	-	-	283,521	-	-	283,521
- Pembiayaan berjangka lain	66,250	4,979	-	18	3,233,099	-	1,333,355	4,637,701
Pajak gadai	-	-	1,944,649	-	-	-	-	1,944,649
Cashline	-	-	-	-	-	-	66,503	66,503
Kredit pusingan	-	-	-	-	347,700	-	-	347,700
Kad kredit	-	-	-	-	-	-	406,699	406,699
Pembiayaan warga kerja	-	458,250	-	-	-	-	-	458,250
	20,828,335	1,508,142	1,944,649	18	4,638,953	1,845,108	41,735,421	72,500,626
Elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan:								
Tahap 1- ECL 12 bulan								(249,894)
Tahap 2- ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas								(397,011)
Tahap 3- ECL sepanjang hayat kredit terjejas								(811,156)
Pembiayaan dan pendahuluan bersih								71,042,565

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(i) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut jenis dan konsep (sambungan)

Bank 2018	Bai` Bithaman		Ar-Rahn RM'000	Qard RM'000	Murabahah RM'000	Ijarah Thumma		Jumlah RM'000
	Bai` Inah RM'000	Ajil RM'000				Al-Bai` RM'000	Tawarruq RM'000	
Pada kos terlunas								
Pembiayaan berjangka								
- Pembiayaan peribadi	23,873,401	-	-	-	-	-	31,003,712	54,877,113
- Pembiayaan perumahan	-	1,192,687	-	-	359,162	-	4,370,474	5,922,323
- Sewa beli belum terima	-	-	-	-	-	1,573,656	895	1,574,551
- Pembiayaan sindikasi	-	-	-	-	356,259	-	-	356,259
- Pembiayaan penyambung	-	-	-	-	232,863	-	-	232,863
- Pembiayaan berjangka lain	78,869	5,707	-	24	3,169,491	15	1,219,133	4,473,239
Pajak gadai	-	-	1,728,090	-	-	-	-	1,728,090
Kredit pusingan	-	-	-	-	367,287	-	-	367,287
Kad kredit	-	-	-	-	-	-	444,036	444,036
Pembiayaan warga kerja	-	425,103	-	-	-	-	-	425,103
	23,952,270	1,623,497	1,728,090	24	4,485,062	1,573,671	37,038,250	70,400,864
Elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan:								
Tahap 1- ECL 12 bulan								(428,090)
Tahap 2- ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas								(118,761)
Tahap 3- ECL sepanjang hayat kredit terjejas								(850,158)
Pembiayaan dan pendahuluan bersih								69,003,855

* Aset yang dibiayai di bawah pembiayaan Ijarah dimiliki oleh Bank sepanjang tempoh pembiayaan Ijarah pelanggan pada akhir tempoh pembiayaan untuk pertimbangan token atau amaun lain seperti yang dinyatakan dalam kontrak pembiayaan Ijarah.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(ii) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut sebaran geografi

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Wilayah Tengah	28,874,958	28,249,446	28,959,604	28,249,446
Wilayah Selatan	10,768,864	10,264,927	10,768,864	10,264,927
Wilayah Timur	10,997,519	10,838,776	10,997,519	10,838,776
Wilayah Utara	8,471,190	8,170,372	8,471,190	8,170,372
Wilayah Timur Malaysia	13,303,449	12,877,343	13,303,449	12,877,343
	72,415,980	70,400,864	72,500,626	70,400,864

(iii) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut sektor ekonomi

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pembelian sekuriti	1,815	45,169	1,815	45,169
Pembelian hartanah bukan kediaman	820,354	186,904	820,354	186,904
Kredit penggunaan	67,508,049	65,951,587	67,508,049	65,951,587
Pertanian	62,930	100,667	62,930	100,667
Pembuatan	141,538	120,681	141,538	120,681
Elektrik, gas dan air	990	182	990	182
Pembinaan	749,747	906,823	749,747	906,823
Dagangan borong dan runcit	232,079	167,938	232,079	167,938
Pengangkutan dan komunikasi	85,094	80,817	85,094	80,817
Perkhidmatan kewangan, takaful dan perniagaan	2,614,715	2,560,520	2,699,361	2,560,520
Perkhidmatan komuniti, sosial dan peribadi	198,669	279,576	198,669	279,576
	72,415,980	70,400,864	72,500,626	70,400,864

(iv) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut baki kematangan berkontrak

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Kematangan dalam tempoh satu tahun	2,688,183	2,893,708	2,688,183	2,893,708
Kematangan melebihi satu tahun hingga tiga tahun	2,126,805	1,595,693	2,211,451	1,595,693
Kematangan melebihi tiga tahun hingga lima tahun	5,139,496	3,564,192	5,139,496	3,564,192
Kematangan melebihi lima tahun	62,461,496	62,347,271	62,461,496	62,347,271
	72,415,980	70,400,864	72,500,626	70,400,864

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(v) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut jenis pelanggan

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Individu	67,910,842	66,148,042	67,910,842	66,148,042
Perusahaan perniagaan	1,931,899	1,928,258	2,016,545	1,928,258
Institusi kewangan bukan bank - Koperasi	2,426,352	2,224,996	2,426,352	2,224,996
Institusi kewangan bukan bank - Lain-lain	319	-	319	-
Entiti asing	2,097	1,489	2,097	1,489
Entiti-entiti lain	144,471	98,079	144,471	98,079
	72,415,980	70,400,864	72,500,626	70,400,864

(vi) Pembiayaan dan pendahuluan dianalisa mengikut sensitiviti kadar keuntungan

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Kadar tetap				
Pembiayaan peribadi	22,806,716	26,808,792	22,806,716	26,808,792
Pembiayaan perumahan	855,351	969,214	855,351	969,214
Lain-lain	6,070,147	5,689,323	6,070,147	5,689,323
Kadar terapung				
Pembiayaan peribadi	32,718,873	28,068,321	32,718,873	28,068,321
Pembiayaan perumahan	5,798,303	4,953,109	5,882,949	4,953,109
Lain-lain	4,166,590	3,912,105	4,166,590	3,912,105
	72,415,980	70,400,864	72,500,626	70,400,864

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(vii) Pembiayaan dan pendahuluan terjejas dianalisa mengikut sebaran geografi

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Wilayah Tengah	1,139,062	1,216,919
Wilayah Selatan	55,161	67,541
Wilayah Timur	72,259	68,085
Wilayah Utara	49,418	51,818
Wilayah Timur Malaysia	80,374	86,387
	1,396,274	1,490,750

(viii) Pembiayaan dan pendahuluan terjejas dianalisa mengikut sektor ekonomi

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pembelian sekuriti	68	65
Pembelian hartanah bukan kediaman	25,784	111,397
Kredit penggunaan	518,303	568,030
Pertanian	22,893	-
Pembuatan	70,185	83,723
Pembinaan	241,195	361,126
Dagangan borong dan runcit	5,743	-
Pengangkutan dan perhubungan	11,040	11,149
Perkhidmatan kewangan, takaful dan perniagaan	501,063	354,982
Perkhidmatan komuniti, sosial dan peribadi	-	278
	1,396,274	1,490,750

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(ix) Pergerakan untuk pembiayaan dan pendahuluan terjejas adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 1 Januari	1,490,750	1,575,025
Dikelaskan sebagai terjejas dalam tahun	1,287,592	1,360,789
Amaun dikira semula daripada pemuliharaan	(894,879)	(972,603)
Amaun dihapus kira dalam tahun	(487,189)	(472,461)
	(94,476)	(84,275)
Pada 31 Disember	1,396,274	1,490,750
Pembiayaan dan pendahuluan terjejas kasar dalam peratus daripada pembiayaan dan pendahuluan kasar	1.93%	2.12%

(x) Pergerakan dalam elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan adalah seperti berikut:

Kumpulan 2019	ECL 12-bulan Tahap 1 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit tidak terjejas Tahap 2 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit terjejas Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Elaun ECL				
Pada 1 Januari 2019	428,090	118,761	850,158	1,397,009
Perubahan disebabkan pergerakan pembiayaan dan pendahuluan:				
- Pindahan ke ECL 12-bulan (Tahap 1)	2,191	(2,099)	(5,168)	(5,076)
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas (Tahap 2)	(50,784)	112,093	(96,693)	(35,384)
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit terjejas (Tahap 3)	(4,745)	(12,735)	555,456	537,976
Aset kewangan baru asal	123,344	12,566	34,175	170,085
Perubahan dalam risiko kredit	(65,936)	(39,143)	29,071	(76,008)
Aset kewangan tidak diiktiraf	(77,757)	(17,440)	(44,026)	(139,223)
Perubahan kepada model yang digunakan untuk pengiraan ECL	(114,236)	225,008	(24,628)	86,144
Amaun dihapus kira	-	-	(487,189)	(487,189)
Pada 31 Disember 2019	240,167	397,011	811,156	1,448,334

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(x) Pergerakan dalam elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan adalah seperti berikut: (sambungan)

Kumpulan 2018	ECL 12-bulan Tahap 1 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit tidak terjejas Tahap 2 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit terjejas Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Elaun ECL				
Pada 1 Januari 2018	398,815	176,090	876,796	1,451,701
Perubahan disebabkan pergerakan pembiayaan dan pendahuluan:				
- Pindahan ke ECL 12-bulan (Tahap 1)	7,838	(17,125)	(33,194)	(42,481)
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas (Tahap 2)	(13,510)	65,054	(46,938)	4,606
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit terjejas (Tahap 3)	(4,611)	(11,209)	643,360	627,540
Aset kewangan baru asal	131,353	4,771	65,130	201,254
Perubahan dalam risiko kredit	(51,150)	(86,619)	(97,237)	(235,006)
Aset kewangan tidak diiktiraf	(40,645)	(12,201)	(85,298)	(138,144)
Amaun dihapus kira	-	-	(472,461)	(472,461)
Pada 31 Disember 2018	428,090	118,761	850,158	1,397,009

Bank 2019	ECL 12-bulan Tahap 1 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit tidak terjejas Tahap 2 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit terjejas Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Elaun ECL				
Pada 1 Januari 2019	428,090	118,761	850,158	1,397,009
Perubahan disebabkan pergerakan pembiayaan dan pendahuluan:				
- Pindahan ke ECL 12-bulan (Tahap 1)	2,191	(2,099)	(5,168)	(5,076)
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas (Tahap 2)	(50,784)	112,093	(96,693)	(35,384)
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit terjejas (Tahap 3)	(4,745)	(12,735)	555,456	537,976
Aset kewangan baru asal	133,071	12,566	34,175	179,812
Perubahan dalam risiko kredit	(65,936)	(39,143)	29,071	(76,008)
Aset kewangan tidak diiktiraf	(77,757)	(17,440)	(44,026)	(139,223)
Perubahan kepada model yang digunakan untuk pengiraan ECL	(114,236)	225,008	(24,628)	86,144
Amaun dihapus kira	-	-	(487,189)	(487,189)
Pada 31 Disember 2019	249,894	397,011	811,156	1,458,061

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

10. PEMBIAYAAN DAN PENDAHULUAN (SAMBUNGAN)

(x) Pergerakan dalam elaun untuk ECL atas pembiayaan dan pendahuluan adalah seperti berikut: (sambungan)

Bank 2018	ECL 12-bulan Tahap 1 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit tidak terjejas Tahap 2 RM'000	ECL sepanjang hayat Kredit terjejas Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Elaun ECL				
Pada 1 Januari 2018	398,815	176,090	876,796	1,451,701
Perubahan disebabkan pergerakan pembiayaan dan pendahuluan:				
- Pindahan ke ECL 12-bulan (Tahap 1)	7,838	(17,125)	(33,194)	(42,481)
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas (Tahap 2)	(13,510)	65,054	(46,938)	4,606
- Pindahan ke ECL sepanjang hayat kredit terjejas (Tahap 3)	(4,611)	(11,209)	643,360	627,540
Aset kewangan baru asal	131,353	4,771	65,130	201,254
Perubahan dalam risiko kredit	(51,150)	(86,619)	(97,237)	(235,006)
Aset kewangan tidak diiktiraf	(40,645)	(12,201)	(85,298)	(138,144)
Amaun dihapus kira	-	-	(472,461)	(472,461)
Pada 31 Disember 2018	428,090	118,761	850,158	1,397,009

Berikut menerangkan bagaimana perubahan ketara dalam jumlah bawa kasar pembiayaan dan pendahuluan sepanjang tahun kewangan telah menyumbang kepada perubahan dalam peruntukan ECL bagi pembiayaan dan pendahuluan.

Secara keseluruhannya, jumlah elaun rosotnilai atas pembiayaan dan pendahuluan meningkat disebabkan oleh:

- ECL 12 bulan (Tahap 1) - penurunan sebanyak RM187.9 juta untuk Kumpulan dan penurunan sebanyak RM178.2 juta untuk Bank terutamanya dari pengukuran semula ECL disebabkan oleh penambahbaikan kualiti kredit dan sebahagiannya diofset oleh pembiayaan dan pendahuluan yang baru asal.
- ECL Sepanjang hayat (Tahap 2) - meningkat sebanyak RM278.2 juta untuk Kumpulan dan Bank terutamanya dari pembiayaan dan pendahuluan yang berpindah ke Tahap 2 disebabkan oleh kemerosotan dalam kualiti kredit.
- ECL Sepanjang hayat (Tahap 3) - penurunan sebanyak RM39.0 juta untuk Kumpulan dan Bank terutamanya dari amaun dihapus kira dan sebahagiannya diimbangi oleh pembiayaan dan pendahuluan yang berhijrah ke Tahap 3 akibat kemerosotan kredit.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

11. PERDAGANGAN BELUM TERIMA

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada kos dilunaskan		
Perdagangan belum terima	2,295	4,134
Tolak: Elaun untuk ECL	(1,971)	(1,675)
	324	2,459

Tempoh kredit yang diberikan untuk jualan barangan adalah 30 hari (2018: 30 hari). Tiada keuntungan dikenakan ke atas penghutang perdagangan.

Jadual berikut menunjukkan analisa dagangan belum terima pada akhir tempoh pelaporan:

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Tidak lampau tempoh dan tidak terjejas 1 hari hingga kurang daripada 1 bulan	143	982
Lampau tempoh tetapi tidak terjejas 1 bulan hingga kurang daripada 2 bulan	658	832
2 bulan hingga kurang daripada 3 bulan	38	83
3 bulan hingga kurang daripada 4 bulan	323	253
4 bulan dan ke atas	-	759
	1,019	1,927
Lampau tempoh dan terjejas	1,133	1,225
	2,295	4,134

Pergerakan elaun untuk ECL adalah seperti berikut:

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 1 Januari	1,675	2,251
Kerugian rosot nilai diiktiraf dalam tahun (Nota 33(ii))	482	30
Amaun dipulih semula dalam tahun (Nota 32(ii))	(181)	(224)
Amaun dihapus kira dalam tahun	(5)	(382)
Pada 31 Disember	1,971	1,675

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

11. PERDAGANGAN BELUM TERIMA (SAMBUNGAN)

Dalam menentukan kebolehpulihan perdagangan belum terima, Kumpulan mengambil kira sebarang perubahan dalam kualiti kredit perdagangan belum terima tersebut dari tarikh kredit tersebut pada awalnya diberikan sehingga akhir tempoh pelaporan. Tumpuan risiko kredit adalah terhad memandangkan jumlah pelanggan adalah besar dan tidak berkaitan.

12. ASET-ASET LAIN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Amaun terhutang daripada anak-anak syarikat (i)	-	-	13,148	18,492
Belum terima lain, deposit dan bayaran terdahulu (ii)	1,139,698	1,132,604	1,108,436	1,078,888
	1,139,698	1,132,604	1,121,584	1,097,380

(i) Amaun terhutang daripada anak-anak syarikat

Amaun terhutang daripada anak-anak syarikat yang berciri bukan dagangan, adalah tidak tertakluk kepada caj pembiayaan dan tiada tempoh bayaran balik yang tetap.

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Baki yang belum jelas	24,576	22,657
Tolak: Elaun untuk ECL	(11,428)	(4,165)
	13,148	18,492

Pergerakan elaun untuk ECL bagi amaun terhutang daripada anak-anak syarikat adalah seperti berikut:

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 1 Januari	4,165	3,201
Kerugian rosot nilai diiktiraf dalam tahun (Nota 33(ii))	7,263	964
Pada 31 Disember	11,428	4,165

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

12. ASET-ASET LAIN (SAMBUNGAN)

(ii) Belum terima lain, deposit dan bayaran terdahulu

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Belum terima lain	737,812	725,311	741,208	721,511
Elaun untuk ECL	(20,563)	(15,730)	(19,813)	(15,258)
Deposit boleh dikembalikan	717,249	709,581	721,395	706,253
Bayaran terdahulu	45,440	54,991	10,185	10,004
Caruman kepada Kumpulan Wang Likuiditi Pusat *	177,009	168,032	176,856	162,631
	200,000	200,000	200,000	200,000
	1,139,698	1,132,604	1,108,436	1,078,888

Pergerakan elaun untuk ECL bagi belum terima lain adalah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 1 Januari	15,730	15,369	15,258	15,258
Kerugian rosotnilai diiktiraf dalam tahun (Nota 33(ii))	19,960	368	19,682	7
Amaun dihapus kira dalam tahun	(15,127)	(7)	(15,127)	(7)
Pada 31 Disember	20,563	15,730	19,813	15,258

* Caruman ini dikehendaki di bawah sub-seksyen 42 (i) Akta Suruhanjaya Koperasi Malaysia 2007 (Akta 665) sama ada pada kadar 3% atas liabiliti yang layak atau RM200 juta, yang mana yang lebih rendah, mulai tahun kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2012.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

13. HAK PENGGUNAAN ASET

(i) Kumpulan sebagai penerima pajak

Kumpulan dan Bank mempunyai kontrak pajakan untuk bangunan dan peralatan lain yang digunakan dalam operasinya. Pajakan bangunan umumnya mempunyai syarat pajakan antara 1 hingga 10 tahun, dengan pilihan melanjutkan untuk 1 hingga 3 tahun, sementara peralatan lain umumnya mempunyai istilah pajakan diantara 1 hingga 2 tahun. Obligasi Kumpulan dan Bank di bawah pajakannya dijamin oleh hak milik pemajak kepada aset yang dipajak. Pada umumnya, Kumpulan dan Bank adalah terhad daripada menugaskan hak dan menyerahkan aset yang dipajak dan beberapa kontrak menghendaki Kumpulan dan Bank mengekalkan nisbah kewangan tertentu. Terdapat beberapa kontrak pajakan termasuk pelanjutan dan pembayaran pajakan berubah, yang dibincangkan di bawah.

Kumpulan dan Bank juga mempunyai pajakan tertentu kenderaan bermotor dengan syarat pajakan 12 bulan atau kurang dan pajakan peralatan pejabat dengan nilai yang rendah. Kumpulan dan Bank menggunakan pengecualian pengiktirafan jangka pendek dan pajakan pengiktirafan aset bernilai rendah untuk pajakan ini.

Berikut adalah jumlah dibawa aset hak penggunaan yang diiktiraf dan pergerakan sepanjang tempoh:

Kumpulan	Bangunan RM'000	Peralatan lain RM'000	Jumlah RM'000
Pada 1 Januari 2019	53,386	4,372	57,758
Tambahan	23,462	1,319	24,781
Susut nilai (Nota 33(ii))	(15,526)	(2,726)	(18,252)
Pada 31 Disember 2019	61,322	2,965	64,287

Bank	Bangunan RM'000	Peralatan lain RM'000	Jumlah RM'000
Pada 1 Januari 2019	78,080	4,372	82,452
Tambahan	30,267	1,319	31,586
Susut nilai (Nota 33(ii))	(21,082)	(2,726)	(23,808)
Pada 31 Disember 2019	87,265	2,965	90,230

Jumlah aliran keluar tunai untuk pajakan bagi Kumpulan ialah RM19,242,000 dan bagi Bank adalah RM25,527,000. Tiada penambahan tunai kepada aset yang digunakan dan liabiliti pajakan. Aliran keluar tunai masa depan yang berkaitan dengan pajakan yang belum dimulakan dinyatakan dalam Nota 26.

Sesetengah pajakan hartanah mengandungi opsyen lanjutan yang boleh dilaksanakan oleh Kumpulan dan Bank sehingga tiga tahun sebelum berakhirnya tempoh kontrak yang tidak boleh dibatalkan. Di mana praktikal, Kumpulan dan Bank berusaha memasukkan opsyen lanjutan dalam pajakan baru untuk memberikan kelonggaran operasi. Opsyen lanjutan yang dilaksanakan hanya dijalankan oleh Kumpulan dan bukan oleh pemberi pajak. Kumpulan dan Bank menaksir pada tarikh permulaan pajakan sama ada ia agak munasabah untuk melaksanakan opsyen lanjutan. Kumpulan dan Bank menilai semula sama ada ia agak munasabah untuk melaksanakan opsyen jika terdapat peristiwa penting atau perubahan ketara dalam keadaan di dalam kawalannya.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

13. HAK PENGGUNAAN ASET (SAMBUNGAN)

(i) Kumpulan sebagai penerima pajak (sambungan)

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Belanja susut nilai hak penggunaan aset (Nota 33(ii))	18,252	-	23,808	-
Kos kewangan liabiliti pajakan (Nota 33(ii))	2,578	-	3,604	-
Perbelanjaan yang berkaitan dengan pajakan aset bernilai rendah (termasuk dalam perbelanjaan pentadbiran)	3,434	-	3,391	-
Jumlah yang diiktiraf dalam untung atau rugi	24,264	-	30,803	-

Kumpulan mempunyai beberapa kontrak pajakan termasuk opsyen pelanjutan dan penamatan. Opsyen ini dirundingkan oleh pihak pengurusan untuk memberikan kelonggaran dalam mengurus portfolio aset pajakan dan selaras dengan keperluan perniagaan Kumpulan. Pengurusan melaksanakan penghakiman yang penting dalam menentukan sama ada opsyen dan opsyen penamatan ini agak munasabah untuk dilaksanakan.

(ii) Kumpulan sebagai pemberi pajak

Bank telah memasuki pajakan operasi pada portfolio hartanah pelaburannya yang terdiri daripada bangunan pejabat tertentu (Nota 18). Pajakan ini mempunyai tempoh antara 1 dan 3 tahun. Pendapatan sewa yang diiktiraf oleh Bank pada tahun ini ialah RM20,941,435 (2018: RM26,388,924).

Sewa minimum masa depan yang belum diterima di bawah pajakan operasi tidak boleh dibatalkan pada 31 Disember adalah seperti berikut:

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan sewa masa hadapan dalam lingkungan :		
- 1 tahun	18,073	-
- 2 tahun	13,246	-
- 3 tahun	5,129	-
	36,448	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

14. INVENTORI

Inventori adalah seperti berikut:

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Inventori perdagangan, pada kos	6,790	8,018

15. PELABURAN DALAM ANAK-ANAK SYARIKAT

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Saham tidak disebut harga, pada kos	100,744	100,744

Butiran untuk anak-anak syarikat, kesemuanya ditubuhkan di Malaysia, adalah seperti berikut:

Nama	Bahagian kepentingan pemilikan dan hak mengundi yang dipegang oleh Kumpulan		Kegiatan utama
	2019 %	2018 %	
Dimiliki secara langsung			
Rakyat Holdings Sdn Bhd *	100	100	Pelaburan dan pengurusan hartanah
Rakyat Management Services Sdn Bhd *	100	100	Pengurusan perniagaan dan francais Ar-Rahnu
Rakyat Nominees Sdn Bhd *	100	100	Tidak aktif
Rakyat Hartanah Sdn Bhd *	100	100	Pembangunan hartanah dan pengurusan projek
Rakyat Asset Management Sdn Bhd *	100	100	Perkhidmatan pengurusan dan pentadbiran koperasir
Rakyat Facility Management Sdn Bhd *	100	100	Pengurusan dan penyelenggaraan bangunan
Rakyat Niaga Sdn Bhd *	100	100	Dagangan dan pembekalan barang
Dimiliki secara tidak langsung melalui Rakyat Holdings Sdn Bhd			
Rakyat Travel Sdn Bhd *	100	100	Pengangkutan dan perkhidmatan pelancongan

* Penyata kewangan bagi anak-anak syarikat ini tidak diaudit oleh Ketua Audit Negara Malaysia

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

15. PELABURAN DALAM ANAK-ANAK SYARIKAT (SAMBUNGAN)

Komposisi bagi Kumpulan

Informasi berkenaan komposisi bagi Kumpulan pada akhir tempoh pelaporan adalah seperti berikut:

Kegiatan utama	Tempat Pemerbadanan dan Operasi	Bilangan anak-anak syarikat yang dimiliki secara langsung		Bilangan anak-anak syarikat yang dimiliki secara tidak langsung	
		2019	2018	2019	2018
Pelaburan dan pengurusan hartanah	Malaysia	1	1	-	-
Pembangunan hartanah dan pengurusan projek	Malaysia	1	1	-	-
Pengurusan perniagaan dan francais Ar-Rahnu	Malaysia	1	1	-	-
Perkhidmatan pengurusan dan pentadbiran koperasi	Malaysia	1	1	-	-
Pengurusan dan penyelenggaraan bangunan	Malaysia	1	1	-	-
Dagangan dan pembekalan barang	Malaysia	1	1	-	-
Pengangkutan dan perkhidmatan pelancongan	Malaysia	-	-	1	1
Tidak aktif	Malaysia	1	1	-	-
		7	7	1	1

16. HARTANAH DAN PERALATAN

Kumpulan 2019	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka panjang RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka pendek RM'000	Kerja- dalam- proses RM'000	Pengubah- suaian RM'000	Perabot kelengkapan dan peralatan pejabat RM'000	Kenderaan motor RM'000	Jumlah RM'000
Pada 1 Januari	41,009	434,349	113,239	928	99,977	276,954	413,592	8,426	1,388,474
Tambahan	501	5,355	-	-	50	4,867	19,471	1,919	32,163
Pelupusan	-	-	-	-	-	(805)	(4,815)	(5,056)	(10,676)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(602)	(2,802)	-	(3,404)
Pengelasan semula	-	11,155	-	-	(14,073)	2,918	-	-	-
Pindahan dari hartanah pelaburan (Nota 18)	-	6,330	4,359	-	-	-	-	-	10,689
Pada 31 Disember	41,510	457,189	117,598	928	85,954	283,332	425,446	5,289	1,417,246
Susut nilai terkumpul									
Pada 1 Januari	-	42,074	23,147	709	-	246,518	355,813	6,351	674,612
Caj bagi tahun semasa	-	10,231	2,224	172	-	16,649	28,862	807	58,945
Pelupusan	-	-	-	-	-	(793)	(4,701)	(4,255)	(9,749)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(602)	(2,721)	-	(3,323)
Pada 31 Disember	-	52,305	25,371	881	-	261,772	377,253	2,903	720,485
Nilai buku bersih									
Pada 31 Disember	41,510	404,884	92,227	47	85,954	21,560	48,193	2,386	696,761

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

16. HARTANAH DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

Kumpulan 2018	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka panjang RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka pendek RM'000	Kerja-dalam-proses RM'000	Pengubah-suaian RM'000	Perabot kelengkapan dan peralatan pejabat RM'000	Kenderaan motor RM'000	Jumlah RM'000
Pada kos									
Pada 1 Januari	40,529	380,826	113,239	928	36,504	275,431	666,897	9,624	1,523,978
Tambahan	480	3,811	-	-	63,473	3,014	11,037	4	81,819
Pelupusan	-	-	-	-	-	(146)	(56)	(1,202)	(1,404)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(1,345)	(3,572)	-	(4,917)
Pindahan ke hartanah pelaburan (Nota 18)	-	(15,085)	-	-	-	-	-	-	(15,085)
Pindahan dari hartanah pelaburan (Nota 18)	-	64,797	-	-	-	-	-	-	64,797
Pindahan ke aset tak ketara (Nota 17)	-	-	-	-	-	-	(260,714)	-	(260,714)
Pada 31 Disember	41,009	434,349	113,239	928	99,977	276,954	413,592	8,426	1,388,474
Susut nilai terkumpul									
Pada 1 Januari	-	34,496	21,017	538	-	230,416	522,446	6,691	815,604
Caj bagi tahun semasa	-	8,936	2,130	171	-	17,553	34,223	826	63,839
Pelupusan	-	-	-	-	-	(106)	(52)	(1,166)	(1,324)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(1,345)	(3,566)	-	(4,911)
Pindahan ke hartanah pelaburan (Nota 18)	-	(1,358)	-	-	-	-	-	-	(1,358)
Pindahan ke aset tak ketara (Nota 17)	-	-	-	-	-	-	(197,238)	-	(197,238)
Pada 31 Disember	-	42,074	23,147	709	-	246,518	355,813	6,351	674,612
Nilai buku bersih									
Pada 31 Disember	41,009	392,275	90,092	219	99,977	30,436	57,779	2,075	713,862

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

16. HARTANAH DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

Bank 2019	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka panjang RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka pendek RM'000	Kerja-dalam-proses RM'000	Pengubah-suaian RM'000	Perabot kelengkapan dan peralatan pejabat RM'000	Kenderaan motor RM'000	Jumlah RM'000
Pada kos									
Pada 1 Januari	39,621	377,634	78,863	928	99,977	274,108	408,738	2,865	1,282,734
Tambahan	501	5,355	-	-	50	4,580	19,242	1,919	31,647
Pelupusan	-	-	-	-	-	(620)	(4,145)	-	(4,765)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(602)	(2,802)	-	(3,404)
Pengelasan semula	-	11,155	-	-	(14,073)	2,918	-	-	-
Pada 31 Disember	40,122	394,144	78,863	928	85,954	280,384	421,033	4,784	1,306,212
Susut nilai terkumpul									
Pada 1 Januari	-	39,853	20,279	709	-	245,117	352,673	2,227	660,858
Caj bagi tahun semasa	-	8,817	1,354	172	-	16,197	28,349	284	55,173
Pelupusan	-	-	-	-	-	(620)	(4,043)	-	(4,663)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(602)	(2,721)	-	(3,323)
Pada 31 Disember	-	48,670	21,633	881	-	260,092	374,258	2,511	708,045
Nilai buku bersih									
Pada 31 Disember	40,122	345,474	57,230	47	85,954	20,292	46,775	2,273	598,167

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

16. HARTANAH DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

Bank 2018	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka panjang RM'000	Tanah dan bangunan pegangan pajakan jangka pendek RM'000	Kerja- dalam- proses RM'000	Pengubah- suaian RM'000	Perabot kelengkapan dan peralatan pejabat RM'000	Kenderaan motor RM'000	Jumlah RM'000
Pada kos									
Pada 1 Januari	39,141	360,721	78,863	928	36,504	272,480	662,376	2,865	1,453,878
Tambahan	480	3,811	-	-	63,473	2,973	10,679	-	81,416
Pelupusan	-	-	-	-	-	-	(31)	-	(31)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(1,345)	(3,572)	-	(4,917)
Pindahan ke hartanah pelaburan (Nota 18)	-	(15,085)	-	-	-	-	-	-	(15,085)
Pindahan dari hartanah pelaburan (Nota 18)	-	28,187	-	-	-	-	-	-	28,187
Pindahan ke aset tak ketara (Nota 17)	-	-	-	-	-	-	(260,714)	-	(260,714)
Pada 31 Disember	39,621	377,634	78,863	928	99,977	274,108	408,738	2,865	1,282,734
Susut nilai terkumpul									
Pada 1 Januari	-	33,562	18,924	538	-	229,198	519,866	2,000	804,088
Caj bagi tahun semasa	-	7,649	1,355	171	-	17,264	33,642	227	60,308
Pelupusan	-	-	-	-	-	-	(31)	-	(31)
Hapus kira	-	-	-	-	-	(1,345)	(3,566)	-	(4,911)
Pindahan ke hartanah pelaburan (Nota 18)	-	(1,358)	-	-	-	-	-	-	(1,358)
Pindahan ke aset tak ketara (Nota 17)	-	-	-	-	-	-	(197,238)	-	(197,238)
Pada 31 Disember	-	39,853	20,279	709	-	245,117	352,673	2,227	660,858
Nilai buku bersih									
Pada 31 Disember	39,621	337,781	58,584	219	99,977	28,991	56,065	638	621,876

Surat ikatan hak milik bagi sesetengah tanah milik bebas Bank dengan amaun dibawa berjumlah RM3,083,674 (2018: RM3,164,088) masih belum diterbitkan oleh pihak berkuasa yang berkaitan.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

17. ASET TAK KETARA

Kumpulan	Muhibah atas penyatuan RM'000	Perisian komputer RM'000	Perisian dalam pembangunan RM'000	Jumlah RM'000
2019				
Pada kos				
Pada 1 Januari	13,185	282,410	189,856	485,451
Tambahan	-	17,808	35,366	53,174
Hapus kira	-	(113)	-	(113)
Pada 31 Disember	13,185	300,105	225,222	538,512
Susut nilai terkumpul				
Pada 1 Januari	-	220,157	-	220,157
Caj bagi tahun semasa	-	24,146	-	24,146
Hapus kira	-	(112)	-	(112)
Pada 31 Disember	-	244,191	-	244,191
Nilai buku bersih				
Pada 31 Disember	13,185	55,914	225,222	294,321
2018				
Pada kos				
Pada 1 Januari	13,185	-	-	13,185
Pindahan dari hartanah dan peralatan (Nota 16)	-	260,714	-	260,714
Tambahan	-	21,706	189,856	211,562
Hapus kira	-	(10)	-	(10)
Pada 31 Disember	13,185	282,410	189,856	485,451
Susut nilai terkumpul				
Pada 1 Januari	-	-	-	-
Pindahan dari hartanah dan peralatan (Nota 16)	-	197,238	-	197,238
Caj bagi tahun semasa	-	22,929	-	22,929
Hapus kira	-	(10)	-	(10)
Pada 31 Disember	-	220,157	-	220,157
Nilai buku bersih				
Pada 31 Disember	13,185	62,253	189,856	265,294

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

17. ASET TAK KETARA (SAMBUNGAN)

Bank	Perisian komputer RM'000	Perisian dalam pembangunan RM'000	Jumlah RM'000
2019			
Pada kos			
Pada 1 Januari	282,410	189,856	472,266
Tambahan	17,808	35,366	53,174
Pelupusan	(113)	-	(113)
Pada 31 Disember	300,105	225,222	525,327
Susut nilai terkumpul			
Pada 1 Januari	220,157	-	220,157
Caj bagi tahun semasa	24,146	-	24,146
Pelupusan	(112)	-	(112)
Pada 31 Disember	244,191	-	244,191
Nilai buku bersih			
Pada 31 Disember	55,914	225,222	281,136
2018			
Pada kos			
Pada 1 Januari	-	-	-
Pindahan dari hartanah dan peralatan (Nota 16)	260,714	-	260,714
Tambahan	21,706	189,856	211,562
Hapus kira	(10)	-	(10)
Pada 31 Disember	282,410	189,856	472,266
Susut nilai terkumpul			
Pada 1 Januari	-	-	-
Pindahan dari hartanah dan peralatan (Nota 16)	197,238	-	197,238
Caj bagi tahun semasa	22,929	-	22,929
Hapus kira	(10)	-	(10)
Pada 31 Disember	220,157	-	220,157
Nilai buku bersih			
Pada 31 Disember	62,253	189,856	252,109

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

18. HARTANAH PELABURAN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada nilai saksama				
Pada 1 Januari	1,214,812	1,116,302	1,005,948	871,845
Tambahan	89,567	46,321	-	43,722
Laba atas penilaian semula (Nota 32(ii))	30,421	103,259	2,913	104,841
Pelupusan	(1,385)	-	(814)	-
Pindahan dari hartanah dan peralatan (Nota 16)	-	13,727	-	13,727
Pindahan ke hartanah dan peralatan (Nota 16)	(10,689)	(64,797)	-	(28,187)
Pada 31 Disember	1,322,726	1,214,812	1,008,047	1,005,948

Hartanah pelaburan terdiri daripada:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Tanah pegangan kekal	145,192	145,132	145,160	145,100
Bangunan	848,390	752,816	560,197	558,308
Tanah pegangan pajak jangka panjang	329,144	316,864	302,690	302,540
	1,322,726	1,214,812	1,008,047	1,005,948

Hartanah pelaburan bagi Kumpulan dan Bank adalah dinyatakan pada nilai saksama dan terletak di Malaysia.

Nilai saksama hartanah pelaburan bagi Kumpulan dan Bank pada 31 Disember 2019 dan 31 Disember 2018 telah diperolehi berdasarkan penilaian yang dibuat oleh jurunilai bebas yang mempunyai kelayakan yang bersesuaian dan pengetahuan terkini dalam penilaian hartanah di lokasi yang berkenaan. Nilai saksama telah dicapai dengan menggunakan pelbagai pendekatan seperti perbandingan dan kaedah pelaburan.

Butir-butir hartanah pelaburan Kumpulan dan Bank dan maklumat mengenai hierarki nilai saksama adalah seperti berikut:

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Kumpulan					
Pada 31 Disember 2019	1,322,726	1,322,726	-	-	1,322,726
Pada 31 Disember 2018	1,214,812	1,214,812	-	-	1,214,812
Bank					
Pada 31 Disember 2019	1,008,047	1,008,047	-	-	1,008,047
Pada 31 Disember 2018	1,005,948	1,005,948	-	-	1,005,948

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

18. HARTANAH PELABURAN (SAMBUNGAN)

Penyesuaian nilai saksama:

	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Tanah pegangan pajak jangka panjang RM'000	Jumlah RM'000
Kumpulan				
Pada 1 Januari 2018	144,072	689,703	282,527	1,116,302
Tambahan	-	42,282	4,039	46,321
Pengukuran semula diiktiraf dalam untung atau rugi	1,060	71,901	30,298	103,259
Pindahan dari hartanah dan peralatan	-	13,727	-	13,727
Pindahan ke hartanah dan peralatan	-	(64,797)	-	(64,797)
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	145,132	752,816	316,864	1,214,812
Tambahan	-	88,825	742	89,567
Pelupusan	-	(510)	(875)	(1,385)
Pengukuran semula diiktiraf dalam untung atau rugi	60	31,953	(1,592)	30,421
Pindahan ke hartanah dan peralatan	-	(6,330)	(4,359)	(10,689)
Reklasifikasi	-	(18,364)	18,364	-
Pada 31 Disember 2019	145,192	848,390	329,144	1,322,726
Bank				
Pada 1 Januari 2018	144,050	459,075	268,720	871,845
Tambahan	-	39,780	3,942	43,722
Pengukuran semula diiktiraf dalam untung atau rugi	1,050	73,913	29,878	104,841
Pindahan dari hartanah dan peralatan	-	13,727	-	13,727
Pindahan ke hartanah dan peralatan	-	(28,187)	-	(28,187)
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	145,100	558,308	302,540	1,005,948
Pelupusan	-	-	(814)	(814)
Pengukuran semula diiktiraf dalam untung atau rugi	60	1,889	964	2,913
Pada 31 Disember 2019	145,160	560,197	302,690	1,008,047

Surat ikatan hak milik untuk sesetengah tanah pegangan kekal dan tanah pegangan pajak Kumpulan dan Bank dengan nilai saksama berjumlah RM950,000 (2018: RM41,150,000) dan RM950,000 (2018: RM41,150,000) masih belum diterbitkan oleh pihak berkuasa yang berkaitan.

Hartanah pelaburan yang dimiliki oleh Kumpulan dan Bank telah disewakan di bawah pajakan operasi kepada pihak ketiga, yang memberi perolehan pendapatan sewa sebanyak RM24,472,000 (2018: RM28,252,000) dan RM20,921,435 (2018: RM26,388,924) pada tahun semasa.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

19. BAYARAN PAJAKAN TERDAHULU

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Kos		
Pada 1 Januari/ 31 Disember	76,680	76,680
Pelunasan terkumpul		
Pada 1 Januari	15,972	14,446
Caj dalam tahun semasa (Nota 33 (ii))	1,526	1,526
Pada 31 Disember	17,498	15,972
	59,182	60,708

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Bayaran pajakan terdahulu adalah terdiri daripada:		
Tanah pegangan pajak jangka panjang	51,817	53,158
Tanah pegangan pajak jangka pendek	7,365	7,550
	59,182	60,708

Baki tempoh untuk tanah pegangan pajak bagi Kumpulan dan Bank adalah antara 6 hingga 862 tahun (2018: 7 hingga 863 tahun).

Surat ikatan hak milik sesetengah tanah pegangan pajak bagi Bank berjumlah RM7,815,139 (2018: RM8,005,970) masih belum diterbitkan kepada pihak Bank oleh pihak berkuasa berkaitan.

20. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 1 Januari	82,269	118,075	86,000	122,000
Diiiktiraf dalam untung atau rugi (bersih) (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	(157,733)	(36,046)	(155,000)	(36,000)
- (pengurangan)/lebih peruntukan bersih cukai liabiliti tertunda	(3,880)	240	-	-
Pada 31 Disember	(79,344)	82,269	(69,000)	86,000

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

20. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA (SAMBUNGAN)

Aset dan liabiliti cukai tertunda diofset apabila terdapat hak yang dapat dikuatkuasakan secara sah untuk menghapuskan aset cukai semasa terhadap liabiliti cukai semasa berkenaan dengan setiap entiti dan apabila cukai pendapatan tertunda berkaitan dengan pihak berkuasa cukai yang sama. Aset dan liabiliti cukai tertunda bersih yang ditunjukkan pada penyata kedudukan kewangan selepas mengofset adalah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Aset cukai tertunda, bersih	673	86,333	-	86,000
Liabiliti cukai tertunda, bersih	(80,017)	(4,064)	(69,000)	-
	(79,344)	82,269	(69,000)	86,000

Aset dan liabiliti cukai tertunda sebelum diofset diringkaskan seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Aset cukai tertunda	164,634	191,910	163,000	191,000
Liabiliti cukai tertunda	(243,978)	(109,641)	(232,000)	(105,000)
	(79,344)	82,269	(69,000)	86,000

Komponen dan pergerakan aset dan liabiliti cukai tertunda sepanjang tahun kewangan sebelum diofset adalah seperti berikut:

Kumpulan	Pembiayaan untuk elaun ECL RM'000	Peruntukan liabiliti RM'000	Lain-lain perbezaan sementara * RM'000	Jumlah RM'000
Aset cukai tertunda				
Pada 1 Januari 2018	132,000	44,874	4,202	181,076
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	(11,000)	21,877	(43)	10,834
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	121,000	66,751	4,159	191,910
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	(80,000)	27,139	25,140	(27,721)
- pengurangan peruntukan	-	-	445	445
Pada 31 Disember 2019	41,000	93,890	29,744	164,634

* Terutamanya terdiri daripada perbezaan sementara berhubung elaun untuk ECL bagi belum terima lain dan liabiliti pajakan

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

20. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA (SAMBUNGAN)

Komponen dan pergerakan aset dan liabiliti cukai tertunda sepanjang tahun kewangan sebelum diofset adalah seperti berikut: (sambungan)

Kumpulan	Rizab FVOCI dan rosotnilai kerugian dan pelaburan kewangan RM'000	Lain-lain perbezaan sementara ^ RM'000	Jumlah RM'000
Liabiliti cukai tertunda			
Pada 1 Januari 2018	(9,000)	72,001	63,001
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)			
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	35,000	11,400	46,400
- pengurangan peruntukan	-	240	240
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	26,000	83,641	109,641
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)			
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	112,000	18,012	130,012
- lebihan peruntukan	-	4,325	4,325
Pada 31 Disember 2019	138,000	105,978	243,978

^ Terutamanya terdiri daripada perbezaan sementara berhubung hartanah dan peralatan dan hartanah pelaburan dan hak penggunaan aset

Bank	Pembiayaan untuk elaun ECL RM'000	Peruntukan liabiliti RM'000	Lain-lain perbezaan sementara * RM'000	Jumlah RM'000
Aset cukai tertunda				
Pada 1 Januari 2018	132,000	44,000	4,000	180,000
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	(11,000)	22,000	-	11,000
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	121,000	66,000	4,000	191,000
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	(80,000)	27,000	25,000	(28,000)
Pada 31 Disember 2019	41,000	93,000	29,000	163,000

* Terutamanya terdiri daripada perbezaan sementara berhubung elaun untuk ECL bagi belum terima lain dan liabiliti pajakan

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

20. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA (SAMBUNGAN)

Komponen dan pergerakan aset dan liabiliti cukai tertunda sepanjang tahun kewangan sebelum diofset adalah seperti berikut: (sambungan)

Bank	Rizab FVOCI dan rosot nilai kerugian dan pelaburan kewangan RM'000	Lain-lain perbezaan sementara ^ RM'000	Jumlah RM'000	
				Kumpulan dan Bank
			2019 RM'000	2018 RM'000
Liabiliti cukai tertunda				
Pada 1 Januari 2018	(9,000)	67,000		58,000
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	35,000	12,000		47,000
Pada 31 Disember 2018 / 1 Januari 2019	26,000	79,000		105,000
Diiktiraf dalam untung atau rugi (Nota 34)				
- yang berkaitan dengan asal-usul dan pembalikan perbezaan sementara	112,000	15,000		127,000
Pada 31 Disember 2019	138,000	94,000		232,000

^ Terutamanya terdiri daripada perbezaan sementara berhubung hartanah dan peralatan dan hartanah pelaburan dan hak penggunaan aset

21. DEPOSIT DARIPADA PELANGGAN

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Deposit simpanan		
Qard	6,600,630	5,733,537
Deposit berjangka		
Tawarruq	71,217,750	68,929,351
Deposit pelaburan am		
Mudarabah	-	12
Sijil Hutang Boleh Runding Islam		
	6,013,025	8,073,000
	83,831,405	82,735,900

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

21. DEPOSIT DARIPADA PELANGGAN (SAMBUNGAN)

Deposit daripada pelanggan diterima daripada jenis pelanggan berikut:

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Kerajaan	36,682,261	35,013,502
Perusahaan perniagaan	26,572,859	31,067,164
Koperasi	2,286,547	1,947,233
Individu	16,531,690	12,627,150
Lain-lain	1,758,048	2,080,851
	83,831,405	82,735,900

Struktur kematangan bagi deposit daripada pelanggan adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Kematangan dalam enam bulan	64,065,013	67,062,381
Lebih enam bulan hingga satu tahun	14,599,626	11,142,683
Lebih satu tahun hingga lima tahun	5,166,766	4,530,836
	83,831,405	82,735,900

22. DEPOSIT DAN PENEMPATAN OLEH BANK-BANK DAN INSTITUSI-INSTITUSI KEWANGAN

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Bank-bank Islam berlesen	1,300,000	824,000

23. KEWAJIPAN REKURSA ATAS PEMBIAYAAN DIJUAL KEPADA CAGAMAS

Ia mewakili terimaan daripada penjualan pembiayaan secara langsung kepada Cagamas dengan rekursa kepada Bank. Jenis pembiayaan yang terlibat ialah pembiayaan peribadi dan perumahan. Di bawah perjanjian ini, Bank akan mentadbir pembiayaan tersebut bagi pihak Cagamas Berhad dan akan menggantikan pembiayaan yang dikelaskan sebagai terjejas berdasarkan kriteria berhemah yang ditetapkan oleh Cagamas Berhad.

Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas dinyatakan pada kos terlunas.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

24. SEKURITI HUTANG DITERBITKAN

	Nota	Kumpulan dan Bank	
		2019 RM'000	2018 RM'000
Diterbitkan di bawah Program Nota Jangka Sederhana Islam (IMTN) RM9.0 bilion:			
RM425 juta IMTN matang pada 2019	(i)(a)	-	430,099
RM150 juta IMTN matang pada 2019	(i)(b)	-	150,579
RM350 juta IMTN matang pada 2021	(i)(b)	351,491	351,361
RM350 juta IMTN matang pada 2020	(i)(c)	351,391	351,374
RM850 juta IMTN matang pada 2022	(i)(c)	853,325	853,338
RM270 juta IMTN matang pada 2020	(i)(d)	272,491	272,462
RM430 juta IMTN matang pada 2022	(i)(d)	433,730	433,843
Diterbitkan di bawah Program Subordinat Tahap II RM5.0 bilion:			
RM300 juta Tahap II matang pada 2026	(ii)(a)	300,358	300,310
		2,562,786	3,143,366

- (i) Pada 25 Oktober 2013, Bank telah menubuhkan RM9.0 bilion di bawah Program IMTN untuk menerbitkan Sukuk Musyarakah melalui *Special Purpose Vehicle* (SPV), Imtiaz Sukuk (II) Berhad dengan tempoh program 10 tahun.
- (a) Pada 24 Mac 2014, Bank telah menerbitkan transye keempat IMTN yang bernilai RM425 juta. Transye keempat mempunyai tempoh 5 tahun dengan kadar agihan keuntungan sebanyak 4.60% dan matang pada 22 Mac 2019. Keuntungan dibayar dua kali setahun bermula 24 September 2014. Transye keempat telah ditebus sepenuhnya pada 22 Mac 2019.
- (b) Pada 24 November 2014, Bank telah menerbitkan transye kelima dan transye keenam yang bernilai RM150 juta dan RM350 juta. Kadar agihan keuntungan bagi transye kelima adalah sebanyak 4.50% dan matang pada 22 November 2019. Kadar agihan keuntungan bagi transye keenam adalah sebanyak 4.65% dan matang pada 24 November 2021. Keuntungan dibayar dua kali setahun bermula 25 Mei 2015. Transye kelima telah ditebus sepenuhnya pada 22 November 2019.
- (c) Pada 29 Mei 2017, Bank telah menerbitkan transye ketujuh dan transye kelapan yang bernilai RM350 juta dan RM850 juta. Kadar agihan keuntungan bagi transye ketujuh adalah sebanyak 4.46% dan matang pada 29 Mei 2020. Kadar agihan keuntungan bagi transye kelapan adalah sebanyak 4.58% dan matang pada 27 Mei 2022. Keuntungan dibayar dua kali setahun bermula 29 November 2017.
- (d) Pada 17 Oktober 2017, Bank telah menerbitkan transye kesembilan dan transye kesepuluh yang bernilai RM270 juta dan RM430 juta. Kadar agihan keuntungan bagi transye kesembilan adalah sebanyak 4.45% dan matang pada 16 Oktober 2020. Kadar agihan keuntungan bagi transye kesepuluh adalah sebanyak 4.57% dan matang pada 17 Oktober 2022. Keuntungan dibayar dua kali setahun bermula 17 April 2018.

Sukuk Musyarakah meliputi kewajipan secara langsung, tidak bersyarat serta tidak bercagar ke atas Penerbit dan pada sepanjang masa bertransye pari passu tanpa diskriminasi, kelebihan atau keutamaan antara sesama mereka, dan ia sekurang-kurangnya perlulah mempunyai pari passu dengan semua kewajipan tidak bercagar dan obligasi bukan subordinat lain Penerbit, tertakluk kepada Dokumen Urus Niaga serta keutamaan undang-undang.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

24. SEKURITI HUTANG DITERBITKAN (SAMBUNGAN)

- (ii) Pada 19 April 2016, Bank telah menubuhkan Program Sukuk Subordinat untuk menerbitkan Sukuk Murabahah Subordinat Tahap II patuh Basel III sehingga RM5.0 bilion dalam nilai nominal. Terbitan dibuat melalui SPV, Mumtaz Rakyat Sukuk Berhad. Program Sukuk Subordinat mempunyai tempoh sehingga 20 tahun dari tarikh terbitan pertama dan akan diterbitkan bagi tempoh matang sekurang-kurangnya 5 tahun dan sehingga 20 tahun.
- (a) Pada 20 Jun 2016, Bank telah menerbitkan transye pertama yang bernilai RM300 juta Sukuk Subordinat Tahap II yang mempunyai tempoh sehingga 10 tahun dengan pilihan boleh panggil yang boleh dilaksanakan selepas tahun kelima pada kadar keagihan keuntungan sebanyak 4.95% dan tarikh matang pada 19 Jun 2026. Keuntungan dibayar dua kali setahun bermula 20 Disember 2016.

Sukuk Murabahah Subordinat meliputi kewajipan secara langsung, tidak bersyarat, tidak bercagar dan subordinat ke atas Penerbit bertransye pari passu tanpa sebarang keutamaan antara mereka dan ia sekurang-kurangnya perlulah mempunyai pari passu dengan semua kewajipan semasa dan masa depan yang tidak bercagar dan obligasi subordinat ke atas Penerbit kecuali yang tertakluk kepada keutamaan undang-undang serta Dokumen Urus Niaga.

Hasil perolehan dari terbitan ini akan digunakan oleh Bank bagi tujuan modal kerja patuh Syariah serta korporat am.

25. FASILITI CASHLINE

Fasiliti cashline adalah kemudahan aliran tunai yang ditawarkan oleh bank tempatan. Ia adalah aturan antara bank dimana kemudahan tersebut adalah bercagar mengikut terma yang dipersetujui dan merupakan sumber dana alternatif.

26. LIABILITI-LIABILITI LAIN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Amaun terhutang kepada anak-anak syarikat (i)	-	-	196,557	129,703
Pelbagai pemiutang	207,017	265,305	217,285	272,765
Pendapatan belum bayar	675,759	676,657	675,759	676,657
Liabiliti dan akruan lain	561,203	417,904	495,972	402,265
Liabiliti pajakan (ii)	65,875	-	92,116	-
Elaun untuk ECL atas jaminan kewangan (iii)	11,113	-	11,113	-
Dana kerajaan	163,616	190,511	163,616	190,511
Zakat belum bayar	47,640	40,599	44,952	39,552
	1,732,223	1,590,976	1,897,370	1,711,453

(i) Amaun terhutang kepada anak-anak syarikat

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Deposit berjangka	171,979	107,717
Deposit simpanan	24,578	21,986
	196,557	129,703

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

26. LIABILITI-LIABILITI LAIN (SAMBUNGAN)

(i) Amaun terhutang kepada anak-anak syarikat (sambungan)

Amaun terhutang kepada anak-anak syarikat sebanyak RM196,557,000 (2018: RM129,703,000) mewakili deposit yang disimpan di Bank. Purata kadar keuntungan yang dibayar/kena bayar kepada anak-anak syarikat ialah 3.68% (2018: 3.87%) setahun.

(ii) Liabiliti pajakan

Berikut adalah amaun dibawa liabiliti pajakan dan pergerakan sepanjang tahun:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 1 Januari	57,758	-	82,452	-
Tambahan	24,781	-	31,587	-
Bayaran pajakan	(19,242)	-	(25,527)	-
Pertambahan keuntungan (Nota 33(ii))	2,578	-	3,604	-
Pada 31 Disember	65,875	-	92,116	-

Komitmen sewa minimum masa hadapan di bawah pajakan operasi tidak boleh dibatalkan pada 31 Disember adalah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Komitment sewa masa depan dalam:				
- 1 tahun	3,390	-	2,927	-
- 2 tahun	2,643	-	2,643	-
- 3 tahun	17,086	-	21,540	-
- 4 tahun	9,314	-	20,336	-
- 5 tahun	15,358	-	20,195	-
6 tahun dan seterusnya	18,084	-	24,475	-
	65,875	-	92,116	-

Kumpulan dan Bank tidak menghadapi risiko kecairan yang besar berkaitan dengan liabiliti pajakannya. Liabiliti pajakan dipantau dalam fungsi perbendaharaan Kumpulan dan Bank.

Semua obligasi pajakan dalam denominasi Ringgit Malaysia.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

26. LIABILITI-LIABILITI LAIN (SAMBUNGAN)

(iii) Elaun untuk ECL atas jaminan kewangan

	ECL 12-bulan RM'000
Kumpulan dan Bank	
Pada 1 Januari 2019	-
Jaminan kewangan baru asal	11,113
Pada 31 Disember 2019	11,113

27. MODAL SAHAM

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Diterbitkan dan dibayar penuh - Saham biasa		
Pada 1 Januari	2,986,030	2,986,030
Terbitan bersih dalam tahun	13,840	14,168
Pengeluaran saham	(23,084)	(31,504)
Pindahan dari dana penebusan saham *	9,244	17,336
Pada 31 Disember	2,986,030	2,986,030

Keahlian pada 31 Disember adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Individu	840,592	852,618
Koperasi	2,256	2,237
	842,848	854,855

* Dana penebusan saham dibuat di bawah Perenggan 19(i) Undang-undang Kecil Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad untuk penebusan saham oleh ahli-ahli.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

28. RIZAB

	← Tidak boleh diagihkan →				→ Boleh diagihkan		
	Rizab modal RM'000	Rizab berkanun RM'000	Rizab nilai saksama pelaburan kewangan pada FVOCI RM'000	Rizab kawal selia RM'000	Jumlah rizab lain-lain RM'000	Keuntungan tertahan RM'000	Jumlah RM'000
Kumpulan							
Pada 1 Januari 2019	14,617	6,082,580	108,827	329,672	6,535,696	8,332,894	14,868,590
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	-	-	1,631,747	1,631,747
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	409,882	-	-	409,882	(409,882)	-
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	-	-	(35,033)	(35,033)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	-	-	(17,517)	(17,517)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	-	-	(14,562)	(14,562)
Keuntungan bersih atas penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	-	-	504,566	-	504,566	-	504,566
Dividen (Nota 38)	-	-	-	-	-	(378,973)	(378,973)
Pada 31 Disember 2019	14,617	6,492,462	613,393	329,672	7,450,144	9,108,674	16,558,818
Pada 1 Januari 2018	14,617	5,631,482	60,359	329,672	6,036,130	7,567,061	13,603,191
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	-	-	1,757,621	1,757,621
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	451,098	-	-	451,098	(451,098)	-
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	-	-	(37,500)	(37,500)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	-	-	(18,750)	(18,750)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	-	-	(14,666)	(14,666)
Keuntungan bersih atas penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	-	-	48,468	-	48,468	-	48,468
Dividen (Nota 38)	-	-	-	-	-	(469,774)	(469,774)
Pada 31 Disember 2018	14,617	6,082,580	108,827	329,672	6,535,696	8,332,894	14,868,590

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

28. RIZAB (SAMBUNGAN)

	← Tidak boleh diagihkan →				→ Boleh diagihkan		
	Rizab modal RM'000	Rizab berkanun RM'000	Rizab nilai saksama pelaburan kewangan pada FVOCI RM'000	Rizab kawal selia RM'000	Jumlah rizab lain-lain RM'000	Keuntungan tertahan RM'000	Jumlah RM'000
Bank							
Pada 1 Januari 2019	15,358	6,082,580	108,827	329,672	6,536,437	7,954,575	14,491,012
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	-	-	1,603,076	1,603,076
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	409,882	-	-	409,882	(409,882)	-
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	-	-	(35,033)	(35,033)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	-	-	(17,517)	(17,517)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	-	-	(14,562)	(14,562)
Keuntungan bersih atas penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	-	-	504,566	-	504,566	-	504,566
Dividen (Nota 38)	-	-	-	-	-	(378,973)	(378,973)
Pada 31 Disember 2019	15,358	6,492,462	613,393	329,672	7,450,885	8,701,684	16,152,569
Pada 1 Januari 2018	15,358	5,631,482	60,359	329,672	6,036,871	7,166,562	13,203,433
Keuntungan selepas cukai dan zakat	-	-	-	-	-	1,779,801	1,779,801
Pindahan dari keuntungan tertahan	-	451,098	-	-	451,098	(451,098)	-
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi	-	-	-	-	-	(37,500)	(37,500)
Sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi	-	-	-	-	-	(18,750)	(18,750)
Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat	-	-	-	-	-	(14,666)	(14,666)
Keuntungan bersih atas penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	-	-	48,468	-	48,468	-	48,468
Dividen (Nota 38)	-	-	-	-	-	(469,774)	(469,774)
Pada 31 Disember 2018	15,358	6,082,580	108,827	329,672	6,536,437	7,954,575	14,491,012

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

28. RIZAB (SAMBUNGAN)

(i) Rizab berkanun

Rizab berkanun dibuat bagi mematuhi Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618) dan tidak boleh diagihkan sebagai dividen.

(ii) Rizab modal

Rizab ini dikehendaki di bawah Akta Koperasi 1993 yang mengandungi laba modal daripada pelupusan tanah atau bangunan, atau keduanya, sebagai aset bukan semasa.

(iii) Rizab nilai saksama pelaburan kewangan pada FVOCI

Rizab ini adalah berkaitan dengan keuntungan dan kerugian nilai saksama yang belum direalisasikan ke atas pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain.

(iv) Rizab kawal selia

Rizab kawal selia dikekalkan sebagai penampun terhadap tambahan risiko kredit bagi memantapkan kaedah penilaian rosotnilai pembiayaan.

(v) Keuntungan tertahan

Termasuk di dalam keuntungan tertahan ialah amaun sebanyak RM1,340,000,000 (2018: RM1,340,000,000) dikenal pasti untuk menambahbaik Risiko Kadar Pulangan (ROR) sebagai sebahagian dari strategi pengurusan aset dan liabiliti.

29. PENDAPATAN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan daripada pelaburan dana pendeposit (i)	5,044,592	5,070,124	5,045,218	5,070,124
Pendapatan daripada pelaburan dana pemegang saham (ii)	1,378,737	1,332,200	1,378,909	1,332,200
Pendapatan dijana daripada anak-anak syarikat (iii)	74,822	52,750	-	-
	6,498,151	6,455,074	6,424,127	6,402,324

Jadual berikut memberikan maklumat tentang aset kewangan yang telah diubah suai yang mana mempunyai elaun kerugian diukur pada jumlah yang sama dengan ECL seumur hidup:

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Kos terlunas sebelum pengubahsuaian	676,180	496,305
Rugi pengubahsuaian bersih	(40,713)	(37,613)

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

29. PENDAPATAN (SAMBUNGAN)

(i) Pendapatan daripada pelaburan dana pendeposit

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan daripada pembiayaan dan pendahuluan *	3,991,155	4,025,807	3,991,781	4,025,807
Pendapatan daripada deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	8,091	14,640	8,091	14,640
Pendapatan daripada pelaburan kewangan	1,045,346	1,029,677	1,045,346	1,029,677
	5,044,592	5,070,124	5,045,218	5,070,124

(ii) Pendapatan daripada pelaburan dana pemegang saham

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan daripada pembiayaan dan pendahuluan *	1,090,822	1,057,801	1,090,994	1,057,801
Pendapatan daripada deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	2,212	3,846	2,212	3,846
Pendapatan daripada pelaburan kewangan	285,703	270,553	285,703	270,553
	1,378,737	1,332,200	1,378,909	1,332,200

* Termasuk dalam pendapatan daripada pembiayaan dan pendahuluan bagi tahun semasa adalah keuntungan terakru atas pembiayaan terjejas berjumlah RM69,989,354 (2018: RM83,031,216).

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan agensi	4,811	4,668
Pendapatan pajak gadai	58,306	37,339
Pendapatan sewa	3,354	3,272
Yuran pengurusan	8,023	7,149
Jualan barangan	175	42
Caj lain	153	280
	74,822	52,750

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

30. PERBELANJAAN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan diagihkan kepada pendeposit (i)	3,099,344	3,134,023	3,103,973	3,137,762
Belanja keuntungan atas pembiayaan yang dijual dengan rekursa kepada Cagamas	26,844	34,313	26,844	34,313
Belanja keuntungan atas sekuriti hutang diterbitkan	127,971	156,649	127,971	156,649
Belanja keuntungan atas fasiliti cashline	607	-	607	-
Kos jualan	73,113	57,685	-	-
	3,327,879	3,382,670	3,259,395	3,328,724

(i) Pendapatan diagihkan kepada pendeposit

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Deposit daripada pelanggan				
Selain Mudarabah	3,064,180	3,121,405	3,068,809	3,125,144
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan				
Selain Mudarabah	35,164	12,618	35,164	12,618
	3,099,344	3,134,023	3,103,973	3,137,762

31. ELAUN UNTUK ROSOT NILAI

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Elaun untuk rosotnilai atas pembiayaan dan pendahuluan (i)	549,627	417,769	559,354	417,769
Elaun untuk rosotnilai atas pelaburan kewangan (ii)	(2,502)	(258)	(2,502)	(258)
	547,125	417,511	556,852	417,511

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

31. ELAUN UNTUK ROSOT NILAI (SAMBUNGAN)

(i) Elaun untuk rosotnilai atas pembiayaan dan pendahuluan

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Tahap 1 - ECL 12-bulan	(176,810)	29,275	(167,083)	29,275
Tahap 2 - ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas	278,250	(57,329)	278,250	(57,329)
Tahap 3 - ECL sepanjang hayat kredit terjejas	448,187	445,823	448,187	445,823
	549,627	417,769	559,354	417,769

(ii) Elaun untuk rosotnilai atas pelaburan kewangan

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain (Nota 8)	(201)	475
Pelaburan kewangan pada kos terlunas (Nota 9)	(2,301)	(733)
	(2,502)	(258)

32. PENDAPATAN OPERASI LAIN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Yuran dan komisen (i)	159,040	82,222	159,040	82,222
Pendapatan lain (ii)	422,142	332,415	393,637	362,804
	581,182	414,637	552,677	445,026

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

32. PENDAPATAN OPERASI LAIN (SAMBUNGAN)

(i) Yuran dan komisen

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Komisen takaful	42,200	26,298	42,200	26,298
Yuran perkhidmatan ATM	15,499	16,277	15,499	16,277
Komisen wasiat	7,413	1,945	7,413	1,945
Komisen lain	81,723	23,136	81,723	23,136
Yuran pemprosesan	6	2,007	6	2,007
Yuran MEPS	9,540	10,001	9,540	10,001
Yuran lain	2,659	2,558	2,659	2,558
	159,040	82,222	159,040	82,222

(ii) Pendapatan lain

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendapatan lain daripada instrumen kewangan				
Dividen daripada pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	19,406	12,596	19,406	12,596
Laba bersih dari pelupusan pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	30,702	9,123	30,702	9,123
Laba bersih dari pelupusan pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	2,990	213	2,990	213
Laba/(Rugi) bersih dari penilaian semula pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	26,560	(167,745)	26,560	(167,745)
Lain-lain				
Pendapatan sewa	20,484	24,980	20,993	26,447
Pampasan bayaran lewat	4,894	5,058	4,894	5,058
Caj daripada perkhidmatan kad kredit	10,896	12,027	10,896	12,027
Caj perkhidmatan lain	12,248	11,681	12,248	11,681
Perolehan semula dari pembiayaan dihapus kira	210,304	261,112	210,304	261,112
Amaun dikira semula untuk ECL bagi perdagangan belum terima (Nota 11)	181	224	-	-
Laba atas pelupusan hartanah dan peralatan	785	244	31	1
Pendapatan lain	52,271	59,643	51,700	52,682
Laba atas penilaian semula hartanah pelaburan (Nota 18)	30,421	103,259	2,913	104,841
Dividen daripada anak-anak syarikat	-	-	-	34,768
	422,142	332,415	393,637	362,804

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

33. PERBELANJAAN OPERASI

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Perbelanjaan personel (i)	826,597	708,048	809,144	691,078
Overhead dan perbelanjaan lain-lain (ii)	583,865	502,303	599,748	535,035
	1,410,462	1,210,351	1,408,892	1,226,113

(i) Perbelanjaan personel

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Gaji dan upah	387,144	351,006	377,858	339,498
Elaun dan bonus	257,592	212,631	251,965	209,620
Pelan caruman ditentukan				
- KWSP	115,071	85,351	113,771	83,809
Caruman keselamatan sosial				
- SOCSO	4,898	4,573	4,713	4,339
Lain-lain kos berkaitan warga kerja	61,892	54,487	60,837	53,812
	826,597	708,048	809,144	691,078

Bilangan warga kerja (tidak termasuk Lembaga Pengarah) (2018: 5,399) dan bagi Bank ialah 5,752 (2018: 5,236).

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

33. PERBELANJAAN OPERASI (SAMBUNGAN)

(ii) Overhed dan perbelanjaan lain-lain

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Kos penubuhan				
Sewa	4,271	20,301	4,244	27,431
Susut nilai hartanah dan peralatan (Nota 16)	58,945	63,839	55,173	60,308
Susut nilai hak penggunaan aset (Nota 13)	18,252	-	23,808	-
Pelunasan bayaran pajakan terdahulu (Nota 19)	1,526	1,526	1,526	1,526
Pelunasan aset tidak ketara (Nota 17)	24,146	22,929	24,146	22,929
Kos kewangan ke atas liabiliti pajakan (Nota 26(ii))	2,578	-	3,604	-
Pembaikan dan penyelenggaraan	91,583	80,459	91,410	80,210
Takaful	5,931	6,172	5,858	6,030
	207,232	195,226	209,769	198,434
Promosi				
Iklan dan publisiti	22,226	28,704	21,892	28,182
Perbelanjaan am				
Yuran guaman dan profesional	27,977	11,818	25,335	11,076
Imbuan juruaudit	1,532	3,413	1,328	3,099
Perbelanjaan komunikasi	34,525	28,823	34,330	28,569
Perbelanjaan utiliti	33,236	18,311	32,845	18,163
Percetakan dan alat tulis	22,380	21,655	22,093	21,329
Kurier dan pos	8,746	10,046	8,668	10,010
Perbelanjaan keselamatan	29,692	28,351	29,639	28,312
Caj perkhidmatan	33,579	25,732	51,530	52,858
Kerugian atas pembiayaan dihapus kira	14,221	15,188	14,221	15,188
Hartanah dan peralatan dihapus kira	81	6	81	6
Perbelanjaan komisen	80,869	64,854	80,869	64,854
Pengangkutan dan perjalanan	11,574	11,220	17,734	16,461
Lain-lain	55,995	38,956	49,414	38,494
	354,407	278,373	368,087	308,419
	583,865	502,303	599,748	535,035

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

33. PERBELANJAAN OPERASI (SAMBUNGAN)

(ii) Overhed dan perbelanjaan lain-lain (sambungan)

Termasuk dalam perbelanjaan di atas adalah pendedahan berkanun seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Kerugian rosotnilai ke atas: Perdagangan belum terima (Nota 11)	482	30	-	-
Amaun terhutang daripada anak-anak syarikat (Nota 12(ii))	-	-	7,263	964
Belum terima lain, deposit dan bayaran terdahulu (Nota 12(ii))	19,960	368	19,682	7
Imbuan juruaudit:				
Tahun semasa:				
Yuran berkanun	1,532	2,115	1,328	1,800
Perkhidmatan lain	-	1,299	-	1,299
Lebih peruntukan pada tahun sebelum Pelunasan bagi bayaran pajakan terdahulu (Nota 19)	-	(1)	-	-
Susut nilai atas hartanah dan peralatan (Nota 16)	58,945	63,839	55,173	60,308
Pelunasan aset tidak ketara (Nota 17)	24,146	22,929	24,146	22,929
Susut nilai atas hak penggunaan aset	18,252	-	23,808	-
Kos kewangan atas pajakan liabiliti Hartanah dan peralatan dihapus kira	2,578	-	3,604	-
Kos kewangan atas pembiayaan daripada institusi kewangan lain	81	6	81	6
Sewa premis	-	204	-	-
Sewa peralatan	837	13,276	853	20,536
	3,434	7,025	3,391	6,895

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

33. PERBELANJAAN OPERASI (SAMBUNGAN)

(ii) Overhed dan perbelanjaan lain-lain (sambungan)

Termasuk dalam perbelanjaan am adalah imbuhan bagi para Pengarah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Pengarah Eksekutif				
Gaji dan imbuhan lain-lain	634	1,200	634	1,200
Bonus	2,000	3,232	2,000	3,232
Caruman KWSP	501	842	501	842
Emolumen lain	27	73	27	73
	3,162	5,347	3,162	5,347
Pengarah Bukan Eksekutif				
Yuran	2,030	1,811	1,805	1,452
Emolumen lain	38	17	38	17
	2,068	1,828	1,843	1,469
	5,230	7,175	5,005	6,816

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

33. PERBELANJAAN OPERASI (SAMBUNGAN)

(ii) Overhed dan perbelanjaan lain-lain (sambungan)

Jumlah imbuhan bagi para Pengarah adalah seperti berikut:

	Imbuhan diterima daripada Bank			Imbuhan diterima daripada anak-anak syarikat			Kumpulan
	Gaji dan bonus RM'000	Yuran RM'000	Emolumen lain RM'000	Jumlah RM'000	Yuran RM'000	Emolumen lain RM'000	
2019							
Pengarah Eksekutif							
Dato' Rosman Mohamed	390	76	3	469	4	-	473
Pengarah Bukan Eksekutif							
Datuk Noripah Kamso	-	304	29	333	-	-	333
Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	-	190	-	190	94	-	284
Hj. Abd Rani Lebai Jaafar	-	249	-	249	6	-	255
Prof. Dr. Obiyathulla Ismath Bacha	-	162	-	162	-	-	162
Muhamad Shahril Othman	-	95	-	95	-	-	95
Tunku Dato' Ahmad Burhanuddin Tunku Datuk Seri Adnan	-	41	-	41	-	-	41
Yuri Zaharin Wahab	-	44	-	44	-	-	44
Sofiyah Yahya	-	29	-	29	-	-	29
	-	1,114	29	1,143	100	-	1,243
Bekas Pengarah Eksekutif							
Dato' Zulkiflee Abbas Abdul Hamid	2,745	-	24	2,769	-	-	2,769
Bekas Pengarah Bukan Eksekutif							
Edham Reza Shah Dato' Abdul Rahman	-	199	-	199	32	-	231
Dato' Sri Jamil Salleh	-	149	-	149	48	-	197
Wan Zamri Wan Zain	-	128	-	128	-	-	128
Hjh. Armi Zainudin	-	36	9	45	-	-	45
Dato' Siti Zauyah Md. Desa	-	103	-	103	41	-	144
	-	615	9	624	121	-	745
	-	1,729	38	1,767	221	-	1,988
	3,135	1,805	65	5,005	225	-	5,230

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

33. PERBELANJAAN OPERASI (SAMBUNGAN)

(ii) Overhed dan perbelanjaan lain-lain (sambungan)

Jumlah imbuhan bagi para Pengarah adalah seperti berikut: (sambungan)

	Imbuhan diterima daripada Bank			Imbuhan diterima daripada anak-anak syarikat			Kumpulan
	Gaji dan bonus RM'000	Yuran RM'000	Emolumen lain RM'000	Yuran RM'000	Emolumen lain RM'000	Jumlah RM'000	
2018							
Pengarah Eksekutif							
Dato' Zulkiflee Abbas Abdul Hamid	5,274	-	73	-	-	-	5,347
Pengarah Bukan Eksekutif							
Datuk Noripah Kamso	-	14	-	-	-	-	14
Dato' Sri Jamil Salleh	-	165	-	140	-	140	305
Dato' Sri Alias Haji Ahmad	-	155	-	65	-	65	220
Dato' Siti Zauyah Md. Desa	-	168	-	93	-	93	261
Wan Zamri Wan Zain	-	203	-	-	-	-	203
Hj. Abd Rani Lebai Jaafar	-	199	-	-	-	-	199
Hjh. Armi Zainudin	-	152	-	-	-	-	152
Datuk Wan Suraya Wan Mohd Radzi	-	7	-	-	-	-	7
	-	1,063	-	298	-	298	1,361
Bekas Pengarah Bukan Eksekutif							
Tan Sri Hj. Shukry Mohd Salleh	-	245	7	-	-	-	252
Datin Dr. Nik Sarina Lugman Hashim	-	71	-	34	-	34	105
Razalee Amin	-	21	-	14	-	14	35
Datuk Hj. Abdul Rahman Kasim	-	52	10	13	-	13	75
	-	389	17	61	-	61	467
	-	1,452	17	359	-	359	1,828
	5,274	1,452	90	359	-	359	7,175

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

34. PENCUKAIAN

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Cukai pendapatan Malaysia				
Tahun semasa (Lebihan)/Kurangan peruntukan pada tahun sebelum	62,848 (101,525)	29,550 10,669	59,034 (101,904)	23,684 10,925
	(38,677)	40,219	(42,870)	34,609
Cukai tertunda (Nota 20)				
Tahun semasa Kurangan/(Lebihan) peruntukan pada tahun sebelum	157,733 3,880	36,046 (240)	155,000 -	36,000 -
	161,613	35,806	155,000	36,000
Jumlah	122,936	76,025	112,130	70,609

Penyesuaian perbelanjaan cukai pendapatan yang dikenakan atas keuntungan sebelum cukai dan zakat pada kadar cukai pendapatan berkanun mengikut kadar cukai pendapatan yang berkuat kuasa bagi Kumpulan dan Bank adalah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Keuntungan sebelum cukai dan zakat	1,793,867	1,859,179	1,751,665	1,875,002
Pencukai pada kadar berkanun 24% (2018: 24%)	430,528	446,203	420,361	449,961
Pendapatan tidak dikenakan cukai	(115,980)	(120,361)	(120,233)	(129,279)
Perbelanjaan tidak dibenarkan untuk percukai	337,979	167,186	345,852	166,434
Pelepasan cukai di bawah Seksyen 65(A) Akta Cukai Pendapatan 1967	(431,946)	(416,953)	(431,946)	(416,953)
Implikasi cukai ke atas penggunaan MFRS 9	-	(10,479)	-	(10,479)
Kurangan/(Lebihan) peruntukan pada tahun sebelum	(101,525)	10,669	(101,904)	10,925
Cukai pendapatan	3,880	(240)	-	-
Cukai tertunda				
	122,936	76,025	112,130	70,609

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

35. ZAKAT

Dalam membuat kiraan untuk zakat, pihak Kumpulan dan Bank telah menggunakan kaedah modal berkembang pada kadar 2.5%. Kaedah ini menggunakan kadar ke atas ekuiti pemilik, liabiliti jangka panjang, aset tetap bersih dan aset bukan semasa, dan tertakluk kepada pelarasan yang dibenarkan.

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Peruntukan untuk tahun semasa	42,725	27,943	40,000	27,000
Lebih peruntukan pada tahun sebelum	(3,541)	(2,410)	(3,541)	(2,408)
	39,184	25,533	36,459	24,592

36. PEMBAHAGIAN BERKANUN

Penyediaan dana rizab adalah dikehendaki di bawah Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 (Akta 618), dan sumbangan kepada Dana Pendidikan dan Pembangunan Koperasi dibuat bagi mematuhi Akta Koperasi 1993 (Akta 502).

Sumbangan kepada Yayasan Bank Rakyat dibuat secara tahunan berdasarkan para 65(ii) Undang-Undang Kecil Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad yang menyatakan keuntungan bersih boleh digunakan sebagai dana kebajikan untuk manfaat ahli.

37. PEROLEHAN SESAHAM

Perolehan sesaham asas telah dikira berdasarkan keuntungan Kumpulan selepas pencukaian dan zakat berjumlah RM1,631,747,000 (2018: RM1,757,621,000) dan dibahagi dengan purata bilangan saham biasa sebanyak 2,945,355,000 (2018: 2,960,691,000) RM1 setiap satu yang diterbitkan dalam tahun kewangan.

38. DIVIDEN

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Dividen tunai sebanyak 13% untuk tahun berakhir 31 Disember 2018 (2017: 16%)	378,973	469,774

Pada tahun kewangan berakhir pada 31 Disember 2019, Bank telah membayar dividen tunai sebanyak 13% berjumlah RM379 juta bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2018.

Bagi tahun kewangan semasa, Lembaga Pengarah telah mencadangkan dividen tunai sehingga 14% berjumlah RM420 juta. Dividen yang dicadangkan akan diiktiraf dalam tempoh kewangan yang berikutnya selepas mendapat kelulusan pihak luar yang berkuasa.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

39. KOMITMEN DAN LIABILITI LUAR JANGKA

Dalam urusan perniagaan biasa, Kumpulan dan Bank membuat pelbagai komitmen dan menanggung liabiliti luar jangka tertentu atas tindak balas undang-undang terhadap pelanggan. Tiada kerugian ketara yang dijangkakan berikutan daripada urusan niaga seperti ini.

	Kumpulan dan Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Liabiliti luar jangka		
Jaminan bank yang diberikan untuk kemudahan pembiayaan kepada pelanggan	80,666	479,730
Tuntutan ganti rugi bagi tindakan guaman terhadap Bank	106,053	131,885
Komitmen		
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	2,184,799
	2,340,818	2,796,414

Ringkasan status litigasi terhadap Bank adalah seperti berikut:

Bank telah menamatkan kemudahan pembiayaan dan memfailkan tuntutan terhadap pelanggan dan penjamin korporatnya untuk mendapatkan semula pembiayaan terkumpul sebanyak RM24 juta. Kontraktor utama, pelanggan dan penjamin korporatnya juga telah memfailkan tuntutan terhadap Bank. Mahkamah Tinggi pada 24 Januari 2018 telah menolak tuntutan kontraktor utama terhadap Bank dan defendan lain. Walau bagaimanapun, tuntutan balas oleh Bank terhadap pelanggan dan penjamin korporatnya telah ditolak oleh Mahkamah. Sementara itu, tuntutan balas pelanggan terhadap Bank telah dibenarkan tetapi tiada jumlah wang yang ditentukan oleh Mahkamah dan seterusnya tertakluk kepada penilaian lanjut. Tuntutan balas penjamin korporat terhadap Bank dibenarkan tetapi merupakan tuntutan bukan kewangan. Bank telah memfailkan rayuan kepada Mahkamah Rayuan pada 19 Februari 2018 dan perbicaraan tersebut ditetapkan pada 6 Mei 2020. Peguamcara Bank berpendapat bahawa berdasarkan keterangan pada perbicaraan dan hujah-hujah undang-undang utama untuk rayuan, Bank mempunyai peluang yang adil dalam rayuan tersebut.

40. KOMITMEN MODAL

Perbelanjaan modal yang diluluskan oleh para Pengarah tetapi tidak diperuntukkan di dalam penyata kewangan adalah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Perbelanjaan modal				
Diluluskan dan telah dikontrakkan	466,560	665,529	227,625	338,279

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

41. URUSNIAGA PIHAK BERKAITAN

Sesuatu pihak adalah dianggap sebagai berkaitan sekiranya mempunyai kemampuan untuk mengawal atau dikawal bersama berkebolehan untuk mengenakan pengaruh yang penting ke atas pihak yang lain dalam membuat keputusan berkaitan kewangan atau operasi, atau sekiranya satu pihak dapat mengawal kedua-dua pihak tersebut.

Pihak-pihak berkaitan bagi Kumpulan dan Bank ialah seperti berikut:

41.1 Anak-anak syarikat

Butiran bagi anak-anak syarikat adalah seperti yang ditunjukkan di dalam Nota 15.

41.2 Personel Pengurusan Utama

Personel pengurusan utama adalah individu yang mempunyai kuasa dan tanggungjawab untuk merancang, mengarah dan mengawal aktiviti Kumpulan dan Bank sama ada secara langsung atau tidak langsung. Personel pengurusan utama bagi Kumpulan dan Bank adalah termasuk Pengarah Eksekutif dan Pengarah Bukan Eksekutif untuk Bank dan sebahagian daripada ahli pengurusan kanan Bank dan ketua bagi anak-anak syarikat yang penting dalam Kumpulan.

Imbuan bagi para Pengarah dan ahli pengurusan utama lain adalah seperti berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Manfaat warga kerja jangka pendek				
Yuran	2,030	1,811	1,805	1,452
Gaji	4,060	4,728	3,550	4,124
Elaun	442	514	442	514
Caruman KWSP	1,585	1,914	1,497	1,776
Bonus	3,854	4,891	3,854	4,739
Emolumen lain	123	188	66	90
	12,094	14,046	11,214	12,695

Termasuk di dalam jumlah imbuan untuk personel pengurusan utama adalah perkara berikut:

	Kumpulan		Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000	2019 RM'000	2018 RM'000
Imbuan para Pengarah				
Dari Bank	5,005	6,816	5,005	6,816
Dari anak-anak syarikat	225	359	-	-
	5,230	7,175	5,005	6,816

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

41. URUSNIAGA PIHAK BERKAITAN (SAMBUNGAN)

41.3 Urus niaga dengan anak-anak syarikat

Semua urus niaga di dalam kumpulan Bank Rakyat adalah dijalankan atas terma komersil yang biasa dan tidak lebih baik berbanding urus niaga yang diperolehi secara umum.

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Keuntungan diperolehi		
Pendapatan sewa	(524)	(1,482)
Perbelanjaan ditanggung		
Belanja keuntungan	4,629	3,738
Belanja yuran pengurusan	17,653	26,444
Belanja sewa	6,496	6,145
Belian barangan dan perkhidmatan	152	2,078
Pengangkutan dan perjalanan	6,305	5,616
	34,711	42,539

42. KEMUDAHAN PEMBIAYAAN DENGAN PIHAK BERKAITAN

	Kumpulan and Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pendedahan belum jelas dengan pihak berkaitan	1,177,375	2,347,292
% daripada pendedahan tertunggak kepada pihak yang berkaitan sebagai sebahagian daripada jumlah pendedahan	1.14%	2.25%
% daripada pendedahan tertunggak pendedahan pembiayaan dengan pihak berkaitan yang tidak membayar atau ingkar	0.00%	0.00%

Pendedahan di atas adalah mengenai Kemudahan Pembiayaan dengan Pihak Berkaitan yang dibentangkan menurut para 14.1 seperti dasar BNM mengenai Kemudahan Pembiayaan dengan Pihak Berkaitan, yang berkuatkuasa pada 13 Julai 2016.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN

43.1 Pengenalan

Aktiviti perniagaan Bank melibatkan penggunaan instrumen kewangan yang mendedahkan Bank kepada pelbagai risiko kewangan dengan perkara-perkara berikut sebagai risiko utama:

- (i) Risiko kredit
- (ii) Risiko kecairan
- (iii) Risiko pasaran
- (iv) Risiko operasi

43.2 Rangka kerja pengurusan risiko

Rangka Kerja Pengurusan Risiko jelas menggariskan objektif, garis panduan prinsip dan struktur tadbir urus bagi proses pengurusan risiko Bank. Ini membolehkan pengenalpastian, pengukuran dan pemantauan berterusan semua risiko yang berkaitan Kumpulan dan Bank secara menyeluruh disokong oleh sistem maklumat pengurusan yang teguh dan memudahkan laporan risiko tepat pada masanya serta boleh dipercayai dengan integrasi maklumat keseluruhan Bank.

Pengurusan Risiko dalam Bank adalah berpandukan kepada prinsip-prinsip berikut:

- Penjajaran aktiviti pengambilan risiko dengan kadar kesanggupan menanggung risiko Bank;
- Kesedaran risiko dalam membuat keputusan dengan kefahaman yang jelas tentang risiko dan impak ke atas keuntungan serta kemampanan;
- Akauntabiliti ke atas risiko, kawalan, dan keuntungan dipertanggungjawabkan ke atas unit perniagaan dan sokongan yang berkenaan;
- Integrasi Pengurusan Risiko, Pematuhan dan amalan perniagaan beretika diterapkan ke dalam budaya Bank.

Penyataan Kesanggupan Tanggungan Risiko Bank adalah seperti berikut:

“Strategi perniagaan dan aktiviti pengambilan risiko Bank perlu sentiasa dalam kapasiti keupayaan Bank. Ianya dicapai dengan mengukuhkan enam dimensi berikut- Tadbir Urus Risiko; Kecukupan Modal dan Nilai Pemegang Saham; Reputasi sebagai Bank Islam; Kualiti Aset; Kecairan dan Daya Tahan Operasi.”

43.2.1 Tadbir urus risiko

Bank menguruskan risiko selaras dengan “Model Tiga Baris Pertahanan”, yang meletakkan akauntabiliti dan pemilikan seham mungkin di mana risiko wujud disamping memastikan tahap pengawasan yang bebas serta mencukupi.

“Model Tiga Baris Pertahanan” terdiri daripada komponen-komponen berikut:

(i) Pertahanan Barisan Pertama - Makluman Keputusan oleh Unit Perniagaan

Unit-unit perniagaan bertanggungjawab untuk mengenalpasti, mengurus dan melaporkan risiko mereka sendiri. Pada peringkat ini, kesedaran risiko diterapkan bermula dari unit yang mengambil risiko supaya Pengurusan Risiko dimasukkan ke dalam setiap proses kerja yang dijalankan.

(ii) Pertahanan Barisan Kedua - Pemantauan oleh Pengurusan Risiko dan Pematuhan

Pengurusan Risiko dan Pematuhan menyokong unit perniagaan, serta mengkaji dan melaporkan risiko utama kepada Pengurusan dan Lembaga Pengarah. Dengan berbuat demikian, Pengurusan Risiko dan Pematuhan memberikan sokongan kepada Pengerusi dan Lembaga Pengarah dalam memenuhi fungsi pengawasan mereka.

(iii) Pertahanan Barisan Ketiga - Semakan Bebas oleh Audit Dalam

Audit Dalam menjalankan jaminan kualiti kajian, untuk memastikan bahawa aktiviti-aktiviti pengambilan risiko adalah selaras dengan standard yang ditetapkan. Audit Dalam memberi cadangan penambahbaikan bila perlu. Ia berfungsi melengkapkan sokongan yang diberikan kepada Pengurusan dan Jawatankuasa Audit Lembaga dalam fungsi pengawasan risiko.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.2 Rangka kerja pengurusan risiko (sambungan)

43.2.1 Tadbir urus risiko (sambungan)

Tugas dan tanggungjawab Jawatankuasa Pengawasan:

Tugas dan tanggungjawab Jawatankuasa Lembaga Risiko (“JLR”):

- (a) JLR bertanggungjawab untuk menyemak semula dan mencadangkan strategi pengurusan risiko, polisi dan tahap kesanggupan tanggungan dan toleransi untuk kelulusan Lembaga Pengarah.
- (b) JLR perlu menyemak semula Rangka Kerja Pengurusan Risiko secara berkala di atas cadangan Jawatankuasa Peringkat Pengurusan Risiko.
- (c) JLR bertanggungjawab untuk menilai kecukupan polisi pengurusan risiko, proses dan infrastruktur bagi menguruskan pelbagai jenis risiko agar komprehensif dan mencadangkan kepada Lembaga Pengarah untuk kelulusan.
- (d) Mengkaji semula laporan berkala pengurusan mengenai pendedahan risiko, komposisi portfolio risiko dan aktiviti pengurusan risiko.

Tugas dan tanggungjawab Jawatankuasa Peringkat Pengurusan Risiko:

- (a) Menilai sama ada objektif korporat Bank disokong oleh strategi risiko yang kukuh dan rangka kerja pengurusan risiko yang berkesan yang sesuai dgn sifat, skala dan kerumitan aktiviti.
- (b) Mewujudkan, mengkaji semula dan melaksanakan rangka kerja dan dasar pengurusan risiko yang telah diluluskan Lembaga Pengarah.
- (c) Berkomunikasi dengan wargakerja berkenaan dasar yang diluluskan dan memantau serta menguatkuasakan pematuhan dasar.
- (d) Mengkaji semula Rangka Kerja Pengurusan Risiko secara berkala dan mencadangkan kepada Jawatankuasa Peringkat Pengurusan Risiko bagi penyebaran kepada JLR dan Lembaga Pengarah.

Tugas dan tanggungjawab Jawatankuasa Pengurusan Risiko Operasi:

- (a) Mengkaji dan mengesyorkan strategi, dasar, garis panduan dan prosedur bagi operasi pengurusan risiko.
- (b) Mengkaji dan menilai kecukupan rangka kerja pengurusan risiko operasi, dasar, garis panduan dan prosedur dalam mengenal pasti, menilai, mengawal dan memantau risiko operasi serta sejauh mana ia beroperasi dengan berkesan.
- (c) Memastikan bahawa infrastruktur, sumber dan sistem yang mencukupi untuk menguruskan risiko operasi dengan berkesan.
- (d) Mengkaji profil risiko operasi dan laporan berkala, termasuk kemajuan dan tindakan susulan.
- (e) Memantau risiko operasi yang telah dikenalpasti, petunjuk risiko utama dan kejadian kerugian dalam unit operasi perniagaan dan fungsi.

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)**43.2 Rangka kerja pengurusan risiko (sambungan)****43.2.1 Tadbir urus risiko (sambungan)****Tugas dan tanggungjawab Jawatankuasa Pengawasan: (sambungan)**

Tugas dan tanggungjawab Jawatankuasa Penilaian Pembiayaan:

- (a) Mengarah, memantau, mengkaji semula dan mempertimbangkan isu- isu yang material, serta memberi kesan ke atas kualiti masa kini atau masa depan buku pembiayaan Bank.
- (b) Menjalankan post-mortem ke atas pembiayaan terjejas bagi mengetahui kelemahan dalam dasar, proses dan prosedur kredit sedia ada.
- (c) Memastikan prosedur dan sumber-sumber yang berkesan untuk mengenalpasti dan menguruskan kredit yang tidak teratur dan bermasalah, mengurangkan kehilangan kredit dan memaksimumkan pemulihan.
- (d) Mengkaji dan mengesyorkan sebarang penambahbaikan ke atas polisi, proses dan prosedur berkaitan kredit.

43.3 Risiko kredit

Risiko kredit adalah risiko kerugian kewangan atau bukan kewangan sekiranya mana- mana pelanggan, klien atau rakan niaga pasaran gagal untuk memenuhi obligasi kontrak mereka melalui pembiayaan, perlindungan nilai, dagangan Bank dan aktiviti pelaburan.

Pendedahan kredit runcit dan korporat Bank dikawal oleh polisi kredit dan kriteria taja jamin yang ketat. Proses kredit Bank adalah selaras dengan amalan terbaik industri yang menekankan akauntabiliti individu dengan tanggungjawab yang jelas dimana pentadbiran kredit, pemantauan awal dan pemulihan ini bebas dari Unit Perniagaan.

43.3.1 Pengurusan risiko kredit

Termasuk dalam pengurusan risiko kredit Bank adalah penyediaan dasar risiko kredit yang komprehensif, garis panduan dan prosedur yang mendokumenkan standard bagi pembiayaan, penarafan risiko kredit, penilaian dan cagarang yang boleh diterima serta pematuhan kepada keperluan perundangan dan kehendak statutori. Dasar-dasar dikaji semula secara berkala untuk memastikan ia terus relevan.

Pengurusan Risiko bertanggungjawab untuk merangka dan mengkaji semula dasar, garis panduan dan prosedur risiko kredit serta pemantauan portfolio kredit. Pengurusan Risiko juga menjalankan penilaian kredit bebas untuk menilai kualiti cadangan kredit oleh Unit Perniagaan untuk pelanggan korporat.

Pengurusan Risiko juga menyediakan laporan untuk dibentangkan kepada Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan. Laporan ini mengandungi maklumat mengenai faktor-faktor risiko kredit yang dikenalpasti. Dengan maklumat ini, Lembaga Pengarah dan Pengurusan Kanan dapat mengenalpasti trend risiko kredit yang buruk, mengambil tindakan pembedahan dan merangka strategi perniagaan dengan sewajarnya.

43.3.2 Pembiayaan kepada pelanggan runcit

Pembiayaan yang diberikan kepada pelanggan runcit ditaja jamin secara individu dengan menilai rekod prestasi pembayaran terdahulu dan kapasiti pembayaran semasa pelanggan. Proses ini dikawal oleh Dasar Risiko Kredit Runcit, Polisi Produk dan dinilai menggunakan kad skor kredit. Kedua-dua dasar Risiko Kredit Runcit dan kad skor kredit yang dibangunkan oleh Bahagian Produk dalam Perbankan Runcit dan secara bebas dikaji semula oleh Pengurusan Risiko.

Pihak autoriti dan pegawai yang meluluskan kredit bertanggungjawab untuk memastikan bahawa risiko kredit dinilai dengan sempurna dan semua maklumat penting berkaitan kredit pelanggan dimasukkan di dalam permohonan pembiayaan.

Pengurusan Risiko juga bertanggungjawab untuk menilai pembiayaan atau program baru/variasi untuk memastikan bahawa produk/program yang ditawarkan kepada pelanggan adalah memberi manfaat kepada kedua-dua pelanggan dan Bank manakala risiko yang timbul dapat dikurangkan.

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)**43.3 Risiko kredit (sambungan)****43.3.3 Pembiayaan kepada pelanggan korporat**

Pemberian kredit kepada pelanggan-pelanggan korporat adalah dinilai secara individu berpandukan dasar dan tahap kesanggupan tanggungan risiko. Pengurusan Risiko akan menjalankan penilaian bebas ke atas semua cadangan kredit pelanggan korporat sebelum diluluskan.

43.3.4 Purchase of investment securities

Kualiti kredit bagi instrumen kewangan dinilai berdasarkan penilaian kredit agensi luar.

Semakan dan pemantauan portfolio sering dijalankan dalam memastikan pendedahan diuruskan dengan berkesan dan risiko penumpuan diperhatikan pada setiap masa.

43.3.5 Pembiayaan dan pelaburan sekuriti hutang yang terjejas

Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang terjejas adalah pembiayaan dan pendahuluan serta sekuriti pelaburan (selain daripada yang dibawa pada nilai saksama melalui untung atau rugi) di mana Bank memutuskan bahawa terdapat bukti objektif rosotnilai dan tiada jangkaan untuk mengutip semua prinsipal dan keuntungan yang harus diterima mengikut terma kontrak bagi perjanjian sekuriti pembiayaan/pelaburan.

43.3.6 Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang tidak melangkaui tempoh bayaran dan tidak terjejas

Ini adalah sekuriti pembiayaan dan pelaburan di mana pembayaran kontrak keuntungan atau prinsipal tidak mungkin dan oleh itu tidak terjejas kerana tiada bukti objektif penurunan nilai.

43.3.7 Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang melangkaui tempoh bayaran tetapi tidak terjejas

Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang melangkaui tempoh bayaran tetapi tidak terjejas, selain daripada yang dinilai secara saksama menerusi untung atau rugi, adalah keuntungan kontrak atau pembayaran prinsipal yang luput melebihi 1 hari tetapi kurang daripada tiga (3) bulan.

43.3.8 Pembiayaan dengan terma-terma yang dirunding semula

Pembiayaan dengan terma yang dirunding semula adalah pembiayaan yang telah distruktur semula disebabkan oleh kemerosotan dalam kedudukan kewangan peminjam. Apabila pembiayaan ini telah distruktur semula, ia terus berada di dalam kategori ini tanpa mengambil kira prestasi yang memuaskan selepas penstrukturan semula.

43.3.9 Elaun untuk rosotnilai

Bank menetapkan elaun bagi kerugian rosotnilai ke atas aset dibawa pada kos terlunas adalah mewakili anggaran kerugian yang ditanggung atas pembiayaan dan portfolio pelaburan sekuriti.

Komponen utama elaun ini adalah kerugian khusus yang berkaitan dengan pendedahan signifikan secara individu, elaun kerugian pembiayaan kolektif yang disediakan bagi aset yang serupa serta pendedahan signifikan secara individu yang tertakluk kepada penaksiran individu untuk rosotnilai tetapi tidak dikenalpasti sebagai terjejas secara individu.

Aset-aset yang dibawa pada nilai saksama menerusi untung atau rugi tidak tertakluk kepada ujian rosotnilai memandangkan ukuran untuk nilai saksama mencerminkan kualiti kredit setiap aset.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.10 Polisi hapus kira

Bank membuat hapus kira atas pembiayaan atau pelaburan sekuriti dan sebarang elaun yang berkaitan dengan kerugian rosotnilai, termasuk elaun berkaitan apabila Bank dapat menentukan yang pembiayaan atau pelaburan sekuriti tidak dapat dikutip. Penentuan ini di buat selepas menimbang maklumat seperti berlakunya perubahan ketara dalam kedudukan kewangan peminjam/penerbit yang mengakibatkan ketidakmampuan untuk membayar tanggungan, atau terimaan daripada cagaran tidak mencukupi untuk membayar balik keseluruhan pendedahan.

43.3.11 Cagaran ke atas pembiayaan dan pendahuluan

Untuk mengurangkan risiko kredit ke atas pembiayaan dan pendahuluan yang diberikan kepada pelanggan, cagaran yang diambil kira adalah seperti berikut:

- (i) Pembiayaan perumahan - cagaran atas hartanah kediaman
- (ii) Pembiayaan hartanah komersil - cagaran atas hartanah yang dibiayai
- (iii) Pembiayaan kenderaan - tuntutan hakmilik atas kenderaan yang dibiayai
- (iv) Pembiayaan dan pendahuluan lain - cagaran atas aset perniagaan seperti premis, perdagangan belum terima atau deposit

43.3.12 Penggredan kredit bagi sekuriti pelaburan

Kualiti kredit instrumen kewangan dinilai berdasarkan penarafan dari agensi- agensi penarafan kredit luar.

Pada tarikh laporan, instrumen yang diberi taraf dengan "Gred D" adalah instrumen yang telah mungkir melebihi tempoh matang.

43.3.13 Pendedahan maksimum ke atas risiko kredit

Jadual berikut menunjukkan pendedahan kepada risiko kredit oleh Bank bagi instrumen kewangan di dalam dan luar penyata kedudukan kewangan.

Bagi aset di dalam penyata kedudukan kewangan, pendedahan kepada risiko kredit bersamaan dengan amaun dibawa.

Bagi komitmen kredit, pendedahan maksimum kepada risiko kredit ialah jumlah keseluruhan pembiayaan yang tidak dikeluarkan kepada pelanggan.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.13 Pendedahan maksimum ke atas risiko kredit (sambungan)

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Aset		
Tunai dan dana jangka pendek	1,760,287	1,163,630
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	636,693	742,297
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	22,273,842	22,329,782
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	10,261,091	10,155,789
Pembiayaan dan pendahuluan	70,967,646	69,003,855
Perdagangan belum terima	324	2,459
Belum terima lain	717,249	709,581
	106,617,132	104,107,393
Komitmen		
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	2,184,799
Jumlah pendedahan maksimum kepada risiko kredit	108,771,231	106,292,192

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Aset		
Tunai dan dana jangka pendek	1,759,669	1,161,454
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	636,693	742,297
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	22,273,834	22,329,773
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	10,261,091	10,155,789
Pembiayaan dan pendahuluan	71,042,565	69,003,855
Belum terima lain	734,543	724,745
	106,708,395	104,117,913
Komitmen		
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	2,184,799
Jumlah pendedahan maksimum kepada risiko kredit	108,862,494	106,302,712

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.14 Pendedahan risiko kredit ke atas pembiayaan dan pendahuluan

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada kos terlunas		
Tidak lampau tempoh dan tidak terjejas 0 bulan	67,623,085	64,956,424
Lampau tempoh tetapi tidak terjejas		
1 bulan	2,214,803	2,670,707
2 bulan	778,867	881,237
3 bulan	402,951	401,746
	3,396,621	3,953,690
Lampau tempoh dan terjejas		
Kurang daripada 4 bulan	216,283	224,230
4 bulan dan hingga 6 bulan	253,879	279,687
7 bulan hingga 9 bulan	166,903	233,644
Melebihi 9 bulan	759,209	753,189
	1,396,274	1,490,750
Pembiayaan dan pendahuluan kasar	72,415,980	70,400,864
Tolak:		
Tahap 1 - ECL 12-bulan	(240,167)	(428,090)
Tahap 2 - ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas	(397,011)	(118,761)
Tahap 3 - ECL sepanjang hayat kredit terjejas	(811,156)	(850,158)
Pembiayaan dan pendahuluan bersih	70,967,646	69,003,855

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.14 Pendedahan risiko kredit ke atas pembiayaan dan pendahuluan (sambungan)

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada kos terlunas		
Tidak lampau tempoh dan tidak terjejas 0 bulan	67,707,731	64,956,424
Lampau tempoh tetapi tidak terjejas		
1 bulan	2,214,803	2,670,707
2 bulan	778,867	881,237
3 bulan	402,951	401,746
	3,396,621	3,953,690
Lampau tempoh dan terjejas		
Kurang daripada 4 bulan	216,283	224,230
4 bulan dan hingga 6 bulan	253,879	279,687
7 bulan hingga 9 bulan	166,903	233,644
Melebihi 9 bulan	759,209	753,189
	1,396,274	1,490,750
Pembiayaan dan pendahuluan kasar	72,500,626	70,400,864
Tolak:		
Tahap 1 - ECL 12-bulan	(249,894)	(428,090)
Tahap 2 - ECL sepanjang hayat kredit tidak terjejas	(397,011)	(118,761)
Tahap 3 - ECL sepanjang hayat kredit terjejas	(811,156)	(850,158)
Pembiayaan dan pendahuluan bersih	71,042,565	69,003,855

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.15 Pendedahan risiko kredit atas sekuriti pelaburan

Kumpulan 2019	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi RM'000	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain RM'000	Pelaburan kewangan pada kos terlunas RM'000	Jumlah RM'000
Sekuriti dengan penarafan				
Sekuriti hutang Islam				
Gred AAA	-	3,210,072	386,641	3,596,713
Gred AA+	-	65,956	5,206	71,162
Gred AA	-	200,231	5,272	205,503
Gred AA-	-	188,407	85,590	273,997
Gred AA1	-	304,514	153,740	458,254
Gred AA2	-	382,463	20,801	403,264
Gred AA3	-	257,236	57,947	315,183
Sukuk Cagamas	-	4,608,879	715,197	5,324,076
Gred AAA	-	2,153,540	711,148	2,864,688
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	-	-	99,582	99,582
Gred AA3	-	-	99,582	99,582
	-	6,762,419	1,525,927	8,288,346
Sekuriti tanpa penarafan				
Terbitan pelaburan kerajaan	157,486	9,100,909	5,480,591	14,738,986
Sukuk kerajaan	-	6,134,061	2,900,312	9,034,373
Sukuk Khazanah	-	229,607	304,401	534,008
Kertas kewangan Islam	-	-	49,860	49,860
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	211,282	-	-	211,282
	368,768	15,464,577	8,735,164	24,568,509
Saham				
Saham disebut harga dan unit amanah	267,925	-	-	267,925
Saham tidak disebut harga	-	46,846	-	46,846
	267,925	46,846	-	314,771
	636,693	22,273,842	10,261,091	33,171,626

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.15 Pendedahan risiko kredit atas sekuriti pelaburan (sambungan)

Bank 2019	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi RM'000	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain RM'000	Pelaburan kewangan pada kos terlunas RM'000	Jumlah RM'000
Sekuriti dengan penarafan				
Sekuriti hutang Islam				
Gred AAA	-	3,210,072	386,641	3,596,713
Gred AA+	-	65,956	5,206	71,162
Gred AA	-	200,231	5,272	205,503
Gred AA-	-	188,407	85,590	273,997
Gred AA1	-	304,514	153,740	458,254
Gred AA2	-	382,463	20,801	403,264
Gred AA3	-	257,236	57,947	315,183
Sukuk Cagamas	-	4,608,879	715,197	5,324,076
Gred AAA	-	2,153,540	711,148	2,864,688
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	-	-	99,582	99,582
Gred AA3	-	-	99,582	99,582
	-	6,762,419	1,525,927	8,288,346
Sekuriti tanpa penarafan				
Terbitan pelaburan kerajaan	157,486	9,100,909	5,480,591	14,738,986
Sukuk kerajaan	-	6,134,061	2,900,312	9,034,373
Sukuk Khazanah	-	229,607	304,401	534,008
Kertas kewangan Islam	-	-	49,860	49,860
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	211,282	-	-	211,282
	368,768	15,464,577	8,735,164	24,568,509
Saham				
Saham disebut harga dan unit amanah	267,925	-	-	267,925
Saham tidak disebut harga	-	46,838	-	46,838
	267,925	46,838	-	314,763
	636,693	22,273,834	10,261,091	33,171,618

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.15 Pendedahan risiko kredit atas sekuriti pelaburan (sambungan)

Kumpulan 2018	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi RM'000	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain RM'000	Pelaburan kewangan pada kos terlunas RM'000	Jumlah RM'000
Sekuriti dengan penarafan				
Sekuriti hutang Islam				
Gred AAA	-	3,017,743	379,347	3,397,090
Gred AA+	-	80,075	111,540	191,615
Gred AA	-	215,063	20,207	235,270
Gred AA-	-	151,408	-	151,408
Gred AA1	-	686,346	131,767	818,113
Gred AA2	-	350,765	-	350,765
Gred AA3	-	265,158	36,413	301,571
	-	4,766,558	679,274	5,445,832
Sukuk Cagamas				
Gred AAA	-	2,451,645	698,173	3,149,818
Sijil Hutang Boleh Runding Islam				
Gred AA3	-	-	148,698	148,698
	-	7,218,203	1,526,145	8,744,348
Sekuriti tanpa penarafan				
Terbitan pelaburan kerajaan				
Sukuk kerajaan	203,600	9,218,783	5,912,370	15,334,753
Sukuk Khazanah	-	5,637,781	2,312,408	7,950,189
Kertas kewangan Islam	-	217,208	340,579	557,787
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	-	-	64,287	64,287
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	202,096	-	-	202,096
	405,696	15,073,772	8,629,644	24,109,112
Saham				
Saham disebut harga dan unit amanah				
Saham tidak disebut harga	336,601	-	-	336,601
Saham tidak disebut harga	-	37,807	-	37,807
	336,601	37,807	-	374,408
	742,297	22,329,782	10,155,789	33,227,868

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.15 Pendedahan risiko kredit atas sekuriti pelaburan (sambungan)

Bank 2018	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi RM'000	Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain RM'000	Pelaburan kewangan pada kos terlunas RM'000	Jumlah RM'000
Sekuriti dengan penarafan				
Sekuriti hutang Islam				
Gred AAA	-	3,017,743	379,347	3,397,090
Gred AA+	-	80,075	111,540	191,615
Gred AA	-	215,063	20,207	235,270
Gred AA-	-	151,408	-	151,408
Gred AA1	-	686,346	131,767	818,113
Gred AA2	-	350,765	-	350,765
Gred AA3	-	265,158	36,413	301,571
	-	4,766,558	679,274	5,445,832
Sukuk Cagamas				
Gred AAA	-	2,451,645	698,173	3,149,818
Sijil Hutang Boleh Runding Islam				
Gred AA3	-	-	148,698	148,698
	-	7,218,203	1,526,145	8,744,348
Sekuriti tanpa penarafan				
Terbitan pelaburan kerajaan				
Sukuk kerajaan	203,600	9,218,783	5,912,370	15,334,753
Sukuk Khazanah	-	5,637,781	2,312,408	7,950,189
Kertas kewangan Islam	-	217,208	340,579	557,787
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	-	-	64,287	64,287
Saham keutamaan boleh tukar boleh tebus Islam	202,096	-	-	202,096
	405,696	15,073,772	8,629,644	24,109,112
Shares				
Saham disebut harga dan unit amanah				
Saham tidak disebut harga	336,601	-	-	336,601
Saham tidak disebut harga	-	37,798	-	37,798
	336,601	37,798	-	374,399
	742,297	22,329,773	10,155,789	33,227,859

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.3 Risiko kredit (sambungan)

43.3.16 Pendedahan maksimum kepada risiko kredit

Analisis berikut mewakili pendedahan maksimum Kumpulan kepada risiko kredit aset kewangan di dalam kunci kira-kira dan pendedahan luar kunci kira-kira, tidak termasuk sebarang cagarang yang dipegang atau peningkatan kredit lain. Untuk aset kewangan di dalam kunci kira-kira, pendedahan kepada risiko kredit sama dengan nilai bawanya. Untuk pendedahan luar kunci kira-kira, pendedahan maksimum kepada risiko kredit adalah amaun maksimum yang perlu dibayar oleh Kumpulan jika obligasi instrumen yang dikeluarkan dipanggil dan/atau jumlah penuh kemudahan kredit yang tidak diberi kepada pelanggan.

	2019 RM'000	2018 RM'000
Kumpulan		
Pendedahan kredit di dalam kunci kira-kira aset kewangan:		
Tunai dan tunai jangka pendek	1,760,287	1,163,630
Portfolio pelaburan kewangan *	32,896,974	32,876,158
Pembiayaan dan pendahuluan	61,055,665	60,007,394
Perdagangan belum terima	324	2,459
Aset-aset lain	1,139,698	1,132,604
Pendedahan kredit di luar kunci kira-kira aset kewangan:		
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	2,184,799
Jumlah maksimum pendedahan risiko kredit	99,007,047	97,367,044
Bank		
Pendedahan kredit di dalam kunci kira-kira aset kewangan:		
Tunai dan tunai jangka pendek	1,759,669	1,161,454
Portfolio pelaburan kewangan *	32,896,974	32,876,158
Pembiayaan dan pendahuluan	61,055,665	60,007,394
Aset-aset lain	1,121,584	1,097,380
Pendedahan kredit di luar kunci kira-kira aset kewangan:		
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	2,184,799
Jumlah maksimum pendedahan risiko kredit	98,987,991	97,327,185

* Portfolio pelaburan kewangan terdiri daripada pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui keuntungan atau kerugian, pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif dan pelaburan kewangan yang lain pada kos yang dilunaskan, tidak termasuk pelaburan ekuiti.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan

Risiko kecairan timbul daripada ketidakpadanan masa aliran tunai akibat kegagalan untuk memenuhi tempoh kematangan atau obligasi kawal selia dan permintaan pelanggan untuk dana apabila diperlukan, yang mana boleh menjejaskan operasi harian, reputasi Bank dan kejadian kerugian yang tidak boleh diterima.

43.4.1 Pengurusan risiko kecairan

Pengurusan risiko kecairan adalah tertakluk kepada keperluan Rangka Kerja Mudah Tunai dan Nisbah Liputan Kecairan Bank Negara serta rangka kerja pengurusan risiko mudah tunai Bank.

Bank menggunakan pelbagai kaedah pengukuran risiko kecairan dalam menguruskan aliran tunai bagi pergerakan harian serta kedudukan jangka sederhana dan panjang untuk memastikan sumber-sumber pembiayaan yang mencukupi untuk memenuhi obligasi.

Adalah penting bagi Bank untuk mengekalkan kepelbagaian strategi bagi membiayai sumber dan penyedia untuk memastikan kestabilan struktur pembiayaan dan kemudahan siap sedia yang mencukupi di samping menguruskan penumpuan yang berlebihan terhadap pendeposit utama. Bank mengekalkan aset mudah tunai yang berkualiti tinggi yang mencukupi untuk menahan dari sebarang tekanan mudah tunai yang tidak diduga.

Di samping itu, ujian tekanan mudah tunai yang dijalankan berdasarkan analisis sensitiviti bagi pelbagai senario tekanan yang meliputi krisis pelbagai senario krisis tertentu dan pasaran. Senario tekanan akan memberi penilaian yang berguna kesan daripada persekitaran mudah tunai yang buruk dan portfolio lemah di Bank.

Bank telah mewujudkan pelan dana kontigensi kecairan yang melibatkan penunjuk amaran awal serta strategi dan tindakan yang akan diambil oleh pasukan pengurusan krisis kecairan yang timbul daripada senario krisis kecairan yang berbeza.

Pengurusan rangka kerja risiko kecairan, polisi dan prosedur Bank dikaji semula secara berkala dan disahkan oleh Jawatankuasa Aset dan Liabiliti (ALCO) serta diluluskan oleh Lembaga Pengarah. ALCO bermesyuarat setiap bulan dan bertanggungjawab untuk memantau kedudukan risiko kecairan terhadap selera risiko Bank dan had yang diluluskan.

43.4.2 Pendedahan kepada risiko kecairan

Langkah utama yang digunakan oleh Bank dalam menguruskan risiko kecairan adalah nisbah aset bersih cair kepada deposit daripada pelanggan.

Ini bermaksud aset bersih cair adalah termasuk tunai dan setara tunai dan pelaburan gred sekuriti yang mempunyai pasaran aktif dan cair.

Nisbah terperinci yang dilaporkan sebagai aset bersih cair kepada deposit daripada pelanggan pada akhir tempoh pelaporan dan bagi tahun adalah seperti berikut:

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pada 31 Disember	34.50%	33.99%
Purata bagi tahun	34.17%	34.42%
Maksimum bagi tahun	34.55%	34.94%
Minimum bagi tahun	33.72%	33.79%

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.3 Risiko kecairan aset dan liabiliti

Teras utama pengurusan kecairan adalah unjuran sehingga satu tahun terhadap kematangan profil aset, liabiliti dan komitmen di luar kunci kira-kira yang dimiliki Bank.

Fokus diberikan terhadap keupayaan Bank untuk menyesuaikan kecairan jangka pendek yang timbul dari obligasi yang matang dengan aset yang matang, diikuti dengan penilaian jangka sederhana terhadap kecairan sehingga satu tahun.

Asas utama dalam menentukan selang masa yang sesuai adalah kematangan berkontrak, iaitu apabila aliran tunai boleh digunakan.

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak

Kumpulan 2019	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu-1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan-3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan-6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan-1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	1,760,287	-	-	-	-	-	-	1,760,287
Sekuriti pelaburan	-	100,878	224,476	2,269,587	2,612,383	27,438,249	526,053	33,171,626
Pembiayaan dan pendahuluan perdagangan belum terima	411,667	1,131,136	2,563,706	3,806,796	5,557,351	58,945,324	(1,448,334)	70,967,646
Aset-aset lain	-	-	-	-	-	-	324	324
	-	-	-	-	-	-	3,724,395	3,724,395
	2,171,954	1,232,014	2,788,182	6,076,383	8,169,734	86,383,573	2,802,438	109,624,278
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	12,299,801	15,957,176	21,974,506	13,833,530	14,599,627	5,166,765	-	83,831,405
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	-	1,200,000	100,000	-	-	-	-	1,300,000
Kewajipan rekursu atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	1,735	3,498	5,321	10,910	339,306	-	360,770
Terbitan sekuriti hutang	-	-	-	362,786	270,000	1,930,000	-	2,562,786
Fasiliti Cashline	-	200,607	-	-	-	-	-	200,607
Perdagangan belum bayar	-	-	-	-	-	-	1,652	1,652
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,812,350	1,812,350
	12,299,801	17,359,518	22,078,004	14,201,637	14,880,537	7,436,071	1,814,002	90,069,570
Dana pemegang saham	-	-	-	-	-	-	19,554,708	19,554,708
Ketidakpadanan kematangan bersih	(10,127,847)	(16,127,504)	(19,289,822)	(8,125,254)	(6,710,803)	78,947,502	(18,566,272)	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Kumpulan 2019	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu-1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan-3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan-6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan-1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Komitmen dan liabiliti luar jangka								
Jaminan bank yang diberikan untuk kemudahan pembiayaan kepada pelanggan	80,666	-	-	-	-	-	-	80,666
Tuntutan ganti rugi bagi tindakan guaman terhadap Bank	-	-	-	-	-	106,053	-	106,053
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	-	-	-	-	-	-	2,154,099
	2,234,765	-	-	-	-	106,053	-	2,340,818

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Kumpulan 2018	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu-1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan-3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan-6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan-1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	1,163,630	-	-	-	-	-	-	1,163,630
Sekuriti pelaburan	-	45,873	848,642	799,888	3,249,344	27,707,617	576,504	33,227,868
Pembiayaan dan pendahuluan	344,572	1,074,604	2,378,022	3,637,380	5,374,957	57,591,329	(1,397,009)	69,003,855
Perdagangan belum terima	-	-	-	-	-	-	2,459	2,459
Aset-aset lain	-	-	-	-	-	-	3,487,411	3,487,411
	1,508,202	1,120,477	3,226,664	4,437,268	8,624,301	85,298,946	2,669,365	106,885,223
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	14,014,969	17,805,016	19,981,985	14,602,308	11,651,628	4,679,994	-	82,735,900
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	424,000	400,000	-	-	-	-	-	824,000
Kewajipan rekursu atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	3,230	6,514	9,909	329,808	360,874	-	710,335
Terbitan sekuriti hutang	-	-	430,099	13,267	150,000	2,550,000	-	3,143,366
Perdagangan belum bayar	-	-	-	-	-	-	2,840	2,840
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,595,058	1,595,058
	14,438,969	18,208,246	20,418,598	14,625,484	12,131,436	7,590,868	1,597,898	89,011,499
Dana pemegang saham	-	-	-	-	-	-	17,873,724	17,873,724
Ketidakpadanan kematangan bersih	(12,930,767)	(17,087,769)	(17,191,934)	(10,188,216)	(3,507,135)	77,708,078	(16,802,257)	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Kumpulan 2018	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu-1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan-3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan-6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan-1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Komitmen dan liabiliti luar jangka								
Jaminan bank yang diberikan untuk kemudahan pembiayaan kepada pelanggan	479,730	-	-	-	-	-	-	479,730
Tuntutan ganti rugi bagi tindakan guaman terhadap Bank	-	-	-	-	-	131,885	-	131,885
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,184,799	-	-	-	-	-	-	2,184,799
	2,664,529	-	-	-	-	131,885	-	2,796,414

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Bank 2019	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu- 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	1,759,669	-	-	-	-	-	-	1,759,669
Sekuriti pelaburan	-	100,878	224,476	2,269,587	2,612,383	27,438,249	526,053	33,171,626
Pembiayaan dan pendahuluan	411,667	1,131,136	2,563,706	3,806,796	5,557,351	59,029,970	(1,458,061)	71,042,565
Aset-aset lain	-	-	-	-	-	-	3,396,545	3,396,545
	2,171,336	1,232,014	2,788,182	6,076,383	8,169,734	86,468,219	2,464,529	109,370,397
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	12,299,801	15,957,176	21,974,506	13,833,530	14,599,627	5,166,765	-	83,831,405
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	-	1,200,000	100,000	-	-	-	-	1,300,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	1,735	3,498	5,321	10,910	339,306	-	360,770
Terbitan sekuriti hutang	-	-	-	362,786	270,000	1,930,000	-	2,562,786
Fasiliti Cashline	-	200,607	-	-	-	-	-	200,607
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,966,370	1,966,370
	12,299,801	17,359,518	22,078,004	14,201,637	14,880,537	7,436,071	1,966,370	90,221,938
Dana pemegang saham	-	-	-	-	-	-	19,148,459	19,148,459
Ketidakpadanan kematangan bersih	(10,128,465)	(16,127,504)	(19,289,822)	(8,125,254)	(6,710,803)	79,032,148	(18,650,300)	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Bank 2019	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu- 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Komitmen dan liabiliti luar jangka								
Jaminan bank yang diberikan untuk kemudahan pembiayaan kepada pelanggan	80,666	-	-	-	-	-	-	80,666
Tuntutan ganti rugi bagi tindakan guaman terhadap Bank	-	-	-	-	-	106,053	-	106,053
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,154,099	-	-	-	-	-	-	2,154,099
	2,234,765	-	-	-	-	106,053	-	2,340,818

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Bank 2018	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu- 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	1,161,454	-	-	-	-	-	-	1,161,454
Sekuriti pelaburan	-	45,873	848,642	799,888	3,249,344	27,707,617	576,495	33,227,859
Pembiayaan dan pendahuluan	344,572	1,074,604	2,378,022	3,637,380	5,374,957	57,591,329	(1,397,009)	69,003,855
Aset-aset lain	-	-	-	-	-	-	3,228,032	3,228,032
	1,506,026	1,120,477	3,226,664	4,437,268	8,624,301	85,298,946	2,407,518	106,621,200
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	14,014,969	17,805,016	19,981,985	14,602,308	11,651,628	4,679,994	-	82,735,900
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	424,000	400,000	-	-	-	-	-	824,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	3,230	6,514	9,909	329,808	360,874	-	710,335
Terbitan sekuriti hutang	-	-	430,099	13,267	150,000	2,550,000	-	3,143,366
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,711,453	1,711,453
	14,438,969	18,208,246	20,418,598	14,625,484	12,131,436	7,590,868	1,711,453	89,125,054
Dana pemegang saham	-	-	-	-	-	-	17,496,146	17,496,146
Ketidakpadanan kematangan bersih	(12,932,943)	(17,087,769)	(17,191,934)	(10,188,216)	(3,507,135)	77,708,078	(16,800,081)	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.4 Risiko kecairan aset dan liabiliti dari segi baki tempoh matang berkontrak (sambungan)

Bank 2018	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu- 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Komitmen dan liabiliti luar jangka								
Jaminan bank yang diberikan untuk kemudahan pembiayaan kepada pelanggan	479,730	-	-	-	-	-	-	479,730
Tuntutan ganti rugi bagi tindakan guaman terhadap Bank	-	-	-	-	-	131,885	-	131,885
Pembiayaan yang tidak dikeluarkan	2,184,799	-	-	-	-	-	-	2,184,799
	2,664,529	-	-	-	-	131,885	-	2,796,414

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.5 Kematangan berkontrak terhadap liabiliti kewangan pada asas tidak didiskaunkan

Jadual-jadual di bawah menunjukkan aliran tunai yang perlu dibayar oleh Kumpulan dan Bank di bawah liabiliti kewangan dari segi baki tempoh matang berkontrak pada 31 Disember 2019 dan 31 Disember 2018. Jumlah yang dinyatakan di dalam jadual tidak akan bersetuju dengan amaun dibawa yang dilaporkan dalam penyata kedudukan kewangan sebagai jumlah yang dimasukkan semua aliran tunai kontrak, secara tidak didiskaun, yang berkaitan dengan analisis pokok dan keuntungan. Kumpulan dan Bank menguruskan risiko kecairan keuntungan berdasarkan aliran tunai yang dijangkakan.

Kumpulan 2019	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu-1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan-3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan-6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan-1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	13,718,848	16,102,310	22,219,322	13,793,380	13,291,312	7,591,557	-	86,716,729
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	-	1,204,414	100,583	-	-	-	-	1,304,997
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	3,244	6,495	9,760	19,587	291,843	-	330,929
Terbitan sekuriti hutang Perdagangan belum bayar	-	-	-	408,717	321,285	2,125,068	-	2,855,070
Fasiliti Cashline	-	200,921	-	-	-	-	1,652	1,652
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,732,223	1,732,223
	13,718,848	17,510,889	22,326,400	14,211,857	13,632,184	10,008,468	1,733,875	93,142,521

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.5 Kematangan berkontrak terhadap liabiliti kewangan pada asas tidak didiskaunkan (sambungan)

Kumpulan 2018	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu-1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan-3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan-6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan-1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	14,088,750	18,012,655	20,275,770	14,808,832	11,907,537	6,404,154	-	85,497,698
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	424,392	401,239	-	-	-	-	-	825,631
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	6,009	12,035	18,095	340,167	410,322	-	786,628
Terbitan sekuriti hutang Perdagangan belum bayar	-	-	434,588	61,532	212,431	2,855,071	-	3,563,622
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	2,840	2,840
	14,513,142	18,419,903	20,722,393	14,888,459	12,460,135	9,669,547	1,593,816	92,267,395

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.5 Kematangan berkontrak terhadap liabiliti kewangan pada asas tidak didiskaunkan (sambungan)

Bank 2019	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu- 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	13,718,848	16,102,310	22,219,322	13,793,380	13,291,312	7,591,557	-	86,716,729
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	-	1,204,414	100,583	-	-	-	-	1,304,997
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	3,244	6,495	9,760	19,587	291,843	-	330,929
Terbitan sekuriti hutang	-	-	-	408,717	321,285	2,125,068	-	2,855,070
Fasiliti Cashline	-	200,921	-	-	-	-	-	200,921
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,897,370	1,897,370
	13,718,848	17,510,889	22,326,400	14,211,857	13,632,184	10,008,468	1,897,370	93,306,016

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.4 Risiko kecairan (sambungan)

43.4.5 Kematangan berkontrak terhadap liabiliti kewangan pada asas tidak didiskaunkan (sambungan)

Bank 2018	Sehingga 1 minggu RM'000	Melebihi 1 minggu- 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 6 bulan RM'000	Melebihi 6 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun RM'000	Tanpa tempoh matang tertentu RM'000	Jumlah RM'000
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	14,088,750	18,012,655	20,275,770	14,808,832	11,907,537	6,404,154	-	85,497,698
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	424,392	401,239	-	-	-	-	-	825,631
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	6,009	12,035	18,095	340,167	410,322	-	786,628
Terbitan sekuriti hutang	-	-	434,588	61,532	212,431	2,855,071	-	3,563,622
Liabiliti-liabiliti lain	-	-	-	-	-	-	1,711,453	1,711,453
	14,513,142	18,419,903	20,722,393	14,888,459	12,460,135	9,669,547	1,711,453	92,385,032

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran

Risiko pasaran ditakrifkan sebagai risiko kerugian kewangan yang disebabkan oleh perubahan dalam harga ekuiti, kadar tanda aras, tebaran kredit, kadar tukaran wang asing, harga komoditi dan petunjuk lain di mana nilainya ditentukan dalam pasaran awam. Perubahan kadar pasaran boleh menjejaskan perolehan bersih Bank serta nilai ekonomi ekuiti Bank.

Fungsi Risiko Pasaran dan Pengurusan Aset Liabiliti ("ALM") adalah untuk mengurus dan mengawal pendedahan risiko pasaran bagi mengoptimalkan pulangan risiko disamping mengekalkan profil pasaran selaras dengan pelan strategik Bank.

Bank telah mewujudkan dasar pasaran risiko, strategi serta proses yang disemak secara berkala juga dikemaskinikan bagi mengambil kira perubahan di dalam aktiviti dan struktur pasaran untuk memastikan keberkesanan pelaksanaan dasar pengurusan risiko.

43.5.1 Pengurusan risiko pasaran

Bank mengurus risiko pasaran dengan membahagikan pendedahan kepada pasaran risiko di antara portfolio perdagangan dan bukan perdagangan. Portfolio perdagangan dipegang oleh jabatan perbendaharaan yang terdiri dari aset kewangan di mana ianya diuruskan berasaskan nilai saksama.

Bank menggunakan teknik-teknik pengukuran risiko untuk mengukur serta menentukan perubahan nilai pasaran dan tahap risiko pasaran yang terdiri daripada Nilai- dalam- risiko ("VaR"), Tempoh pengubahsuaian dan juga Present Value of One Basis Point ("PV01").

Pendedahan Bank kepada kadar tukaran wang asing adalah minimum memandangkan operasi unit mata wang asing adalah terhad kepada perkhidmatan pengiriman wang sahaja.

43.5.2 Risiko kadar keuntungan

Pelaburan dalam pembiayaan dan sekuriti hutang terdedah kepada risiko perubahan dalam kadar keuntungan yang akan menyebabkan perubahan dalam aliran tunai. Sebaliknya, pelaburan dalam sekuriti ekuiti serta belum terima dan belum bayar bagi jangka pendek adalah tidak terdedah kepada risiko kadar keuntungan.

Antara usaha lain dalam mengurangkan risiko ini adalah mempelbagaikan pelaburan terutamanya dalam sekuriti pendapatan tetap dengan tempoh yang berbeza. Bank tidak terlibat dalam perlindungan nilai melalui instrumen derivatif pada tahun semasa.

Sensitiviti aset dan liabiliti kepada kadar risiko keuntungan kewangan Bank diukur dan dipantau secara proaktif menggunakan teknik pengukuran pelbagai seperti Jurang Analisis, Tempoh dan Model Simulasi.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.2 Risiko kadar keuntungan (sambungan)

Berikut menunjukkan sensitiviti Bank terhadap peningkatan atau penurunan dalam kadar keuntungan pasaran, dengan anggapan bahawa tiada pergerakan simetri dalam keluk hasil dan berada pada kedudukan kewangan yang stabil.

Sensitiviti unjuran keuntungan bersih	Meningkat sebanyak 100 bp RM'000	Menurun sebanyak 100 bp RM'000	Meningkat sebanyak 50 bp RM'000	Menurun sebanyak 50 bp RM'000
Bank				
2019				
Tahun berakhir 31 Disember	(7,669)	(2,858)	(3,850)	3,880
Purata bagi tahun	(69,608)	59,225	(34,815)	35,001
Maksimum pada tahun	(123,022)	(2,858)	(61,523)	3,880
Minimum pada tahun	(7,669)	112,658	(3,850)	61,546
2018				
Tahun berakhir 31 Disember	(120,848)	110,824	(60,436)	60,459
Purata bagi tahun	(168,233)	143,780	(84,143)	78,781
Maksimum pada tahun	(191,979)	103,231	(96,012)	58,491
Minimum pada tahun	(129,032)	169,414	(64,546)	92,114

43.5.3 Pendedahan kepada kadar keuntungan

Antara kawalan lain untuk memastikan pendedahan risiko pasaran adalah pada tahap toleran adalah ujian tekanan, prosedur kelulusan produk yang baru dan penyenaraian instrumen yang dibenarkan untuk diperdagangkan.

Ujian tekanan berkala dan penilaian kawalan dijalankan untuk menangani peristiwa pasaran munasabah berkaitan dengan ancaman kegagalan pasaran yang boleh mengganggu keuntungan Bank dan kecukupan modal dalam memastikan daya tahannya.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan

Kumpulan 2019	Buku bukan-dagangan						Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan- RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun- RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun- RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000	Bukan keuntungan sensitif RM'000		
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	700,069	-	-	-	-	1,060,218	-	1,760,287
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	-	-	-	-	-	-	636,693	636,693
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	51,018	35,433	3,242,493	12,994,107	5,903,945	-	46,846	22,273,842
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	49,860	189,043	1,639,477	4,884,577	3,498,134	-	-	10,261,091
Pembiayaan dan pendahuluan								
- Tidak terjejas	41,629,583	45,929	60,308	2,725,789	24,618,250	1,939,847	-	71,019,706
- Terjejas ditolak elaun	-	-	-	-	-	(52,060)	-	(52,060)
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	3,724,719	-	3,724,719
	42,430,530	270,405	4,942,278	20,604,473	34,020,329	6,672,724	683,539	109,624,278
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	25,560,707	22,015,162	26,666,378	7,423,383	2,165,775	-	-	83,831,405
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	1,200,000	100,000	-	-	-	-	-	1,300,000
Kewajipan rekursu atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	-	-	360,770	-	-	-	360,770
Terbitan sekuriti hutang	-	-	623,882	1,638,546	300,358	-	-	2,562,786
Fasiliti Cashline	200,607	-	-	-	-	-	-	200,607
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	1,814,002	-	1,814,002
	26,961,314	22,115,162	27,290,260	9,422,699	2,466,133	1,814,002	-	90,069,570

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Kumpulan (sambungan) 2019	Buku bukan-dagangan						Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan- RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun- RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun- RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000	Bukan keuntungan sensitif RM'000		
Dana pemegang saham	-	-	-	-	-	19,554,708	-	19,554,708
Jurang sensitiviti keuntungan dalam kunci kira-kira	15,469,216	(21,844,757)	(22,347,982)	11,181,774	31,554,196	(14,695,986)	683,539	-
Jurang sensitiviti keuntungan luar kunci kira-kira	-	-	-	-	-	-	-	-
Jumlah jurang sensitiviti keuntungan	15,469,216	(21,844,757)	(22,347,982)	11,181,774	31,554,196	(14,695,986)	683,539	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Kumpulan 2018	Buku bukan-dagangan					Bukan keuntungan sensitif RM'000	Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan- RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun- RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun- RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000			
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	330,028	-	-	-	-	833,602	-	1,163,630
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	-	-	-	-	-	-	742,297	742,297
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	35,682	543,406	1,728,749	12,781,551	7,203,061	(475)	37,808	22,329,782
Pelaburan kewangan pada kos tertunas	10,191	305,236	2,320,509	5,527,070	1,992,838	(55)	-	10,155,789
Pembiayaan dan pendahuluan								
- Tidak terjejas	35,851,611	2,328	60,862	2,668,959	28,613,618	1,712,736	-	68,910,114
- Terjejas ditolak elaun	-	-	-	-	-	93,741	-	93,741
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	3,489,870	-	3,489,870
	36,227,512	850,970	4,110,120	20,977,580	37,809,517	6,129,419	780,105	106,885,223
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	26,682,915	21,536,091	26,144,588	6,529,835	1,842,471	-	-	82,735,900
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	824,000	-	-	-	-	-	-	824,000
Kewajipan rekursu atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	-	329,296	381,039	-	-	-	710,335
Terbitan sekuriti hutang	-	430,099	150,579	2,262,378	300,310	-	-	3,143,366
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	1,597,898	-	1,597,898
	27,506,915	21,966,190	26,624,463	9,173,252	2,142,781	1,597,898	-	89,011,499

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Kumpulan (sambungan) 2018	Buku bukan-dagangan					Bukan keuntungan sensitif RM'000	Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan- RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun- RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun- RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000			
Dana pemegang saham								
Jurang sensitiviti keuntungan dalam kunci kira-kira	8,720,597	(21,115,220)	(22,514,343)	11,804,328	35,666,736	(13,342,203)	780,105	-
Jurang sensitiviti keuntungan luar kunci kira-kira	-	-	-	-	-	-	-	-
Jumlah jurang sensitiviti keuntungan	8,720,597	(21,115,220)	(22,514,343)	11,804,328	35,666,736	(13,342,203)	780,105	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Bank 2019	Buku bukan-dagangan						Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000	Bukan keuntungan sensitif RM'000		
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	700,069	-	-	-	-	1,059,600	-	1,759,669
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	-	-	-	-	-	-	636,693	636,693
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	51,018	35,433	3,242,493	12,994,107	5,903,945	-	46,838	22,273,834
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	49,860	189,043	1,639,477	4,884,577	3,498,134	-	-	10,261,091
Pembiayaan dan pendahuluan								
- Tidak terjejas	41,629,583	45,929	60,308	2,810,435	24,618,250	1,939,847	-	71,104,352
- Terjejas ditolak elaun	-	-	-	-	-	(61,787)	-	(61,787)
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	3,396,545	-	3,396,545
	42,430,530	270,405	4,942,278	20,689,119	34,020,329	6,334,205	683,531	109,370,397
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	25,560,707	22,015,162	26,666,378	7,423,383	2,165,775	-	-	83,831,405
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	1,200,000	100,000	-	-	-	-	-	1,300,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	-	-	360,770	-	-	-	360,770
Terbitan sekuriti hutang	-	-	623,882	1,638,546	300,358	-	-	2,562,786
Fasiliti Cashline	200,607	-	-	-	-	-	-	200,607
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	1,966,370	-	1,966,370
	26,961,314	22,115,162	27,290,260	9,422,699	2,466,133	1,966,370	-	90,221,938

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Bank (sambungan) 2019	Buku bukan-dagangan						Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000	Bukan keuntungan sensitif RM'000		
Dana pemegang saham	-	-	-	-	-	19,148,459	-	19,148,459
Jurang sensitiviti keuntungan dalam kunci kira-kira	15,469,216	(21,844,757)	(22,347,982)	11,266,420	31,554,196	(14,780,624)	683,531	-
Jurang sensitiviti keuntungan luar kunci kira-kira	-	-	-	-	-	-	-	-
Jumlah jurang sensitiviti keuntungan	15,469,216	(21,844,757)	(22,347,982)	11,266,420	31,554,196	(14,780,624)	683,531	-

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Bank 2018	Buku bukan-dagangan					Bukan keuntungan sensitif RM'000	Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan- RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun- RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun- RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000			
Aset								
Tunai, deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan	330,028	-	-	-	-	831,426	-	1,161,454
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi	-	-	-	-	-	-	742,297	742,297
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain	35,682	543,406	1,728,749	12,781,551	7,203,061	(475)	37,799	22,329,773
Pelaburan kewangan pada kos tertunas	10,191	305,236	2,320,509	5,527,070	1,992,838	(55)	-	10,155,789
Pembiayaan dan pendahuluan								
- Tidak terjejas	35,851,611	2,328	60,862	2,668,959	28,613,618	1,712,736	-	68,910,114
- Terjejas ditolak elaun	-	-	-	-	-	93,741	-	93,741
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	3,228,032	-	3,228,032
	36,227,512	850,970	4,110,120	20,977,580	37,809,517	5,865,405	780,096	106,621,200
Liabiliti								
Deposit daripada pelanggan	26,682,915	21,536,091	26,144,588	6,529,835	1,842,471	-	-	82,735,900
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	824,000	-	-	-	-	-	-	824,000
Kewajipan rekursu atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	-	-	329,296	381,039	-	-	-	710,335
Terbitan sekuriti hutang	-	430,099	150,579	2,262,378	300,310	-	-	3,143,366
Baki lain bukan keuntungan sensitif	-	-	-	-	-	1,711,453	-	1,711,453
	27,506,915	21,966,190	26,624,463	9,173,252	2,142,781	1,711,453	-	89,125,054

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.5 Risiko pasaran (sambungan)

43.5.4 Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan instrumen kewangan berkait-keuntungan (sambungan)

Bank (sambungan) 2018	Buku bukan-dagangan					Bukan keuntungan sensitif RM'000	Buku dagangan RM'000	Jumlah RM'000
	Sehingga 1 bulan RM'000	Melebihi 1 bulan- 3 bulan- RM'000	Melebihi 3 bulan- 1 tahun- RM'000	Melebihi 1 tahun- 5 tahun- RM'000	Melebihi 5 tahun RM'000			
Dana pemegang saham								
Jurang sensitiviti keuntungan dalam kunci kira-kira	8,720,597	(21,115,220)	(22,514,343)	11,804,328	35,666,736	(13,342,194)	780,096	-
Jurang sensitiviti keuntungan luar kunci kira-kira	-	-	-	-	-	-	-	-
Jumlah jurang sensitiviti keuntungan	8,720,597	(21,115,220)	(22,514,343)	11,804,328	35,666,736	(13,342,194)	780,096	-

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.6 Risiko operasi

Bank mentakrifkan risiko operasi sebagai risiko kerugian atau ketidakcapaian objektif perniagaan kerana kekurangan atau kegagalan proses dalaman, manusia dan sistem, atau peristiwa luaran yang lain.

Rangka Kerja Pengurusan Risiko Operasi ("ORM") menggariskan struktur tadbir urus dan pengawasan, peranan dan hubungan tiga barisan pertahanan serta prinsip dan metodologi tahap tinggi bagi mengenalpasti risiko operasi, penilaian, kawalan dan pemantauan.

Rangka kerja ini mengiktiraf hubungan antara risiko operasi dan jenis risiko yang lain seperti risiko strategik, kredit, pasaran dan reputasi; dan disebarkan bagi mentadbir pengurusan sub-jenis risiko operasi iaitu undang-undang dan pematuhan risiko, risiko ketidakpatuhan Syariah, risiko Teknologi Maklumat dan risiko khidmat pihak luar.

Bank tidak mempunyai kadar kesanggupan menanggung kerugian yang timbul daripada kawalan dalaman yang tidak mencukupi, sistem dan proses; yang dihuraikan sebagai sifar kesanggupan ke atas:

- Kegagalan untuk mengekalkan sesuatu sistem dan kawalan dalaman dalam mengurus risiko kerugian operasi dijangka dan mengelakkan kerugian risiko operasi yang tidak dijangka;
- Kesalahan yang dikenakan oleh pihak Kawal Selia, denda atau pendakwaan yang berkaitan dengan undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan Bank; dan
- Kegagalan untuk mematuhi peraturan dan parameter Syariah seperti yang ditetapkan oleh Jawatankuasa Syariah ("SC") dan/atau Majlis Penasihat Syariah Bank Negara Malaysia.

Bank secara berterusan memantau pendedahan risiko operasi bagi memastikan tahap pendedahan terletak dalam lingkungan toleransi yang boleh diterima. Ini dijalankan dengan menggunakan struktur tadbir urus dan pengawasan yang ditetapkan serta melalui proses pengurusan risiko operasi harian.

Proses ORM dijalankan melalui pelaksanaan kaedah seperti Risiko dan Kawalan Penilaian Sendiri ("RCSA"), Penunjuk Risiko Utama ("KRI") dan koleksi Peristiwa Kerugian Data ("LED"). RCSA adalah kaedah yang digunakan untuk mengenal pasti dan menilai risiko dalam proses perniagaan utama, menilai keberkesanan kawalan dalaman dan memberi asas kepada maklumbalas/strategi dalam mencapai objektif perniagaan. KRI menyediakan isyarat amaran awal bagi sebarang pertambahan dalam pendedahan risiko dan/atau berlakunya kegagalan kawalan. Bagi menyokong analisis risiko operasi, Bank memungut LED berdasarkan keperluan Risiko Operasi Rangkaian Talian Bersepadu BNM ("ORION").

Untuk meningkatkan daya tahan operasi, Bank telah merombak rangka kerja Pengurusan Kesenambungan Perniagaan ("BCM") dan prosesnya dengan memperkemas struktur tadbir urus dan tindak balas matriks berdasarkan keterukan gangguan; iaitu kod Kuning, Merah dan Hitam. Kejadian Kod Kuning adalah gangguan terpicil yang menjejaskan hanya perniagaan / aktiviti tertentu yang akan diuruskan oleh perniagaan masing-masing yang terlibat. Seluruh hierarki pengurusan krisis yang diketuai oleh Pengarah Urusan/Presiden hendaklah diaktifkan di bawah Kod Hitam, yang merupakan krisis penuh yang berpotensi menjejaskan usaha Bank sebagai entiti berterusan. Untuk memastikan keberkesanan pelan kesinambungan perniagaan dan sejajar dengan keperluan peraturan, latihan-latihan, simulasi bencana dan latihan pemulihan dijalankan sepanjang tahun.

43.7 Pengurusan modal

Objektif Bank dalam pengurusan modal, adalah merupakan konsep yang lebih luas daripada 'ekuiti' pada penyata kedudukan kewangan, antaranya:

- Untuk mematuhi keperluan modal yang ditetapkan oleh pengawal selia pasaran perbankan di mana entiti di dalam Bank beroperasi;
- Untuk melindungi keupayaan Bank agar mampu berterusan memberikan pulangan kepada pemegang saham dan keuntungan bagi pihak yang mempunyai kepentingan; dan
- Untuk mengekalkan asas modal yang kukuh dalam menyokong perkembangan perniagaan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.7 Pengurusan modal (sambungan)

Kecukupan modal dan penggunaan modal kawal selia adalah dipantau secara harian oleh pihak pengurusan Bank, dengan menggunakan teknik-teknik berdasarkan garis panduan yang telah ditetapkan di bawah Rangka Kerja Kecairan Baru yang dibangunkan oleh Bank Negara Malaysia. Maklumat yang dikehendaki difailkan dengan Bank Negara Malaysia pada setiap bulan.

Bank mengekalkan nisbah jumlah modal kawal selia kepada aset berwajaran risiko mereka di atas paras minimum yang telah dipersetujui dengan Bank Negara Malaysia dengan mengambil kira profil risiko Bank. Keperluan modal kawalselia adalah dipatuhi dengan ketat bagi pengurusan modal ekonomi.

Modal kawal selia Bank terdiri daripada dua peringkat:

- Modal tahap 1: modal saham, rizab berkanun, rizab modal dan keuntungan tertahan; dan
- Modal tahap 2: elaun rosotnilai kolektif bagi pembiayaan tidak terjejas dan rizab kawal selia.

Operasi perbankan dikategorikan sebagai sama ada buku perdagangan atau buku perbankan, dan aset berwajaran risiko adalah ditentukan mengikut keperluan khusus bertujuan untuk mencerminkan tahap risiko yang berbeza berkaitan dengan aset dan pendedahan yang tidak diiktiraf di dalam penyata kedudukan kewangan.

Dasar Bank adalah untuk mengekalkan modal asas yang kukuh bagi memastikan keyakinan pelabur, pemiutang dan pasaran disamping mengekalkan pembangunan perniagaan pada masa depan. Impak tahap modal atas pulangan kepada pemegang saham juga diiktiraf dan bank juga mengiktiraf keperluan untuk mengekalkan keseimbangan antara pulangan yang lebih tinggi yang mungkin boleh dicapai dengan kadar keberhutangan yang tinggi dan kelebihan serta jaminan yang boleh diperolehi dari kedudukan modal yang baik.

43.7.1 Nisbah kecukupan modal

Bank adalah dikehendaki mematuhi nisbah modal teras dan nisbah kecukupan modal berwajaran risiko yang ditetapkan oleh Bank Negara Malaysia. Bank telah mematuhi semua nisbah modal yang ditetapkan sepanjang tempoh yang dinyatakan.

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Sebelum dividen dicadangkan		
Nisbah modal teras	22.64%	21.87%
Nisbah kecukupan modal risiko berwajaran	24.12%	23.25%
Selepas dividen dicadangkan		
Nisbah modal teras	22.12%	21.33%
Nisbah kecukupan modal risiko berwajaran	23.60%	22.72%

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

43. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN (SAMBUNGAN)

43.7 Pengurusan modal (sambungan)

43.7.1 Nisbah kecukupan modal (sambungan)

Nisbah di atas diperolehi dengan mengambil kira modal teras dan asas modal terhadap aset berlawanan risiko Bank. Komponen modal adalah seperti berikut:

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Modal peringkat I		
Modal saham berbayar	2,986,030	2,986,030
Keuntungan tertahan	8,701,684	7,954,575
Rizab-rizab lain	6,507,820	6,097,938
Jumlah modal peringkat I (teras)	18,195,534	17,038,543
Modal peringkat II		
Sukuk subordinat	300,000	300,000
Rosotnilai kolektif *	658,018	546,851
Rizab kawal selia	329,672	329,672
Jumlah modal peringkat II	1,287,690	1,176,523
Jumlah modal	19,483,224	18,215,066
Tolak: Pelaburan dalam anak-anak syarikat	(100,744)	(100,744)
Jumlah modal asas	19,382,480	18,114,322

* Merupakan jumlah lebihan yang dibenarkan selepas mengambil kira elaun rosotnilai kolektif ke atas pembiayaan terjejas.

Aset dalam pelbagai kategori risiko wajaran adalah seperti berikut:

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Jumlah aset yang diberikan 20% wajaran risiko	732,872	725,709
Jumlah aset yang diberikan 50% wajaran risiko	2,613,334	2,890,810
Jumlah aset yang diberikan 100% wajaran risiko	75,696,226	72,926,532
Tuntutan luar kunci kira-kira yang dikenakan 100% wajaran risiko	1,320,418	1,353,289
	80,362,850	77,896,340

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN

Instrumen kewangan terdiri daripada aset kewangan, liabiliti kewangan dan instrumen kewangan luar kunci kira-kira. Nilai saksama adalah jumlah di mana aset kewangan boleh ditukar atau liabiliti kewangan boleh diselesaikan, antara pihak-pihak yang bersedia dan berkesanggupan dalam transaksi yang adil. Maklumat yang dibentangkan di sini mewakili anggaran terbaik nilai saksama pada akhir tempoh pelaporan.

Sekiranya boleh diperolehi, harga pasaran yang disebut dan yang boleh diperhatikan akan digunakan sebagai ukuran nilai saksama. Jika harga pasaran yang tersiar dan diperhatikan tidak boleh didapati, nilai saksama adalah dianggarkan berdasarkan pelbagai kaedah dan andaian berkenaan dengan ciri-ciri risiko pelbagai instrumen kewangan, kadar diskaun, anggaran aliran tunai masa depan dan faktor-faktor lain. Perubahan dalam ketidakpastian dan andaian boleh mempengaruhi anggaran dan anggaran nilai saksama secara ketara.

Maklumat nilai saksama bagi aset dan liabiliti bukan kewangan dikecualikan kerana tidak termasuk dalam skop MFRS 132 Instrumen Kewangan: Pendedahan dan Pembentangan yang mengkehendaki maklumat nilai saksama didedahkan.

44.1 Penilaian instrumen kewangan

Kumpulan dan Bank mengukur nilai saksama menggunakan langkah hierarki nilai saksama yang mencerminkan kepentingan input yang digunakan dalam membuat ukuran.

- (i) Tahap 1: Harga pasaran (tidak dilaras) disebut dalam pasaran aktif bagi instrumen yang serupa.
- (ii) Tahap 2: Teknik-teknik penilaian berdasarkan input yang boleh diperhatikan, sama ada secara langsung (i.e. sebagai harga) atau tidak langsung (i.e. datang dari harga). Kategori ini termasuk instrumen yang dinilai menggunakan: harga pasaran disebut di dalam pasaran aktif bagi instrumen yang serupa; harga disebut bagi instrumen yang serupa dalam pasaran yang dikira kurang aktif; atau teknik-teknik penilaian lain di mana semua input penting secara langsung atau tidak langsung boleh diperhatikan daripada data pasaran.
- (iii) Tahap 3: Teknik penilaian menggunakan input yang tidak boleh diperhatikan dengan signifikan. Kategori ini termasuk semua instrumen di mana teknik penilaian termasuk input yang tidak berdasarkan data yang boleh diperhatikan dan input yang tidak boleh diperhatikan mempunyai kesan yang besar ke atas penilaian instrumen.

Kategori ini termasuk instrumen yang dinilai berdasarkan harga disebut untuk instrumen yang serupa di mana pelarasan bagi maklumat yang tidak boleh diperhatikan atau andaian adalah diperlukan untuk mencerminkan perbezaan di antara instrumen.

Nilai saksama aset dan liabiliti kewangan yang diniagakan dalam pasaran aktif adalah berdasarkan harga pasaran disebut. Bagi semua instrumen kewangan lain, Kumpulan dan Bank akan menentukan nilai saksama dengan menggunakan teknik-teknik penilaian.

Tiada liabiliti kewangan bagi Kumpulan dan Bank pada akhir tempoh pelaporan yang diukur pada nilai saksama.

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.2 Penilaian instrumen kewangan pada nilai saksama

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Kumpulan					
2019					
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi					
Terbitan pelaburan kerajaan Saham keutamaan boleh tukar Islam yang boleh ditebus	157,486	157,486	-	157,486	-
Saham disebut harga	211,282	211,282	-	211,282	-
Saham unit amanah	266,325	266,325	266,325	-	-
	1,600	1,600	-	1,600	-
	636,693	636,693	266,325	370,368	-
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain					
Sekuriti hutang Islam	4,608,879	4,608,879	-	4,608,879	-
Terbitan pelaburan kerajaan	9,100,909	9,100,909	-	9,100,909	-
Sukuk kerajaan	6,134,061	6,134,061	-	6,134,061	-
Sukuk Khazanah	229,607	229,607	-	229,607	-
Sukuk Cagamas	2,153,540	2,153,540	-	2,153,540	-
Saham tidak disebut harga	46,846	46,846	-	-	46,846
	22,273,842	22,273,842	-	22,226,996	46,846

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.2 Penilaian instrumen kewangan pada nilai saksama (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Kumpulan					
2018					
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi					
Terbitan pelaburan kerajaan Saham keutamaan boleh tukar Islam yang boleh ditebus	203,600	203,600	-	203,600	-
Saham disebut harga	202,096	202,096	-	202,096	-
Saham unit amanah	335,182	335,182	335,182	-	-
	1,419	1,419	-	1,419	-
	742,297	742,297	335,182	407,115	-
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain					
Sekuriti hutang Islam	4,766,558	4,766,558	-	4,766,558	-
Terbitan pelaburan kerajaan	9,218,783	9,218,783	-	9,218,783	-
Sukuk kerajaan	5,637,781	5,637,781	-	5,637,781	-
Sukuk Khazanah	217,208	217,208	-	217,208	-
Sukuk Cagamas	2,451,645	2,451,645	-	2,451,645	-
Saham tidak disebut harga	37,807	37,807	-	-	37,807
	22,329,782	22,329,782	-	22,291,975	37,807

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.2 Penilaian instrumen kewangan pada nilai saksama (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Bank					
2019					
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi					
Terbitan pelaburan kerajaan Saham keutamaan boleh tukar Islam yang boleh ditebus	157,486	157,486	-	157,486	-
Saham disebut harga	211,282	211,282	-	211,282	-
Saham unit amanah	266,325	266,325	266,325	-	-
	1,600	1,600	-	1,600	-
	636,693	636,693	266,325	370,368	-
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain					
Sekuriti hutang Islam	4,608,879	4,608,879	-	4,608,879	-
Terbitan pelaburan kerajaan	9,100,909	9,100,909	-	9,100,909	-
Sukuk kerajaan	6,134,061	6,134,061	-	6,134,061	-
Sukuk Khazanah	229,607	229,607	-	229,607	-
Sukuk Cagamas	2,153,540	2,153,540	-	2,153,540	-
Saham tidak disebut harga	46,838	46,838	-	-	46,838
	22,273,834	22,273,834	-	22,226,996	46,838

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.2 Penilaian instrumen kewangan pada nilai saksama (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Bank					
2018					
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi					
Terbitan pelaburan kerajaan Saham keutamaan boleh tukar Islam yang boleh ditebus	203,600	203,600	-	203,600	-
Saham disebut harga	202,096	202,096	-	202,096	-
Saham unit amanah	335,182	335,182	335,182	-	-
	1,419	1,419	-	1,419	-
	742,297	742,297	335,182	407,115	-
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain					
Sekuriti hutang Islam	4,766,558	4,766,558	-	4,766,558	-
Terbitan pelaburan kerajaan	9,218,783	9,218,783	-	9,218,783	-
Sukuk kerajaan	5,637,781	5,637,781	-	5,637,781	-
Sukuk Khazanah	217,208	217,208	-	217,208	-
Sukuk Cagamas	2,451,645	2,451,645	-	2,451,645	-
Saham tidak disebut harga	37,798	37,798	-	-	37,798
	22,329,773	22,329,773	-	22,291,975	37,798

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.2 Penilaian instrumen kewangan pada nilai saksama (sambungan)

Jadual berikut menunjukkan penyesuaian jumlah pembukaan dan penutupan instrumen kewangan tahap 3 yang dicatatkan pada nilai saksama:

	Kumpulan	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain		
Saham tidak disebut harga		
Pada 1 Januari	37,807	8,064
Tambahan saham tidak disebut harga	-	3
Keuntungan diiktiraf dalam pendapatan komprehensif lain	9,039	29,740
Pada 31 Disember	46,846	37,807

	Bank	
	2019 RM'000	2018 RM'000
Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain		
Saham tidak disebut harga		
Pada 1 Januari	37,798	7,583
Tambahan saham tidak disebut harga	-	3
Keuntungan diiktiraf dalam pendapatan komprehensif lain	9,040	30,212
Pada 31 Disember	46,838	37,798

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki)

Perbandingan yang ditunjukkan di bawah adalah di antara amaun dibawa dan nilai saksama untuk instrumen kewangan yang tidak diukur pada nilai saksama di dalam penyata kewangan.

	Amaun dibawa 2019 RM'000	Nilai saksama 2019 RM'000	Amaun dibawa 2018 RM'000	Nilai saksama 2018 RM'000
Kumpulan				
Aset kewangan				
Tunai dan dana jangka pendek	1,760,287	1,760,287	1,163,630	1,163,630
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	10,261,091	10,329,590	10,155,789	10,072,444
Pembiayaan dan pendahuluan	70,967,646	74,754,053	69,003,855	73,479,723
Perdagangan belum terima	324	324	2,459	2,459
Belum terima lain dan deposit	962,689	962,689	964,572	964,572
Liabiliti kewangan				
Deposit daripada pelanggan	83,831,405	84,466,510	82,735,900	82,905,425
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	1,300,000	1,300,000	824,000	824,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	360,770	457,181	710,335	702,741
Sekuriti hutang diterbitkan	2,562,786	2,595,294	3,143,366	3,140,978
Perdagangan belum bayar	1,652	1,652	2,840	2,840
Fasiliti Cashline	200,607	200,607	-	-
Liabiliti-liabiliti lain	1,449,722	1,449,722	1,409,003	1,409,003
Bank				
Aset kewangan				
Tunai dan dana jangka pendek	1,759,669	1,759,669	1,161,454	1,161,454
Pelaburan kewangan pada kos terlunas	10,261,091	10,329,590	10,155,789	10,072,444
Pembiayaan dan pendahuluan	71,042,565	74,828,972	69,003,855	73,479,723
Belum terima lain dan deposit	931,580	931,580	916,257	916,257
Liabiliti kewangan				
Deposit daripada pelanggan	83,831,405	84,466,510	82,735,900	82,905,425
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	1,300,000	1,300,000	824,000	824,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	360,770	457,181	710,335	702,741
Sekuriti hutang diterbitkan	2,562,786	2,595,294	3,143,366	3,140,978
Fasiliti Cashline	200,607	200,607	-	-
Liabiliti-liabiliti lain	1,618,252	1,618,252	1,531,376	1,531,376

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki) (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Kumpulan					
2019					
Aset kewangan					
Tunai dan dana jangka pendek	1,760,287	1,760,287	-	-	1,760,287
Pelaburan kewangan pada kos terlunas:					
Sukuk kerajaan	2,900,312	2,909,649	-	2,909,649	-
Terbitan pelaburan kerajaan	5,480,591	5,536,057	-	5,536,057	-
Sekuriti hutang Islam	715,196	712,410	-	712,410	-
Sukuk Khazanah	304,401	309,173	-	309,173	-
Sukuk Cagamas	711,149	712,842	-	712,842	-
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	99,582	99,599	-	-	99,599
Kertas kewangan Islam	49,860	49,860	-	49,860	-
Pembiayaan dan pendahuluan	71,042,565	74,754,053	-	-	74,754,053
Perdagangan belum terima	324	324	-	-	324
Belum terima lain dan deposit	962,689	962,689	-	-	962,689
	84,026,956	87,806,943	-	10,229,991	77,576,952
Liabiliti kewangan					
Deposit daripada pelanggan	83,831,405	84,466,510	-	-	84,466,510
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	1,300,000	1,300,000	-	-	1,300,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	360,770	457,181	-	-	457,181
Sekuriti hutang diterbitkan	2,562,786	2,595,294	-	2,595,294	-
Perdagangan belum bayar	1,652	1,652	-	-	1,652
Fasiliti Cashline	200,607	200,607	-	-	200,607
Liabiliti-liabiliti lain	1,449,722	1,449,722	-	-	1,449,722
	89,706,942	90,470,966	-	2,595,294	87,875,672

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki) (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Kumpulan					
2018					
Aset kewangan					
Tunai dan dana jangka pendek	1,163,630	1,163,630	-	-	1,163,630
Pelaburan kewangan pada kos terlunas:					
Sukuk kerajaan	2,312,408	2,295,743	-	2,295,743	-
Terbitan pelaburan kerajaan	5,912,370	5,856,014	-	5,856,014	-
Sekuriti hutang Islam	679,274	673,137	-	673,137	-
Sukuk Khazanah	340,579	342,541	-	342,541	-
Sukuk Cagamas	698,173	692,024	-	692,024	-
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	148,698	148,698	-	-	148,698
Kertas kewangan Islam	64,287	64,287	-	64,287	-
Pembiayaan dan pendahuluan	69,003,855	73,479,723	-	-	73,479,723
Perdagangan belum terima	2,459	2,459	-	-	2,459
Belum terima lain dan deposit	964,572	964,572	-	-	964,572
	81,290,305	85,682,828	-	9,923,746	75,759,082
Liabiliti kewangan					
Deposit daripada pelanggan	82,735,900	82,905,425	-	-	82,905,425
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	824,000	824,000	-	-	824,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	710,335	702,741	-	-	702,741
Sekuriti hutang diterbitkan	3,143,366	3,140,978	-	3,140,978	-
Fasiliti Cashline	2,840	2,840	-	-	2,840
Liabiliti-liabiliti lain	1,409,003	1,409,003	-	-	1,409,003
	88,825,444	88,984,987	-	3,140,978	85,844,009

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki) (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Bank					
2019					
Aset kewangan					
Tunai dan dana jangka pendek	1,759,669	1,759,669	-	-	1,759,669
Pelaburan kewangan pada kos terlunas:					
Sukuk kerajaan	2,900,312	2,909,649	-	2,909,649	-
Terbitan pelaburan kerajaan	5,480,591	5,536,057	-	5,536,057	-
Sekuriti hutang Islam	715,196	712,410	-	712,410	-
Sukuk Khazanah	304,401	309,173	-	309,173	-
Sukuk Cagamas	711,149	712,842	-	712,842	-
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	99,582	99,599	-	-	99,599
Kertas kewangan Islam	49,860	49,860	-	49,860	-
Pembiayaan dan pendahuluan	71,042,565	74,828,972	-	-	74,828,972
Belum terima lain dan deposit	931,580	931,580	-	-	931,580
	83,994,905	87,849,811	-	10,229,991	77,619,820
Liabiliti kewangan					
Deposit daripada pelanggan	83,831,405	84,466,510	-	-	84,466,510
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	1,300,000	1,300,000	-	-	1,300,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	360,770	457,181	-	-	457,181
Sekuriti hutang diterbitkan	2,562,786	2,595,294	-	2,595,294	-
Fasiliti Cashline	200,607	200,607	-	-	200,607
Liabiliti-liabiliti lain	1,618,252	1,618,252	-	-	1,618,252
	89,873,820	90,637,844	-	2,595,294	88,042,550

Nota Kepada Penyata Kewangan
bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki) (sambungan)

	Amaun dibawa RM'000	Nilai saksama RM'000	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000
Bank					
2018					
Aset kewangan					
Tunai dan dana jangka pendek	1,161,454	1,161,454	-	-	1,161,454
Pelaburan kewangan pada kos terlunas:					
Sukuk kerajaan	2,312,408	2,295,743	-	2,295,743	-
Terbitan pelaburan kerajaan	5,912,370	5,856,014	-	5,856,014	-
Sekuriti hutang Islam	679,274	673,137	-	673,137	-
Sukuk Khazanah	340,579	342,541	-	342,541	-
Sukuk Cagamas	698,173	692,024	-	692,024	-
Sijil Hutang Boleh Runding Islam	148,698	148,698	-	-	148,698
Kertas kewangan Islam	64,287	64,287	-	64,287	-
Pembiayaan dan pendahuluan	69,003,855	73,479,723	-	-	73,479,723
Belum terima lain dan deposit	916,257	916,257	-	-	916,257
	81,237,355	85,629,878	-	9,923,746	75,706,132
Liabiliti kewangan					
Deposit daripada pelanggan	82,735,900	82,905,425	-	-	82,905,425
Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan	824,000	824,000	-	-	824,000
Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas	710,335	702,741	-	-	702,741
Sekuriti hutang diterbitkan	3,143,366	3,140,978	-	3,140,978	-
Liabiliti-liabiliti lain	1,531,376	1,531,376	-	-	1,531,376
	88,944,977	89,104,520	-	3,140,978	85,963,542

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki) (sambungan)

Kaedah dan andaian berikut digunakan dalam menganggarkan nilai saksama untuk kelas instrumen kewangan berikut:

44.3.1 Tunai dan dana jangka pendek

Amaun dibawa untuk tunai dan dana jangka pendek hampir bersamaan dengan nilai saksama disebabkan oleh tempoh matang instrumen kewangan yang pendek. Ini bersamaan dengan deposit dan penempatan dengan institusi kewangan yang matang dalam tempoh satu bulan kerana tempoh kematangannya yang pendek.

44.3.2 Deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan

Nilai saksama untuk deposit dan penempatan dengan institusi-institusi kewangan tidak mempunyai kepekaan yang material kepada perubahan dalam kadar keuntungan pasaran kerana tempoh kematangan yang terhad.

44.3.3 Pelaburan kewangan pada kos terlunas

Pelaburan kewangan pada amortisasi dinilai pada kos terlunas pada akhir tempoh pelaporan. Nilai saksama bagi instrumen kewangan ini dianggarkan berdasarkan pasaran broker yang diperolehi melalui *Bond Pricing Agency*.

44.3.4 Pembiayaan dan pendahuluan

Pembiayaan dan pendahuluan dibawa pada kos terlunas pada akhir tempoh pelaporan. Nilai saksama dianggarkan berdasarkan bayaran/ansuran pembiayaan yang akan diterima pada masa depan didiskaunkan menggunakan kadar keuntungan efektif yang ditawarkan bagi pembiayaan yang sama pada tarikh pelaporan.

44.3.5 Dagangan dan belum terima lain

Amaun dibawa bagi perdagangan belum terima dan belum terima lain yang dilaporkan dalam penyata kedudukan kewangan adalah hampir bersamaan dengan nilai saksama kerana kematangan dalam tempoh yang pendek bagi instrumen-instrumen ini.

44.3.6 Deposit daripada pelanggan

Nilai saksama deposit belum bayar ke atas permintaan (deposit permintaan dan simpanan), atau deposit dengan tempoh kematangan kurang daripada satu tahun adalah dianggarkan hampir bersamaan kepada amaun dibawa.

Nilai saksama deposit dengan baki tempoh kematangan lebih daripada satu tahun dianggarkan menggunakan aliran tunai terdiskaun berdasarkan kadar keuntungan efektif bagi deposit yang sama daripada pelanggan pada tarikh pelaporan.

Walaupun bagaimanapun, memandangkan semua deposit diterima boleh dikelaskan sebagai deposit Islam, nilai saksamanya adalah dianggap hampir bersamaan dengan amaun dibawa memandangkan kadar keuntungan adalah ditentukan pada akhir tempoh matang berdasarkan perkongsian keuntungan yang dijana daripada pelaburan deposit.

44.3.7 Deposit dan penempatan daripada bank-bank dan institusi-institusi kewangan

Nilai saksama bagi instrumen-instrumen kewangan dengan tempoh matang kurang daripada satu tahun dianggarkan hampir bersamaan dengan amaun dibawa disebabkan tempoh matang instrumen yang pendek.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2019 (Sambungan)

44. NILAI SAKSAMA INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

44.3 Penilaian instrumen kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama (tetapi pendedahan nilai saksama adalah dikehendaki) (sambungan)

44.3.8 Kewajipan rekursa atas pembiayaan dijual kepada Cagamas

Nilai saksama bagi penjualan pembiayaan rekursa kepada Cagamas yang mempunyai baki kematangan kurang daripada satu tahun adalah dianggarkan hampir bersamaan dengan amaun dibawa. Bagi baki kematangan melebihi tempoh satu tahun, nilai saksama dianggarkan menggunakan aliran tunai terdiskaun berdasarkan kadar Cagamas terkini pada tarikh pelaporan.

44.3.9 Sekuriti hutang diterbitkan

Sekuriti hutang diterbitkan diukur pada kos terlunas pada akhir tempoh pelaporan. Nilai saksama bagi sekuriti diperolehi dengan merujuk kepada nilai kini bagi amaun yang dijangka akan tertunggak pada masa akan datang dengan menggunakan kadar keuntungan efektif bagi sekuriti hutang tersebut pada tarikh pelaporan.

44.3.10 Dagangan dan liabiliti-liabiliti lain

Amaun dibawa dagangan dan liabiliti-liabiliti lain yang dilaporkan dalam penyata kedudukan kewangan adalah hampir bersamaan dengan nilai saksama kerana kematangan dalam tempoh yang pendek bagi instrumen-instrumen ini.

Ibu Pejabat dan Cawangan

IBU PEJABAT

BANK RAKYAT

Menara 1
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
Tel : 03-2612 9600
Laman Sesawang : www.bankrakyat.com.my
Tele-Rakyat : 1-300-80-5454
Panggilan Antarabangsa : +603-5526 9000
i-Rakyat : www.irakyat.com.my
Facebook/Twitter/Instagram :
/myBankRakyat

CAWANGAN

PEJABAT WILAYAH (PERLIS/ KEDAH/PULAU PINANG)

No. 66, Tingkat 2, Jalan Langgar
05460 Alor Setar, Kedah

ARAU

No. 6, 8 & 10, Jalan Pauh
Taman Pauh Utama
02600 Pekan Pauh, Perlis

KANGAR

No. 13, Jalan Hospital
01000 Kangar, Perlis

ALOR SETAR

No. 66, Jalan Langgar
05460 Alor Setar, Kedah

BALING

Tingkat Bawah, Bangunan UMNO
Pekan Baru
09100 Baling, Kedah

GURUN

No. 19 C & 19 D, Jalan Sungai Petani
08300 Gurun, Kedah

JITRA

No. 247 & 248, Jalan PJ 2/2
Pekan Jitra 2
06000 Jitra, Kedah

KUALA NERANG

No. 32-33 Pekan Baru
Jalan Semeliang
06300 Kuala Nerang, Kedah

KULIM

No. 203 & 204, Jalan Lunas
Taman Seluang, Kelang Lama
09000 Kulim, Kedah

LANGKAWI

No. 140 & 142, Persiaran Bunga Raya
Langkawi Mall, Kuah
07000 Langkawi, Kedah

MERGONG

No. 7 & 8,
Tuanku Haminah Business Centre
Mergong
05150 Alor Setar, Kedah

PENDANG

Lot 9-11, Pendang Square
06700 Pendang, Kedah

SUNGAI PETANI

No. 21 & 22, Jalan Jati 1/11
Pusat Perniagaan Amanjaya
08000 Sungai Petani, Kedah

BAYAN BARU

No. 49, 51 & 53, Block H
Persiaran Mahsuri 1/3
Sunway Avenue
11950 Bayan Baru, Pulau Pinang

BUKIT MERTAJAM

No. 22 & 24, Jalan Perda Selatan
Bandar Perda
14000 Bukit Mertajam, Pulau Pinang

GEORGETOWN

No. 137, Jalan Magazine
10300 Georgetown, Pulau Pinang

JAWI

No. 56 & 58, Jalan Jawi Jaya 1
Taman Jawi Jaya
Seberang Prai Selatan
14200 Sungai Jawi, Pulau Pinang

JELUTONG

No. 13 & 13A, Metro Avenue
Jelutong Express Way
11600 Pulau Pinang

KEPALA BATAS

No. 8, Jalan Dagangan 2
Pusat Bandar Bertam Perdana
13200 Kepala Batas, Pulau Pinang

SEBERANG JAYA

No. 1, Tingkat Bawah & 1, Jalan Todak 1
Pusat Bandar Seberang Jaya
13700 Prai, Pulau Pinang

PEJABAT WILAYAH (PERAK)

No. 47B, Jalan Meru Bestari A2
Medan Meru Bestari
30020 Ipoh, Perak

BAGAN SERAI

No. 132, Jalan Setia, Pusat Bandar
34300 Bagan Serai, Perak

GREENTOWN

No. 8 & 10, Jalan Greentown 5
Greentown Nova
30450 Ipoh, Perak

GRIK

No. 1, Jalan Indah 1
33600 Grik, Perak

KUALA KANGSAR

No. 1 & 2, Bangunan Bank Rakyat
Jalan Daeng Selili
33000 Kuala Kangsar, Perak

MANJUNG

No. 41, 43 & 45, Persiaran PM 3/2
Pusat Bandar Seri Manjung, Seksyen III
32040 Seri Manjung, Perak

MEDAN GOPENG

No. 37 & 39, Medan Gopeng 1
Jalan Raja Dr Nazrin Shah
Peti Surat 494
30750 Ipoh, Perak

MERU RAYA

No. 42 & 44, Jalan Meru, Impian A1
Pusat Perniagaan Meru Impian
Bandar Meru Raya
30010 Ipoh, Perak

SERI ISKANDAR

No. 24 & 26, Jalan Maju Satu
Taman Maju, Bandar Sri Iskandar
32610 Bandar Seri Iskandar, Perak

TAIPING

Lot 2478 & 2482, Jalan Berek
34000 Taiping, Perak

TANJUNG MALIM

Lot 27 & 29, Jalan Permai 1
Taman Ketoyong Permai 2
35900 Tanjung Malim, Perak

TAPAH

No. 56 & 57, Jalan Besar
35000 Tapah, Perak

TELUK INTAN

No. 187, Jalan Intan 5, Bandar Baru
36000 Teluk Intan, Perak

PEJABAT WILAYAH (SELANGOR)

No. 9 & 11, Tingkat 3
Jalan Tuanku Ampuan Zabedah H/9H
Seksyen 9
40000 Shah Alam, Selangor

AMPANG

No. 2, Jalan Dagang 1/1A
Taman Dagang
68000 Ampang, Selangor

BANDAR BARU BANGI

No. 37 & 39
Jalan Medan Pusat 2D, Seksyen 9
43650 Bandar Baru Bangi, Selangor

BANDAR BARU KLANG

No. 28 & 30, Jalan Tiara 2C
Bandar Baru Klang
41500 Klang, Selangor

BANTING

No. 239, Jalan Sultan Abdul Samad
42700 Banting, Selangor

CYBERJAYA

Unit F03 & F03A, Fasa 1
Glomac Cyberjaya, Persiaran APEC
63000 Cyberjaya, Selangor

KAJANG

No. 18 & 19, Jalan Jelok 3
Off Jalan Bukit Kajang
43000 Kajang, Selangor

KELANA JAYA

Tingkat Bawah, Wisma Sekatarakyat
Glomac Business Centre
Jalan SS 5/1, Kelana Jaya
47301 Petaling Jaya, Selangor

KUALA SELANGOR

No. 2, Jalan Bendahara 1/1
Bandar Bendahara
45000 Kuala Selangor, Selangor

MELAWATI

No. 326, Jalan Bandar Melawati
Melawati Square, Pusat Bandar Melawati
68000 Ulu Klang, Selangor

PETALING JAYA

No. 1-1, Jalan 14/22
Wisma Federal Academy Ballet
46100 Petaling Jaya, Selangor

PJ STATE

No. 11 & 13
Jalan Yong Shook Lin, Seksyen 52
46200 Petaling Jaya, Selangor

PORT KLANG

No. 2 & 4, Harbour Point
Commercial Centre, Jalan Sungai Aur
42000 Port Klang, Selangor

PUCHONG

No. 28 & 30, Jalan Puteri 4/2
Bandar Puteri
47100 Puchong, Selangor

RAWANG

No. 73, Jalan Bandar Rawang 2
Pusat Bandar Rawang
48000 Rawang, Selangor

SEKSYEN 23, SHAH ALAM

No. 23 & 25, Jalan Pelabur B/23B
Seksyen 23
40300 Shah Alam, Selangor

SERDANG RAYA

No. C1-00-28, Seksyen 9, Jalan SR 1/9
Taman Serdang Raya
43300 Seri Kembangan, Selangor

SHAH ALAM

No. F30 & F31 Vista Alam
Jalan Ikhtisas 14/1
40000 Shah Alam, Selangor

SUBANG PERDANA

No. 39, Jalan Dinar GU 3/G
Seksyen U3, Taman Subang Perdana
40150 Shah Alam, Selangor

SUNGAI BESAR

No. A12 & A13, Jalan Menteri
45300 Sungai Besar, Selangor

SUNGAI BULOH

Lot 91 & 93, Pusat Komersial TSB
Jalan Nautika A U20/A
Seksyen U20, Sungai Buloh
40160 Shah Alam, Selangor

USJ, SUBANG JAYA

No. 22 & 24, Jalan USJ 9/5Q, UEP
47600 Subang Jaya, Selangor

Ibu Pejabat dan Cawangan

PEJABAT WILAYAH (KUALA LUMPUR/PUTRAJAYA)

Tingkat 6, No. 140
Bangunan Bank Rakyat, Jalan Ipoh
51200 Kuala Lumpur

BANGSAR BARU

No. 60 & 62
Tingkat Bawah 1 & 2, Jalan Maarof
59100 Bangsar Baru, Kuala Lumpur

BANDAR TUN RAZAK

G11, G12, 01-11 & 01-12
Wisma Zelan, Bandar Tun Razak
56000 Kuala Lumpur

DESA PANDAN

No. 33 & 35 Jalan 1/76
Desa Pandan
55100 Kuala Lumpur

DESA SRI HARTAMAS

Lot B-02 & B-03, Galeria Hartamas
Jalan 26/70A, Desa Seri Hartamas
50480 Kuala Lumpur

GLO DAMANSARA

Tingkat G.01, G.01AL
Aras Bawah, GLO Damansara
Jalan Damansara
60000 Kuala Lumpur

JALAN IPOH, KL

No. 140, Bangunan Bank Rakyat
Jalan Ipoh
51200 Kuala Lumpur

JALAN PINANG, KL

19-1-1 Tingkat Bawah & 19-1-1A
Mezzanine Floor, UOA Centre
No. 19 Jalan Pinang
50450 Kuala Lumpur

JALAN TANGSI, KL

Tingkat Bawah, Bangunan Bank Rakyat
Jalan Tangsi
50732 Kuala Lumpur

KEPONG

No. 11 & 15, Jalan Rimbunan Raya 1
Laman Rimbunan Raya 1
Laman Rimbunan
52100 Kepong, Kuala Lumpur

Ibu Pejabat dan Cawangan

PRESINT 15, PUTRAJAYA

No. 22 & 24, Jalan Diplomatik 3/1
Presint 15
62050 Putrajaya

PUTRAJAYA

Ayer @ 8, Lot 3 & 3A, Blok B8C1
Jalan P8G, Presint 8
62250 Putrajaya

SELAYANG

Tingkat Bawah, Blok B, KIP Tower
Jalan Kuching
68100 Kuala Lumpur

SETAPAK

No. 13, Plaza KLTS
Kuala Lumpur Traders Square
Blok A, Jalan Gombak
53000 Kuala Lumpur

SHAMELIN

No. 68-1-1 & 68-1-2, Jalan 4/91
Dataran Shamelin
Taman Shamelin Perkasa
56100 Kuala Lumpur

UTAMA, MKBR

Tingkat Bawah
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur

PEJABAT WILAYAH (MELAKA/ NEGERI SEMBILAN)

No. 4-5 & 6-5, Tingkat 5, Jalan KC 1
Kota Cemerlang
75450 Ayer Keroh, Melaka

AYER KEROH

No. G-4 & G-6, Jalan KC 1
Kota Cemerlang,
75450 Ayer Keroh, Melaka

JASIN

JA 9943 Bandar Baru Jasin III
77000 Jasin, Melaka

MASJID TANAH

MT 2893-2895
Jalan Taman Bandar Baru Utama
Taman Bandar Baru Masjid Tanah
78300 Masjid Tanah, Melaka

MELAKA

Bangunan Bank Rakyat
Jalan Hang Tuah, Peti Surat No. 354
75760 Melaka

BAHAU

No. 25 & 26
Tingkat Bawah & 1
Pusat Perniagaan Bahau, Jalan Masjid
72100 Bahau, Negeri Sembilan

KUALA PILAH

Lot No. 3803 & 3804
Jalan Dato' Muar, Ulu Muar
70000 Kuala Pilah, Negeri Sembilan

LUKUT

No. 137 & 138, Jalan D8 1/11
Bandar Dataran Segar, Lukut
71010 Port Dickson, Negeri Sembilan

NILAI

PT 7436, Jalan BBN 1/2F
Bandar Baru Nilai
71800 Nilai, Negeri Sembilan

SENAWANG

No. 156 & 157, Blok L
Senawang Commercial Park
70450 Seremban, Negeri Sembilan

SEREMBAN

Bangunan Bank Rakyat, Lot 5750
Jalan Tuanku Munawir, Peti Surat 70
70000 Seremban, Negeri Sembilan

TAMPIN

No. 1135 Taman Seri Intan
73000 Tampin, Negeri Sembilan

PEJABAT WILAYAH (JOHOR)

Lot 1610, Indahwalk 2
Jalan Indah 15-2 Bukit Indah
81200 Johor Bahru, Johor

BATU PAHAT

No. 3 & 4, Jalan Maju Barat
Taman Maju, Bukit Pasir
83000 Batu Pahat, Johor

JOHOR BAHRU

Podium 2, Unit 2B, Menara Ansar
No. 65, Jalan Trus, Peti Surat 112
80000 Johor Bahru, Johor

KLUANG

No. 27 & 29, Jalan Md Lazim Saim
86000 Kluang, Johor

KOTA TINGGI

No. 24 & 26, Jalan Jaya 1
Taman Jaya
81900 Kota Tinggi, Johor

KULAI

No. 4 & 5, Jalan Anggerik Satu
Taman Kulai Utama
81000 Kulai, Johor

LABIS

No. 4A & 4B Jalan Segamat
85300 Labis, Johor

LARKIN PERDANA

No. 61 & 63, Susur Larkin Perdana 1
Persiaran Larkin Perdana
Taman Larkin Perdana
81100 Johor Bahru, Johor

MASAI

No. 31, Jalan Suria 3
Bandar Seri Alam
81750 Masai, Johor

MERSING

No. 6 & 7, Jalan Ismail
86800 Mersing, Johor

MUAR

No. 222, Jalan Abdullah
84000 Muar, Johor

NUSAJAYA

Lot 1610, Indahwalk 2
Jalan Indah 15/2, Bukit Indah
81200 Johor Bahru, Johor

PONTIAN

No. 11, Jalan Delima 2
Pusat Perdagangan Pontian
82000 Pontian, Johor

SEGAMAT

No. 123 & 124, Jalan Genuang
85000 Segamat, Johor

TAMAN UNIVERSITI, SKUDAI

No. 14 & 16, Jalan Pendidikan 8
Taman Universiti
81300 Skudai, Johor

YONG PENG

No. 5 & 6, Jalan Tropika Utama 4
Taman Bukit Tropika
83700 Yong Peng, Johor

PEJABAT WILAYAH (PAHANG/ TERENGGANU/KELANTAN)

No. 25 & 26, Tingkat 4
Bazar Maidam, Jalan Masjid Abidin
20100 Kuala Terengganu, Terengganu

BANDAR INDERA MAHKOTA

No. B 56 & B 58, Persiaran Sultan
Abu Bakar, Bandar Indera Mahkota
25000 Kuantan, Pahang

BENTONG

No. P18 & P19
Jalan Prima 1, Bentong Prima
28700 Bentong, Pahang

BERA

No. 13, 15 & 17, Jalan Angsana 1
Taman Angsana, Bandar Bera
28200 Bera, Pahang

JENGA

Lot 92, Jalan Zamrud Nadi Kota
26400 Bandar Jengka, Pahang

JERANTUT

No. 1, Jalan Pine 1, Taman Pine
27000 Jerantut, Pahang

KUALA LIPIS

Lot 2891, Jalan BBKL, 2-3-1
No. 2-3-1, Bandar Baru Kuala Lipis
27200 Kuala Lipis, Pahang

KUANTAN

No. G-15, Mahkota Square, Jalan Mahkota
25000 Kuantan, Pahang

MUADZAM SHAH

No. 117, 118 & 119
Jalan Medan Mewah 7, Medan Mewah
26700 Bandar Muadzam Shah, Pahang

PEKAN

No. G-1, Bangunan UMNO Pekan
Jalan Teng Quee
26600 Pekan, Pahang

RAUB

No. 25 & 26
Bandar Raub Perdana, Jalan Lipis
27600 Raub, Pahang

TEMERLOH

No. 7 & 9, Jalan Sudirman 2
Bandar Sri Semantan
28000 Temerloh, Pahang

DUNGUN

Lot PT 12447 & 12448
Taman Saujana, Sura Gate
23000 Dungun, Terengganu

GONG BADAK

No. 1, 2 & 3, Taman Tanjung Permata
Kampung Gong Badak
Jalan Batu Rakit
21300 Kuala Terengganu, Terengganu

JERTIH

Lot 4123 & 4124, Jalan Pasar
Bandar Jertih
22000 Jertih, Terengganu

KEMAMAN

Lot K12086 & K12087
Jalan Kubang Kurus
24000 Kemaman, Terengganu

KERTEH

Lot PT14507, 14508 & 14509
Kampung Baru, Mukim Kerteh
24300 Kerteh, Terengganu

KUALA BERANG

Lot PT 11282 & 11283, Batu 23
Jalan Kuala Berang
21700 Kuala Berang, Terengganu

KUALA TERENGGANU

No. 8 & 9
Pusat Niaga Paya Keladi
Jalan Paya Keladi
20000 Kuala Terengganu, Terengganu

MARANG

Lot 8996 & 8997
Kompleks Komersial Marang
21600 Marang, Terengganu

GUA MUSANG

Lot PT 7841 & PT 7842
Jalan Persiaran Raya, Taman Mesra
18300 Gua Musang, Kelantan

KOTA BHARU

Lot 206 & 207, Jalan Pengkalan Chepa
15400 Kota Bharu, Kelantan

KUALA KRAI

No. PT 5572 & PT 5573
KM 2, Jalan Kuala Krai - Gua Musang
18000 Kuala Krai, Kelantan

Ibu Pejabat dan Cawangan

KUBANG KERIAN

Lot PT 1709 & 1710
Jalan Raja Perempuan Zainab 2
Bandar Baru Kubang Kerian
16150 Kubang Kerian, Kelantan

MACHANG

Lot 90-92
Bangunan Usahasama Sentosa Jaya
Dev. Sdn Bhd, Jalan Bakat
18500 Machang, Kelantan

PASIR MAS

Lot PT 315 & PT 316
Wisma Majlis Daerah Pasir Mas
Jalan Pasir Pekan
17000 Pasir Mas, Kelantan

TANAH MERAH

Lot PT 237 & PT 238
Bandar Tanah Merah
17500 Tanah Merah, Kelantan

WAKAF CHE YEH

No. J-105 & J-106
Zon Komersial Wakaf Che Yeh
15050 Kota Bharu, Kelantan

PEJABAT WILAYAH (SARAWAK)

Tingkat 3, No. 9 & 10, Blok 16
KCLD, Jalan Tun Jugah
93350 Kuching, Sarawak

BINTULU

Lot 22 & 23, Commerce Square
Jalan Tun Ahmad Zaidi
97000 Bintulu, Sarawak

KAPIT

Lot 542 & 543
Wisma Ngieng Ping Toh
Jalan Airport
96800 Kapit, Sarawak

KOTA PADAWAN

Lot 42 & 43
10th Commercial Centre
Jalan Kuching-Serian, Kota Padawan
93250 Kuching, Sarawak

KOTA SAMARAHAN

Lot 18 & 19
Uni Capital Commercial Centre
Kuching/Kota Samarahan
Express Way
94300 Kota Samarahan, Sarawak

Ibu Pejabat dan Cawangan

LIMBANG

Lot 11 & 12, Limbang Town District
Jalan Pandaruan
98700 Limbang, Sarawak

MATANG JAYA

No. 3 & 4, Taman Lee Ling
Commercial Centre, Jalan Matang
93050 Kuching, Sarawak

MIRI

Lot 1111 & 1112
Bangunan Tabung Baitulmal
Sarawak Pelita Commercial Central
98000 Miri, Sarawak

MUKAH

No. 1152 & 1153, Blok C
Mukah Town Extension Phase II
96400 Mukah, Sarawak

PERMY JAYA

Lot 6131 & 6132, Pusat Bandar Fasa 6
Bandar Baru Permy Jaya
98000 Miri, Sarawak

SARIKEI

No. 22 & 22A, Lorong Tun Razak 1
96100 Sarikei, Sarawak

SATOK

(DAHULUNYA DIKENALI SEBAGAI
KUCHING)
Lot 504, Section 6
KTLD, Jalan Kulas Tengah
93400 Kuching, Sarawak

SIBU

Lot 12 E & 12 F, Blok 4
Jalan Kampung Datu
96000 Sibu, Sarawak

SIMPANG TIGA

Tingkat Bawah & 1, No. 9 & 10
Blok 16, KCLD, Jalan Tun Jugah
93350 Kuching, Sarawak

SRI AMAN

Lot 1467 & 1468
Seksyen 3 S.T.D, Jalan Hospital
95000 Sri Aman, Sarawak

PEJABAT WILAYAH (SABAH)

Tingkat 5, Blok B, Harbour City
Lot 20 & 21, Jalan Pantai Baru
Sembulan
88000 Kota Kinabalu, Sabah

KOTA BELUD

Lot 3 & 4, Block E
Yick Ming Commercial Centre
89157 Kota Belud, Sabah

KOTA MARUDU

No. 6 & 7, WTK Phase 2
89108 Kota Marudu, Sabah

LABUAN

Tingkat Bawah, Bangunan UMNO
Pekan Baru, Unit No. E001
Tingkat Bawah
Financial Park Labuan Complex
Jalan Merdeka
87000 Labuan

LAHAD DATU

Lot 27 & 28, Blok D, Airport Plaza
Fajar Centre, Jalan Segama
91100 Lahad Datu, Sabah

KENINGAU

Lot 7 & 8, Blok C
Keningau Plaza, Peti Surat 910
89008 Keningau, Sabah

LIKAS

No. 1, Blok A, Plaza Juta
Jalan Tuaran
88400 Kota Kinabalu, Sabah

PENAMPANG

No. 49 & 50, Block H
Donggongan Square, Penampang
89500 Kota Kinabalu, Sabah

PUTATAN

Lot 5 & 6, Tapak Putatan Baru
Jalan Putatan
88300 Kota Kinabalu, Sabah

SANDAKAN

Lot 4 & 5, Fasa 2
Sandakan Square, Jalan Prayer
90000 Sandakan, Sabah

SEMPORNA

Lot D2 & A19, Jalan Bubul
Bandar Utama Semporna
91308 Semporna, Sabah

TAWAU

TB 4615-4617
Pusat Komersial Ba Zhong
Jalan Tawau Lama
91000 Tawau, Sabah

KOTA KINABALU

Lot 20 & 21, Blok B, Harbour City
Jalan Pantai Baru, Sembulan
88000 Kota Kinabalu

BEAUFORT

Lot 21 & 22, Block C
At Commercial Lot, New Beaufort Jaya
Near Beaufort Bridge
89800 Beaufort, Sabah

KEDAH

ALOR SETAR

No. 47, Jalan PSK Satu
Pekan Simpang Kuala
05400 Alor Setar, Kedah

CHANGLUN

No. 61-A & B, Pekan Baru
Jalan Kodiang
06010 Changlun, Kedah

LANGKAWI

No. 66, Persiaran Dayang 1
Pusat Perniagaan Dayang
07000 Langkawi, Kedah

MERGONG

No. 19, Lorong Putih 9
Taman Rakyat Mergong
05150 Alor Setar, Kedah

PERAK

BATU GAJAH

No. 5, Tingkat Bawah
Jalan Dewangsa
31000 Batu Gajah, Perak

SITIAWAN

No. 25, Tingkat Bawah
Taman Sentosa, Jalan Lumut
32000 Sitiawan, Perak

TELUK INTAN

Jalan Selat
36000 Teluk Intan, Perak

TAIPING

No. 31, Tingkat Bawah
Susur Simpang Jalan Kg. Dew
34700 Simpang, Perak

SELANGOR

AMPANG

No. 53G, Jalan Wawasan 2/1
Bandar Baru Ampang
68000 Ampang, Selangor

BALAKONG

No. 7G, Jalan Cheras Maju
Pusat Perniagaan Cheras Maju
43200 Balakong, Selangor

SHAH ALAM

No. 9 & 11
Jalan Tuanku Ampuan Zabedah H/9H
Seksyen 9
40000 Shah Alam, Selangor

BATANG KALI

No. 37, Jalan Mahogani 7/1, Seksyen 4
Bandar Utama Batang Kali
44300 Batang Kali, Selangor

ULU KELANG

No. 3-G, Tingkat Bawah, Ukay Boulevard
Jalan Lingkaran Tengah 2
68000 Hulu Klang, Selangor

WILAYAH PERSEKUTUAN

JALAN RAKYAT

Tingkat GB, Menara 1
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur

SENTUL

No. 22, Jalan 14/48 A
Sentul Raya Boulevard
51000 Kuala Lumpur

NEGERI SEMBILAN

KUALA PILAH

No. 511, Tingkat Bawah, Taman Sentosa
72000 Kuala Pilah, Negeri Sembilan

REMBAU

No. 990, Tingkat Bawah, Jalan Terentang
71300 Rembau, Negeri Sembilan

MELAKA

MELAKA SENTRAL

No. 49, Tingkat Bawah, Jalan PMS 1
Plaza Melaka Sentral
75400 Melaka

SUNGAI UDANG

No. 2, Tingkat Bawah, Jalan Pahlawan 7
Taman Pahlawan
76300 Sungai Udang, Melaka

JOHOR

KLUANG

No. 22, Tingkat Bawah, Jalan Pesona 2
Taman Pesona
86000 Kluang, Johor

Ar-Rahnu X'Change

MASAI

No. 16, Jalan Sejangkak 14
Taman Bukit Dahlia
81700 Pasir Gudang, Johor

MUAR

No. 25-2, Jalan Majidi
84000 Muar, Johor

TANGKAK

No. 9, Tingkat Bawah & Mezzanine
Jalan Muar
84900 Tangkak, Johor

ULU TIRAM

No. 1, Jalan Ledang 25
Taman Bukit Tiram
81800 Ulu Tiram, Johor

PAHANG

KUANTAN

No. 99, Tingkat Bawah
Jalan Tun Ismail
25000 Kuantan, Pahang

TERENGGANU

KEMAMAN

Kedai Ar-Rahnu Kemaman
No. 22, Jalan Sulaimani Chukai
24000 Kemaman, Terengganu

KELANTAN

JELAWAT

Lot 164, Pekan Jelawat
16070 Bachok, Kelantan

KOTA BHARU

Tingkat Bawah, Lot PT 68
Bangunan Yamud
Jalan Kebun Sultan
15350 Kota Bharu, Kelantan

SARAWAK

SATOK

Lot 497, Seksyen 6
KTLD Jalan Kulas Tengah
93400 Kuching, Sarawak

Rakyat Xcess dan Ar-Rahnu X'Change

Rakyat Xcess dan Ar-Rahnu X'Change

KEDAH

AR-RAHNU X'CHANGE SIMPANG KUALA

No. 33 & 34, Jalan SPK 1
Pekan Simpang Kuala
05400 Alor Setar, Kedah

AR RAHNU X'CHANGE SUNGAI PETANI

No. 21-F, Jalan Ibrahim
08000 Sungai Petani, Kedah

AR RAHNU X'CHANGE SIK

No. 1A & 1B, Susur Alamanda 2
Pusat Perniagaan Alamanda
08200 Sik, Kedah

RAKYAT XCESS SIMPANG KUALA

No. 33 & 34, Jalan SPK 1
Pekan Simpang Kuala
05400 Alor Setar, Kedah

RAKYAT XCESS SUNGAI PETANI

No. 21-F, Jalan Ibrahim
08000 Sungai Petani, Kedah

RAKYAT XCESS SIK

No. 1A & 1B, Susur Alamanda 2
Pusat Perniagaan Alamanda
08200 Sik, Kedah

SELANGOR

AR-RAHNU X'CHANGE BANDAR TASIK PUTERI

No. 69-G & 1, Jalan 7A/3
Bandar Tasik Puteri
48020 Rawang, Selangor

AR-RAHNU X'CHANGE BANGI

Lot 1.01, Tingkat Bawah
Wisma UNIKEB
43609 Bangi, Selangor

AR-RAHNU X'CHANGE BERANANG

No. 27-G & 1, Jalan TPS 2/1
Taman Pelangi Semenyih 2
43700 Beranang, Selangor

AR-RAHNU X'CHANGE TANJUNG KARANG

No.1 & 3, Jalan Makmur 1
Taman Makmur, Batu 7
45500 Tanjung Karang, Selangor

AR-RAHNU X'CHANGE SAUJANA UTAMA

No. 1-G-52, Jalan Bidara 6/3
Saujana Utama 3
47000 Sungai Buloh, Selangor

RAKYAT XCESS BANDAR TASIK PUTERI

No. 69-G, Jalan 7A/3
Bandar Tasik Puteri
48020 Rawang, Selangor

RAKYAT XCESS BANGI

Lot 1.01, Tingkat Bawah
Wisma UNIKEB
43609 Bangi, Selangor

RAKYAT XCESS BERANANG

No. 27-G, Jalan TPS 2/1
Taman Pelangi Semenyih 2
43700 Beranang, Selangor

RAKYAT XCESS TANJUNG KARANG

No.1 & 3, Jalan Makmur 1
Taman Makmur, Batu 7
45500 Tanjung Karang
Selangor

RAKYAT XCESS SAUJANA UTAMA

No. 1-G-50, Jalan Bidara 6/3
Bandar Saujana Utama
47000 Sungai Buloh, Selangor

NEGERI SEMBILAN

AR-RAHNU X'CHANGE GEMAS

Lot 4642, Tingkat Bawah, Pekan Gemas
73400 Gemas, Negeri Sembilan

AR RAHNU X'CHANGE ENSTEK

No. 78-1 & 78-2
Mercato Jalan Timur 6/1B, Bandar Enstek
71800 Bandar Enstek, Negeri Sembilan

RAKYAT XCESS GEMAS

Lot 4642, Tingkat Bawah, Pekan Gemas
73400 Gemas, Negeri Sembilan

RAKYAT XCESS ENSTEK

No. 78-1 & 78-2
Mercato Jalan Timur 6/1B, Bandar Enstek
71800 Bandar Enstek, Negeri Sembilan

JOHOR

AR-RAHNU X'CHANGE BENUT

No. 40, Tingkat Bawah, Jalan Mutiara 4
Pusat Perniagaan Benut
82200 Pontian, Johor

AR-RAHNU X'CHANGE PARIT RAJA

No. 53, Jalan Universiti 1
Taman Universiti, Parit Raja
86400 Batu Pahat, Johor

RAKYAT XCESS BENUT

No. 39, Tingkat Bawah, Jalan Mutiara 4
Pusat Perniagaan Benut
82200 Pontian, Johor

RAKYAT XCESS PARIT RAJA

No. 52, Jalan Universiti 1
Taman Universiti, Parit Raja
86400 Batu Pahat, Johor

PAHANG

AR-RAHNU X'CHANGE MENTAKAB

No. 119, Tingkat Bawah
Jalan Temerloh
28400 Mentakab, Pahang

AR RAHNU X'CHANGE KUALA ROMPIN

No. 70 & 71, Jalan Pasar
Bandar Baru Rompin
26800 Kuala Rompin, Pahang

RAKYAT XCESS MENTAKAB

No. 121, Tingkat Bawah
Jalan Temerloh
28400 Mentakab, Pahang

RAKYAT XCESS KUALA ROMPIN

No. 70 & 71, Jalan Pasar
Bandar Baru Rompin
26800 Kuala Rompin, Pahang

TERENGGANU

AR-RAHNU X'CHANGE CHABANG TIGA

No. 2 & 3, Tingkat Bawah
Wisma KY, Kg. Chabang 3
Simpang Tok Ku
21000 Kuala Terengganu, Terengganu

RAKYAT XCESS CHABANG TIGA

No. 2 & 3, Tingkat Bawah
Wisma KY, Kg. Chabang 3
Simpang Tok Ku
21000 Kuala Terengganu, Terengganu

KELANTAN

AR-RAHNU X'CHANGE JELI

Lot 6491, Tingkat Bawah & Atas
Hadapan Balai Bomba & Penyelamat
Taman Haji Hamat
17600 Jeli, Kelantan

RAKYAT XCESS JELI

Lot 6491, Tingkat Bawah & Atas
Hadapan Balai Bomba & Penyelamat
Taman Haji Hamat
17600 Jeli, Kelantan

PERAK

AR RAHNU X'CHANGE KAMPAR

No 7 & 8, Jalan Siswa 1
Taman Kampar Siswa
31900 Kampar, Perak

RAKYAT XCESS KAMPAR

No 7 & 8, Jalan Siswa 1
Taman Kampar Siswa
31900 Kampar, Perak

NEGERI SEMBILAN

RAKYAT XCESS SEREMBAN 2

No. 115, Tingkat Bawah
Jalan S2 F2, Garden Homes Seremban 2
70000 Seremban, Negeri Sembilan

JOHOR

RAKYAT XCESS BUKIT GAMBIR

No. 6, Jalan Gambir 5
Pusat Komersil Gambir
84800 Bukit Gambir, Johor

PAHANG

RAKYAT XCESS CAMERON HIGHLANDS

No. 6-1, Marigold Square
Tanah Rata
39000 Cameron Highlands, Pahang

SARAWAK

RAKYAT XCESS SERIAN

No. 11, Tingkat Bawah
Louis Junction, Batu 39
Jalan Kuching-Serian
94700 Serian, Sarawak

Rakyat Xcess

Subsidiari

RAKYAT FACILITY MANAGEMENT SDN BHD

Tingkat 12, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel : admin@rakyatholdings.com.my
Tel : 03-2265 7661 / 7662
Faks : 03-2265 7663

RAKYAT HARTANAH SDN BHD

Tingkat 12, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel: admin@rakyathartanah.com.my
Tel : 03-2276 4510 / 4512 / 4513
Faks : 03-8737 0828

RAKYAT MANAGEMENT SERVICES SDN BHD

Tingkat 11, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel : rms@bankrakyat.com.my
Laman Sesawang :
www.rrahnexchange.com.my
Tel : 03-2265 7566 / 67 / 68 / 69
Faks : 03-2265 7571

RAKYAT HOLDINGS SDN BHD

Tingkat 12, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel : admin@rakyatholdings.com.my
Tel : 03-2265 7676

RAKYAT TRAVEL SDN BHD

Tingkat 12, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel : info@rakyatravel.com.my
Laman Sesawang :
www.rakyatravel.com.my
Tel : 03-2276 6980 / 6981 / 6983 / 6984
Faks : 03-2276 5233

RAKYAT ASSET MANAGEMENT SDN BHD

Tingkat 12, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel: admin@rakyatholdings.com.my
Tel : 03-2265 7633 / 7628
Faks : 03-2265 7629

RAKYAT NIAGA SDN BHD

Tingkat 12, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
E-mel : admin@rakyatholdings.com.my
Tel : 03-2276 4516 / 4517 / 4518
Faks : 03-2276 5332

PERLIS

KOPERASI UNIMAP PERLIS (KOUNIMAP) BERHAD

No. 8, 10 dan 12, Jalan M.U. Satu
Medan Universiti
02600 Arau, Perlis
Tel : 019-481 5686

KOPERASI GURU-GURU MELAYU PERLIS BERHAD

11, Jalan Syed Saffi
01000 Kangar, Perlis
Tel : 04-976 5282
Faks : 04-976 5096

KEDAH

KOPERASI GURU-GURU MELAYU KEDAH BERHAD (KGMKB)

Menara Guru
Persiaran Sultan Abdul Hamid
05050 Alor Setar, Kedah
Tel : 04-777 3373
Faks : 04-771 1215

KOPERASI PASAR MINGGUAN GUAR CHEMAPEDEK BERHAD

No. 3, Tingkat 1, Bangunan Arked
08800 Guar Chempedak, Kedah
Tel : 04-468 1697
Faks : 04-468 1697

KOPERASI PEKEBUN KECIL DAERAH KUBANG PASU BERHAD

No. 167, Jalan Hosba 7
Taman Sri Hosba
KM 18, Lebuhraya Utara-Selatan
Pekan Napoh
06000 Jitra, Kedah
Tel : 04-917 2172

KOPERASI PESERTA-PESERTA RANCANGAN FELCRA PULAU BELANTIK SIK BERHAD

Felcra Pulau Belantik, Kota Aur
08210 Sik, Kedah
Tel : 04-752 1440

KOPERASI UNIVERSITI UTARA MALAYSIA (UUM) BERHAD

Pejabat Urusan, No. 66, Tingkat 1
Pekan Changlun 2
06010 Changlun, Kedah
Tel : 04-928 5507
Faks : 04-924 2539

KOPERASI INSTITUT PERGURUAN SULTAN ABDUL HALIM SUNGAI PETANI KEDAH BERHAD

Institut Perguruan Sultan Abdul Halim
Jalan Kuala Ketil
08000 Sungai Petani, Kedah
Tel : 04-421 8621
Faks : 04-421 8582

PULAU PINANG

KOPERASI GURU AGAMA KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BERHAD

No. 2640, Tingkat 1
Taman Haji Ahmad Jamil
Tasek Gelugor
13300 Seberang Perai, Pulau Pinang
Tel : 04-575 9566
Faks : 04-575 9566

KOPERASI KOLEJ KEMAHIRAN TINGGI BALIK PULAU BERHAD

Jalan Genting
11000 Balik Pulau, Pulau Pinang
Tel : 04-866 5805
Faks : 04-866 5741

KOPERASI PEKERJA PRASARANA MALAYSIA BERHAD

Blok 228A-2-1, Fortune Court
Bandar Baru Farlim, Jalan Thean Teik
11400 Pulau Pinang
Tel : 04-827 9006
Faks : 04-829 6007

KOPERASI POS DAN TELEKOM PULAU PINANG BERHAD

No. 80, Jalan Rangoon
10400 Georgetown, Pulau Pinang
Tel : 04-226 1346
Faks : 04-227 1346

KOPERASI UNIVERSITI SAINS MALAYSIA (USM) BERHAD

Universiti Sains Malaysia
11800 Minden, Pulau Pinang
Tel : 04-653 3888
Faks : 04-657 5688

Wakil Khidmat
Bank Rakyat

PERAK

KOPERASI BINA BERSAMA KAMPONG GAJAH PERAK BERHAD

No. 14A, Medan Koperasi
36800 Kampong Gajah, Perak
Tel : 05-631 1368
Faks : 05-631 1368

KOPERASI KAKITANGAN KERAJAAN HULU PERAK BERHAD

No. 8281, Tingkat Bawah
Jalan Suda Bahagia
Jalan Sultan Iskandar
33300 Grik, Perak
Tel : 05-791 1887
Faks : 05-791 1887

KOPERASI PESERTA-PESERTA RANCANGAN FELCRA SEBERANG PERAK BERHAD

Lot 4271, Co-op Business Centre
(CBC) Lebu Paduka
Bandar Seberang Perak
36800 Kampong Gajah, Perak
Tel : 05-655 8101
Faks : 05-655 8100

KOPERASI SELAMA PERAK BERHAD

Lot No. 4, Jalan Besar Selama
34100 Selama, Perak
Tel : 05-839 4532
Faks : 05-839 2940

KOPERASI BUKIT SEMANGGOL BERHAD

No. 16, Jalan Besar Gunung Semanggol
34400 Simpang 4 Semanggol, Perak
Tel : 05-890 4320
Faks : 05-890 4320

Wakil Khidmat Bank Rakyat

SELANGOR

KOPERASI KAKITANGAN UNIKL MIAT SEPANG BERHAD

Lot 2891, Jalan Jenderam Hulu
43800 Dengkil, Selangor
Tel : 03-8768 0804
Faks : 03-8768 8485

KOPERASI KAKITANGAN UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA (UiTM) BERHAD

B13-2, Jalan Lazuardi 7/9, Seksyen 7
40000 Shah Alam, Selangor
Tel : 03-5519 5912
Faks : 03-5513 0540

KOPERASI MEMBELI DAN MEMBUKA TANAH SERI CHEEDING BERHAD

Lot 6665, Jalan Merak
Kampung Seri Cheeding
42700 Banting, Selangor
Tel : 03-3191 4729
Faks : 03-3191 4729

KOPERASI PELABURAN PEKERJA PROTON BERHAD

Kedai Koperasi Pelaburan Pekerja Proton Berhad, Seksyen 26
40400 Shah Alam, Selangor
Tel : 03-5192 5611
Faks : 03-5102 6148

KOPERASI PENEROKA SUNGAI TENGI BERHAD

Bangunan Stesen Minyak BH Petrol
Jalan Merdeka
Desa Maju Sungai Tengi
44010 Kuala Kubu Bharu, Selangor
Tel : 03-6042 1034
Faks : 03-6042 1034

KOPERASI PEMBANGUNAN PEKERJA INDUSTRI SELANGOR BERHAD (KOPEKERJA)

Suite 1-17, Jalan Dagang B/3A
Taman Dagang
68000 Ampang, Selangor
Tel : 03-4270 4331
Faks : 03-4270 7659

KOPERASI PEMBANGUNAN PULAU LUMUT BERHAD

No. 24A, Jalan Batu Unjur 1
Bayu Perdana
41200 Klang, Selangor
Tel : 03-3324 2728
Faks : 03-3324 2558

KOPERASI TERAS SEMENYIH SELANGOR BERHAD

No. 24 & 25, Seksyen 2, Jalan Besar
43500 Semenyih, Selangor
Tel : 03-8723 8615
Faks : 03-8723 4479

KOPERASI UNIKEB BERHAD

Wisma UNIKEB
Universiti Kebangsaan Malaysia
43600 Bangi, Selangor
Tel : 03-8925 2540
Faks : 03-8925 7177

KOPERASI UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA BERHAD

Tingkat 1, Bangunan Pusat Perniagaan
Beg Berkunci 260, Pejabat Pos UPM
Universiti Putra Malaysia
43400 Serdang, Selangor
Tel : 03-8946 7980
Faks : 03-8948 9796

KOPERASI PEGAWAI-PEGAWAI KERAJAAN MALAYSIA BERHAD

No. 54G-1, Jalan SS1/22
Kampung Tunku
47300 Petaling Jaya, Selangor
Tel : 03-7876 2167
Faks : 03-7876 2167

WILAYAH PERSEKUTUAN

KOPERASI KAKITANGAN BANK RAKYAT BERHAD (SEKATARAKYAT)

Tingkat 2A, Menara 2
Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral
50470 Kuala Lumpur
Tel : 03-2273 3314
Faks : 03-2274 1314

KOPERASI KEDAI BUKU UNIVERSITI MALAYA BERHAD (KKUM)

Bangunan Perdana siswa,
Universiti Malaya
Peti Surat 1127, Jalan Pantai Baru
59700 Kuala Lumpur
Tel : 03-7956 5000
Faks : 03-7954 7040

KOPERASI PEKERJA FELDA MALAYSIA BERHAD (KOGUNA)

No. 2F, Jalan Gurney
54000 Kuala Lumpur
Tel : 03-2698 4202
Faks : 03-2693 4511

KOPERASI PEKERJA-PEKERJA BANK MALAYSIA BERHAD (KOBANK)

Lot No. 1108-1109B
Tingkat 11, Wisma MPL
Jalan Raja Chulan
50200 Kuala Lumpur
Tel : 03-2031 4933
Faks : 03-2031 7298

KOPERASI SIMPANAN DAN KREDIT BERSATU MALAYSIA BERHAD

Suite 10.03, Tingkat 10,
The Gardens South Tower,
Mid Valley City, Lingkaran Syed Putra,
59200 Kuala Lumpur
Tel : 2282 7233

KOPERASI RANGKAIAN GLOBAL MALAYSIA BERHAD

No. 31, Tingkat 1
Jalan Dewan Sultan Sulaiman Satu
Off Jalan Tuanku Abdul Rahman
50300 Kuala Lumpur
Tel : 013-628 2434
Faks : 03-2697 8305

KOPERASI KEMENTERIAN SUMBER MANUSIA (KOKESUMA)

Tingkat 7, Menara PERKESO
281 Jalan Ampang
50450 Kuala Lumpur
Tel : 03-4253 1606
Faks : 03-4257 6995

KOPERASI MODAL DAN AMANAH MALAYSIA BERHAD

A-G-5, Blok A
Glomac Damansara
No. 699 Jalan Damansara
60000 Kuala Lumpur
Tel : 03-7731 3699

NEGERI SEMBILAN

KOPERASI JELAI TIGA GEMAS BERHAD

Stesen Minyak Koperasi
Kampung Felde Jelai Tiga
73480 Gemas, Negeri Sembilan
Tel : 06-434 7495
Faks : 06-434 7495

KOPERASI MELAYU BERJAWATAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BERHAD (KOMBEK)

No. 39 & 40, Wisma Bukit
Taman Bukit Ampangan
70400 Seremban, Negeri Sembilan
Tel : 06-679 1633
Faks : 06-679 1733

KOPERASI SERBAMAJU DAERAH JEMPOL BERHAD

No. 10 (Tingkat Atas), Jalan Beringin 2
72200 Batu Kikir, Negeri Sembilan
Tel : 06-454 8621

KOPERASI PEMBANGUNAN MUKIM JOHOL NEGERI SEMBILAN BERHAD

No. 82, Jalan Besar Pekan Johol
73100 Johol, Negeri Sembilan
Tel : 06-436 9254
Faks : 06-436 9254

MELAKA

KOPERASI KAKITANGAN PENJARA MELAKA BERHAD

Tingkat Bawah
Pasar Mini Koperasi Sekolah Henry
Gurney Telok Mas
75450 Melaka
Tel : 06-261 7429
Faks : 06-261 9261

JOHOR

KOPERASI FELDA LOK HENG TIMUR BERHAD

Bangunan Koperasi
Felda Lok Heng Timur
81909 Kota Tinggi, Johor
Tel : 07-894 7889
Faks : 07-894 7452

Wakil Khidmat Bank Rakyat

KOPERASI GURU-GURU MELAYU PAHANG BARAT BERHAD

No. 3C, Tingkat 2, Bangunan KGMPB
Kompleks Lipis Inn
27200 Kuala Lipis, Pahang
Tel : 09-312 1800
Faks : 09-312 3877

KOPERASI MUKMIN CAMERON HIGHLANDS BERHAD

Pejabat Agama Islam Daerah Cameron
Highlands, Tanah Rata
39000 Cameron Highlands, Pahang
Tel : 05-491 1425

KOPERASI PENEROKA FELDA TEMBANGAU SATU KEMAYAN PAHANG BERHAD

Pejabat Koperasi Felde Tembangau Satu
28380 Kemayan, Pahang
Tel : 06-468 5406
Faks : 06-468 5406

KOPERASI PEMBANGUNAN DAERAH MARAN BERHAD

No. 2, Tingkat 2
Bangunan Wisma Pemuda UMNO
Jalan Perpustakaan
26500 Maran, Pahang
Tel : 019-966 7186

KOPERASI PESERTA-PESERTA FELCRA GUGUSAN SRI MAKMUR BERHAD

Felcra Sri Makmur
26030 Kuantan, Pahang
Tel : 013-973 8878
Faks : 09-546 1040

KOPERASI SERBAGUNA FELDA KERATONG TIGA BERHAD

Felda Keratong Tiga
26900 Bandar Tun Abdul Razak, Pahang
Tel : 09-445 7452
Faks : 09-445 7452

KOPERASI SERBAGUNA FELDA CHINI TIMUR SATU BERHAD

Felda Chini Timur Satu, Chini
26690 Pekan, Pahang
Tel : 09-457 1266
Faks : 09-457 1266

KOPERASI FELDA SELANCAR DUA ROMPIN BERHAD

Felda Selancar 2,
26700 Muadzam Shah, Pahang
Tel : 09-438 1435
Faks : 09-438 1159

PAHANG

KOPERASI KONTRAKTOR DAN USAHAWAN MELAYU LEDANG BERHAD

No. 166, Tingkat Bawah, Jalan Muar
84900 Tangkak, Johor
Tel : 06-978 3719
Faks : 06-979 1119

KOPERASI PELABURAN PEKERJA-PEKERJA KEJORA BERHAD

No. 15, Bangunan Kedai, Pusat Bandar
Bandar Penawar
81930 Kota Tinggi, Johor
Tel : 07-822 1394
Faks : 07-822 1394

KOPERASI PENULIS DAN PEMBACA MUAR BERHAD

TL MBP 115, Parit Raja
KM5, Jalan Temenggong Ahmad
84000 Muar, Johor
Tel : 06-981 1226
Faks : 06-981 1292

KOPERASI PERUNDING TAKAFUL IKHLAS MALAYSIA BERHAD

No. 3, Jalan Langsat, Peti Surat 142
88000, Kluang, Johor
Tel : 07-771 9788
Faks : 07-774 4788

KOPERASI PERBADANAN JOHOR BERHAD

Tingkat 11, Bangunan KOMTAR
Johor Bahru City Centre (JBCC)
80000 Johor Bahru, Johor
Tel : 07-219 2692
Faks : 07-223 3175

KOPERASI MITRA USAHAWAN BERHAD

No. 12, Jalan Uda Utama 3/15
Bandar Uda Utama
81300 Skudai, Johor
Tel : 07-232 5325
Faks : 07-234 3917

KOPERASI FELDA SUNGAI KOYAN III RAUB BERHAD

Felda Sungai Koyan 3
27650 Raub, Pahang
Tel : 09-340 1442
Faks : 09-340 1442

Wakil Khidmat Bank Rakyat

TERENGGANU	SABAH	SARAWAK
<p>KOPERASI COBE PANTAI TIMUR BERHAD No. 102B, Tingkat 2, Bangunan COBE Jalan Tengku Embong Fatimah 20200 Kuala Terengganu, Terengganu Tel : 09-622 2796 Faks : 09-624 1498</p> <p>KOPERASI FELCRA KAWASAN HULU BERANG HULU TERENGGANU BERHAD Lot 3765, Kg Matang Jalan Felda Mengkawang 21800 Ajil, Hulu Terengganu, Terengganu Tel : 09-612 4845</p> <p>KOPERASI PEMBANGUNAN DAERAH SETIU BERHAD Wisma KPD, Bandar Permaisuri 22100 Setiu, Terengganu Tel : 09-609 2333 Faks : 09-609 2332</p>	<p>KOPERASI ANAK WATAN RANAU BERHAD Blok B, Lot 10, Bangunan Kedai SEDCO 89300 Ranau, Sabah Tel : 088-879 539 Faks : 088-876 073</p> <p>KOPERASI ANAK WAWASAN KOTA KINABALU BERHAD Lot 3A 34, Tingkat 3 Central Shopping Plaza Jalan Banjaran 88200 Kota Kinabalu, Sabah Tel : 088-254 534 Faks : 088-254 534</p> <p>KOPERASI BELIA TENOM BERHAD Asia Rasa Bed & Breakfast Jalan Tun Mustafa, W.D.T 32 89907 Tenom, Sabah Tel : 013-851 6198</p> <p>KOPERASI PEKERJA YAYASAN SABAH BERHAD Lot 7-3, Tingkat 3 Bunga Raja Shopping Complex Lorong Bunga Raja 5, Off Jalan Lintas 88845 Kota Kinabalu, Sabah Tel : 088-389 258 Faks : 088-383 258</p> <p>KOPERASI SUKAU KINABATANGAN BERHAD Blok C1, Lot 1 Tingkat 1, Wisma Kosuk Berhad Bandar Lubuk Jaya, Batu 7 90000 Sandakan, Sabah Tel : 089-232 960</p> <p>KOPERASI UNIVERSITI MALAYSIA SABAH BERHAD (KoUMS) Bangunan Pusat Perkhidmatan Pelajar (Anjung Siswa) Universiti Malaysia Sabah 88999 Kota Kinabalu, Sabah Tel : 088-320 714</p> <p>KOPERASI KOPIS LABUAN BERHAD Court Light Industrial Durian Tunjung P.O. Box 391 87008 Wilayah Persekutuan Labuan Tel : 087-581 011 Faks : 087-583 011</p>	<p>KOPERASI BUMIPUTERA KANOWIT BERHAD Lot 125, Pekan Kanowit 96700 Kanowit, Sarawak Tel : 019-865 2539</p> <p>KOPERASI DAERAH JULAU BERHAD Lot 42, Jalan Lim Ah Din 96600 Julau, Sarawak Tel : 019-817 5566 Faks : 084-734 299</p> <p>KOPERASI KOPERKASA BERHAD (KOPERKASA) No. 16-19, Wisma KOPERKASA Jalan Simpang Tiga 93300 Kuching, Sarawak Tel : 082-415 611 Faks : 082-231 650</p> <p>KOPERASI PERDAGANGAN DAN PERINDUSTRIAN BARAM MIRI BERHAD Lot 337, Pasar Marudi 98050 Baram, Sarawak Tel : 019-856 1461 Faks : 085-75 6526</p> <p>KOPERASI SARATOK BERHAD Lot 379, Stesen Minyak Petronas Saratok Town District 95400 Saratok, Sarawak Tel : 083-438 385</p> <p>KOPERASI SINARAN LAWAS BERHAD Batu 1/4, Jalan Punang 98850 Lawas, Sarawak Tel : 085-284 340</p>
KELANTAN		
<p>KOPERASI PEKEBUN KECIL PASIR PUTEH BERHAD Lot 455, Bangunan PKINK, Jalan Nara 16800 Pasir Puteh, Kelantan Tel : 09-786 7302 Faks : 09-786 2717</p> <p>KOPERASI PENEROKA FELDA KEMAHANG 1 BERHAD Felda Kemahang 1 17500 Tanah Merah, Kelantan Tel : 09-958 2007 Faks : 09-958 4288</p> <p>KOPERASI PESERTA-PESERTA FELCRA GUGUSAN BUKIT TANDAK KELANTAN BERHAD Pejabat Felcra Berhad Kawasan Bukit Tandak 17200 Rantau Panjang, Kelantan Tel : 013-933 5259 Faks : 09-958 4288</p> <p>KOPERASI PESERTA-PESERTA RANCANGAN FELCRA GUGUSAN GEMANG BERHAD PT 2103/C, Bandar Baru Bukit Bunga 17700 Air Lanas, Kelantan Tel : 09-946 8799 Faks : 09-946 8513</p>		

www.bankrakyat.com.my

BANK KERJASAMA RAKYAT MALAYSIA BERHAD (No. Berdaftar 2192)

Menara 1, Menara Kembar Bank Rakyat
No. 33, Jalan Rakyat, KL Sentral, 50470 Kuala Lumpur